העולם הזה

י"ד אייר תש"ם, 30.4.1980 מיספר 2226 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

מה היתה המטרה האמיתית?

המיבצע

גוטקס.
הדבר הטוב ביותר
שקרה לאופנת
ג'ינס.

"גוטקס", מציגה אופנת ג'ינס מקורית עם קו אלגנטי
בלעדי. תמצאי בה שמלות, אובראולים, חצאיות, מכנסי
ברמודה, ומכנסים ארוכים. לכם חולצות כותנה רומנטיות עם
תוכלי לבחור אותם בקלות. שרוול ארוך או קצר וצוארון סגור או פתוח.
אופנת הג'ינס של "גוטקס". יש לך כל מה שצריך.

Gottex Designer Jeans.

עיצוב: יהודית גוטפרד

GOTTEX

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גר" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קודם כל

למערכת זו היה תמיד יחס מיוחד לזיכרונות מילחמת־העצמאות. כפי שסיפרתי לא פעם, התגבש הרעיון, שהוליך ב־1950 את המערכת הנוכחית, בחודשי המילחמה של 1948.

מי שמעלעל בגיליונות הראשונים של מערכת זו, מאפריל 1950 והלאה, ימצא כי חלק ניכר מעמודיה הוקדשו למישפחות החללים וזכויותיהם, לנכים ולחיילים המשוחררים, שניסו אז למצוא את דרכם במדינה החדשה, שאיפותיהם ואכזבותיהם.

לכן נענייתי ברצון להזמנה להשתתף באזכרה ביום־הזיכרון בבית־הקברות הקסן של נגבה. קיבוץ זה תופס מקום נכבד בזיכרונותי מן הימים ההם.

אני מודה שהיתה לי הרגשה מוזרה כאשר נקראתי אל המיקרופון כדי „לשאת את דבר ממשלת ישראל." היתה זאת הפעם היחידה בחיי שדיברתי בשם ה־ממשלה. אך יש לציין שזוהי אחד המגמות החיוביות של מישרד־הביטחון במישטר הנוכחי. אישי־ציבור מכל גווני הקשת דיברו בשמה ביום זה — היום האחד בשנה שבו באמת יכול הציבור כולו ל־התלכד מבלי לעשות שקר בנפשו.

הזיכרון האנושי

חוויה אישית קטנה, שהתלוותה לאזכרה זו, מלמדת הרבה על מחדלי ה־זיכרון האנושי.

אחרי תום האזכרה הרשמית, בעודי עומד בין הקברות ומשוחח על פיקם את הקרבות, ביקשו ממנו שני מדריכי־נוער לתאר להם את מהלך אחד הקרבות של שועלי שימשון באיזור זה. הם עלו עימי אל האנדרטה המפורסמת של נגבה, ה־משקיפה על הנוף, וביקשו ממני להסביר את המהלכים, כדי שיוכלו לשחזר את הקרב למען תלמידיהם.

התחלתי להסביר איך הגענו אז לנגבה. כאשר הצעירה שיסעה את דברי ואמרה: „לא נכון!" היא שלפה את סיפרי, בשדות פלשת, וטענה שהפרטים היו שונים.

נאלצתי ליטול לידי את הספר, שלא קראתיו מזה 30 שנים, ותוך כדי קריאה נזכרתי מחדש במהלך האמיתי של ה־דברים.

בבושת־מה המשכתי בדברי, אך חוש־שני שלא הצלחתי לסלק לגמרי את ה־חשדנות שהתגנבה לליבם. איך אפשר לשכוח דברים שכאלה?

עבר ועתיד

מוטחית ידועה לתיקשורת המונית כתבה בשעתו כי אחד מסימני־ההיכר של העולם הזה הוא המקום הרב שהוא מק־דיש לעבר, בניגוד למקובל בעיתונות, ה־עוסקת כולה בהווה.

ואכן, יש בכל גיליון של העולם הזה לפחות שני מדורים המוקדשים כולם ל־עבר (השבוע במאה ה־20, זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנים) וגם בשאר עמודי העיתון מוקדש לא פעם מקום ניכר להזכרת העבר ולניתוחו.

הדבר לא בא במיקרה. הוא משקף את גישת השבועון הזה. אין אנו רואים את האירועים כרצף מיקרי של דברים, כשם שאיננו רואים את החיים המדיניים כ־סידרת רכילויות (מי רב עם מי, מה אומר פלוני על אלמוני, מי רוצה להדיח את מי).

בעיני העולם הזה, יש לדברים משמעות עמוקה יותר — ואותה ניתן להבין רק אם מביטים את האתמול, לומדים ממנו לקח, מצביעים על השגיאות שנעשו. כל זה — מתוך ראיית המחר, המתחיל היום.

ירוחם כהן (ראשון מימין) עם סעיד טאהא (לידו)*
„איגו היו נוטלים יוזמה ממשית..."

נאה וחייכני

יתכן שעל רקע שיחתי עם אל־סאדאת יש עניין בכמה קטעים מאותו ראיון עם ירוחם. הנה אחדות מן השאלות והתשו־בות:

● מתי ראית בפעם הראשונה את עבד־אל־נאצר?

יום אחרי כיבוש מיבצר עירקא־סואידן (ליד נגבה), בנובמבר 1948.

● איך היה הדבר?

נשלחתי על־ידי מפקד־החזית, האלוף יגאל אלון, שרצה למנוע שפיכת־דמים מיותרת, על־ידי פגישה בינו ובין סעיד טאהא, מפקד הכיס המצרי. (טאהא היה סודאני גדול־ממדים, שזכה בכינוי „הנמר השחור").

● איך עברת את הקו?

ניגשתי מצד משלטי עירקא אל־חארב, בכביש בית־גוברין, במכונית משוריינת. עצרתי כ־800 מטר מעמדות המצרים, ו־משם שידרתי ברמקול במשך חצי שעה קריאות בערבית ובאנגלית, שקצין ישר־אלי רוצה להיפגש עם קצין מצרי. לאחר זמן־מה ראיתי שלושה קצינים מצריים במבואות הכפר. צעדתי לקראתם ברגל.

● מי היו המצרים?

אחד מהם היה רב־סרן (סאג, לפי ה־דירוג המצרי של אז, שהשתנה בינתיים.) הוא הציג את עצמו כגמאל עבד־אל־נאצר.

● מה היה הרושם הראשון ש־קיבלת ממנו?

הוא היה גבוה, נאה, חייכני, אדיב מאד. היה בו משהו מן הילדותיות. דיב־ברתי עימו אנגלית. הוא דיבר בצורה חופשית, במיבטא ברור.

● ולא הרגשת שהוא שונא את ישראל?

אין לי ספק — וזה בסתירה להכרזות המייוחסות לו — כי אין הוא נוטר שינאה לישראל. הוא נהג במילחמה כספורטאי, ראה את המילחמה כספורט.

● האם סבור אתה שיש ליעבד־אל־נאצר דיעה מגובשת על יש־ראל?

אני נוטה להאמין שכל ההכרזות של עבד־אל־נאצר וחבריו נובעות מרצונם ל־הנהיג את מדינות־ערב. בעיית ישראל היא הבעייה המאחדת ארצות אלה. דומני שגמאל וחבריו מבינים יפה את הבעיות העומדות לפניהם. אין ישראל עומדת ב־ראש דאגותיה וטירדותיה של המועצה (מועצת־ההפיכה המצרית.) אין זאת או־מרת שאנחנו צריכים להתעלם מסכנה מצד זה. עצם העובדה שמצריים עומדת להקים, ואמנם מקימה, צבא גדול וחזק, צריכה להדאיג את האנשים אצלנו.

● אתה חושב שכל עוד לא ניכיב המישטר החדש עמדה סו־פית כלפי ישראל, חייבת ממשלת ישראל ליטול את היוזמה לידיה?

בשנת 1950 הצהיר הגנרל (האמריקאי) ריילי, מי שהיה אז ראש משקיפי האו"ם, כי לפי ידיעותיו יש סיכויים לשלום בין ישראל ומצריים. כנראה היתה לו אינפור־מציה ממקורות מצריים.

● זה היה לפני ההפיכה?

כן. אחרי ההפיכה (כשהמנהיג היה עדיין נגיב) נאם ראש־ממשלת ישראל (דויד בן־גוריון) והכריז שלדעתו יתכן שלום בין שתי המדינות. לא באה כל תגובה שלילית מצד מצריים.

● אתה חושב שהם חיכו לצעד יותר מרחיק־לכת מצידנו?

קשה לדעת. איני יודע מה עמד מאחורי דיבורי ראש־הממשלה. אילו היינו נוטלים יוזמה ממשית לידינו, יתכן והיה יוצא משהו.

● האם אתה חושב שביכלך היה או ישנו בממשלה שלנו קו עיקבי כלשהו לאוריינטציה על גורם ערבי זה או אחר? או שחוסר קו כזה מנע מראש כל מדיניות ברורה?

איני יכול לענות על כך... פגענו ב־מטרות הקדושות לערבים. בהצבעות שו־נות באו"ם, על בעיות הסואץ (מצריים רצתה אז לסלק את הבריטים משם), מא־רוקו ותוניסיה (ששאפו לשיחרור מעול הצרפתים) חיזקנו את הרושם שאנחנו גו־רם ההולך בתלם האימפריאליזם. מדיניו־תנו הפרו־אימפריאליסטית לא הזדהתה עם הכרזותינו, שאנו בעד יצירת גורם מרחבי כלכלי ופוליטי מאוחד במיזרח התיכון.

הזדמנות שהוחמצה

עד כאן קטעים מדבריו של ירוחם. הם נאמרו באביב 1954. כעבור שלושה חודשים יזמה ישראל את העסק־ביש ה־מפורסם, שהשניא את ישראל על שליטי מצריים. כעבור חצי שנה נוספת ערך אריק שרון את הפשיטה העקובה־מדם על עזה, שבעיקבותיה פנה עבד־אל־נאצר אל הסובייטים וקיבל מהם כמויות גדולות של נשק.

הראיון עם ירוחם היה חלק ממאמץ ממושך של העולם הזה בימים ההם, ל־שכנע את הציבור ואת הממשלה ללכת בדרך ההפוכה: להתייחס בחיוב אל ה־לאומיות הערבית החדשה, להצביע בעדה בכל הזדמנות במוסדות האו"ם, לקשור קשרים סמויים (כמו, למשל, על־ידי שלי־חת ירוחם כהן לקאהיר) וגלויים (עד כמה שאפשר) עם מצריים ושאר מדינות־ערב.

היינו משוכנעים אז כי ניתן להשיג שלום עם מצריים, בתנאים סבירים. הנשיא אל־סאדאת אישר בשיחתו עימי שאכן היתה אפשרות כזאת. אין זאת הוכחה בילעדית. היא מצטרפת למיספר גדל ו־הולך של עדויות וראיות אחרות.

אילו הלכה המדינה בדרך שהצענו לה אז — אולי היה ניתן למנוע שלוש מיל־חמות גדולות ויסורים ללא־שיעור. האם יתכן כי מה שאירע בשנתיים האחרונות היה מתרחש כבר אז, בתנאים יותר טובים?

במשך שלושים השנים האחרונות, היתה מערכת העולם הזה שותפה למאורעות המהווים עתה את העבר, לפעמים כמש־תתפת פעילה, לרוב כמנתחת, כמפרשת, כמטיפה, כמותחת ביקורת וכמציעה פית־רונות.

מעניין לבדוק, מדי פעם, במה צדקנו ובמה טעינו — מה גם שמסתבר כי ניתוחי העולם הזה נמצאו כימעט תמיד בדיעבד כנכונים.

אחת מפרשיות העבר עלתה בשיחתי עם הנשיא אנוור אל־סאדאת (העולם הזה 2223, 2224). אני מתכוון לפרשת ירוחם כהן, שעליה סיפרתי לנשיא בהרחבה.

הפרשה עלתה באופן ספונטאני במהלך השיחה. אני עצמי שמעתי עליה, כמובן, לפני שנים רבות.

בראשית שנות ה־50' נפגשתי כמה וכמה פעמים עם ירוחם, ולמדתי ממנו הרבה.

ירוחם גר אז בחדר־כביסה קטן על גג של בית ירושלמי בן שמונה קומות, בלי מעלית, שהותאם בקושי למגורים. היתה זו, בעיני, דוגמה מובהקת של כפיות־הטובה של האומה כלפי לוחם נועז, ש־

* בעת ניהול המשא־ומתן על פינוי הכוח המצרי המכותר בכיס פלוג'ה.

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20' בשבוע שבין ה־30 באפריל וה־6 במאי? במדור זה יסקור „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1909

30.5 — הוגרלו 60 מיגרשים ראשונים באחוזת־בית, כדי להקים שכונת־מגורים עברית ליד יפו. כך נוסדה תל־אביב.

1910

6.5 — אדוארד השביעי, מלך בריטניה מאז 1901, מת.

ג'וזף מק־קארתי
2.5.1957

בן 69. את מקומו על כס המלכות של בריטניה וצפון־אירלנד תפס ג'ורג' החמישי, בן ה־45, שמלך עד 20 בינואר 1936.

1911

הצלם הצרפתי שארל פאטה (1873—1957) יוצר את יומן הראינוע הראשון.

1915

הארבה פשט בארץ. השליט התורכי ג'מאל פחה ממנה את אהרון אהרונסון, מקים מחתרת ניל"י — ששירתה את המודיעין הבריטי במטרה לשחרר את הארץ מעול התורכים — למפקח הראשי על המילחמה בארבה.

1917

5.5 — יותר מ־9.5 מיליון אמריקאים, גילאי 21—30, נרשמים לשירות צבאי.

1919

המושג „מדינת ישראל" מופיע בספרו של הלל ציטלין מדינת ישראל בשנת אלפיים, שנכתב באידיש.

1921

2.5 — יוסף חיים ברנר בן ה־40, סופר עברי שהתגורר באבו־כביר, יפו, נרצח. מראשוני הקורבנות היהודיים ב„מאורעות 1921".

1929

6.5 — האקדמיה לאמנויות הקולנוע בהוליווד מחלקת לראשונה את פרסי האוסקר. הסחקן הטוב ביותר: הגרמני אמיל יוניגס.

1931

2.5 — בניו־יורק נחנך גורד־השחקים הגבוה בעולם — אמפייר סטייט בילדינג. 102 קומות, בגובה 381 מטרים. ב־1951 הוקמה בראשו אנטנת טלוויזיה, שהוסיפה 67 מטרים לגובהו. אתר התאבדות ידוע.

1933

4.5 — בגרמניה הנאצית הוקמה המישטרה החשאית של המדינה — גסטאפו.

1934

6.5 — שילטונות המנדט קובעים את מיכסת העליה ל־מחצית השנה המסתיימת ב־30 בספטמבר: 5.600 עולים — 5115 גברים ו־485 נשים.

1935

2.5 — לאמיר עבדאללה, שליט עבר־הירדן בחסד בריטניה, נולד נכד — חוסיין, מלך ירדן מאז 1952.

יוסף חיים ברנר
2.5.1921

1936

1.5 — קיסר חבש, היילה סילאסי, המכונה „גור אריה יהודה", נמלט מפני האיטלקים הכובשים את ארצו. הוא מגיע לארץ בסיירת בריטית ומוצא בה מיקלט. כעבור ארבעה ימים מכריז שליטה הפאשיסטי של איטליה, בניטו מוסוליני, כי חבש סופחה לארצו.

1937

6.5 — 40 מתוך 97 נוסעיה של ספינת־האוויר הגרמנית הינדנבורג נספים, כשזו מתפוצצת בעת הנחיתה.

1939

3.5 — היהודי־רוסי מקסים ליטווינוב פרש מתפקידו כקומיסר לענייני־חוץ (שר־החוץ). תחתיו בא ויאצ'סלב מולוטוב, משרתו הנאמן של יוסף סטאלין ומי שחתם כעבור זמן על הסכם הברית שבין ברית־המועצות וגרמניה הנאצית („הסכם ריבנטרופ־מולוטוב").

מסירטי־השנה: חלף עם הרוח, עם ויוויאן ליי וקלרק גייבל.

1940

טוקיו, ואחר־כך לונדון, נועדו לארח את האולימפיאדה ה־12, אך זו נדחית בגלל המילחמה. האולימפיאדה ה־11 נערכה בברלין, בנוכחות אדולף היטלר, בצל צלב־הקרס.

1941

1.5 — ההסתדרות מודיעה, כי לאור נסיבות הזמן נעשו סידורים כדי ששבתון ה־1 במאי לא ייפגע בעבודות לצרכי המילחמה. העיתונים הורשו להופיע במתכונת מצומצמת. דבר לא הופיע; הארץ, הבוקר ופלסטיין פוסט הופיעו בשני עמודים בילבד; הצופה והמשקיף — במתכונת רגילה.

5־6.5 — פלמ"חאים מסיירים לכוח הפלישה הבריטי ל־סוריה — כמורי־דרך, חבלנים וסיירים. איכרי מטולה, שיצאו לקצור בשדותיהם, נעצרו על־ידי משמרות הגבול. אחרי שהוזהרו לא לחצות שוב את הגבול, שוחררו.

1942

30.4 — הפרופסור הרמן שטראוס, מנהל בית־החולים של הקהילה היהודית בברלין, התאבד אחרי שקיבל צו גירוש לפולין. בן 74.

1943

3.5 — 140 חיילים עבריים מהארץ ניספו, כאשר אונייתם, שהיתה בדרכה למלטה, נפגעה מטורפדו גרמני.

1944

6.5 — מהטמה גנדי (1869—1948), שהנהיג מאז 1920 מרי אזרחי בשיטות לא־אלימות.

קסיום קלי
30.4.1967

למען שיחרור הודו מעול הבריטים, ושנכלא לא פעם, שוחרר ממאסר מטעמי בריאות.

1945

30.4 — אדולף היטלר התאבד בבונקר שלו בברלין, אחרי 12 שנות שילטון שבהן הטיל את האנושות למרחץ־הדמים הגדול ביותר בהיסטוריה.

1947

3.5 — הצעתה של פולין הקומוניסטית, להעניק נציגות לסוכנות היהודית במליאת עצרת האו"ם, נדחתה בוועדה המתמדת.

1948

1.5 — שבועיים לפני הכרזה על הקמת מדינת ישראל, מודיעה מינהלת־העם על הקמת דואר עברי עצמאי. הסניף הראשון של הדואר העברי נפתח בפתח־תיקווה בטכס חגיגי.

1949

5.5 — יום העצמאות הראשון נכנס להיסטוריה בזכות „המיבצע שלא צעד" — בשל סדרים לקויים ומאות אלפים שהצטופפו ברחובות תל־אביב בוטל מיבצע צה"ל.

1950

1.5 — מיפגן ה־1 במאי בתל־אביב בוטל בגלל חילוקי־דעות בין מפא"י ומפ"ם על הסיסמאות שיינשאו בו.

1951

2.5 — גרמניה המערבית צורפה למועצת אירופה כחברה שוות־זכויות.

1952

2.5 — נפתח עידן הסילון בתעופה האזרחית: מטוס נוסעים סילוני בריטי, מדגם דה הבילנד קומט, מטיס 36 נוסעים מלונדון ליוהנסבורג, 10.820 ק"מ, בפחות מ־24 שעות.

1957

2.5 — בארצות־הברית נפטר הסנטור ג'וזף מק־קארתי, שגרף את ארצו לציד־מכשפות ושרדף אנשי שמאל, ליברלים ודמוקרטים במסווה המאבק נגד התחרנות הקומוניסטית. ראה בעיני רוחו קומוניסט בכל מקום ובכל דרגי המימשל, הונצח באמצעות המושג מק־קארתיזם.

1959

6.5 — צעירה בעירום, מעשה ידיו של הצייר הספרדי פאבלו פיקאסו, נמכרה ב־154 אלף דולר; הסכום הגבוה ביותר ששולם עד כה עבור יצירת אמן בעודו בחיים.

1963

5.5 — אלפי שחורים אמריקאים נעצרו בברמינגם, על הפגינם למען שיוויון־זכויות.

1967

30.4 — קסיוס קלי, הוא מוחמד עלי, סרב להתגייס לצבא, הועמד לדין, ניזון לחמש שנות מאסר, לקנס בסך עשרת אלפים דולר ולביטול כל תואריו הספורטיביים. הגיש עיירעור.

1972

2.5 — אדגר הובר מטיל האימה, ראש האף־בי־איי (הבולשת הפדרלית של ארצות־הברית) מאז היווסדו, לפני 48 שנים, מת בגיל 77. כעבור שנים נפתח בארצות־הברית מסע גילויים על האיש, שתואר כרודן חסר־מעצורים, שעקב אחרי נשיאי ארצו וגילה להיטות לחטט בסודות חדרי־המיטות שלהם.

1975

30.4 — מילחמת וייט־נאם, שנמשכה לסירוגין כ־30 שנה, נסתיימה עם כיבוש סייגון על־ידי כוחות הוויאטקונג.

מכתבים

ממשלה נפולה

הצעה לחילופי תפקידים בין נשיא המדינה לראש־הממשלה.

הקריאות המתגברות להפלת הממשלה הן, בעצם, מיותרות. הממשלה נפולה בלאו הכי, והבעיה היא אם למאסא אותה אל מתחת לשטיח או להזמין חברת גרירה על מנת לחלצה.

בכרוז המופץ בימים אלה בציבור נאמר „בגין לנשיא!" רעיון לא רע — אם בגין יהיה נשיא ועבון יהיה ראש־ממשלה. במדינת היוצרות ההפוכות זה נראה סביר בהחלט.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

להגנת האסטרולוגיה

בעיקבות רשימתו של יעקוב שרת, „איש ממא־דים", על האסטרולוגיה („העולם הזה" 2221).

צר לי שהסגנת בורות כזאת נכללה בשבועון, אם כי בחלק הקליל, הבלתי־מחייב. הייתי מצפה, כנהוג בשבועון, שבטרם ייכתב המאמר ייבדקו העניין והנושא ברצינות; ביחוד שבחלק אחר של העיתון מופיע מזה כמה שבועות ניתוח אסטרולוגי יסודי, שהוכיח עצמו וסתר את מאמרו של שרת.

במידה שהכותרת „נדבר על אסטרולוגיה" היא רצינית, כדאי שתינתן הזדמנות לאיש מיקצוע להשיב. חבל שלא עשיתם זאת בעת ובעונה אחת, ואת כדי למנוע הגשת מישפט בגין הוצאת שם רע. אדם העוסק באסטרולוגיה, אם כמיקצוע ואם כחביב, שמו הטוב נפגע ו/או עשוי להיפגע כתוצאה ממאמר זה (אני עוסק בנושא זה מזה כמה שנים, כחביב).

עמוס שיאון, עורך־דין, באר־שבע

● ● ●

יש בזה משהו

בעיקבות תשקיף („העולם הזה" 2223).

קראתי בעניין את הידיעה בדבר השבועון הכלכלי החדש הערב לראות אור, ומבלי להיכנס לדיוק הפרטים הריניי קובע, כי ה„יצחק" היחידי ששמו „פישקה". שאני מכיר, הוא ידידי, יצחק

יצחק טאוב
פישקה ידידי

טישלר, ולמיטב ידיעתי הוא אינו עומד לערוך את העיתון. באשר אלי, יש בזה משהו.

יצחק טאוב, ירושלים

● ● ●

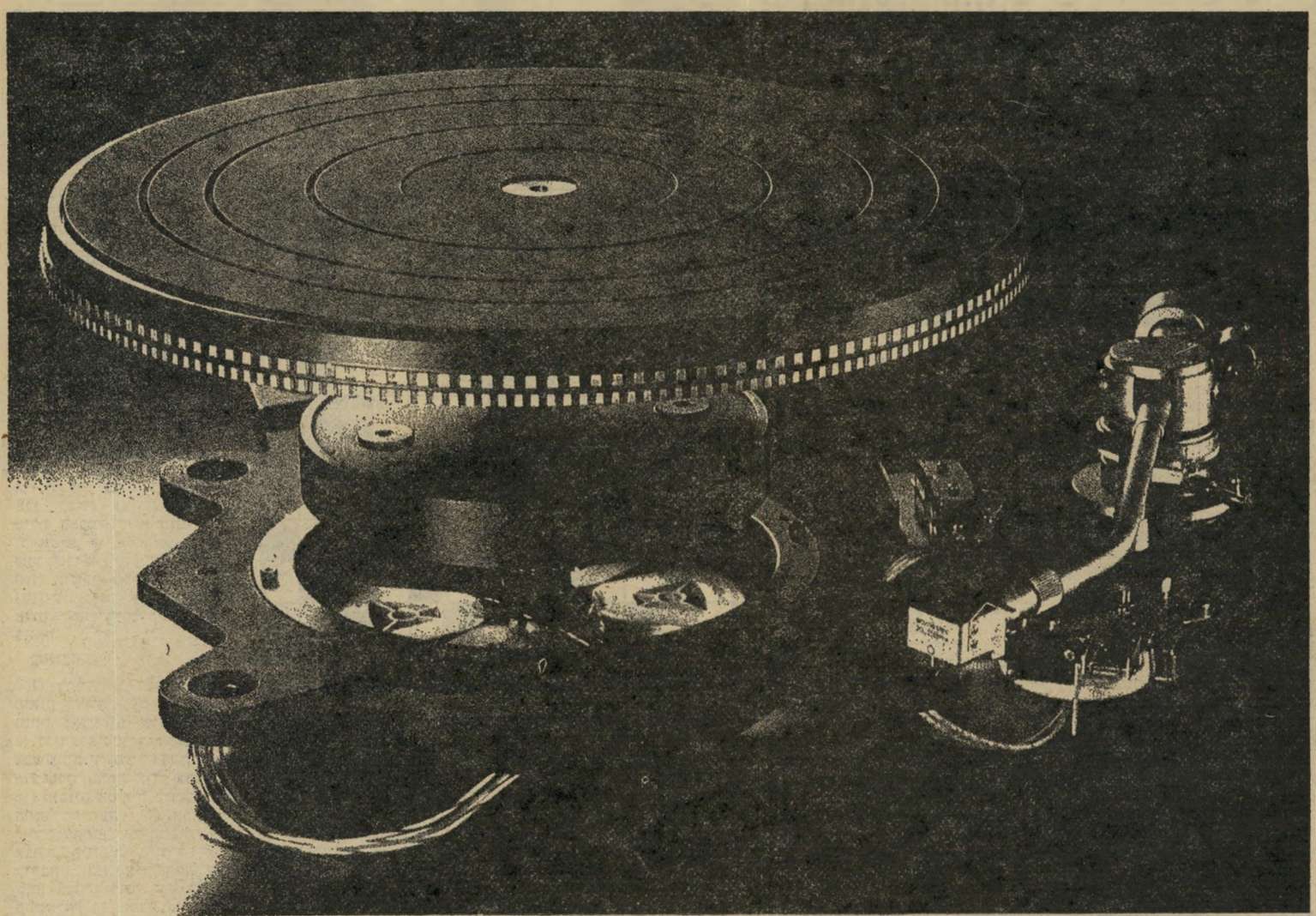
בגין כמבקר אמנות

מת חושב ראש־הממשלה על אימפרסיוניזם?

לפני שראש־הממשלה היקר שלי־

(המשך בעמוד 6)

הצלחות המעופפות

מסידרת הפטפונים SONY PS-T

את "הצלחות המעופפות" בסידרת הפטפונים SONY-PS-T "מעיפים" המנועים החדישים מדגם BSL (Brush-Less) המחוים פריצת דרך בדור החדש של הפטפונים.

PS-T20
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (סטרובוסקופ); ראש מגנטי ומחט יהלום.

PS-T30
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; הפעלה ע"י לחצנים אלקטרוניים; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (דטרובוסקופ); זרוע משוכללת עם מנגנון המונע החלקה (anti-skating); ראש מגנטי עם מחט יהלום.

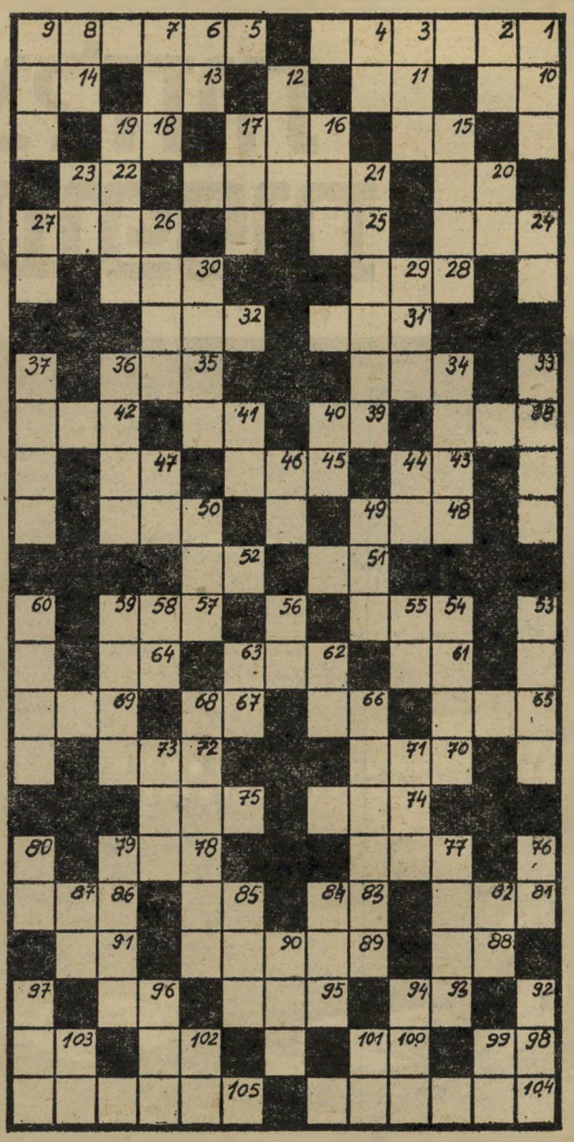
הישג טכנולוגי זה של מעבדות SONY מעלה את הפטפונים מסידרה זו, למקום הראשון מבחינת אורך חיי המנוע, יציבות המהירות (ע"י בקרת Servo) ורמת הרעש הנמוכה מהמקובל.
לכל אלו מתווספים עיצוב מרהיב עיין והפעלה נוחה.

SONY.

למבקשים את הטוב ביותר

כרסום מלניק | רפאל טירא

תשבץ העולם הזה 2226

מאוזן:

1) מצבת זכרון; 5) האבוקות לתפארת מדינת ישראל; 10) ממולל; 11) טבעת ברזל באף בהמה; 13) שקל בדבר; 14) זך, טהור; 15) כרת ערלה; 16) חומר מלוהט; 18) קח ולך; 20) התנודד; 21) נשיא אמריקאי ידוע שקבע „אמריקה לאמריקאים"; 22) סוף החדלון; 24) מפסלת עגולה; 25) עיר מכללות באמריקה; 26) „משורר הדלות"; 28) נזל לכתיבה ולציור; 30) מידת אורך קדומה, נמדת בכף־יד; 31) משקה דובדבנים; 32) כך קראו לבקו"ם; 34) אדמדם, נוטה לאדם; 35) ראש הממשלה (ר"ת); 39) עיר בגרמניה; 39) תבלין; 41) צלילי בסולם דו־מז'ור; 32) עורר תאווה מינית; 43) נוכח בשעת מעשה; 45) רוטב; 47) מאוזן ומאונך — עגול ומסתובב; 48) פרש, שטח; 50) שאגן; 51) הלוואי; 52) מכיוון; 54) מחתרת צרפתית; 57) קערה; 61) אבר ההנקה; 62) דרגה בגלגולי הארבה; 64) מרכז; 65) הקיש זה על זה; 66) עוף קרבי ודורס; 67) גג הפה; 69) קיר־מגן צבאי; 70) לוקסור הקדומה; 72) הלך רכיל; 74) חומר מנקה ומטהר; 75) עיר קדומה בין הפרת והחידקל; 77) איפה השני?; 78) תקר, הוצאת רוח; 81) נדן, תיק החרב; 83) החלק הגדול יותר; 85) מוקף ימים; 86) חברה יהודית להתיישבות (ר"ת); 88) תשלום עבור שירות; 89) אבן קשה; 91) שמא; 93) מילת הסכמה; 95) מתנה, שי (בראשית ל' כ'); 96) קיצור שמו של אלהים; 98) מרחם; 100) תושבת מקום; 102) גב; 103) עני; 104) פרח־בר בצלי, אדום; 105) היום היא זימבאבווה.

מאונך:

1) דומיה; 2) בן־אדם; 3) מיאנה להינחם על בניה; 4) נסתם, נאטם; 6) שובב, מזיק; 7) וריד; 8) סופר ברטי; 9) צבע צהוב ירקרק; 12) חנווני; 15) שדה־תעופה חדש בבנייה; 16) תוכנית סטירית לשעבר של החוזר־בתשובה; 17) אחת משלוש שהתחרו על התפוח; 19) אגודה חינוכית יהודית; 20) ריקבון; 21) אי־האהבה של שופן וסנד; יונה היא היפוכו בהשאלה; 24) אינו קבוע במקומו; 26) הקופה של טרזן; 27) שליה; 29) בין שתי־נקודות עובר רק אחד כזה; 30) צמח — שורשו ועליו משמשים כתבלים; 33) עץ — משמש לתעשיית שוקולד; 34) כינויה של בבל במקרא; 36) מלחין יהודי צרפתי; 37) ריצת טירוף; 40) רשע, זד; 41) עצוב ומדוכדך; 44) עיין, התבונן היטב; 46) אין לו שיעור וגבול; 47) מאונך ומאוזן — עגול ומסתובב; 49) חליף מוסלמי, חתנו של מוחמד; 50) אתו — הישר לספר של „גינס"; 53) יבלת קטנה; 54) מגה, מתנה; 55) משתחווה; 56) זהב מובחר; 58) תנועה קצובה באוויר; 59) אופ־סייד; 60) עיר במרוקו; 62) קציר עשב; 63) לשד; 66) מקום על חוף הכנרת; 68) עיר־מבצר קדומה על נהר פרת; 71) מתווך לשלום (ש"מ); 73) נצח טוב; 76) אמונה; 77) שם מליצי לשמש; 79) עיר נמל בארץ — נזכרה גם בתלמוד; 80) החוצה!; 82) לאום; 84) עיירה יהודית בגולה; 85) אסון; 87) חוג המשפחה; 90) ביטוי; 92) הפלוגות שפורקו בראשית צה"ל (לא ר"ת); 94) ראש עיריית הרצליה (ש"מ); 96) יסוד כימי; 97) נשקל, נערך; 99) זקן; 101) מילל נוגות; 102) תוך; 103) לא עוד.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

נו יצא לוושינגטון, הוא נתן ראיון לאינטרנישונל הראלד טריבון. כאשר ג'וזף קראפט אמר לו, כי הישיבות בחברון מתחרות באיראן ובאפגניסטאן, בעמודים הראשונים של העיתונים, השיב בגין: „זהו אימפרסיוניזם, זה לא עושה עלי שום רושם."

לרוע המזל, זה עושה רושם גדול על העולם כולו, בדומה לרושם שעשו האימפרסיוניסטים סזאן, רנואר, דגא, מונא ומאנה.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

אלוהים ספרדי, אלוהים אשכנזי

שני הרבנים הראשיים משמיעים דברי־אלוהים־חיים — זה פוסק כך וזה פוסק אחרת. היתכן?

אמנם כן. הדבר יתכן. את ההוכחה לכך סיפק ידיעות אחרונות, שיום אחד (ב־4 באפריל) פירסם את דברי הרב הראשי הספרדי, עובדיה יוסף, וכעבור יומיים (ב־6 באפריל) פירסם את דברי עמיתו, הרב הראשי האשכנזי, שלמה גורן. הראשון פסק: אסור לשתות ממי הכינרת בפסח; השני פסק: מותר לשתות ממי הכינרת בפסח. ואתה נמצא או חוטא — תלוי בהשתייכותך העדתית.

י. יהודאי, הרצליה

● קטעי העיתונו תהנ"ל — ראה תצלומים.

● ● ●

ויכוח בקאהיר

כתב „ידיעות אחרונות" בקאהיר מגיב על סיפורו של איחסן עבד־אל־קודוס („העולם הזה" 2223).

קראתי, באיחור מה, את הכתבה שפירסמתם על הסופר המצרי איחסן עבד־אל־קודוס, ולידה הנוסח המלא של מאמר שפירסם הסופר בשבועון הקאהירי אוקטובר.

מאחר ששירבבתם את שמי, אם כי בעקיפין, במאמר הנ"ל, ברצוני להבהיר כמה נקודות ולסלק אי־הבנות אפשריות:

(1) מסיבה, כזו המתוארת בכתבתכם, אכן התקיימה בקאהיר, ונכחו בה, בין השאר, איחסן עבד־אל־קודוס וכמה מוזמנים ישראליים, וביניהם עמיתי למערכת ידיעות אחרונות, איתן הבר, והחתום מטה.

(2) אמנם, התפתח בה ויכוח על מעמדם של בני עדות־המיזרח לעומת יוצאי־המערב בישראל, ויכוח שאותו יזם איחסן. אבל בין מה שנאמר באותו ויכוח, לבין תוכן מאמרו של איחסן באוקטובר, קיים קשר רופף בילבד. אציין כאן שבמדורו, „בבית־הקפה ברחוב הפוליטי", מתבסס בדרך־כלל הסופר על עובדה, או עובדות, ובונה עליהן שיחה שלמה בין נער לזקן, ומעלה במיסגרתה בעיה הקרובה ללבו. תוכן השיחה אינו תואם כולו בהכרח את העובדה, שעליה היא מבוססת.

(3) בעיית פערי־העדות בישראל

(המשך בעמוד 8)

הרב גורן: גם בפסח מותר לשתות מים מהכינרת

האישור של הרב האשכנזי
דבר־אלוהים הראשון

הרב עובדי'ה: אסור לשתות מהכנרת בפסח

הפסיקה של הרב הספרדי
דבר־אלוהים השני

עיתונאי גרינשפן (מימין) בקאהיר
ברחוב הפוליטי

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118
בירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אב־ב
(פינת אנטוקולסקי)

חן טרמפ לחייל

לא צריך לדעת מתמטיקה כדי להבין ש:
נימוס + התחשבות + סובלנות + ... = איכות חיים
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת.ד. 1097 נבעתיים

כל הדרכים מובילות ל-
"ארומה 101" קפה נמס מובחר.

כשאוהבים, אז אוהבים.
ומי שאוהב קפה, יתאהב בלגימה הראשונה
בארומה 101, קפה נמס חדש של עלית.
זאת תהא לכם אהבה חדשה עם נאמנות.
הנאמנות של עלית לאיכות הקפה.
תאהבו לשתות את הקפה בבית, ליד הטלויזיה,
עם אורחים, בעבודה, ובכל מקום
שהאהבה פורחת...
קונים ארומה 101, קפה נמס מובחר
שותים, נאנחים בהנאה ואומרים:

טוב לי עם קפה נמס עלית

פרסום וימר יעקבסון

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

קרובה מאוד לליבו של איחסן, והוא חסיד גדול של יהודי ה־מיזרח, ובמיוחד של יהודי מצריים, שעימם קיים בזמנו קשרים אמי־צים. הוויכוח באותה מסיבה הת־להט, כשבלט בו להטו של איחסן, אבל לא פרץ שום ויכוח או ריב קולני בין איתן הבר לביני.

(4) מתוך קטע ב„שיחה" שפיר־סם איחסן, ואשר דברים בו ייחס־תם לי, יכול להתקבל הרושם, ש־בכלל נדונה במסיבה האפשרות של שובי למצריים, להשתקע בה. לא היו דברים מעולם.

ללא כל קשר עם הכתבה שלכם והמאמר של איחסן עבד־אל־קו־דוס, עלי לציין, שבימים האחרונים מגגנים עיתונים מצריים על נימת פער־העדות בישראל והיריבות בי־ניהן. כך, למשל, ייחס עורך אוק־טובר, אניס מנצור, את עובדת שובו בקרוב — כדבריו — של יוסף הדס, הציר בשגרירות ישראל בקאהיר, לארץ, לעובדת היותו של הדס ספרדי, בעוד השגריר בן־אלישר הוא אשכנזי. טענה זו של מנצור משוללת, כמובן, כל יסוד.

סמי גרינשפן, קאהיר

● ● ●

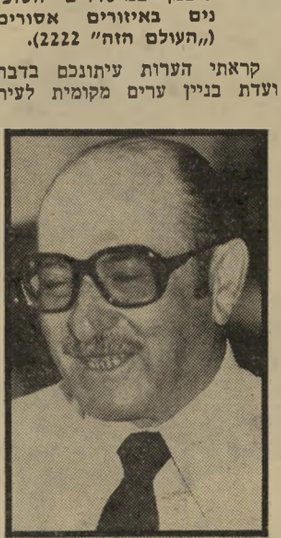
דלת פתוחה

על מילחמתו של דויד שיפמן במישרדים השוכ־נים באיזורים אסורים („העולם הזה" 2222).

קראתי הערות עיתונכם בדבר ועדת בניין ערים מקומית לעיר הוא נכלא. את תקופת מאסרו ה־ראשונה — 21 יום — הוא סיים רק לפני שישה ימים.

עם הכלאו בשנית כתב שימעון לשר־הביטחון: „במארס השנה התייצבתי לשירות מילואים, כפי שנדרשתי, ובכך הוכחתי את נכו־נותי הבסיסית לשירות להגנת ה־מדינה. מאחר וסירבתי לצאת ל־שטחים הכבושים, כי אינני מוכן להיות חייל־כיבוש, נשפטתי ל־21 ימי מחבוש... הנני מבקש להודי־עך שני דברים יסודיים: (א) באתי לישראל מתוך מניעים ציוניים, לאחר שלמדתי במכון למדריכי חו"ל בירושלים, ובמשך שבע שנים שימשתי כמדריך קהילתי ב־ארגנטינה... (ב) משנוכחתי בישר־

דויד שיפמן
מכלי ראשון

תל־אביב—יפו. מתוך פירסומי ה־דברים אני למד כי הם נמסרו לעיתונכם בצורה לא מדוייקת.

ישיבות הוועדה אינן סגורות ב־פניכם, ובמקום לקבל חומר מקו־טע, שיש בו משום סילוף רוח ההחלטות, אני מזמין את נציג העיתון להיות נוכח בדיוני הוועדה וללמוד מכלי ראשון על דרך קבלת החלטותיה ואופן עבודתה.

ישיבות הוועדה מתקיימות מדי שבוע ביום הרביעי, בין השעות 08.00—11.00 ובתיאום מראש עם מזכיר הוועדה, מר א. קסל, יתקבל נציג עיתונכם בברכה.

דויד שיפמן, סגן ראש העיריה, ראש מינהל הנדסה, תל־אביב

● ● ●

סירוב ציוני לשרת בשטחים

קיבוץ כרם־שלום יוצא ל־הגנת חברו, המסרב לשרת בשטחים.

שימעון טייטלבאום (29), חבר קיבוץ כרם־שלום, נשפט ביום ה־שני, ה־14 באפריל, ל־35 יום ב־כלא צבאי, בגלל סירובו לשרת בשטחים. זוהי הפעם השנייה ש־

מפגינה בת שנתיים בתל־אביב

בזכות הסירוב

אל במשך זמן ממושך, והתעריתי בה, למדתי הרבה דברים שלא ידעתי קודם. אני יודע יפה מה סובלת האוכלוסיה הערבית — פלסטינית בשטחים הכבושים — ואינני רוצה להיות שותף לגרימת סבל זאת."

המיכתב מסתיים במילים: „עו־דני חושב שיש לי הזכות לחיות בארצי בהתאם למצפוני, והחוק הבינלאומי והמקומי מצדד בכך, ואני מצטער שממשלת ישראל אי־נגה מבינה זאת."

כידוע, ב־7 באפריל אמר ראש אכ"א, האלוף משה נתיב, בראיון לגלי צה"ל, בעניין הסירוב לשרת בשטחים: „יש לדכא זאת עד כמה שאפשר!"

אשר ליבני, מזכיר הקיבוץ, מסר כי בדצמבר 79' התקבלה החלטה בקיבוץ כרם־שלום, המכירה בז־כותם של חברים לסרב לשרת ב־שטחים. זה היה בעיקבות מאסרו של מרדכי דודאי, חבר הקיבוץ, שסירב לעשות את שירות המילו־אים שלו בעזה.

אילדה, אשתו של שימעון, ה־נמצאת בחודש השביעי להריונה, הודיעה כי על פי בקשתו המפור־שת של בעלה, היא וחברים נוס־פים יאבקו בתחום הציבורי וה־מישפטי כדי שישוחרר שימעון, ותוכר זכותו וזכות חבריו לשרת בתחומי הקו־הירוק. בכוונתה לב־קש ראיון עם נשיא המדינה, ולפ־נות לאירגונים לזכויות האזרח ב־ארץ ובעולם, לחברי־כנסת, לציי־בור הישראלי והפלסטיני בארץ ובשטחים, כדי שיזדהו עם מאבקם.

אם צה"ל לא יאפשר לשימעון לשרת בתחומי הקו־הירוק, ישקלו שימעון ואילדה ושני ילדיהם יצי־אה מהארץ עד שיסתיים הכיבוש.

קיבוץ כרם־שלום

● ראה „צדק מול צדק", במדור במדינה.

● ● ●

אות קלון

קול מחאה מן הגליל, על הנעשה בעיר־העתיקה ב־ירושלים.

אנו מביעים את הזדעזעותנו ו־מחאתנו על גירושו של איוב חמיד תותנג'י מביתו, ברובע היהודי ב־עיר־העתיקה בירושלים. ההסכם ה־כספי שנכפה על תותנג'י אינו מב־טל את עובדת הגירוש, שמניעיו הגזעניים והלאומניים מהווים אות קלון על מצח העם והשילטון ש־בימיו קרה הדבר.

כחוג המחפש כל דרך לחיים משותפים במולדת המשותפת, ללא מחיצות חברתיות וללא סייגים מע־שיים והפרדה במגורים, אנו רו־אים את מה שנעשה בתותנג'י כ־מנוגד לדרך זו וקוראים לכל שו־חרי הטוב בקרב העם היהודי ל־השמיע קולם נגד צעד זה, ו־לעשות כל שבידם למנוע את הי־שנותו.

החוג להתקרבות יהודית־ערבית בגיל המערבי,
נהריה

● ● ●

לא רמברנדט

מי צייר מה, אליבא ד'מדור „אמנות" („העולם הזה" 2223).

אמרתם ש„אוסבלדו רומברג, ש־היה „מצייר" כתמי־צבע המזכירים פירסומת של צבעי־שמן, התחיל

ציור של קרווג'יו
כתמי צבע

לקשט את יצירותיו בהעתקים של יצירות רמברנדט," ולא היא.

הציור המופיע בעבודתו של רומברג נעשה בידי מיכאל אנג'לו קרווג'יו, בשנת 1550.

בן־ציון קידר, גלריה גמא, חיפה

● תצלום הציור השנוי במחלו־קת — ראה תמונה.

חידושים בקולקציית הקיץ של „גלי"

חברת „גלי" הידועה מזה שנים רבות כיצרנית מס' 1 בארץ של סנדלים ונעלים בסגנון ספורטיבי צעיר ואשר מקפידה על דינמיות וחדשנות, מפתיעה אותנו השנה בקולקצית קיץ חדישה ומעניינת.
סנדלים בסגנון ספורט אלגנט עם עקבים בשלושה גבהים

שונים. (סגנון רוקי) המתאימים לנערות ולנשים צעירות ברוחן שאינן נועלות סנדלים שטוחות כבנות העשרה. הדגמים החדישים אשר עוצבו עבור „גלי" ע"י מעצבים איטלקים בשיתוף עם מעצבי החברה בארץ מתאימים במיוחד לישראליות המרבות ללכת או לעמוד על הרגלים שעות רבות. המבנה הנוח, רצועות העור הרך, מקנים לרגל נוחות ויופי במשך כל שעות היום.

בינתיים קח TIME

הסיגריה שכולם אוהבים

נהג - תן טרמפ לחייל...

T.38

חופשה באוסטריה
חוויה שתוכל להרשות לעצמך.
גם השנה

כ־10 דולר ליום בעד לינה וארוחת בוקר בעשרות אתרי קייט מקסימים.

באוסטריה, בלבה של אירופה, תוכל השנה לבלות חופשה נפלאה במחיר נמוך ממחיריה של חופשה דומה בישראל.

כ־10 דולר ליום בעד לינה וארוחת בוקר או כ־14 דולר ליום בעד חצי פנסיון, באתרי הקייט הנודעים של אוסטריה: Gmunden, Kaprun, Kirchschlag, Mariazell, Melk, Mondsee, Ramsau, Wagrain ורבים אחרים.

בכל אחד ממקומות אלה תהנה מנוף יפהפה, מאויר צח וצלול ומאוירה לבבית של הכנסת אורחים ושל חופשה אמיתית.

טוס השנה לחופשה באוסטריה. הרחק מהחמסינים ומן הקייץ הישראלי, והעיקר – במחיר שאתה יכול להרשות לעצמך.

לקבלת חוברות ופרטים על אתרי הנופש והקייט של אוסטריה
נא לפנות אל סוכן הנסיעות שלכם או אל:

AUSTRIAN AIRLINES

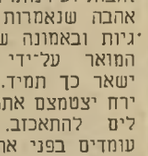
רחוב טרומפלדור 12, טל. 03-652244

נציגות משרד התיירות האוסטרי.

העבודה מכבידה עליכם מעט מהרגיל. קשה לסיים דברים שבהם התחלתם ב־התלהבות עצומה. סבי־בכם אווירה כבדה מהרגיל, ויש לכם הר־גשה שאתם שוחים נגד הזרם. הכל מתנהל ל־איטו, נצלו מצב זה כדי להתבונן ולבדוק הכל באובייקטיביות. במחצית השבוע הש־מים יתבהרו, ותהיה אפשרות טובה לצאת לטיול, או לביקור שנדחה מפעם לפעם. הודות לסכום כסף שתקבלו במפתיע.

* * *

הירח המלא ישרה עליכם אווירה של התלהבות ועירנות. היזהרו מהבטחות והצהרות אהבה שנאמרות בחגי־גיות ובאמונה שהעולם המואר על־ידי הירח ישאר כך תמיד. כשה־ירח יצטמצם אתם עלו־לים להתאכזב. אתם עומדים בפני אהבה ו־התקשרות חדשה ומהי־רה שלה ציפיתם זמן רב. במה שקשור לעבו־דה עליכם לפקוח עי־נים ולשים לב כיוון שמעלימים מכם דבר שהוא מאד חיוני עבור התקדמותכם.

* * *

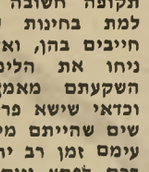

מופעל עליכם לחץ מכיוונים שונים, ו־אינכם מוצאים לכם מרגוע, מריבות עם בני זוגכם מתישות את כוחכם ומעיפות את־כם. נסו לוותר להם ולחכות שהזמן המתוח יעבור. גם בעבודה ת־מתח רב ולא מתחש־בים בדעתכם. כסף ש־ציפיתם לו מתעכב אך יגיע אליכם, חכו ב־סבלנות. תוך זמן קצר תשתחררו מהמתח.

בשבוע זה אתם יכולים לפעול רבות ל־קידום עניינכם הכספיים. אתם מלאי מרץ ויוזמה אך היזהרו מ־בזבזנות, ביחוד במה שנוגע לנתינת הלוואות לשכנים ידידים וקרו־בים. היזהרו כי נדי־בותכם השופעת ברגע זה עלולה להקהות את האינטואיציה המפותחת שלכם, ואתם עלולים שלא לשים לב למי אתם מלווים. • הפופול־ריות שלכם בעלייה ובמיפגשים חברתיים מאוד מבוקשים, כדאי להיענות להזמנות.

* * *

הסכנות שבהן הייתם נתונים חלפו ו־אתם יכולים לנשום לרווחה ולהרגע. תקופה חשובה להש־למת בחינות שאתם חייבים בהן, ואל תז־ניחו את הלימודים. השקעתם מאמץ רב וכדאי שישא פרי. אנ־שים שהייתם מיודדים עימם זמן רב יתאהבו בכם לפתע וינסו לש־נות את יחסכם הידי־דותי אליהם, ליחס של אהבה. צאו עימם לתיאטרון, קונצרט על מנת שתוכלו לבחון את רגשותיכם.

* * *

אתם חולמים על ארצות רחוקות, ומתכננים תוכניות מרחיקות לכת הקשורות לחלומות אלו. אך אתם מודאגים מדברים רבים שיכולים להיפתר ללא בעיה, אם רק תתייחסו אליהם ב־יתר קלילות. דאגו שכל המיסמכים יהיו חתומים כחוק ואל תזניחו שום דבר הקשור לענייני נוהל וחוק. כדי לחסוך טרדות מיותרות אחר כך. השבוע תעסקו ב־קריאת ספרים מעניינים העוסקים בגיאו־גרפיה. לפחות בקריאה תפלגו רחוק.

בשבוע זה הכל יכול להתרחש. לכן תכננו הכל בצורה גמישה, עדיף לא לתכנן יותר מדי. הדברים עלולים לצאת הפוך מהמצופה. הדברים אמורים בעיקר בקשר לענייניים כספיים ה־קשורים אליכם ואל אחרים שאתם אחר־אים לכספם. אל תב־טיחו הבטחות שלא תוכלו לקיים, ונסו להיפטר מאנשים בל־תי־נעימים בצורה דיפלומטית וללא הת־חייבויות שיעיקו עליכם מאוחר יותר.

* * *

אתם עומדים בפני יחסים רומנטיים חד־שים ומעניינים, אך ללא יציבות. יתכן ש„מאבדו את הראש" מרוב התלהבות והתמכ־רות לאהבה זו. גם מצבכם הכלכלי ישתפר לפתע. יחסים רעים עם שכנים יתוקנו ברגע של סלחנות. מה שמפתיע לגביכם, תרצו לבזבז כסף ולקנות דברים רבים שנראים לכם ב־דרך־כלל כמיותרים. כדאי שתסדירו קודם את ענייניכם הכס־פיים, ואחר־כך צאו ובזבזו כאוות נפשכם.

* * *

אתם מצטיינים במישור החמרי, ומקב־לים שבחים רבים על ניהול מוצלח של משא־ומתן חשוב, או ביצוע מעולה של עבו־דה שבה אתם עוס־קים. בתקופה זו אתם מתרכזים בעיקר ב־עבודה. בחיי האהבה נפגעתם מצעדו של בן זוגכם, ונקשה לכם ל־השתחרר מהרגשת ה־עלבון. הנסיעה שעב־רה כבר נשכחה, וכדאי לתכנן את הנסיעה הבאה לארץ רחוקה ומושכת. חשבו על נסיעה למזרח הרחוק.

לגדיים תקופה נעימה. אתם עומדים להכיר חברים חדשים. יזמינו אתכם למסיבות רבות, ולבילוי שאהוב עליכם במיוחד, ושזמן רב לא עסקתם בו, ולא תבינו למה ויתרתם עליו עד עכשיו. לאלה שנזנחו בחוש דרמתי מפותח צפויה הצלחה בשטח המישחק. אך השתדלו לא לשחק ב־בני זוגכם, הם מתייח־סים אליכם ברצינות ו־מצפים ליחס דומה. לאלה שעדיין בגפם, אתם עומדים לפגוש את זה שחלמתם עליו.

* * *

עניין המעורר מחלוקת בסביבתכם יע־רב גם אתכם. תתקשו לשפוט ולפשר בין ה־צדדים. בחוש האינטו־איטיבי המפותח שלכם תוכלו לדעת כיצד לנ־הוג. אל תתחמקו מ־התפקיד, סומכים עלי־כם ובצדק. יפקוד את־כם חוסר שקט ורצון להתחיל ב„משהו" חדש. זה לא הזמן המתאים לשינויים, עכבו את ההחלטות בשבוע.

* * *

מצב רוחכם שלין נינוח ואופטימי. אינ־פורמציה שהגיעה אליכם בדרך מקרית „מדגדגת" לכם בקצה האצבעות, ואתם רוצים לפרסמה במהירות, כדאי שהיא תישאר אצלכם ואל תפיצו את הדברים, הם עלולים להזיק ל־מישהו המקורב אליכם. תפצו את עצמכם ב־הכרות חדשה ובלתי שיגרתית, שבה תכירו אדם מעניין ומה ש־חשוב יותר, הוא לא ישכח אתכם במהרה.

מזל החודש: שור

חסר פשרות ובעל מיניות חזקה

הרמטכ"ל לשעבר מרדכי („מוטה") גור הוא בן מזל-שור, נולד ב-3.5.1930. אסטרולוגית „העולם הזה" ערכה את ההורוסקופ של גור, מבלי לדעת שמדובר בו והמסקנות שהיא הגיעה אליהן מדהימות.

אדם בעל אופי חזק. נאלץ להתגבר ולעבור סכנות רבות כבר מגיל צעיר. חשוב לו לבצע בדיוק מה שצריך. יש בו נוקשות והחלטיות. חי במתח רב, שמגיע כל הזמן לסף התפוצצות. רצון חזק מאוד עד שלפעמים הוא בלתי־נסבל. הוא נמצא במיטבו במצבי סכנה, מסוגל לשאת אח־ריות יותר מהממוצע. מארגן מצויין ו־מתבלט בכל מקום שאליו מגיע.

לבוש יפה, מדבר יפה, מחייך יפה, בעל קסם אישי רב, אך כל חייו נאבק. צמא לשלטון, למנהיגות ולכוח. חשוב לו מכל — להוכיח את עצמו בצורה מעשית. מבצע זאת, בין השאר, באמצעות מתן שירות יעיל ומסור. רוצה לעשות דברים מרשי־מים, כיד ששמו ייזכר לדורות. בגלל ה־אמביציה החזקה, מתקשה ליצור את הקשר היומיומי עם אנשים, וגם בגלל ריחוק הכרחי לאדם הנמצא בעמדה מסו־יימת שבה אינו יכול להתיידד עם כל אחד. עוסק בתפקידים שמעניינים את ה־ציבור הרחב. יש בו יושר וחוש צדק לגבי תפקידו. מבצע משימות בצורה מושלמת עם רגש חובה חזק.

לאביו השפעה חשובה על חייו. אב „גזעי" הקשור לקרקע ולמולדת. נוקשה, פטריוטי וחסר־פשרות. אישיותו מחנכת ומרתקת, והוא בין הבודדים ש־השפיעו עליו. קשה לו להתנגד לאביו. בזכות חינוכו הגיע לעמדה חשובה, אח־שבוע זה חשוב מאוד בחייו. הוא מתקף ולחוץ, הוא מרגיש כמו חיה הנמצאת בסכנה, ואז הוא מסוכן לכל מי שעלול להוות סיכון לגביו. כשהוא מתלבט על משהו, ירדוף אותו עד חורמה. בדרך־כלל הוא משיג את מה שהוא רוצה, אפילו אם זה יגרום לבסוף נזק לו עצמו.

קונה לעצמו ידידים בקלות ובמהירות. מכיר המון אנשים, אך יחסו לכל מכריו בדרך־כלל שטחי ולא עיקבי. בסביבת מגו־ריו אוהבים אותו, ושם הוא מקובל על כולם. הוא מעדיף להתרועע עם אנשים העוסקים בתיקשורת, סיפרות ועיתונאות, בדרך־כלל נמשך לאנשים משכילים שמו־סיפים לו עניין בחיים. אוהב ידידים צעי־רים, אינטלקטואלים, או אמנים. גם נשים המוודדות עימו, וכאלה יש הרבה, הופ־כות ידידות קרובות שלו. הקשרים החב־רתיים עוזרים לו להרחיב את אופקיו ו־מתפרשים גם לארצות זרות.

הוא אדם גאה ששאיפותיו גדולות. חשוב לו להתבלט ולזכות בעמדה מכו־בדת. יש לו חוש דרמתי מפותח. אוהב לעזור לחלשים ממנו, אך למעלה, מעמדה רמה. אינו נותן הרגשה של שיוויון. ה־ייצוג חשוב לו מאוד. הוא רציני ויעיל ורוצה להגיע להישגים בולטים, אך תמיד יש אנשים המעכבים אותו וגורמים לו לעצור את תנופתו. גם אנשים שהוא מפקד עליהם, וגם אלה שמקבל מהם פקודות מערימים קשיים בדרכו להצלחה.

הוא מתבטא בצורה שקטה שקולה, ויש לו טאקט רב. מתחשב בדעות של עמיתיו, וחשוב לו שהיחסים בסביבתו הקרובה יהיו הרמוניים ונעימים, אך קשה לו לפי דרכו ולפי דעתו בלבד. הוא נמשך ומוכשר לפילוסופיה ולמישפטים ויכול להצליח בדיפלומטיה. השקפותיו ומח־שבותיו אינדיבידואליות. אוהב לבצע שי־נויים. להפוך על פיהן את המוסכמות. הדעות המקובלות על כולם אינן מקו־בלות עליו בדרך־כלל. רואה לטווח רחוק והשקפותיו מתקדמות. מתייחס באופן אישי לכל בעיה כללית. התנהגותו תוק־פנית לעתים ובלתי סובלנית.

מוכן להילחם בקנאות על דעותיו. המרץ הרב הגלום בו, מתבטא בעי־קר בפעילות צבאית ובכל מה שקשור ל־שייך לצבא. אינו אוהב במיוחד לקחת סיכונים, אך מכיוון שנמשך להרפתקנות מתגבר על הזהירות הטבעית הקיימת בו, ומסתכן למרות התנגדותו הפנימית.

נטיות אמנותיות בולטות אצלו במפת הלידה. הכישרון הבולט ביותר הוא כישרון הכתיבה. מתבטא בצורה מעניינת, מושכת, עדינה ונעימה. לא התמסר לחלו־טין לכתיבה למרות שזה שטח שבו בולט כשרונו. יכול לבטא את רגשותיו בקלות בכתב, עם קסם אישי, גישה צעירה, מח־שבה מהירה, דמיון פורה, וחוש הומור. לפעמים קיימת הרגשה שהוא מחמיץ משהו חשוב כאשר אינו מתמסר לכתיבה. כיוון שהיה יכול למצוא את דרכו בביטוי אמנותי.

בעתיד יש סיכוי שיעסוק בכתיבת ספר שקשור למילחמות, לצבא ולמדינה. השנה תהיה לו שנה שקטה יחסית. יהיה פופו־לרי דרך תחום היצירה· בעיקר הכתיבה. יתכן שיתפרסם מעל דפי עיתון דרך דברים שהוא עצמו יכתוב. יתבלט בכתיבה שבה ניתוח של דברים לפרטי פרטים. דיוק רב ועוקצנות כלפי אנשים, הקרובים אליו. כמו כן נראית הצלחה בדרך פוליטית.

למתמצאים מעט באסטרולוגיה : תאריך הלידה הוא 3.5.30. האופק עולה באריה, הירח גם הוא באריה בבית הראשון. שני־הם מדגישים את הצורך בשלטון והתבל־טות בעולם החיצוני. השמש בבית העשירי מראה שלקאריירה יש חשיבות רמה מה־רגיל. ואף תחושה אמיתית של יעוד. גם בגלל היסוד החזק של האריה בהורוס־קופ· הכתיבה מתבטאת בצמידות של ונוס ומרקורי במזל תאומים. הדמיון המפותח בגלל הקשר שבין נפטון למרקורי. כוכב מארס בטל בצמידות לאורנוס, מקנה נטיה חזקה לחיי צבא. כמו כן, יוזמה, אנרגיה גדולה, אגרסיביות ומיניות חזקה.

גנטיות פנימית. חושד באנשים סביבו, ומפקפק בטוהר כוונותיהם. נדמה לו ש־רוצים לסדר אותו, ועומד על המישמר.

בגלל גישה זו, אנשים יוצאים נגדו והוא אינו מבין מדוע. מאמין ש„יצר האדם רע מנעוריו" הוא עצמו עקשן וקיימת בו אינטנסיביות פנימית גדולה· אם היא אינה מוצאת פורקן, היא הופכת כעס גדול שאותו הוא מוציא על הסביבה. כאשר פוגעים בו, אינו שוכח את הפגיעה.

אתה מתגייס לשרות
אנחנו מתגייסים לשרותך

אתה מתכונן לגיוס שלך לשרות צבאי. אנחנו נתגייס לשרותך באותו תחום קטן שאנחנו יכולים לעזור.
פתח חשבון שיקים באחד מסניפי בנק הפועלים. כשיהיה לך פנקס שיקים בכיס, תרגיש בטוח יותר, תרגיש עצמאי. לא תצטרך לדאוג לכסף מזומן בכל פעם שאתה יוצא.

ביום הגיוס כשישאלו אותך לאן להעביר את משכורתך הצבאית, תהיה לך כתובת-סניף בנק הפועלים

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים בע"מ

בואו נדבר על אסטרולוגיה

יעקוב יהידי* !

אתה קרוב לשכנע אותי, שאסטרולוגיה אינה אלא עורבא פרח, מכיוון שאתה סותר אחת מהנחות היסוד שלה. אתה מבין, אחד העיקרים באסטרולוגיה קובע שאם יש משמעות כלשהי בתנועת הכוכבים במסילותיהם, עבורנו החיים על הארץ, הרי שהיא טמונה באופן שבו נראית תנועה זו מכדור הארץ. לפי זה, האסטרולוגיה האפשרית של בני המאדים היא שונה מזו שלנו, וכמובן גם הפסיכולוגיה שלהם וכל השאר.

כורע תחת נטל רעיונות ההבל האלה, אני קורא את דבריך והנה אתה מדבר כדבר בן האדמה. אין לך מעשה טראגי — כבר אמר מי שאמר — כמו פורענות הבאה על תיאוריה בניוה לתלפיות, מידי עדת עובדות מרושעת. להודות על האמת: אני נבוך.

■ ■ ■

לפני כ־2500 שנה איבחנו ביוון העתיקה את הרעה החולה, בה"א הידיעה, של המין האנושי. חטא היומרה, ההיבריס. אם תרצה: בגידה בדתה של האלה פרספקטיבה, אם האלים. כהני האלה חזאת הטיפו לאדם לדעת את גבולותיו ואת מקומו. ביכולתך לקדם את עצמך עד קצה גבולך, ובו בזמן לראות את עצמך מן החוץ — הם ראו את שיא התפתחותו של האדם.

„האסטרולוגיה מעניקה לנו תשקיף על מיגבלותינו, ובכך היא מסמנת את אפשרויותינו"

בזו הדרך הם שאפו להפוך את השניות הקיימת באדם ואשר מבדילה אותו מכל בריה אחרת — ליתרון.

תנו לי נקודת משען, אמר ארכימדס, ואני מרים לכם את העולם. תנו לי איש ממאדים, חשבתי לתומי, והוא יורה לנו את דרך השיחרור מן העיוורון שבהיבריס.

אני לא ממהר לוותר על התיקווה הזאת, כשם שאינני נחפז לוותר על האסטרולוגיה. לכן אני רוצה לייחס את היומרה שבדבריך רצופי הטעויות, לא להיבריס, שהוא שגגת־אנוש בן־תמותה, אלא, נאמר, לחבלי הקליטה של עולה חדש.

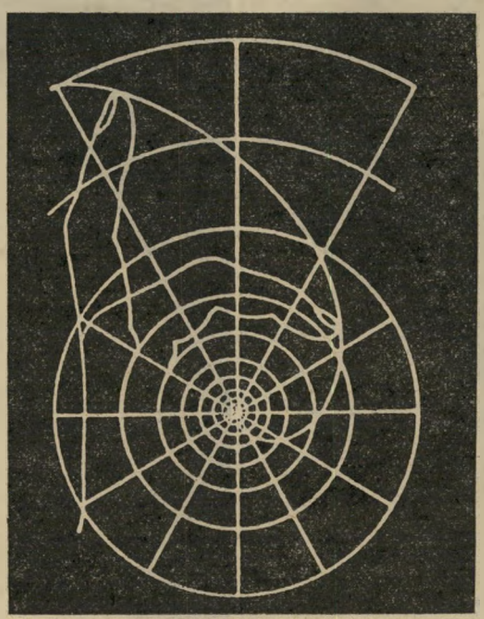
■ ■ ■

בעוונותי, ובהיעדר אנשי מאדים להראותני את הדרך, הלכתי אחר האסטרולוגיה (לא כל כך רחוק זה מזה, בעצם). האמן לי, לא בלב קל. הרעיון של קשר בין תנועת גרמי שמיים לבין מאורעות ארציים נשמע קצת פרוע גם לי. לכן אף פעם לא האמנתי באסטרולוגיה. אני דורש ממנה שתוכיח את יעילותה פעם אחר פעם. סיכום ביניים: היא עדיין איתי מקץ שבע שנים.

אבל אני חושש שאזננו מדברים באותו עניין. אתה מדבר על אסטרולוגיה ותוקף את סורי ה„הורוסקופ" בעיתונים. מה עניין שמיטה להר סיני? ההורוסקופים בעיתונים אינם נכתבים על־ידי אסטרולוגים. זהו שעשוע עיתונאי. כללי המישחק מוכרים לכל אחד על פני הכוכב. הכל קוראים, ואף אחד לא לוקח ברצינות. הקהל מבקש הורוסקופ — הקהל תמיד צודק — הקהל מקבל. וכי מה נטפלת לגזול פרנסתם של כמה סטודנטים, בני ישראל כשרים, המספקים לקוראים את מה שהפך כבר להרגל? אתה באמת מאמין שמישהו מתכנן את חייו לפי זה? איך אפשר? אל נא תזלזל בעמך יושבי ארץ, עד כדי כך...

אסטרולוגיה — זה עניין אחר. לוקחים נתונים אסטרונומיים מדוייקים של מפת השמיים, כפי שנצפתה ברגע רלוונטי מסויים (רגע לידה, למשל), אחר כך מציבים אותם בנוסחה מתימטית, מעניקים להם עיבוד ולבסוף מפענחים את התוצאות לפי מפתח מסויים.

* הכוונה ליעקוב שרת, שבמדורו „איש ממאדים" („העולם הזה" 2221), כתב על אסטרולוגיה.

הידעת שאסטרולוג משקיע במסלול להכשרה מקצועית כמה משנות חייו? אני מוכן להתערב שלא ידעת.

■ ■ ■

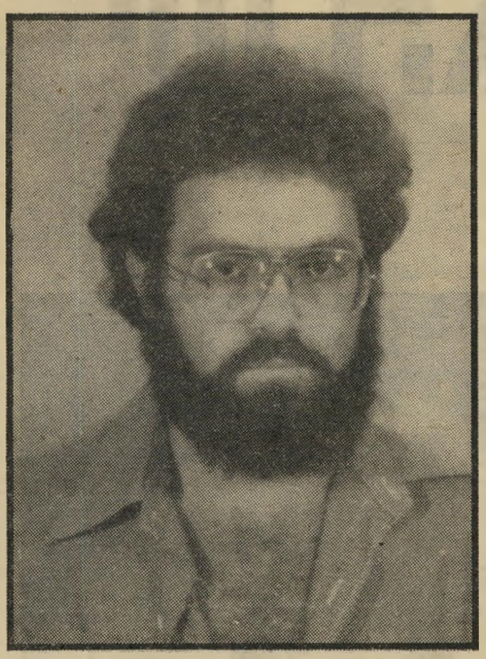
ולנושא ה„מזלות". כפי שהדבר נראה מכדור הארץ, משרטטת השמש במשך שנה מסלול סביב לכוכב. במסלול זה אנו משתמשים כבכלי־מדידה למיקומים יחסיים של גרמי שמיים. חלוקת מסלול זה לשנים־עשר חלקים שווים — קרויה גלגל המזלות. זוהי חלוקה אחת מיני רבות, המשמשות באסטרולוגיה מטרות שונות.

כשאתה אומר שנולדת במזל מסויים, אתה מתכוון לזה שהשמש נראתה ביום לידתך בקטע מסויים מתוך שנים־עשר של אותו מסלול דמיוני, הנושא את שם המזל. זהו, כמובן, רק חלק מיזערי מן המידע האסטרונומי המעניין את האסטרולוג. כל אחד מכוכבי־הלכת במערכת השמש, וכן השמש עצמה, והירח, נמדדים במעלה ובדקה מסויימים של אותו מסלול. בכל רגע רלוונטי הופך המערך הגיאומטרי־שמיימי מקור למידע משמעותי. אם כן, לא רק שנים־עשר מזלות לארבעה מיליארד בני־אדם.

בטרם שבאת אל כוכבנו, לא ידעת בוודאי על קיומו של מכשיר המדידה שאותו אנו מכנים שעון. שכן, אילו מדדת את משך הזמן שארכה טיסתך בצלחת ה־מעופפת במהירות האור, היית מוצא שהוא לא עלה על כמה דקות. לו באת מפלוטו, ולא ממאדים — לא היה המצב משתנה בהרבה. כך שהשמים כפי שהם נראים היום אינם בני כמה ימים. אם אינך מאמין לי, אנא בדוק את העניין בדרכך לחופשת־מולדת הקרובה, ושתהיה לך טיסה נעימה. בכל מיקרה, האסטרולוגיה מתעניינת בפני השמים כפי שהם נראים לנו בכל רגע רלוונטי.

כעת הייתי רוצה להתייחס, ברשותך, לאותה צורת שקילה ובדיקה אשר נתקדשה בתרבותנו ונקראה בשם מדע. מה אומרת היא על האסטרולוגיה? ובכן, דע לך שהאסטרולוגיה לא הצליחה לחמוק מן המיפגש חמור־הסבר עם זו. המדענים מאמינים, כידוע, שהאדם פתי מנעוריו. על כן קראו להם לעזר את הסטטיסטיקה.

50 אסטרולוגים, מחציתם בעלי דרגה אקדמית של דוקטור או פרופסור (ברוב המיקרים, במדעי־הטבע או במדעים מדוייקים) עשו במלאכה במשך תשע שנים. זאת האחרונה והגדולה מבין עבודות המחקר שנעשו בנושא. היא טרם נשלמה, אבל כבר עתה קובע דו"ח ביניים, שאם כי חלק מן האסטרולוגיה המסורתית נמצא מפוקפק, הרי שחלק ניכר אחר, בצד שתי טכניקות חדשניות רחבות היקף, זכה לביסוס. אם כן, הצליחו להתגבר על „אי היותה נתונה, מעצם מהותה, לבחינה שתוכיח את שקריותה...". ועל זה נאמר: אין דבר העומד בפני הרצון. וכי בכדי זכה המדע לאשראי רחב כל כך?

■ ■ ■

אתה עשוי לשאול בשלב זה, ובצדק, מה העבודה הזאת לנו? אומר לך בכנות. לסמוך על מבקרים מן המאדים — קצת קשה. הם אינם מרבים לבקר במחוזותינו, וכשהם באים, הטלפון שלהם תמיד תפוס. החיים על פני כוכבנו הקטן, כפי שהספקת להתרשם, קשים ומסובכים עד מעבר לתבונה. כל כך הרבה משתנים, שאי אפשר לפקח עליהם, למרות כל הרשויות שהקמנו: רפואה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, כלכלה ועוד. בסיסי כלשהו, הקיים ביקום, ניתן לזהות קשר בין תנועת גרמי שמיים במערכת השמש לבין מאורעות ארציים. האסטרולוגיה: עניינה הקשר הזה והיא מאירה באמצעותו על תהליכים המצטרפים לנסיבות, פנימיות כחיצוניות, בחיינו. יתר־על־כן, היא מאפשרת לנו לנבא צירופי נסיבות כאלה הצפים בעתיד. כך מתאפשר לפזר את ערפילי התוהו ואנו נמצאים שבים אל חיקה החם של האלה פרספקטיבה.

■ ■ ■

האדם המשחק (הוא איש התרבות — תרבות כלשהי), לימדנו הויזינגה, מיישם חירות בתוך גבולות. האסטרולוגיה מעניקה לנו תשקיף של מיגבלותינו, ובכך היא מסמנת את אפשרויותנו. גם האופטימי שבין הטוענים לחירות האנוש, איננו מתעלם מקיומן של חגבלות. להיפך; הכרת המיגבלות היא המאפשרת את יישום החירות.

עשיתי כמיטב יכולתי לצייד אותך בעיקרי חדברים. זאת — למען לא נחמיץ הזדמנות נדירה זו של ביקורך. למעשה, ברית כרותה ביניינו, האסטרולוגים והמבקרים מן המאדים. ברית־של־קודש לאלה פרספקטיבה. שמחתי לדבר איתך על אסטרולוגיה בשם המטרה המשותפת.

דני הרמן*, תל־אביב

* הקורא הרמן הוא איש המרכז לתיכנון אסטרולוגי, המקיים חוגים, קורסים ופעילות חברתית־תרבותית. סמלו של מוסד זה — ראה ציור.

החליפו את צבא הצללים בטלוויזיה

המראה לעד תשקף את הניצב מולה. עם זאת אין בידה להעניק תיאור פנימי של המשתקף. אוסקר וילד התעניין כנראה ביכולת השתקפות מציאות כלשהי והמציא את עלילתו אפופת המיסתורין — „דוריאן גריי". זה הגיבור אשר נשאר לנצח צעיר ויפה־תואר. עם זאת, על תמונה אחת, אותה דאג להסתיר מעין כל אדם, נחרטו כל מהלומות הגורל ותעתועיו. כל עוון נפשי נחרט מיידית בתמונה וכערה. התמונה שימשה כמראת הנפש.

לנו, לעם היהודי — עם תפריבילגיה האלוהית — הוענקה זכות גדולה. להרבה בתים בארץ זו מראת־נפש מרובעת אחת: הטלוויזיה הישראלית.

חג או יום חול, הנתון הוא שחור.

סרטים על רציחות, סרטים על סוסים, סרטים על מילחמות, סרטים על טרגדיות, סרטים על תגליות רצח, אמצעי־רצח, מגלי־רצח; סרטים רעועים אשר אין חפץ בם. בקיצור, סרטים שחורים ונגועים. חולירע אשר נתנגשה לה באולפן והחלה פושטת מדי ערב.

מאידך, המציאות היומיומית אינה מרנינה. מחבלים ורצח. התדרדרות מדינית והתפרקות חברתית. הריסת נוף בזזון ומיקרי ונדליזם לשמם. ליכלוך, אינפלציה, רעב, גניבות — חושך משתקף בחושך.

הטלוויזיה הנה מראת־נפש העם הזה.

דוריאן גריי נהג להביט בתמונת הנפש, כיסה את זאת במהרה מפאת הגועל והכיעור הנגלה ו...המשיך בשלו. אף אנו ממשיכים. לבסוף נהרסה התמונה. מת הגיבור אך דמותו לא נשארה יפה כשהיתה. תדמית הנפש השתקפה בבבואה. קימוט, עיוות ושחור־פנים. אובדן צורת אנוש.

בואו נתחיל מהמראה עצמה. היו תוכניות חד־פעמיות יפהפיות על נוף וטבע. מדוע לא תבחרנה תוכניות על יפי הטבע ויפי האדם? אולי אלה יחדרו אט אט לתודעת כל אותם ונדלים הורסי ערכים רוח־ניים ופיסיים. החליפו את צבא הצללים המנווט ב־טלוויזיה. הניחו לאור לחדור לנשמתנו הבוכיה, כה כאובה.

גורית קדר, תל־אביב

יש הגנה ויש הגנה...
בהשגחת מכון התקנים

כשהדבר נוגע לבטחון משפחתך, אתה מחפש את הדרך הבדוקה והיעילה להגן על ביתך. כדאי שתדע כי מנעולי הבטחון המיוצרים ע"י חברת רב-בריח נמצאים **בהשגחה מתמדת** של מכון התקנים הישראלי כבר 6 שנים.

השגחה זו פירושה שכל מנעול בטחון המיוצר ע"י חברת רב־בריח עומד בלמעלה מ-40 סוגי בדיקות.

חשוב שתדע כי מנעולי הבטחון המיוצרים ע"י חב' רב-בריח הם היחידים בהשגחת מכון התקנים הישראלי.

לא כדאי לך להתפשר. דרוש את **המוצרים המקוריים** של חברת רב-בריח אפילו אם זה עולה קצת יותר

כשמציעים לך מנעול רב-בריח וודא שהוא מתוצרת חב' רב-בריח ולא כל שם דומה אחר.

כלבוטק הזהיר
מפני מוצרים שאינם בהשגחת מכון התקנים
לדוגמא אנטנות טלויזיה,
דודי שמש ועוד.

אל תמתין עד שיהיה מאוחר מדי פנה היום אל:

תל-אביב	— רח' סוקולוב 45, חולון. טל: 854458, 853791, 855250, 03-844145.
חיפה	— רח' האיצטדיון 40, ק. חיים. טל: 04-725111.
טבריה	— השוק העירוני החדש, טל: 20024, 067-92969.
השרון	— רח' הכדר, אזור התעשיה, נתניה טל. 053-34688
פתח-תקוה	— רח' ההגנה 17. טל: 03-919383.
ירושלים	— רח' עוזיאל 28, בית וגן. טל: 423769, 02-422767.
אשקלון	— רח' צה"ל 5, (בנין סולל־בונה) טל: 051-24515
באר שבע	— רח' הפלמ"ח 22, טל: 057-76840.
אילת	— רח' צופית 4, טל: 059-2750.

או למפיץ המורשה הקרוב לביתך.

עם **רב-בריח** האמיתי
אתה מוגן יותר.

טל-אריה

יחסים
בינלאומיים:

עולמו של יצחק רבין

אין שום דרך בדוקה להפריך מיתוסים, לנפץ אותם לרסיסים.

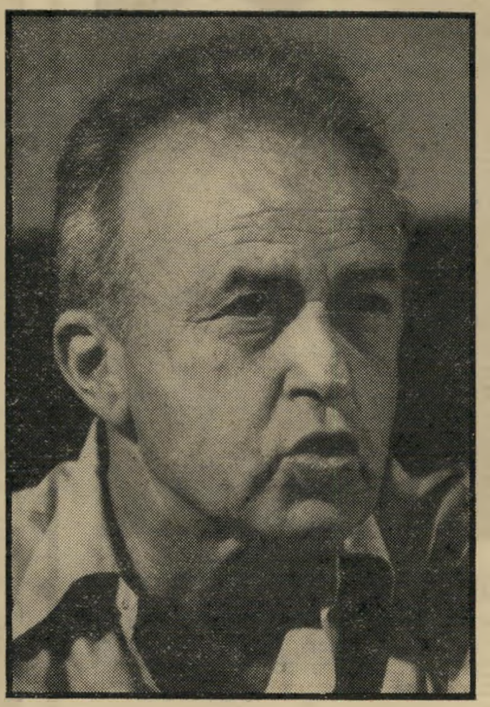
האיש ההגון והרציני שעמד בראש ממשלת־ישראל בין 1974 ל־1977 נחשב, בעיני הכל, ככישלון פוליטי חרוץ. אך אזרחי ישראל, שהתעייפו מעסקנים משופשפים וממליצות נוסח בגין, רואים בכישלונו של יצחק רבין מעין יתרון, המוסיף לו לוויית־חן. „הוא לא ידע איך לתמרן את דרכו במבוך הנפתל של הפוליטיקה הפנימית," אומרים רבים. „הוא לא עסקן, אבל יש לו מוח אנאליטי."

מוחו האנאליטי של יצחק רבין הפך מיתוס אמיתי, כמוהו כביגדי־המלך החדשים. כל ניסיון רציני להקשות על מוסכמה מוחלטת זו סופו לנחול כישלון חרוץ.

העובדה שכושר־הניתוח האגדי של רבין לא הוביל אותו מעולם למסקנות מרחיקות־לכת רק מגבירה, כמובן, את הפופולריות שלו. הלוחם, הרמטכ"ל שהפך דיפלומט ומדינאי, מיישם את יכולתו לקלוט עובדות ותהליכים, לעבד אותם במוחו, ולבסוף לצאת במסקנות סדורות ובהירות, המאשרות את מה שרוב העם חושב ממילא.

זוהי נוסחה נדירה לזכות באהדה בציבור. מה גם שרבין הוא כן לחלוטין, שלא כיריבו שימעון פרס אין רבין מחזר אחר הציבור במליצות משומנות, בהתחכמויות שנונות, בכיכול, ואפילו לא במאמרים מלומדים על יהושע בן־נון.

רבין פונה לישראלי המשכיל, הבינוני. הוא מנסח את דיעותיו ומאווייו של הקונסנזוס הלאומי בעגה מעורת, צבאית ואקדמית. כל אלה מתווספים לעברו הפלמ"חי ולזיקתו העמומה, המיסטית כמעט, ל„ערכי תנועת־העבודה".

ח"כ רבין
עוד אנאליזה כזו ואבדנו

עולם קטן

אין פלא שגוברים הקולות, בעיקר מקרב בוגרי תנועות־הנוער החלוציות, שהפכו חיילים ואחר־כך אקדמאים, לראותו בראשות הממשלה הבאה.

רבין ממיסיסיפי. עולם הערכים של ח"כ רבין, בכל הקשור למערכת הבינלאומית, תואם אף הוא את הקונסנזוס הלאומי.

רבין רואה בעולם זירת־מאבק בינגושית, דו־קוטבית, שבה מתמודדות שתי מעצמות־על על הבכורה. כל המאבקים הלאומיים והמעמדיים בעולם נמדדים על פי קנה־מידה זה.

רבין אדיש לחלוטין לגורלם של ההמונים הרעבים והמנוצלים באיראן, בפקיסתאן או באמריקה הלאטינית. הוא מבכה את כישלונה של סין בכיבוש ויאט־נאם, ומתנכר באכזריות לזכותו של עם למוד־סבל זה לעצמאות.

את מדיניותה של ארצות־הברית הוא מבקר מבפנים, לא כמדינאי המייצג עם קטן, אלא כאילו היה סנאטור שמרני ממיסיסיפי או מאלאבמה. קארטר החלש אינו תוקפני דיו כלפי הרוסים, מקונן רבין, ומעלה על נס את נשיאי ארצות־הברית הארי טרומן ודווייט אייזנהאור, שחשפו ציפורניים במילחמה הקרה ולא שיחקו בשטויות כמו הדטאנט.

מערכת־ערכים שיגרתית זו מהווה בסיס לבניין־העל האנאליטי של רבין. ערוותה הלוגית והרעיונית נחשפה החודש בירחון הישראלי בשפה האנגלית ניו־אאוטלוק.

צוות המראיינים של הירחון היוני־יחסית זימן לשיחה את יצחק רבין בחברתם של שני חוקרים צעירים בתחום היחסים הבינלאומיים, הפרופסורים יאיר עברון ואמנון סלע.

עברון וסלע עשו כמיטב יכולתם להצדיק את הכותרת היומרנית־משהו: „סיכויי הדטאנט והשינויים במערך האיסטרטגי במיזרח התיכון". למרות נטייתם האנטי־סובייטית הברורה, אישרו השניים את ההנחות שפותחו פעמים רבות במדור זה: הסובייטים הם בנסיגה. הברית הסינית־אמריקאית מאיימת, למעשה, על בריתהמועצות.

רבין, לעומת זאת, תיפעל את מוחו האנאליטי בשיטה מעוררת־תמיהה. הוא הניח הנחות בלתי־בדוקות, התחמק באורח שיטתי מהמסקנות, והכל כדי למצוא נוסחה שתצדיק תמיכה אמריקאית בעמדות המערך, כלומר ביצוע תוכנית־אלון בשיתוף ירדן.

לצורך זה קובע רבין שבעימות בדרום־מערב אסיה יצאו הסובייטים כשידם על העליונה. העובדה שאמריקה וסין התבצרו היטב בפקיסתאן, ושהפלישה לאפגניסתאן קוממה את כל העולם המוסלמי נגד ברית־המועצות, אינה מעניינת את רבין. לצורך מניעת כינונה של מדינה פלסטינית יש צורך לנפנף באיום הסובייטי.

השקפת־העולם של רבין מעוצבת לפי צרכי ההתפשטות הטריטוריאלית, נוסח גולדה. אסור לעובדות לשמש מיכשול בדרך־המלך של הניתוח האנאליטי.

סין קטנה על רבין. כל הפרשנים המדיניים הרציניים בעולם מאוחדים בדיעה שהתהליך הבינלאומי המרכזי בעשור האחרון הוא התהדקות הברית בין סין לארצות־הברית. שיתוף־הפעולה המדיני, הצבאי, האיסטרטגי והכלכלי ביניהן הפך עובדה נחרצת ומכרעת במערכת הבינלאומית.

רבין מסתייג מהערכות אלה, המפריעות לו לפתח את אגדת האיום הסובייטי, להוקיע את התגובה האמריקאית „החלשה", ולראות בחידוש המילחמה הקרה מפתח להשגת תמיכה אמריקאית במדיניות הישראלית. הוא פשוט מבטל את סין כמעצמת־על, בשל כישלונה הצבאי „המצער" במילחמה נגד ויאט־נאם.

לשווא הגיסיון להפנות את תשומת־לבו של רבין לתהליך המודרניזציה, הפוקד עתה את הצבא הסיני, בסיועה הנדיב והמאסיבי של ארצות־הברית. לכל המומחים הבינלאומיים ברור שאומה בת מיליארד נפש, העוברת תהליך תיעוש, והמשתפת פעולה עם מעצמת־העל לזירוז תהליכי־הפיתוח שלה, מהווה גורם של ממש. אבל רבין נעול על התפיסה של הסכנה הסובייטית.

סין איננה מעניינת אותו.

מהי קיצוניות? הניתוח מבוסס, אמנם, על סברות־כרס והנחות מופרכות, אבל גם רבין מגיע למסקנה שעל ארצות־הברית להישען על העולם המוסלמי, כדי להגן על מקורות־האנרגיה. את המחיר תיאלץ, כמובן, לשלם ישראל, שוויתוריה לערבים ייזקפו לזכות ארצות־הברית.

בנקודה זו עורך רבין תפנית מדהימה. אחרי שהוכיח מדוע חייבת ארצות־הברית לתמוך בערב־הסעודית בכל מחיר, הוא קובע לפתע שאוריינטציה „מוסלמית" של האמריקאים נדונה לכישלון. הסעודים הם, אמנם, פרו־מערביים (ובכך הם שייכים, בעצם, למחנהו של יצחק רבין עצמו) אבל הם „קיצוניים" בשאלת ירושלים ובנושא המדינה הפלסטינית.

מדוע קיצוניים? הרי הקהילה הבינלאומית כולה — להוציא את רב־סרן סעד חדד — דורשת מדינה לפלסטינים וריבונות ערבית במזרח־ירושלים!

על כך אין לרבין שום תשובה. בניתוח „מבריק" של יחסים בינלאומיים הוא מחלק תוויות של קיצוניות לפי קנה־מידה ישראלי פנימי, כשבמרכז עומדת תוכנית המערך, שנדחתה על־ידי כל העולם!

מדוע ייכשל הלחץ האמריקאי, שהוא תוצאה כה הגיונית ממדיניותה של ארצות־הברית, לפי הניתוח של ח"כ רבין עצמו? כאן גולש רבין ה„אנאליטי" לעולמה הקסום של האמונה. „אני מקווה שהאמריקאים ייכשלו," אומר רבין, „וכי נביא אנוכי?"

זהו, אם־כן, טבעו של המוח האנאליטי מס' 1 בישראל. שתי הנחות בלתי־נכונות: עליית כוחם של הסובייטים וכפירה בערכה של הברית האמריקאית־סינית. מסקנה די הגיונית: שהאמריקאים ינקטו במדיניות פרו־ערבית (לאו דווקא מהסיבות שציין רבין). התחמקות מתוצאות המסקנה הזו, משום שהיא קיצונית מדי עבור עסקני רח' הירקון 110 בתל־אביב. ולבסוף מיפלס בחיק האמונה.

עוד אנאליזה כזו ואבדנו.

NEVER SAY NEVER

ראיש ממשלת־ישראל, מנחם בגין, מרבה להשתמש במונחים מוחלטים. „ירושלים לא תחולק לעולם", „מדינה פלסטינית לא תקום לעולם".

מסתבר שזהו לאו דווקא פאטנט ישראלי מקורי. ב־1954 כיהן בבריטניה שר־מושבות שמרני בשם הנרי הופקינסון. השר הנכבד הופיע בפרלמנט הבריטי והכריז שהאי קפריסין לא יזכה לעולם בעצמאות.

בתרבות הפוליטית הבריטית, שהציניות משמשת בה נשק פוליטי קטלני, אי־אפשר לפלוט שטויות כאלה ללא תגובה. השר זכה בכינוי „לעולם־אל־תאמר־לעולם־לא־הופקינסון" וגלש למה שהעיתונאי הבריטי, כריסטופר היצ'נס, מכנה בשם „תהום הנשייה המוצדקת".

בינתיים זכה הופקינסון זה בתואר לורד קוליטון. כשפגש לאחרונה בעיתונאי ותיק נעלב כששאל אותו האחרון: „האם אינך הופקינסון־לעולם־לא"? ה־לורד הנעלב טען שחבל שהעולם זוכר אותו רק בשל פליטת־הפה האומללה שלו בעניין קפריסין. „אבל אתה טועה, ידידי היקר," אמר לו העיתונאי, „לולא הערה זו איש לא היה זוכר אותך בכלל!"

■ ■ ■

ברמתו הספרותית של אהרון מגד עוסק דן עומר. אבל מדוע חייב מגד לכתוב גם על נושאים בינלאומיים?

בשבוע שעבר גולל במדורו בדבר את פרשת מותה של נסיכה בסיגנון צדקני, נוסח מעריב. בין השאר הוא טוען שהשמאל בבריטניה התנגד להקרנת הסרט האנטי־סעודי בטלוויזיה.

זה יפגע, אולי, בהנחת־היסוד הבכיינית של מגד על העולם המכור לנפט והאנטי־שמי, אבל כל ביטויי השמאל בבריטניה תמכו בהקרנת הסרט, ופירסמו עליו ביקורות נלהבות.

כיפר מגד
ימין בעולם, שמאל בישראל

כשיפרוץ סוף־סוף המרד בערב־הסעודית נגד המלך ומרצחיו, יקונן מגד על הסכנה הקומוניסטית. מה לו ולשמאל הבריטי?

הגיע הזמן שמגד, חיים גורי ושאר מתחסדי אחדות־העבודה יבינו שהם שייכים לימין הקיצוני בעולם. מבחינה זו אין ספק שאנשי התחייה הם יותר ישרים.

אנשים בעולם

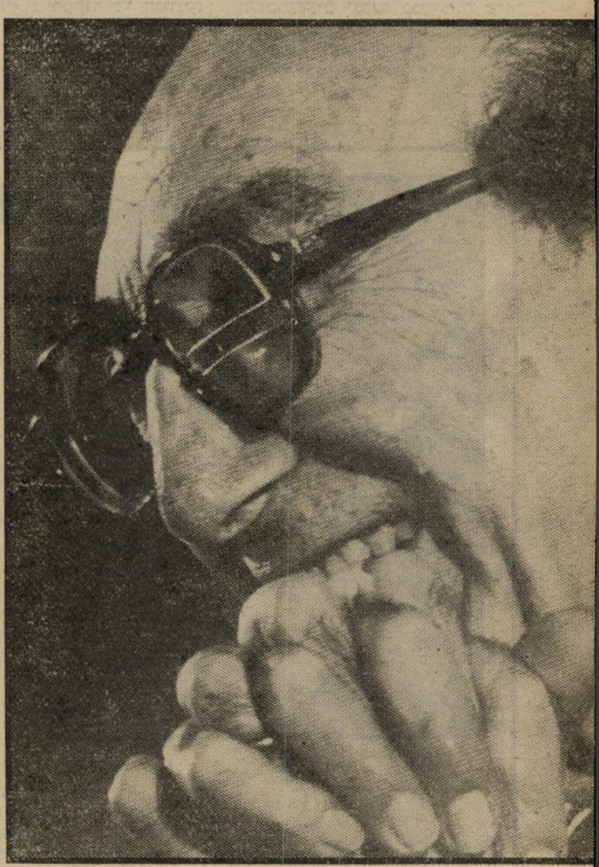
רוברט מוגאבה: החיבוק השחור מול עיניו של הלורד הלבן

בצילום זה מדברות העיניים: עיניו של הלורד סומס, מי שהיה המושל הזמני של רודזיה בתקופת המעבר (עומד במרכז התמונה) כשהוא מתבונן ברוברט מוגאבה המחבק את הנשיא כאנאן בגנה לאחר שמוגאבה הושבע על ידו כראש ממשלת זימבאבווה. (לידם חבוש פאה נוכרית עומד נשיא בית־המישפט העליון בסולסברי, לורד קארינגטון.)

מוחמד עלי: הוירה קוראת לי!

הוא הבטיח לפרוש, אבל אל דאגה, הוא התחרט. בגיל 38 החליט לחזור ולהיאבק בלארי הולמס, שלדעתו היא „הגדול מכולם אחריו". כשנשאל עלי האם יחזור לזירה בגלל הסכום בן עשרת מיליון הדולר שיקבל עבור הופעה זו, אמר: „הכסף מעולם לא נחשב בעיני. תמיד יכולתי להרוויח כהלכה. הסיבה העיקרית היא הגאווה. אני רוצה לנצח אותו ואני בטוח שאכן אנצח אותו."

דוקטור מייקל דבייקי: השאה יאריך ימים

כך נראה ד"ר מייקל דבייקי המנתח בעל השם העולמי, שייעץ לשאה לעבור את הניתוח להסרת הגידול הסרטני, בבית־החולים מהדי בקאהיר, אחרי הניתוח, כשקיבל מידי הנשיא סאדאת עיטור של כבוד. דבייקי היה בשעתו רופאו האישי של הדוכס מווינדזור, לדעתו עשוי השאה להאריך ימים לאחר שיחלים מן הניתוח.

צ'ארלי וופס ורון וד: הילדים הנוראים של הרוק הפכו וותיקים

קשה להאמין, אבל עשרים ושבע שנים אחרי שהקליטו את תקליטם הראשון, עדיין מתגלגלות האבנים. הם אמנם כבר לא ילדים. מיק ג'אגר בן 37, המתופף צ'ארלי ווטס (עם השיער הקצר) בן 39, ואילו הגיטריסט רון וד (עם השיער הארוך) בן 33. האבנים המתגלגלות באו לפאריס להקליט תקליט חדש בשם הצלה ריגשית. עד היום מכרו האבנים המתגלגלות 80 מיליון תקליטים.

המישפחה המלכותית ממונאקו: ההגדה לבית הנסיכה גרייס - כזלם היו ילדים טובים

המצלמה אינה יכולה לשקר: אין ספק שזוהי המישפחה המלכותית היפה ביותר באירופה והמישפחה המלכותית יודעת זאת היטב ומקפידה להצטלם ביחד בכל חג ומועד. הפעם זהו הצילום המעודכן מחג הפסחא 1980, כשהנסיך אלברט, זהוב השיער, כן העשרים ושתיים, חזר למונאקו לחופשה מלימודיו בקולג' בארצות־הברית. אלברט נראה בתמונה בין הכלב המלכותי לבין הנסיכה סטפאני, הצעירה מבין שלושת הילדים המלכותיים, ולפניו, לפי הסדר: פיליפ (בעלה של קארולין) קארולין, גרייס ורנייה. „קארולין מאושרת בחיי הנישואין שלה, סטאפני ממתיקה את חיי ואלברט מעולם לא היסב לי אלא נחת." הצהירה הנסיכה גרייס.

מרלון בראנדו: הצלמים ריככו אותו

מארלון בראנדו נראה רק לעתים רחוקות בלאס־וגאס. לכן, גרם בבואו הסתערות של צלמים. מארלון שהיה ידוע כשונא מושבע של „פאפארצי" (צלמי־עיתונות) הפתיע אותם והתייחס אליהם בצורה אדיבה. אולי משום שמישקלו הכבד מנע ממנו מנוסה.

פטי האנסון: שילוב של חורים ד"י ופוויגי

היא בת עשרים וכבר עשתה קאריירה גם על מסלול הדוג־מנות וגם בקולנוע (בסירסו של פיטר בוגדנוביץ' כולם צחקו). שמה פטי האנסן ובין סגולותיה הנראות לעין דימיון מפתיע לטיפוס שעיצבה טוויגי בעולם האופנה ונמשים על האף בסיג־נון דוריס דיי.

אנשים בעולם

ליונל סטנדר: אני מאמין בנישואין

בסידרה הארט ואשתו מופיע ליונל סטנדר בן ה־72 כשרתו האישי של רוברט ואגנר. אין זה פלא ששחקן אופי זה, שומר על נעוריו בצורה מקורית. הוא מאמין בנישואין, ומשום כך התחתן בפעם הששית עם הולנדית הצעירה ממנו בשלושים שנה.

סטיב מקווין: נגד חוג הסרטן

סטיב מקווין וראייתו הדוגמנית ברברה מינטי מנסים לצאת מהצגת בכורה בברודווי ולהיחלץ מסוללת העיתונאים המבקשת לדעת אם אכן חולה מקווין בסרטן־הריאות אחרי שאושפז בבית־החולים סדארס־סיני. התגובה היחידה שבה זכו העיתונאים: „כמה אני שמח לראותכם, זה זמן ארוך שלא צילמתם אותי."

ז׳ילבר בקו: סוד הנשורים בלוז התרנגולות

בגיל חמישים נראה ז׳ילבר בקו בדיוק כמו לפני שלושים שנה כשהתחיל את הקאריירה המזהירה שלו על הבמה וזכה בכינוי: הזמר בעל עוצמת שלושים אלף הוולט. הסוד לשמירת הנעורים — חיי הטבע שמנהל בקו עם אשתו קיטי, שני בניו ושלושת בנותיו, .שלושה פסנתרים, פרות, כבשים, סוסים ושאר ירקות שהוא מגדל בחווה הפרטית שלו. אך האהובה עליו מכל יושבת בחיקו: התרנגולת האדמונית, שלדעתו משמיעה את הקירקורים המוסיקליים יותר מכל האחרות. אם לשפוט על פי תקליטו החדש הזוכה במכירה חמה בפאריס ובניו־יורק, נראה שגם תרנגולת יפה לפירסום.

אנשים

מדוע לא נשק שר־הביטחון לרעייתו של שר־הפנים ולמה דחף אותו שר־הבריאות

ישראל כץ שר־הרווחה הגיע בשבוע שעבר לכנס מרכז הקואופרציה. כץ, השומר על מצב רוח טוב, למרות שלדעתו הממשלה אינה מתפקדת והוא מהסס בעניין הפרישה, הבחין בצלמים המצלמים אותו כאשר הוא יוצא מהמכונית. כדי שייראה יפה יותר בתמונות, סידר כץ את מכנסיו.

עזר וייצמן המתין בנמל־התעופה לשובו של ראש־הממשלה. בשלב מסויים נמאסה על וייצמן ההמתנה והוא עלה עם הרמטכ"ל, רפאל („רפול") איתן, לקומת המיסעדה, שם הגישו לשניים סלט. בתמונה נראה וייצמן כאילו הוא מוציא לשון, אך מבט על צלחתו של רפול מראה, כי בפיו פרוסת מלפפון.

■ אלוף פיקוד המרכז, **משה** („מוישה וחצי") **לוי**, המתין בליל הזכוכית ברמאללה שעה ארוכה, עד שמפקד הגדה, תת־אלוף **בנימין** („פואד") **בן־אליעזר**, יסיים את שיחתו עם ראש העיר **כרים חאלף**. לוי התוודה בפני העיתונאים, שהמתינו איתו, כי חלום חייו הוא להיות עיתונאי. „אולי אעזוב את הצבא, ואהפוך להיות עיתונאי," הוא אמר לעיתונאים. „אני בטח ארוויח יותר וגם יהיה לי מעניין יותר."

ברטה איתן אשתו של הרמטכ"ל היתה אחת האורחות בטכס שנערך בערב יום־העצמאות במישכן נשיאי ישראל. מימין לשמאל יושבות קצינת הח"ן של פיקוד המרכז, סגן־אלוף מרים נחמיאס, רעייתו של כתב הטלוויזיה ויקטור נחמיאס, אשת הנשיא, אופירה נבון, שהיתה זוהרת במייוחד באותו האירוע, אסתר („ברטה") איתן, אשת הרמטכ"ל, רעית שר־הביטחון ראומה וייצמן וחיילת מלווה. היתה זו הפעם הראשונה שאופירה וברטה ניהלו שיחה ארוכה, שבסיומה אמרה אשת הנשיא לאשת הרמטכ"ל: „את דווקא נחמדה, כדאי שניפגש שוב."

■ באותה שיחה התעניין לוי אצל כתב הטלוויזיה **רפיק חלבי** בזהותם של אישים ערביים שונים שהגיעו לבניין. חלבי השיב ללוי: „אני אמסור לך מידע תמורת 50 דולר על כל אחד." לוי לא ויתר והשיב: „אני יכול לגייס אותך למילואים." חלבי, שהוא סגן (מיל.) בצה"ל, לא נשאר חסר מענה: „אבל גם אז לא תקבל ממני מידע, כי אני לא אשרת בשטחים."

■ הפתעה נעימה אירעה לכתבת דבר **מזכה צימוקי**, בתו של עיתונאי ידיעות אחרונות **אריה צימוקי**. טובה הוזמנה לבית הנשיא, לקבלת פנים שערך **יצחק נבון** לאנשי הסגל הדיפלומטי. לפתע חשה טפיחה מאחוריה. כשהסתובבה הבחינה ב**ליליאן קארטר**, אמו של הנשיא האמריקאי, שעזבה את מקומה ליד נבון ורצה אל טובה. בביקור הקודם של מיז קארטר בארץ ראיינה אותה טובה ומאז הפכו השתיים ידידות.

■ כשהגיעו המכובדים לנמל התעופה בן־גורין, לטכס קבלת פניו של ראש־הממשלה **מנחם בגין**, שחזר מארצות־הברית, עטו כמובן העיתונאים על שר־הביטחון **עזר וייצמן**. בין אותם שרצו להציל דברמה מפיו של וייצמן, בעיקבות ראיונו במוקד, היה גם כתב הטלוויזיה **יורם רונן**. אולם עוד לפני שפנה אל וייצמן תפס את רונן ח"כ חברת **חיים קורפו**, גרר אותו עימו הצידה והתחנן בפניו: „עזוב את עזר. אל תעשו לו את זה שוב."

■ מי שהקפיד לשמור על וייצמן היה שר־הבריאות **אלי־עזר שוסטק**. הוא פינה לו מקום בראש שורת מקבלי פניו של בגין, ובכל פעם שעזר פנה משם, תפס אותו שוסטק והחזירו לראש השורה.

■ מייד אחרי ראש־הממשלה, שלחץ ידיים, צעדה אשתו, **עליזה בגין**. כשהגיעה אל וייצמן, התנשקו השניים. אחרי עליזה צעדה **מרים בורג**, אשתו של שר־הפנים, ואתה לחץ וייצמן ידיים. העיר לו על כך שוסטק: „למה אתה לא מתנשק איתה?" השיב וייצמן בשאלה: „מה אני, בעונש?"

קארין שותה הדוגמנית קארין דונסקי, שהשתתפה בתצוגות־אופנה רבות של גידעון אוברזון, הגיעה לפתיחה ושתתה מהשמפניה שהוגשה לאורחים. קארין הגיעה באוברול לבן מבד סאטן דווקא, בעיצובו של האופנאי אבי טנצר. „אני אוהבת את הדגמים של אבי, יש לי גם אוברול שחור כזה," אמרה הדוגמנית, בהתנצלה שאיננה לובשת דגם של אוברזון.

גידעון והחתיכות ובית־אופנה חדש

„יש מה לראות כאן," הודיעה שת־החברה לשעבר עדה מכנס. „שגעון של מקום יש לך," הכריז ה הדוגמנית קארין דונסקי באוזני אופנאי גדעון אוברזון.

„במיוחד לבשתי שימלה שקניתי אצלך," אמרה שושנה שיף, רידתו של המלונאי חיים שיף לי־ועצב האופנה החוגג.

„בעלי לא מרשה לי לקנות כאן, זה יותר מדי יקר, אבל לפתיחה נתן לי לבוא," סיפרה הדוגמנית עדנה רותם, שזכתה לאחרונה בפירסום בינלאומי בגלל קשריה עם המדינאי הגרמני יוהנס ראו.

דוגמניות וסתם נשים עשירות הגיעו בהמוניהן. גדעון אוברזון חנך את בית־האופנה החדיש שלו בצפון תל־אביב. וזו היתה הזדמנות נפלאה לכל הנשים לבוא, לראות ובעיקר להיראות.

בין כוסית שמפניה וכריכים קטנטנים התנשק אוברזון עם כל היפות והיפים שהגיעו לפתיחה. הוא התעקש להראות לכל אורח את כל שלוש הקומות בבניין שבו מעוצב בית־האופנה בסגנון צרפתי. כבר בערב הפתיחה הכריז אוברזון על החוקים החדשים: כל לקוחה המבקשת להיפגש עם המעצב צריכה להזמין את הפגישה שבועיים מראש. „זה הסגנון החדש שלי," אמר האופנאי הידוע.

גדעון ואשתו דינה, לבושים בגדיי לבנים, קרנו מאושר. „יש לי בר סרחורת מרוב אנשים, אני אפילו לא מכירה כאן את כולם," אמרה דינה. אבל אוברזון עצמו הכירם, למרות שמרבית האורחות לא לבשו את דגמיו. אוברזון ידוע במחיר היקר שהוא דורש עבור עיצוב בגד, בערב הפתיחה סירב לדבר על מחירים. למרות זאת יודעת כל אשת חברה שבסכום של 17 אלף לירות אפשר לקנות אצלו שימלה או אוברול. גם בגדי הים והחוף שלו יקרים, אך בכל זאת נמצאות נשים המוציאות שלושת אלפים לירות על בגדים אוברזוניים.

הדוגמניות שאינן יכולות להרשות לעצמן לרכוש את בגדיו, אך זוכות ללבוש אותם בהשאלה בתצוגות האופנה שלו הגיעו למקום בכל זהרן. הן אהבות את הדגמים שלו ורואות את בית אוברזון כביתן החדש. ערב נוצץ בימים של חוסר ברק בתל־אביב.

שמפניה לראובני הסופר יורם ראובני „כי אני שכן של גידעון" וכובד בשמפניה.

עוגות לרותם על אף הדיאטה, שעליה היא מקפידה, החליטה עדנה רותם לטעום מהעוגות.

אדר הרה הדוגמנית־דיילת מיכל אדר נמצאת בחודש השמיני להריונה, וכבר מתכננת ברית־מילה. „זה מוכרח להיות בן, זה מה שעקיבא ואני רוצים," אמרה לידידותיה.

מישפחת אוברזון גידעון שמח להצטלם עם בתו הבכורה קארן. קארן בת ה־16 לא התפעלה מכל החתיכות. „אני כבר רגילה לזה," אמרה.

אשת האופנאי דינה, בעלת השיער הג'ינג'י, ס'יפרה שהיא עובדת עם גידעון, „אך לא בעיצוב," הוסיפה.

נשיקה ללקוחה העניק האופנאי לעידית אלקון, אשת תעשיין, שבאה בשימלה שעיצב אוברזון.

כץ וחתולת המין מנפרד כץ, מלך הפיצות, קפץ ארצה לביקור ושמח לפגוש בפנינה גולן. למטה מימין: שושנה שיף ודניאלה שטיינמץ, בדגמים של אוברזון. משמאל: נוח מוזס, בעל הצהרון „ידיעות אחרונות", וכתב העיתון אליהו עמיקם.

שני צהרונים יוצגו על־ידי הדוגמנית בתיה דיסנצ'יק, אשתו של עידו דיסנצ'יק, עובד „מעריב", ופולה מוזס, אשתו של נוח מוזס, בעל הצהרון „ידיעות אחרונות".

אחותה של אשת הנשיא מצפה לילד.

ומאיר עמית לובש חולצה כחולה

■ מי שעבר חוויה לא נעימה בנמל־התעופה היה שר־האוצר **ייגאל הורביץ**. כשראו אותו כמה מעובדי נמל־התעופה שהצטופפו מאחרי גדרות המישטרה, הם קראו לעברו: „תן לנו לאכול! תן לנו לחיות!" הורביץ התרגז לשמע הקריאות, בעיקר כשראה שאישים אחרים מגחכים, ניגש אל העובדים וניהל איתם ויכוח ממושך. סיכם אותו אחד ה־אותו לפני שופט. השופט ביקש לדעת מה היתה הבדיחה, והמצחיקן סרב לספר אותה: „אם אני אספר אותה, ימותו שוב אנשים". השופט הורה לפנות את האולם ונשארו בו רק השופט עצמו, הנאשם, עורך־דינו והשוטר השומר על הנאשם. המצחיקן סיפר את הבדיחה. השופט ועורך־הדין מתו על המקום. השוטר מת למחרת."

■ מטיסת־הבכורה לאי הספרדי פלמה־דה־מיורקה חזרו הזמרת **ריקי גל**, המלחין **קובי אשרת** והפירסומאים **יעקב שחם** ו**יואל פריליך**. אך המאושר בכולם היה שחם. אחרי בילוי בקזינו המקומי הפסידו כולם כספים, מילבדו. הוא חזר כשבידו רווח של ששת אלפים לירות. ריקי גל וקובי אשרת עשו לחברת־התעופה את ג'ינגל הפירסומת שלהם, ותחת שכר קיבלו כרטיסי־טיסה.

■ במילחמה מישפטית זכתה בשבוע שעבר הדוגמנית והדיילית המפורסמת **מיכל אדר**. בעוד אדר ממתינה לפסק־הדין במישפט הברחת הזהב שלה ושל ידידה, קברניט אל־על **עקיבא פרפמן**, היא זכתה במאבק מישפטי קטן. כשהיתה אדר בחודשי הריונה הראשונים היא הוזמנה לדגמן

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

ריבקה מיכאלי

מחקה את הזמרת שושנה דמארי בהצגה החדשה „יור־דים על השבוע". היא שרה את השיר הישן של דמארי, „תופרת אני ותופרת", במהדורה חדשה, שבה היא מספרת על החליפה החדשה שהיא תופרת לשימעון פרס. מיכאלי מסיימת את השיר במילים: „רק שלא יבוא ילד ויכריז שהמלך הוא עירום."

דויד שך

הגינקולוג הגיע לחגיגת בר־המיצווה של שרון זיכרוני, בנם של עורך־הדין אמנון זיכרוני ואשתו מירי. שר עדיין לא שכח איך יילד את שרון לפני 13 שנים. מאז הלידה התיידד הפרופסור עם הוריו של הילד. לחגיגת הבר־מצווה הגיע בלוויית אשתו, מאירה.

עובדים: „זה הכל מילים יפות. אבל התלוש בסוף החודש והטענות של האשה משכנעות יותר."

■ מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב **הרצי שפיר**, שבא לקבל את פני ראש־הממשלה ואת פני השר הממונה עליו, הד"ר **יוסף בורג**, לא השתלב בחבורת מקבלי־הפנים. כאשר ראה כי למקום הגיע גם מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב **אריה איבצן**, שמח שפיר ונצמד אליו משך כל זמן הטכט.

■ כשעבר שפיר על פניו של דובר מישרד־הפנים, **יצחק אגסי**, הוא שאלו: „מה שלום הבוס שלנו?" השיב אגסי: „אני לא יודע, אבל אני מקווה שלא טוב." כשהתבונן בו שפיר בפליאה הסביר לו אגסי הדתי: „אם מצב הרוח שלו לא טוב, סימן שלא ויתרנו לאמריקאים על העקרונות החשובים שלנו."

■ באותו מעמד סיפר שפיר בדיחה מישטרתית: „מצחיקן הופיע וסיפר בדיחה משעת. כל מי ששמע את הבדיחה קיבל התקף־צחוק ומת על המקום. המישטרה עצרה אותו, האשימה אותו בהריגה והביאה

מוקד

אנשים

ג'ינים איאן

הזמרת האמריקאית שערכה סיבוב־הו־פעות בארץ, נישקה להרשקו סורין, מפצועי מיבצע אנטבה, שבא לברכה מאחורי הקלעים עם סיום הופעתה בתל־אביב. הרשקו סורין סיפר לה שהוא מכיר את כל שיריה מן התקליטים שלה, והזמרת התרגשה לשמע דבריו.

בתצוגת־אופנה של בית־עסק חיפאי בשם לידו. בעלי העסק והקהל לא הבחינו בכך שאדר בהריון, אולם אחרי שבעלי העסק קראו על כך בעיתון, הם סרבו לשלם לה את שכרה: „את רימית אותנו. דוגמניות בהריון לא צריכות להופיע." אדר ביקשה מעורך־דינה, **מרדכי** („מוטי") **שורר**, המגן עליה גם במישפט הזהב, לתבוע את בית־העסק לדין. כאשר קיבלו החיפאים את מיכתבו של שורר, הם מיהרו לשלוח צ'ק על סך 4500 לירות.

■ **לבשורה משמחת מצפים ורדינה ארז**, במאית הטלוויזיה ואחותה של **אופירה נבון**, והחבר שלה, **גיא משה**, שותף בחברת התבורה בירושלים. החי בנפרד מאשתו. השניים, המתגוררים בצוותא כשנה, מתכוננים לביקור החסידה בעוד כמה חודשים.

■ יום אחד לפני יום־העצמאות הגיעה אל בית הנשיא חבילה שהיתה מיועדת לאופירה נבון. השוטרים העבירו אותה לחדר־ביטחון, ושם שלפו מתוכה שימלה לבנה יפהפיה. השימלה הועברה אל אשת הנשיא, וזו מדדה אותה מייד ושמחה להיווכח שהיא מונחת עליה כאילו לפי הזמנה. אופירה לבשה את השימלה בקוקטייל לכבוד הדיפלומטים הזרים, שערכו היא ובעלה, ושלחה מיכתב־תודה לאופנאית **שושנה ציר** מתל־אביב, שטרחה ושלחה לה שימלה זו לכבוד החג.

■ הישראלים המתגוררים בלוס־אנג'לס התקנאו בעמיתיהם היושבים בניו־יורק על כי הם נהנים מתחנת־רדיו המשדרת בשפה העברית. בימים אלה עומדת להיפתח גם אצלם תחנת־רדיו שתשדר בשפה העברית. התחנה תיקרא ישראל אכספרס. יעבדו בה שדרנים ועורכי־חדשות ישראלים. העיתונאית **שרית ישי**, שעזבה את עבודתה בתחנת־הטלוויזיה המקומית, ששידרה בעברית, עברה לתחנת־הרדיו ותשמש שם כעורכת־חדשות.

מישראל יביאו בעלי־התחנה את שדרן קול השלום **ראובן דוי**, ששלח קסטה עם קולו ושהרשים את כולם.

■ במסיבה המסורתית שערך ח"כ **מאיר עמית**, כבכל שנה, ביום־העצמאות, אמר סגן ראש־הממשלה **יגאל ידין**: „טוב שהאמריקאים נכשלו באיראן. עכשיו כבר לא שואלים אותי מה קורה בד"ש."

■ באותה מסיבה לבש עמית חולצה כחולה, וידידיו התלוצצו שעשה זאת אחרי שהכריז כי הוא עובר למיפלגת־העבודה.

■ באותה מסיבה גנב את ההצגה נשיא המדינה, **יצחק נבון**. הוא נענה לבקשת האורחים ופצח פיו בשירה. ההתחלה היתה אמנם הססנית, אולם אחרי חימום קצר הפליא הנשיא בשירה ערבה. כמחצית השעה נמשכה הופעת־הסולו של האזרח מס' 1. הוא שר שירים עבריים ושירים בלאדינו, וזכה בתשואות גלהבות. באחת ההתאנחות שבין השירים, התרומם **חיים לבקוב**, מוותיקי הפלמ"ח, ושאג: „הנשיא **ג'ימי קארטר** בטח לא שר הלילה..."

■ ביום־העצמאות הגישה תחנת גלי צה"ל את התוכנית שירותרום, במטרה לגייס כספים להקמת מרכז חינוכי לחיילים בגליל. לתוכנית, שנמשכה 48 שעות רצופות, היו מנחים שונים, שהתחלפו בכל שלוש שעות. משעה 3 לפנות בוקר הנחה אותה **מני פאר**. הוא הגיע לתחזה תשוש, אחרי כמה חלטורות, שהיו לו קודם לכן. מני סיפר לסובבים אותו כי מה שיכול לעורר אותו זה כוסית־יין. בקבוק מלא אמנם נמצא שם, אך מחלץ־פקקים לא היה בסביבה. החיילים במקום התחילו לחפש אחרי המחלץ, עלו לכל קומות הבניין ומשלא מצאו חפץ זה, פתחו את הבקבוק בעזרת מברג.

■ גם הזמרות **גליה ישי** ו**קורין אלאל** הגיעו לתחנה עייפות ותשושות, אחרי גמר החלטורות שלהן. אמרה גליה: „יש לנו מזל שזו לא תוכנית־טלוויזיה, ואיש אינו יכול לראות כמה רע אנחנו נראות כרגע."

דן קדר

הצייר הביא מתנה לשרון זיכרוני לכבוד בר־המיצווה שלו, שנערכה השבוע ב„קזה דל סול" בגנות — פורטרט של הילד, מפרי ידו. „לא קשה היה לצייר את שרון. יש לו תווי פנים ברורים מאוד," גילה הצייר.

רודולף נורייב

הרקדן הרוסי המהולל, נפגש בפאריס באנשי „קול ודממה", להקת־היקוד של משה אפרתי. את השידוך האמנותי עשתה ידידתו הוותיקה של נורייב, אשת־הבוהמה נעמי אדווה, שנסעה לפאריס עם הלהקה הישראלית. מימין: גבי בר, רקדנית בלהקת „קול ודממה". משמאל: כוכב־הלהקה, אמנון דמתי, שהוא חרש־אילם.

את כל מה שכדאי לראות בחו"ל הכנסנו ל־12 טיולים משגעים.

גם השנה, כמו בשנים קודמות, קופל מציע לך את המיגוון הגדול ביותר של טיולים מאורגנים וחופשות משגעות בחו"ל.
אך השנה יש לקופל עוד שני "צימוקים" בשבילך:

1) טיולים חסכוניים (בזמן ובכסף) שיכללו את ערי־הבירה המעניינות באירופה.

2) טיולים לצעירים (בני 35—18) מכל העולם במסגרת טיולי חברת "קונטיקי" הידועה מלונדון וללא מסגרת של טיולים מאורגנים מקובלים.

עם "קונטיקי" אתה יכול ללון בחניונים משוכללים, בכפרי־קונטיקי הידועים או בבתי־מלון מעולים בכל רחבי אירופה.

בחר את הטיול שלך מתוך 12 הטיולים שקופל מציע לך, ובוא לקופל כדי לקבל פרטים נוספים וחוברת מפורטת.

טיול נעים.

1 טיולים מאורגנים לערי־בירה באירופה
15, 16, 17 יום, החל מ־
62,720.- ל"י

2 טיולים מאורגנים לאירופה הקלאסית
19, 22, 24 יום, החל מ־
73,725.- ל"י

3 טיולים מאורגנים לאירופה ולסקנדינביה
20, 25 יום, החל מ־
99,840.- ל"י

4 טיולים מאורגנים לספרד ולפורטוגל 15 יום (אפשרות להמשיך עוד 8 ימים בלונדון) ללא שרותי תיירות, החל מ־
50,305.- ל"י

5 טיולים מאורגנים לארצות־הברית
28 יום,
138,975.- ל"י

6 טיולי "קונטיקי" לצעירים (35—18), לאורך מסלול בכפרי קונטיקי ברחבי אירופה
14, 21, 42 יום, החל מ־
16,732.- ל"י

7 טיולי קמפינג של "קונטיקי" ברחבי אירופה
(לצעירים בני 35—18)
21, 35 יום, החל מ־
18,612.- ל"י

8 טיולי מלונות של "קונטיקי" ברחבי אירופה
(לצעירים בני 35—18)
14, 20, 26, 32 יום, החל מ־
28,012.- ל"י

9 טיולים משולבים לרודוס ולאתונה
10 לילות, החל מ־
26,548.- ל"י

10 בילוי חופשות באי־השושנים רודוס
7 לילות, החל מ־
15,033.- ל"י

11 חופשות משולבות ברודוס ובאתונה
10, 11 לילות, החל מ־
21,365.- ל"י

12 טיולים מאורגנים לרודוס
7 לילות, החל מ־
18,900.- ל"י

קופל נסיעות

משרד ראשי: תל־אביב,
רח' פרישמן 14, טל. 246121.
נוה־אביבים: טל.423943.
ירושלים, טל. 232225.
חיפה, (כרמל), טל. 88011.
נוה־שאנן, טל. 224730.
קרית־ביאליק,טל. 740451.
נתניה, טל. 27410.
הרצליה, טל. 938057.
רמת־גן, טל. 731105.
באר־שבע,טל. 78860.
אילת,טל. 4105.

המחירים לפי שער $1=42.50 ל"י.
£1=94.- ל"י.

הנוסע לחו"ל עם קופל יכול להחנות את מכוניתו בחניון קופל בת"א, תמורת -.10ל"י ליום,כולל מע"מ.

פוגרום הוא פוגרום - גם כשעושים זאת יהודים

ליל הבדולח

ז ה לא היה ליל־הבדולח.

ברמאללה לא נופצו ניברשות של בדולח. נופצו בה רק שמשות של מכוניות, חלונות־ראווה, חלונות של דירות.

■ ■ ■

ה השוואה בוזרי תקומם רבים.

אחרי הכל, יש הבדל עצום בממדים.

ליל־הבדולח המקורי — מוצאי ה־9 בנובמבר 1938 — היה לילה של נקמה על הריגת דיפלומט גרמני, ארנסט פון־ראט, שנורה בפאריס בידי יהודי פולני צעיר בשם הרשל גרינשפאן. לדברי ראש הגסטאפו, נשרפו באותו לילה 191 בתי־כנסת ברחבי גרמניה, הושמדו 29 חנויות יהודיות גדולות ונהרגו 36 יהודים.

לעומת כל אלה, מה זה ניפוץ השמשות במאה וכמה מכוניות ובכמה עשרות חלונות־ראווה?

אך אל ניתן להבדל הכמותי הזה להסיח את דעתנו מן הזוועה.

הדמיון במחות הדברים מבהיל מרי.

אם לא יהיה בנו אומץ־לב להתמודד עם התופעה הזאת, תהיה זאת בגידה בעצמנו, בגידה בחזון המדינה שהקמנו, בגידה גם בזכר הקורבנות של ליל־הבדולח.

היתכן חילוץ נורא יותר של זיכרם, מאשר לידתה של פוגזת־סער יהודית במדינת־היהודים?

■ ■ ■

ך אזה התכונות האופייניות לליל־הבדולח:

המעשה מבוצע כ„נקמה", כאקט ספונטני־כביכול של „נשימת־העם הרווחת" (הביטוי הגרמני המקורי).

הוא מבוצע על־ידי ביריונים מאורגנים וחמושים, שידעו מראש כי שום רע לא יאונה להם, נגד ציבור חסר־אונים וחסר־ישע, שלא יכול היה להתגונן בכל צורה שהיא.

זוהי גבורתם של פחדנים נאלחים.

השילטונות עוצמים את עיניהם. בליל־הבדולח המקורי קיבלה המישטרה הוראות שלא להתערב, ואילו ה־כבאים הצטוו להיות בכוננות, אך לפעול רק כאשר נשקפת סכנה לבניינים סמוכים, שאינם שייכים ליהודים.

כל התכונות האלה בלטו גם בליל־הזכוכית ברמאללה.

■ ■ ■

ע מדת השילטונות היא הקובעת. מעשיהם — ועוד יותר מחדליהם — מדברים בעד עצמם.

במשך שעות ארוכות השתוללו פלוגות־הסער בחוצות העיר הכבושה. הרישת עשרות רבות של מכוניות וחלונות־ראווה דורשת זמן. זה לא נעשה בשקט. הביריונים יצאו ממכוניותיהם והלמו במכוניות גם בפטישים. הם גם ירו באוויר, כדי להגביר את אווירת הפוגרום.

אבל השילטונות לא היו בשטח.

וזה מוזר.

רמאללה היא עיר כבושה בליבו של איזור כבוש. בעיר כזאת, יכולות להתבצע בכל עת פעולות־טרור חמורות. יש להניח כי כוחות־הביטחון ערוכים לכך, וכי הם מוכנים לחוש למקום־תורפה תוך דקות, כדי להב־טיח את ביטחונם של המיתקנים הישראליים.

נניח שפראיון חיו מבצעים פעולת־חבלה בלב קריית־ארבע, או במבואות עופרה — האם לא היו כוחות־הביטחון מגיעים למקום תוך דקות?

והנה, במשך שעות משתוללות פלוגות־סער בליבן של רמאללה ואל־בירה, וכוחות הביטחון לא התעוררו. הם באו רק לקראת סיום המיבצע, ולא תפסו אלא צוות אחד של ביריונים.

מוזר, מוזר.

■ ■ ■

א ין צורך להזדקק דווקא לדוגמות נאציות, המעוררות בנו סלידה מיוחדת.

הנה הוקרן אך לפני שבוע על המירקע של הטלוויזיה הישראלית, בסידרה המצויינת על תולדות הציונות, תי־אור חי של פוגרום.

הפוגרום הוא המצאה רוסית. בדרך כלל בוצע על־ידי קבוצה מאורגנת של ביריונים אנטי־שמיים (למשל — אירגון המאה השחורה), שהסיתה את ההמון. הפורעים היו מכלים את זעמם ביהודים, לרוב כנקמה על מעשה דמיוני כלשהו, כגון רצח ילד נוצרי לשם אפיית מצות. בעוד שההמון היה מסתער, בהנהגת הביריונים, על בתי היהודים — שובר, מנפץ, רוצח, פוצע ואונס — היתה המישטרה עסוקה בענייניים אחרים. לקראת תום הפוגרום היו כוחות־הביטחון מופיעים ו„משיבים את הסדר על כנו".

אי־אפשר לבצע פוגרום כאשר השילטונות אינם רוצים בכך.

לא פוגרום נגד יהודים, ולא פוגרום של יהודים.

■ ■ ■

א חרי מעשה פירסם המושל הצבאי של הגדה המערבית הודעה שגינתה בנשימה אחת הן את הפוגרום, הן את המיקרים של יידוי־אבנים ברכב יש־ראלי על־ידי הנוער המקומי.

צירוף זה בהודעת המימשל הוא בעל משמעות רבה. למעשה נאמר כאן כי הפוגרום הוא מצער, אך אפשר להתייחס אליו בהבנה — ובמילא גם בסליחות — מפני שהוא בא כתגובה על מעשים דומים של הצד השני.

כך מציג המושל הישראלי את עצמו למעין שופט־ספורט נייטרלי, העומד באמצע והשומר על כך ששני הצדדים ישמרו על כללים מסויימים. ליתר דיוק: הוא

אלוף פיקוד המרכז: ריח מסויים

שופט בתחרות של איגרוף, שבו צד אחד מופיע בזירה כשידיו קשורות מאחרי גבו, בעוד שהצד השני החליף את כפפותיו באגרופנים.

הביריונים עצמם הבינו את הרמז היטב.

הם ערכו בשעתו פוגרום דומה, בממדים קטנים יותר, בעיירה חלחול.

כשזה עבר בלא תגובה מוחצת מצד המימשל הצבאי, הם ערכו עתה את הפוגרום ברמאללה.

והשבוע הם הפיצו בשכם כרוזים, שבהם איימו על התושבים שם בפוגרום דומה.

■ ■ ■

ב אופן שיטחי יש דמיון בין יידוי אבנים במכוניות ישראליות ובין ניפוץ השמשות במכוניות הפלסטיניות.

עין תחת עין, אבן תחת אבן, זכוכית תחת זכוכית.

למעשה אין כל דמיון בין שני סוגי המעשים.

הנערות והנערים הפלסטיניים, היוצאים מדי פעם מבתי־הספר שלהם כדי ליידות אבנים במכוניות, נותנים פורקן לרגשות, שכל ביטוי אחר נמנע מהם.

בשטחים המוחזקים חי ציבור של כ־1.8 מיליון בני־אדם, בעלי רגשות לאומיים חזקים מאוד. ציבור זה רואה מדי יום שאדמותיו נלקחות ממנו, שמקימים בתוכו התנחלויות, שמבקשים לשתול בלב עריו אוכלוסיה זרה. ברור לו שהשילטון הישראלי נמצא בעיצומו של מאמץ גדול שלא בא לשלול ממנו רק את זכותו לחרות לארץ מית, אלא גם את הבסיס הטריטוריאלי של קיומו הלאומי.

רק ציבור של כבשים היה יושב בשקט, כאשר דבר כזה מתרחש לנגד עיניו. ציבור של בני־אדם, ועל אחת כמה וכמה בני־אדם גאים בעלי רגשות לאומיים, אינו יכול שלא להגיב על כך. אילו ישב הציבור הפלסטיני הזה באפס מעשה, היינו כולנו בזים לו, ורואים בכך עדות להשלמה עם הכיבוש או לנחיתות לאומית.

איך יכול ציבור להגיב?

הוא יכול לכנס עצרות־מחאה. אבל המושל הצבאי אוסר עצרות כאלה.

הוא יכול לערוך הפגנות המוניות שקטות. אבל המושל הצבאי אוסר גם אותן, ומאיים להשתמש נגדן בנשק חם.

התכנסותם של אישי־ציבור וראשי־ערים, כדי להביע מחאה פומבית — אף היא אסורה מטעם המושל, המאיים על משתתפיה במאסר ובגירוש.

מה נותר? לא נותרת אלא אפשרות זו: שנערים ונערות, בניל העשרה, יעשו מה שעשינו אנחנו בשעתו, כשהיינו נתונים במצב דומה — לערוך הפגנות בתי־חוקיות, לחפר את החוק ולחסדר, ליידות אבנים.

(רק לאחר מכן הצטרפנו למחתרות, התאמנו בנשק, הטמנו אקדחים מתחת למיזרונים.)

בהחלט אין זה נעים כאשר מיידים בך אבנים. כל אחד מאיתנו, הנוסע בכבישי הגדה והרצועה, מסתכן בכך. זה קרה גם לי. ומה יליינו אותם שהחליטו מרצונם החופשי „להתנחל" בלב אוכלוסיה פלסטינית השונאת אותם?

לא יועילו „יד חזקה" „טירטורים", מכות, עינויים, השפלה המונית, עוצר־רעב, מעצרים. הדרך היחידה לשים קץ למעשים כאלה היא לתת לציבור הפלסטיני בשטחים הכבושים אפשרויות לגיטימיות להבעת מחאה ולגיבוש הרצון הלאומי.

בקומר: להעניק להם את חופש־הביטוי, חופש־ההתכנסות וחופש־ההתארגנות, במיסגרות בתי־אלימות.

כל עוד לא ייעשה כן, לא תיפסקנה ההפגנות האלימות. זה ברור כשמש.

■ ■ ■

ה כיבוש משחית את הכובש. זה היה נכון לגבי כל הכובשים בהיסטוריה. זה נכון לגבי הכובש הישראלי כיום.

גרוע מזה: הכיבוש מטמטם את הכובש.

אין צורך לתמוה על הטימטום של מבצעי ליל־הזכוכית. הפחדנות הברוטאלית של ביריונים אלה היא תכונה אופיינית למוחות פרימיטיביים. פלוגות־סער — „אריות" או יהודיות — אינן מושכות אנשים בעלי מנת־משכל גבוהה. המאה השחורה בימי הצאר לא אירגדה בתוכה את מיטב האינטליגנציה הרוסית.

אך מפליא הטימטום הגובר של שילטונות־הכיבוש.

יש להניח שלא כל המושלים הצבאיים — החל במתאם־הפעולות בשטחים ומושל הגדה וכלה במושלים הזוטרים בעיירות — הם מורונים. אם כן, מדוע הם מתנהגים כמורונים? מדוע הם עושים מעשים של מורונים?

סיפר לי עד־ראייה, כי למחרת ליל־הזכוכית ראה כיצד פונה קצין צה„ל אל אחד מראשי־הערים הפלסטיניים בצעקות של „יאללה! יאללה!" כאילו היה קבצן טרדן.

(זכורני כיצד גער ראש עיריית תל־אביב, ישראל רוקח, במושל בריטי שבא להזהירו, בשיא פעולות המחתרת: „תוציא את היהודים מן הכיסים כשאתה מדבר אל ראש־עיריה עברי!").

האם היה אותו קצין כה אוויל עד שלא הבין כי השפלת ראשי־ציבור בפומבי היא הדרך הבטוחה ביותר לטיפוח רגשות של התקוממות, שינאה ואי־השלמה?

האם לא הבין מושל הגדה שפירסום הודעה סלחנית אחרי ליל־הזכוכית, ואי־ההתערבות בעת ביצוע הפוגרום עצמו, יתרמו תרומה נוספת לגיבוש התודעה הלאומית של הפלסטינים בשטחים הכבושים, לחיזוק היסודות הקיצוניים ביותר שבהם, להתארגנות תאי־מחתרת?

האם קצינים אלה הם בעלי דמיון כה מוגבל עד כי אינם מסוגלים להבין כיצד יגיב נוער נורמלי — כל נוער נורמלי — על יחס כזה של שילטונות־הכיבוש? ואולי זוהי כוונתם?

אכן, אילו היו כל המושלים הצבאיים, יחד עם המתנחלים, שכירי החזית העממית לשיחרור פלסטין, לא יכלו לפעול בצורה מוצלחת יותר לטיפוח תשתית נפשית ומדינית למדינה הפלסטינית בדרך.

■ ■ ■

ל כזה להיות רק תשובה אחת על מעשים אלה — תשובה ישראלית, תשובה יהודית, תשובה ציונית.

למחרת היום היו מאה אלף ישראלים צריכים לעלות לרמאללה, להביע את המחאה הלאומית על הפוגרום.

אני בוש ונכלם על כך שהדבר לא קרה, ששום תנועה פוליטית כמו „שלום עכשיו" לא הגיבה כך באופן אינסטינקטיבי, כדבר מובן מאליו.

אילו קרה מעשה כזה באחת מערי ארצות־הברית, אילו פגעו שם ביריונים במאות מכוניות וחנויות יהודיות, בחסותם האילמת של השילטונות — האם לא היינו מצפים שכל הציבור האמריקאי יקום כאיש אחד לגנות את המעשה ולהביע סולידריות עם קורבנותיו?

דבר כזה לא התרחש אצלנו. ווחו, אוילי, הניצחון האמיתי של פוגות־הסער.

"עם לופטהנזה אני ממריא אחרי ארוחת צהריים ומגיע מחר לפגישה בכל מקום באירופה."

מדברי נוסע לופטהנזה

Lufthansa

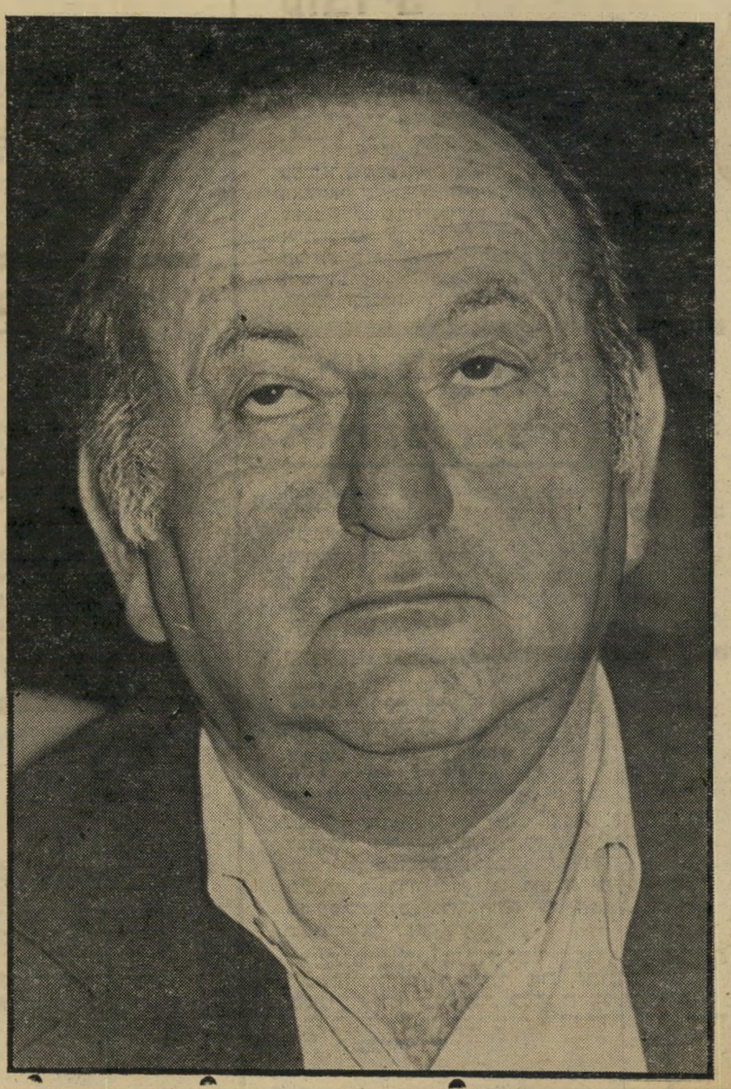
הזמנות דרך סוכן הנסיעות שלך או טלפן אלינו: תל-אביב 03-651414, חיפה 04-512862

הפירפור האחרון

חצי בפנים

האיש החזק בשארית הפליטה של התנועה הדמוקרטית, שר־המישפטים שמואל תמיר, כשמאחריו ייגאל ידין, ערך תרגילי אקרובטיקה פוליטית, כדי לשכנע את חברי המועצה שלא לגרש אותו, את ידין ואת כץ מהממשלה. תמיר וידין לא בחלו בשום נימוק כדי להפעיל את כוח השיכנוע שלהם. **למטה:** השר ישראל כץ.

קשה היה לדעת אם לבכות או לצחוק ביום הראשון השבוע. קבוצה קטנה, בת 45 איש, התכנסה באחד מאולמות בית־סוקולוב בתל־אביב, התייחסה אל עצמה ברצינות ודרשה מהאחרים שיתייחסו אליה ברצינות. אך האירוע דמה יותר לפרק בסידרת הטלוויזיה בועות מאשר למועצה של מיפלגה שרק אתמול גרפה עשרות אלפים של קולות.

איבוד הפרופורציות במועצת התנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין ושמואל תמיר היה מוחלט. איש לא צחק כשהכריז ידין, בפאתוס רב: „הבעייה שלנו היא לא אם

התנועה הדמוקרטית שוב עשתה מעצמה צחוק כשהשתטחה לרגליו של שמואל תמיר

להיות או לא להיות, אלא אם להיות בממשלה או לא להיות בממשלה." למרות שכל אחד מהנאספים היה משלם בוודאי דמי כרטיס גבוהים מאוד, לשמוע את טוביה צפיר מחקה את ידין אומר את אותן המילים. איש גם לא צחק כשידין תיאר באופן דרמאטי את התוצאות הרעות לגבוע מיציאת הדמוקרטים מהממשלה: „דווקא כשיש לנו הזדמנות להשיג הישגים משמעותיים בממשלה, אנחנו צריכים לקפוץ מהמטוס, וזאת מבלי לבדוק אפילו אם יש מצנח לקפיצה אל התהום, ואם ממתין למטה אמבולנס."

הקריאה לכנס את מועצת התנועה הדמוקרטית נשמעה כבר לפני כמה שבועות. תהליך ההתאכזבות מהתנועה הגיע באיחור אל כמה משאריות הפליטה שלה. אלה ביקשו שהתנועה תיזכר, אם תצויין בכלל בהיסטוריה הפוליטית של ישראל, לפחות כמי שמתה בכבוד. כמה אישים בתנועה, ביניהם מאיר („ממי") דה־שליט, מי שהיה איש־הכספים של ד"ש, דרשו לכנס את המועצה כדי לכפות על שרי התנועה פרישה מהממשלה.

אך איש מתומכי הפרישה לא העריך נכונה שני גורמים משמעותיים ביותר: יצר הדבקות לכיסא של ידין, תמיר והשר השלישי, הד"ר ישראל כץ, וכושר העבודה של תמיר.

רק לפני שבוע תמך כץ בפרישה מהממשלה. דה־שליט נשא ברמה את הדגל של הפרישה ותמיר המתין. כמה ימים לפני כינוס המועצה הוא החל בשיחות השיכנוע שלו. תמיר חילק את המועצה לשניים: האינטליגנטים וה„אפסים", כלשונו. את האינטליגנטים־לדעתו הוא הזמין לשיחות־שיכנוע, הפעיל עליהם את שאריות קיסמו האישי ואת כל כוחו הרטורי. הראשון שנשבה בקסמיו היה דה־שליט עצמו, ששינה לפתע את דעתו. ובנוגע ל„אפסים" — תמיר המתין עד לערב המועצה, כדי לשאת נאום חוצב־להבות, שכל כולו שטף של שינאה למערך, אותה שינאה שיצרה את הגל הגדול שהוליד את ד"ש ז"ל.

מה שהיה טוב לפני שלוש שנים, היה טוב גם השבוע. עשרות חברי המועצה שכחו לפתע את מצבם האמיתי, את המתרחש במדינה ואת דרישתם לנשוש את הממשלה. הם נזכרו בימים הגדולים של התרוממות הרוח, כאשר הוקמה התנועה. הם חשו לפתע, כי הדבק שאיחד אותם אז — השינאה למיפלגת־האם, המערך — זורם שוב בעורקיהם, ושכחו כי העורקים כבר מסויידים.

תמיר וידין היו מוכנים לעשות הכל — לשקר, לאחז עיניים ולהתבזות, רק כדי להרוויח עוד שבוע, עוד חודש או עוד שנה ליד שולחן הממשלה. קריאתו הנרגשת של דויד מושין, אחד מיוזמי הפרישה, באוזני ידין: „הלכנו אחריך כיברת־דרך, נתנו לך אמון ואשראי ותראה לאן הובלת את התנועה הזו?" גרפה אחריה ארבעה מבין 45 חברי המועצה, שטרחו ובאו לישיבה. תשובתו של תמיר: „אם נפרוש היום, פירושו של דבר שאנו פורשים שטיח אדום ל־62 מנדטים למערך," שיכנעה יותר.

(המשך בעמוד 45)

תשקיף

פרשה בטחונית

בטלוויזיה

גורמי ביטחון חוקרים עתה פרשה שאירעה לאחרונה בטלוויזיה. במאי העובד עם הטלוויזיה, עמוס גיטאי, הכין סרט בשם הבית. בטלוויזיה לא החליטו אם להקרין את הסרט, משום שלדעת מנהליה הוא בלתי מאוזן. גיטאי לקח את הסרט, שהוא רכוש הטלוויזיה, שיכפל אותו במעבדת סרטים פרטית ונטל אותו עימו לחוץ־לארץ.

כאשר נחקרה הפרשה, התברר כי גיטאי הפיק, שלא במיסגרת הטלוויזיה, שני סרטונים קצרים נוספים — שניהם אנטי־ישראליים. הוא שכר לשם כך את שרותי עובדי הטלוויזיה שעבדו עימו על „הבית" — מפקח הצלמים יעקוב ספורטה, סגן מפקח הצלמים עמנואל אדרמע, ומפקח הקול יצחק כהן. השלושה לא קיבלו אישור לעבודה פרטית.

גורמי ביטחון גילו התעניינות בפרשה. הם חוקרים עתה אם גיטאי הפיק את הסרטים עבור גורמים עוינים למדינה. כן התעורר חשש, כי הוא מכר את הסרט של הטלוויזיה הישראלית לגורמים אלה.

הורביץ ידרוש

את הדלק

שר־האוצר, יגאל הורביץ, עומד לדרוש מהממשלה להפקיע מידיו של שר־האנרגיה, יצחק מודעי, את עניין רכישת הדלק ולהעבירו למישרדו.

חמתו של הורביץ עלתה בו, כאשר התברר כי מדיניות לא נכונה של רכישת דלק בניצוחו של מודעי, עלתה לאוצר המדינה כ־42 מיליון דולר בחודש ינואר השנה. בעוד שכל המדינות הצורכות נפט נמנעו מלקנותו בחודש ינואר, מתוך ידיעה ברורה שמחיר הנפט יירד בחודש פברואר, רכשה ישראל מיליון טון נפט דוקא בינואר. הפרש המחיר בין טון נפט בינואר לטון נפט בפברואר היה כ־42 דולר.

מודעי הודיע כי הוא יסיק מסקנות אישיות אם תתקבל דרישתו של הורביץ.

נאמן ידרוש

לפטר את נייגר

מנכ"ל מישרד־האוצר, הד"ר יעקוב נאמן, השוהה עתה בגרמניה, אמר בשיחת טלפון עם מקורביו, כי הוא ישקול את פיטורי נציב מס־הכנסה, דב נייגר. זעמו של נאמן עלה, לאחר שנודע לו על הראיון שהעניק נייגר לצהרון ידיעות אחרונות, ושבו טען שהוא נצרך־סעד, למרות שמשכורתו מגיעה ל־40 אלף לירות בחודש.

באותה שיחה אמר נאמן: „ייגאל (הורביץ) הוא יותר מדי טוב־לב ולא מסוגל לפטר אף אחד. נייגר צריך ללכת הביתה, ואני אדאג לכך, כשאחזור." **הורביץ עצמו סירב להגיב על התבטאויותיו של נציב מס־ההכנסה.**

משקיעים נוספים

מתעניינים ב„רסקו"

משקיעים זרים מתעניינים באפשרויות הרכישה של חברת הבנייה „רסקו".

למשקיעים אלה אין כל קשר עם קבוצת שאול אייזנברג, הבודקת עתה את האפשרויות לרכוש את רסקו. עשוי להיווצר מצב, שבו יתחרו שני גורמים כלכליים על רכישת החברה.

ריגן יוזמן לארץ

ראש־הממשלה מנחם בגין שוקד עתה הצעה לחזמין לישראל את רונלד ריגן, מי שיהיה בכל הנראה יריבו של נשיא ארצות־הברית ג'ימי קארטר בבחירות הבאות.

את ההצעה להזמין את ריגן העלה בפני בגין קרוב מישפחתו, ח"כ רוני מילוא. ח"כ שב בשבוע שעבר מארצות־הברית, שם נפגש עם המקורבים לריגן, שהומינו את ההזמנה.

מקורבי בגין טוענים שאם אכן יוזמן ריגן לישראל, לא יהיה צעד זה כתגובה על הזמנת ח"כ שימעון פרס לבית־הלבן.

הורביץ

יגיש בג"צ

יוני הורביץ, מבעלי „טנא נוגה" ובנו של שר־האוצר יגאל הורביץ, עומד להגיש, יחד עם בעלי „שטראוס" ו„טרה", עתירה לבית־הדין הגבוה לצדק נגד אביו ונגד שר־החקלאות אריק שרון.

בעתירה יטענו בעלי המחלבות הקטנות, שהממשלה מפלה את תנובה לטובה ומזרימה לקופתה כמויות אדירות של כספים.

העיצומים עלו

350 מיליון

מישרד־האוצר טוען, כי העלות הישירה בתוספת הוצאת הדלק, שנגרמה בעיקבות עיצומי חברת־החשמל האחרונים, עלו יותר מ־350 מיליוני לירות. מחיר זה נקבע על בסיס תחשיב הוצאות הדלק לגנרטורים של דיזל, שבהם מופק החשמל. אלה צורכים דלק מסוג יקר יותר ובכמות גדולה יותר מהטורבינות המספקות את החשמל בדרך כלל.

שר־האוצר ייגאל הורביץ עומד לדרוש, שסכום זה לא ייגבה מהצרכנים באמצעות חשבונות החשמל, אלא יבוא מתקציב מישרד־האנרגיה. לדבריו אחראי שר־האנרגיה יצחק מודעי לקיום השביתה.

רוזוליו

מוכן לחזור

שגריר ישראל במכסיקו, שאול רוזוליו, הודיע לשר־החוץ יצחק שמיר, כי הוא מוכן לסיים את תפקידו ולחזור לישראל, בעיקבות הביקורת שנמתחה עליו בישיבה האחרונה של הממשלה. יחד עם זאת הודיע רוזוליו, כי לא יהיה מוכן לשום חקירה בהאשמות שהטיח נגדו שר־החקלאות אריק שרון. רוזוליו הגדיר האשמות אלה כ„אוויליות".

נראה כי שמיר ידחה את ההצעה של רוזוליו ובעצה אחת עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, ימתין עד שהסערה תחלוף.

תחקר מכירת

„סנוקרסט"

המרכז החקלאי דורש לחקור את פרשת קנייתה של חברת הגבידה „סנוקרסט" ע"ידי „תנובה". חקלאי משק החלב מבקשים לחקור, מהיכן היו ל„תנובה" 3.7 מיליון דולרים לקניית המיפעל. בתקופה שבה רכשה „תנובה" את „סנוקרסט", היא לא שילמה לבעלי רפתות את הכסף שהגיע להם עבור חלב ששווק, וכן ביקשה ואף קיבלה מהממשלה מענקים ניכרים, בטענה של חוסר כסף.

רק עתה נודע, שמנכ"ל כור, נפתלי בלומנטל, סירב לבקשת כור־מזון לרכוש את סנוקרסט בטרם בוצעה העיסקה עם תנובה. בלומנטל טען, שלא ייתכן שמיפעל ויטמן, שהוא הרבה יותר גדול מסנוקרסט, יימכר לשטראוס עבור סכום הרבה יותר קטן — 1.7 מיליון דולר.

השגריר לא טס

במחלקה הראשונה

ההוראה הקיימת עכשיו באל־על, שלא להניח לשום נוסע לטוס במחלקה הראשונה אלא אם כן שילם מחיר מלא של כרטיס במחלקה זו, התגלמה השבוע באליהו ברק, שגריר ישראל בקולומביה ששוחרר אחרי 61 יום שבהם שימש כבן־ערובה.

כאשר בא השגריר השבוע ארצה סירבו אנשי „אל־על" לאפשר לו לטוס במחלקה הראשונה, והוא טס במחלקת התיירים.

„ארקיע" פיטרה

עובדים

לא כך פירסום פיטרה חברת „ארקיע" בחודשיים וחצי האחרונים יותר מ־200 עובדים. כשליש מעובדי חברות „ארקיע" ו„כנף ארקיע" פוטרו מאז נרכשה „ארקיע" ע"ידי „כנף ארקיע" ושתי החברות מזוגו.

במיסגרת מסע הקיצוצים של הנהלת החברה בוטל האשראי של ארבעה החודשים, שארקיע נהגה להעניק למישרדי־נסיעות, והוא הועמד על חודש אחד בלבד. כן בוטלה רשימה של יותר מ־80 חברות, שזכו עד כה להנחות ניכרות בארקיע. חוגי הנהלת ארקיע טוענים, כי תוך חודשיים תהפוך החברה לריווחית.

ראש אכ"א נגד

הומוסכסואלים

ראש אכ"א, האלוף, משה נתיב, פסל לאחרונה כתבה על הומוסכסואלים בצה"ל, שעמדה להתפרסם בביטאון חיילי צה"ל, במחנה.

גורמים ב„במחנה" טוענים, כי הכתבה היתה טובה ומאוזנת, אולם נתיב טוען, בין היתר, כי הסיבה לפסילת הכתבה היתה גם רמתה הירודה.

מעונשים

את מיכאלי

מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, הורה למנהלת מחלקת־התוכניות־הקלות, ריבקה מיכאלי, לצאת לחופשה־ללא־תשלום (ראה מדור „שידור"). מיכאלי, שצברה כ־60 ימי חופשה, ביקשה שחלק מחופשת־האונס שלה תהיה על חשבון החופשה שצברה, אך לפיד סירב.

דרשת מיכאלי, מנסה לפיד למנוע בהכנסתה הכספית ולשלול ממנה את החופשה המגיעה לה. כל זאת בנקמה על עמדותיה העצמאיות מדי בפרשות החדחות שהסעירו את הטלוויזיה.

העם

אידי והאיית־אללה

„עוד מעט יצטרך צה"ל לחגן על ארצות־הברית," אמרו הישראלים בגאווה גלויה

התגובה הראשונה על כישלון המיבצע האמריקאי באיראן היתה אינסטינקטיבית: שימחה גלויה.

לא היתה זאת שימחה־לאיד, המתגנבת לא פעם ליחסים בין עמים, גם ידידותיים. כימעט כל הישראלים יודעים כי גורלה של ישראל קשור בתקופה זו בגורלה של ארצות־הברית, ואין ישראלי נורמלי יכול לשמוח לאידה של מעצמה זו.

מקור השימחה היה בהתפרצות של גאווה לאומית. היא התבטאה בפסוקים כגון „יש להם עוד מה ללמוד מאיתנו!" — „עוד מעט יצטרך צה"ל להגן על אמריקה!" — „הם היו צריכים לקחת את החבר'ה שלנו!"

במשך יממה אחת או שתיים היתה לישראלים הרגשה נעימה של עליונות, כמו אחרי ניצחון מוחץ במישחק בינלאומי של כדור־גל. ההרגשה היתה שהקבוצה ה־אמריקאית נחלה כישלון חרוץ במיגרש שבו נחלה הקבוצה הישראלית, בשעתו, ניצחון מוחץ.

אנטבה זטהראן. היתה דרושה מחשבה נוספת, כדי להבין כי הדמיון בין המיבצע הישראלי ל־שיחרור החטופים באנטבה („מיבצע יונתן") ובין המיבצע האמריקאי לשיחרור בני־הערובה באיראן אינו אלא שיטחי בילבד.

כל התנאים היו שונים לגמרי. בין השאר:

● **היריב:** מול צה"ל עמד הצבא המגוחך של אידי אמין דאדא, שהיה בעצמו קאריקטורה של רודן. צבא זה לא העלה כלל בדמיונו שייתכן מיבצע־שיחרור. ואילו מול הצבא האמריקאי עמד העם האיראני, הנתון במצב של היסטריה קנאית, המלוכד מסביב למנהיגים שדבק בהם, אולי, טירוף — אך שהם רחוקים מלהיות מגוחכים.

● **המקום:** אידי אמין החזיק את שבוייו, כאילו לנוחיות המשחררים, בנמל־תעופה שמחוץ לעיר — מקום שהגישה אליו היתה אידיאלית, והנסיגה ממנו קלה. ואילו בני־הערובה האמריקאיים הוחזקו במיתחם השגרירות האמריקאית, בלב הבירה האיראנית, כשהיא מוקפת אוכלוסייה של מיליונים והמון של קנאים.

● **השיטה:** המיבצע הישראלי הצטיין בפשטות, דבר שהתאפשר תודות למרחק ולתנאי־המקום. ואילו המיבצע האמריקאי היה מוכרח להיות הרבה יותר מסובך ומסורבל, הן מבחינה לוגיסטית, הן מבחינה טאקטית, בשל המרחק ותנאי־המקום.

● **הזהות:** ישראל משוחררת כימעט מכל התחייבות, ויכולה לעשות ככל העולה על דעתה. ארצות־הברית היא מעצמה עולמית, והיא חייבת לקחת בחשבון מערכת מסובכת של יחסים והתחייבויות החובקת את כדור־הארץ.

יתכן שניתן להוסיף על כך הבדל נוסף, מסוג אחר: צה"ל נולד במחתרת. אבותיו־מולידיו הצטיינו בפעולות־קומנדו מפתיעות, ומנטליות־הקומנדו דבקה בצה"ל עד היום במידה רבה. ואילו הצבא האמריקאי הוא צבא סדיר בה"א הידיעה, בעל מנטליות שונה לגמרי. אף שתמיד היו בצבא ארצות־הברית יחידות מובחרות לביצוע פעולות מיוחדות, כפופות גם אלה במידה רבה להשקפת־יסוד צבאית, המחייבת הכרעה בקרב־השמדה פנים־אל־פנים, והרחוקה מתחבולות־העורמה הדרושות למיבצע־קומנדו מוזהר. הגישה האמריקאית הקלאסית אומרת: חפש את האוייב, התקף אותו, הסתער עליו.

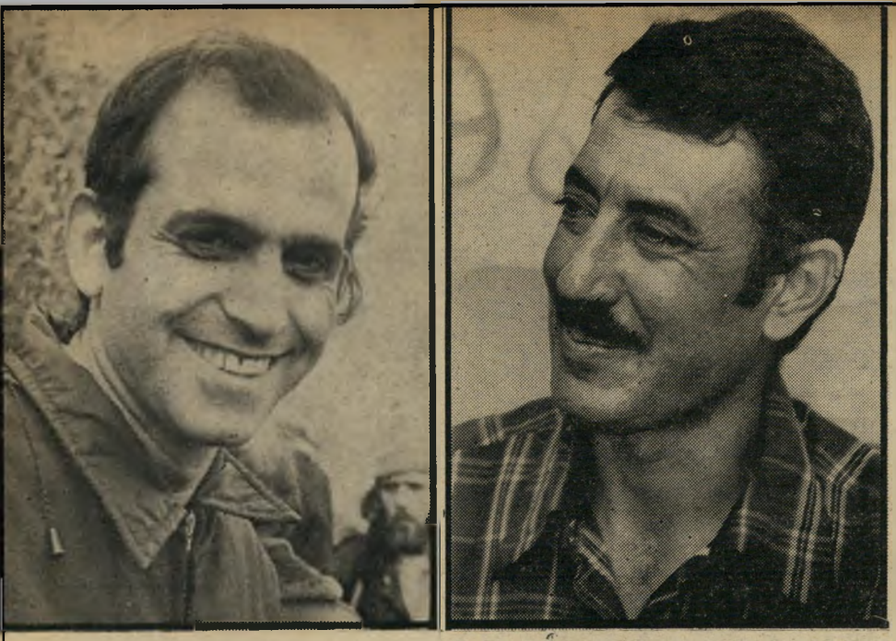
מישקל נוצה. אחרי שחלף הגל העליז הראשון, החלה מחשבה צלולה יותר לדכא את הבריות בישראל.

כל עוד קשורה ישראל לחייהם ולמוות בארצות־הברית, כל פגיעה ביוקרתה של ארצות־הברית פוגעת בהכרח גם במעמדה של ישראל. כאשר המנצח־לכאורה הוא גורם מוסלמי קנאי־קיצוני, המתייצב בראש החזית של שוללי קיום ישראל, הרי הסכנה חמורה פי כמה.

אך ברור כי לא נאמרה עדיין המילה האחרונה בסיכסוך איראן. הוא עלול להתגלגל לממדים של משבר עולמי, שאת סופו מי ישורנו. אך בסופו של דבר מוכרעות בעיות בינלאומיות על פי יחסי־הכוחות האמיתיים — וגם מתאגרף תוקפני וקנאי, בעל מישקל־נוצה, לא יוכל להכריע מתאגרף בעל מישקל כבד.

כרזה צבאית אמריקאית (1942)
לתקוף! להסתער!

מועמד ואיד צאדק

מועמד רן כהן

תאריך־היעד: פברואר 1981

מיפלגות

מילה לועזית

מאיר פעיל יתפטר בחודש הבא, אכנרי ומרציאנו בשנה הבאה

מילה לועזית הילכה במשך חודשים אימים בתנועת של"י: רוטציה. בעיני רבים היא הפכה מילה גסה.

הסכם־הרוטציה, שנחתם עם הקמת מחנה של"י, ערב הבחירות האחרונות, קבע בפשטות כי שלוש מהמועמדים הראשונים — אריה („לובה") אליאב, מאיר פעיל וי אורי אכנרי, לא יכהנו קדנציה מלאה, כדי לאפשר את כהונתם של פעילים צעירים ופחות־ידועים.

עם התפטרותו של לובה אליאב מן הכנסת התמלאו שני שלישים של הסכם זה: אליאב שיצא ואכנרי שנכנס לא כיהנו קדנציה מלאה. נותרה הבעייה של התפטרות מאיר פעיל לטובת הרבעי ברשימה: סעדיה מרציאנו, ממקימי תנועת הפנתרים השחורים.

בינתיים הפכה של"י מפדרציה של מרכיבים לתנועה מאוחדת. המועצה החדשה שנבחרה החליטה, ברוב קטן, שלא לקיים את הרוטציה פעיל—מרציאנו. שני הצדדים בוויכוח טענו לצידקת עמדתם, הוויכוח התלהט, ובהזדמנות אחת גם הגיע למהלומות.

כאשר הפכה הבעיה הפנימית נושא לוויכוח ציבורי גדול, שבו הפכו כל אויבי של"י חסידים נלהבים של הרוטציה וגינו את של"י על הפלייית נציג עדות־המיזרח, השתכנעו ראשי של"י כי העניין פוגע קשה באמינות של"י וכי יש לדון בעניין מחדש. פעיל עצמו הודיע ברבים כי הוא יציע למועצת של"י לבטל את החלטתה ולבצע את הרוטציה.

בשבוע שעבר קיים את הבטחתו. הוא הציע להתפטר באמצע חודש מאי הקרוב. המועצה אישרה את החילופים כימעט פה־אחד.

סיבוב כפול. השגת ההסכמה הכללית היתה קלה יותר ביגלל רעיון שהעלה אורי אכנרי מיד אחרי הבחירות, ושאותו העלה מחדש כאשר החל המשבר בשל"י. הרעיון: לבצע לא רק סיבוב אחד של רוטציה, כפי שהתחייב מן ההסכם החתום (אליאב—אכנרי, פעיל—מרציאנו), אלא לקיים שני סיבובים.

אכנרי הציע להתפטר בראשית 1981 לטובת המועמד החמישי של של"י, ואליד צאדיק חג'־יחיא, סגן מנהל בית־הספר התיכון בכפר טייבה. מכיוון שזהו הנציג הבכיר של הציבור הערבי בשל"י, ראה אכנרי חשיבות מיוחדת בהופעתו עוד בכנסת הנוכחית. מרציאנו, מצידו, הודיע שהוא מוכן להתפטר באותו מועד, כדי לאפשר את כניסתו לכנסת של הנציג הבכיר של חברי־הקיבוצים בשל"י, רן כהן, איש גן־שמואל, קצין־צנחנים במילואים וראש סיעת של"י בהסתדרות. כהן, שנולד בבגדאד, מקדיש אף הוא את עיקר מאמציו לפיתרון הבעיות החברתיות.

לפיכך ייכנסו שניים אלה לכנסת באמצע פברואר 1981, דבר שיאפשר להם לפעול בה במשך כתישעה חודשים, עד תום תקופת־ההכהונה של הכנסת התשיעית, אם זו לא תתפזר לפני־כן. במיקרה של התפזרות הכנסת לפני זמנה, הודיעו אכנרי ומרציאנו כי יתפטרו כבר בראשית ינואר.

אבן נגולה. כאשר רשמה המועצה לפניה את כל ההודעות האלה, השתררה בה אווירה של התרוממות הרוח. אבן גדולה נגולה מלב הכל, ואימת המילה הלועזית סרה סוף־סוף.

„עכשיו אנחנו יכולים לעבוד ברצינות!" אמר רן כהן. היעד הראשון: הבחירות בהסתדרות המורים, שייערכו בקרוב.

כלכלה

מ"מ יש, כסף אין

מחודש לחודש גדלה והולכת רשימת האישים והחברות שאינם פורעים את שטרותיהם

ארבע אגודות לאספקת־מים השיגו את השיא בסכומי השטרות שלא פרעו במועד, בהתאם לנתונים שנמסרו מבנק־ישראל. כל אחת מהאגודות מימי הדרום, מימי הנגב, מימי הגליל ומימי מבואות ירושלים לא שילמה לאחרונה שטרות שחזרו בסכומים של 10 עד 20 מיליון לירות.

סכומים אלה מהווים שיא בחזרות של שטרות בחודשים אחרונים, שבהם ירד מוסר התשלומים פלאים. המיספר הגובר של שטרות והמחאות שאינם נפרעים הניע את הבנקים לנסות לרכז מידע על אותם ששטרותיהם והמחאותיהם חוזרים דרך קבע. מי זה יכול לשמש את הבנקים מנת שידעו למי לסרב לתת אשראי.

יתכן שחלק מן השטרות והמחאות שלא נפרעו במועד נפרעו לאחר מכן, ובמיקרה כך קרה הדבר. אולם בזאת מפתיע מיספר האישים והחברות הידועות שלא פרעו את תשלומיהם בזמן. אירגון מושבי הנגב, למשל, לא שילם במועד 9.5 מיליון לירות. קבוצת יבנה לא שילמה 4 מיליון לירות. סוגות לביטוח מיבטח לא שילמו 1.3 מיליון לירות. מיפעלי טקסטיל ארד לא שילמו 43 אלף לירות. גלידות הבירה לא שילמו 68 אלף לירות. מפעלי בתים טרומיים לא שילמו 1.2 מיליון לירות. נעלי צמרת לא שילמו 150 אלף לירות. חברת פינדוס לא שילמה 300 אלף לירות. גילה קרן מראשות לציון לא שילמה 115 אלף לירות. שמואל מור לא שילם אלף לירות. שימורי הדר וירקות לא שילמו 3 מיליון לירות.

רשימת שמות וסכומים אלה, שאינם משלמים במועד, גדלה מחודש לחודש. ברור כי הבנקים דואגים לציין בראש הרשימה את השמות והסכומים כי כל פירסום שלה הוא על אחריות המפרסם, וכי לא ישאו בכל אחריות אם תהיה תביעה משפטית, אך רשימה זו מספקת עבור הצרכנים הפנימיים של הבנקים, ולשם כך גם הוכנה.

תל־אביב

מחוץ למיגרש

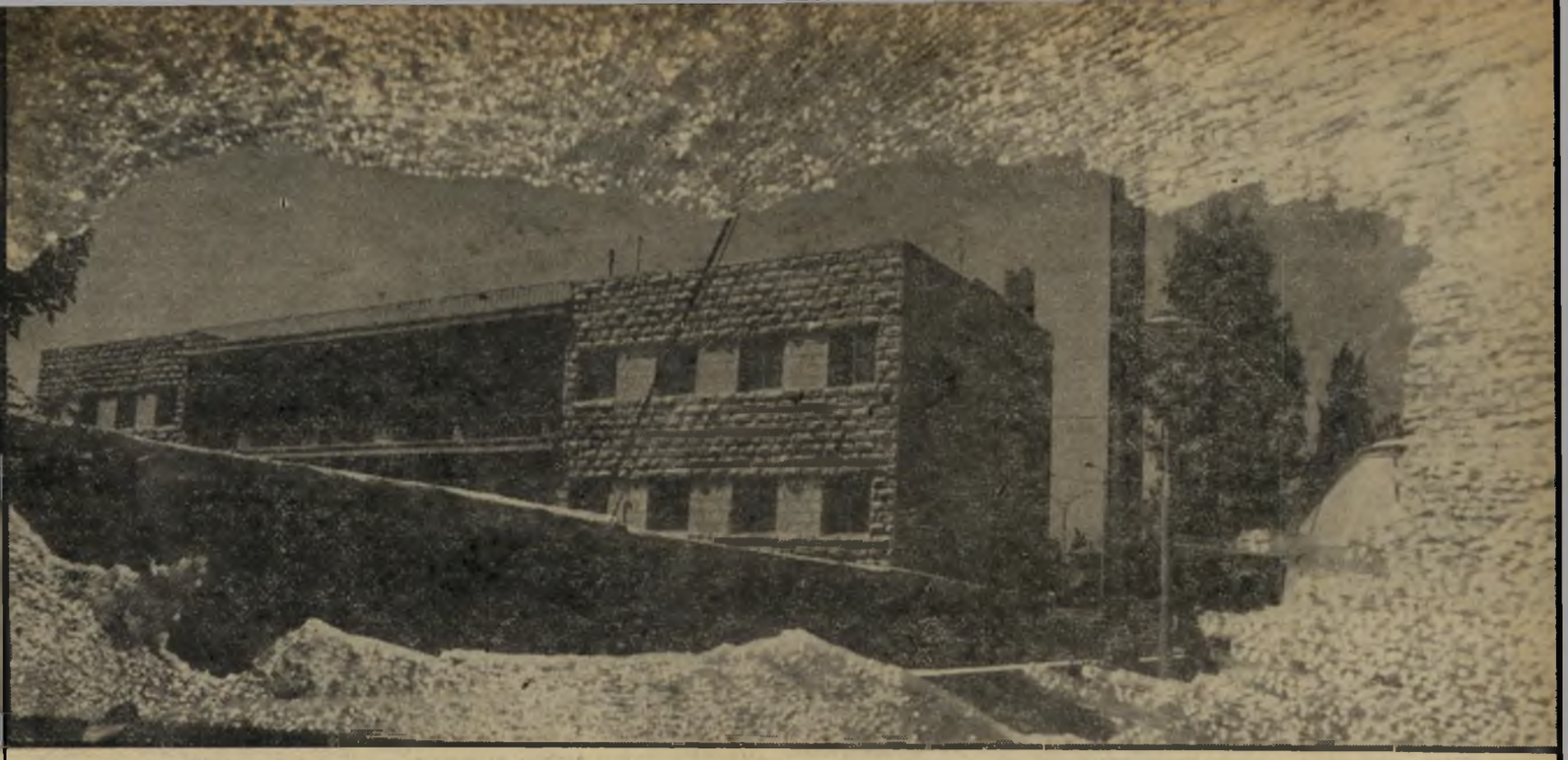
משחק הכדור הז
תיאטרון אמיתי ו
וגם כפנטומימה ה

מהיכן את הקד

הם מבקיעים שערים דימיוניי
שלא יירשמו בשום עיתון־ספור
הם מבצעים עבירות גסות, שא
אינו נפגע מהן. הם מקללים ש
פט בלתי־נראה, ובוכים כא
קבוצתם גושרת מליגה שאינ
קיימת.

הם — צוות שחקנים ופנט
מימאים, המשתתפים בהפגינג
כדורגל, המתרחש בדיזנגוף סנט

(המשך בעמוד

מבעד לשמשה השבורה של מכונית, נשקפת העירייה הנטושה של רמאללה

פוגרום ברמאללה

ה פעילה תוכננה היטב. ארבע מכוניות, שלושה טנדרים ומשאית קטנה אחת הגיעו לפאתי העיר רמאללה בחצות בדיוק, בכניסה לעיר הם נעצרו. היושבים במכוניות יצאו מהן, הסתודדו כמה דקות ליד אחת המכוניות, עלו על כלי־הרכב ונכנסו לעיר. שני טנדרים פנו לעבר אל־בירה, העיר השכנה לרמאללה. הטנדר השלישי והמשאית שוטטו ברחובות הריקים של העיר. כך החל ליל הפוגרום של רמאללה (ראה הנדון).

במכוניות ישבו חברי ההתנחלויות בית־אל ב' ועופרה. הם נעצרו ליד מכוניות חובות הנושאות לוחיות זיהוי ערביות, וניפצו את שמשותיהן באבנים גדולות שהביאו עימם ובמוטות ברזל שנשאו. הם לא הסתפקו רק במכוניות פרטיות. שני אוטובוסים, שנשאו לוחיות זיהוי מהשטחים, היו גם הם מטרה לפגיעותיהם של המתנחלים, והשמשות הקידמיות שלהם נופצו.

תושבי רמאללה ששמעו את קולות הנפץ הציצו דרך החלונות. האמיצים שביניהם יצאו לרחוב. אך היה זה מאוחר מדי. הם אמנם הצליחו לזהות כמה מהמנפצים, אך לא ניסו כמובן ללכוד אותם. כעבור שעה של עבודה השלים הכוח את מלאכתו. אחרי שבאל־בירה וברמאללה נופצו זגוגיות של יותר מ־120 מכוניות *, אפשר היה לחזור הביתה.

בינתיים הזעיקו כמה תושבים, שמכוניותיהם נפגעו, את המישטרה וטילפנו למימשל. ג'יפ של צה"ל יצא לרחובות רמאללה, אולם הוא איחר את המועד. משימת המנפצים הושלמה והרחובות חזרו להיות נטושים ודוממים, כשרק מיליוני שברי הזכוכיות מנצנצים באור מנורות הרחוב. מפקד־זוטר בעל יוזמה החליט להורות על הצבת מחסום צפונית לרמאללה. טנדר אחד נעצר במחסום. היושבים בו היו שייכים לכוח המשימה. הם לא העלו על דעתם שינסו לחפש אותם, והתעכבו בדרך, לכן נלכדו במחסום. בתוך הטנדר נמצאו אבנים גדולות, שבהן לא הספיקו המנפצים להשתמש, ומוטות ברזל. הארבעה שישבו בטנדר הובלו אחר כבוד אל המימשל ונעצרו.

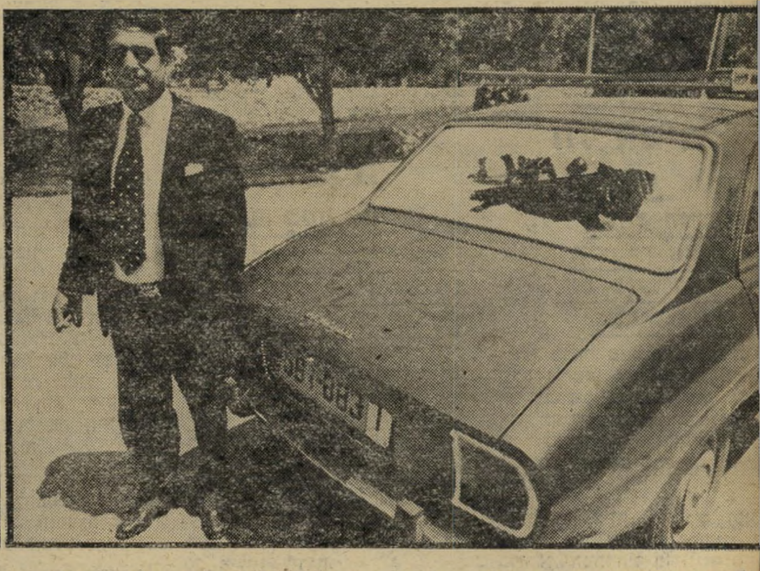
* מרבית בעלי המכוניות שניזוקו לא טרחו כלל להחלונן במישטרה בטענה שהוכחה אחר־כך כנכונה: „זה בין כה וכה לא יעזור."

מעצר דה־לוקס

כ יום יודע כל חייל במימשל רמאללה את שמות כל משתתפי המיבצע, אולם רק ארבעה אלה עצורים. קשה להניח שגם שאר המנפצים היו מתנגדים להיות עצורים כחבריהם. תנאי המעצר שלהם דומים יותר לתנאי בית־מלון. חבריהם מציפים אותם בארוחות, סיגריות ודברי מתיקה. מותר להם להסתובב בשטח המימשל ורק בלילה הם חייבים להיות בתאי המעצר. מותר להם לקבל כל מיספר של מבקרים. אין הם שוכנים בתאי המעצר הרגילים שבהם נעצרים ערבים תושבי המקום. למען הסר עצירים המכובדים הפכו כמה חדרי מישרד בבניין לתאי מעצר דה־לוקס.

תגובתם של כמה מתושבי רמאללה לא איחרה לבוא. אמנם מרבית התושבים עוד היו במשך שעות רבות בהלם אחרי היוודע תוצאות אותו לילה, אך כמה צעירים החליטו לנקום. הם יידו אבנים על כמה מכוניות ישראליות שעברו באותו בוקר ברמאללה, ביניהן גם שתי משאיות צבאיות, וניפצו את שמשותיהם. חיילים רדפו אחרי הילדים שנמלטו, חלקם לבתי־הספר, שהיו שרוממים באותו יום בגלל שביתה, ואחרים שנמלטו לבית העירייה. קציני המימשל

סובחי מישל, סוחר מאל־בירה הסמוכה לרמאללה, עומד ליד מכונית שחובלה - אחת

היד נשארה תלויה

ידו של כרים ח'אלף, ראש עיריית רמאללה, שהושטה למושל הצבאי של הגדה, תת־אלוף בנימין („פואד") בן־אליעזר, נשארה תלויה באוויר. בתמונה נראים אלוף פיקוד המרכז, משה („מושה וחצי") לוי, המושל וראש העיר לפני שעלו לחדרו של ח'אלף בבניין העירייה. באותה שיחה צעק פואד על ח'אלף, ואיים לגרשו ולאסרו. המושל התעלם מניפוץ שמשות המכוניות בלילה הקודם לביקורו.

שכחו לפתע את מאורעות אותו הלילה ואת הנזק שנגרם, סתם ככה, למכוניות תושבים שישנו באותה עת. היה להם עיסוק חשוב יותר: מציאת ילדים שניפצו זגוגיות של כמה מכוניות ישראליות.

חקירת השלטונות התנהלה בעצלתיים. רק שלושה ימים אחרי המיקרה, השלימו החוקרים את התמונה. כיום נמצאים בידיהם שמותיהם של כל המתנחלים ש־השתתפו בניפוץ השמשות ותיאורים מדויי־קים שנמסרו על־ידי בעלי מכוניות ש־העזו לצאת לרחוב עם הישמע קולות הניפוץ. התיאורים היו כה מדוייקים (ציציות, מעילים, צבע שיער, זקנים ומאפיינים אחרים) שאפילו עיתונאים ה־מסקרים את ההתנחלויות יכלו לזהות את הפורעים רק על פי התיאור.

ראש עיריית רמאללה, כארים ח'אלף, הבין עוד בשלב מוקדם ביותר של היום, שהמימשל אינו מתכוון לנקוט אמצעים מידיים כדי לגלות את הפורעים שבאו מההתנחלויות. בשיחה שהיתה לו עם ממלא־מקום מושל רמאללה, רב־סרן עב־גוף בשם שמוליק, סרב זה להתייחס לנו־שא. שמוליק, על פי הוראות שקיבל ב־שיחת טלפון ממפקד איזור יהודה ושומ־רון, תת־אלוף בנימין („פואד") בן־אלי־עזר, הסכים לשוחח עם ח'אלף רק על זריקת האבנים הנגדית של כמה מילדי רמאללה ולהזהיר אותו שלא „להתסיס את האווירה."

קשה היה, אפילו לכארים ח'אלף, לשמור על השקט ברמאללה באותו היום. אפשר היה לחתוך את המתח ש־באוויר בסכין. מאות החיילים ושוטרי מישמר הגבול, שהובהלו לרמאללה ושר־טטו בקבוצות ובצמדים ברחובות העיר, הנגמ"שים של מישמר־הגבול והקומנד־קרים של צה"ל, ש„הראו נוכחות", אף הם הוסיפו למתח.

אל מישרדו המרווח של ח'אלף, הצופה על אחד הגנים היפים של רמאללה הגי־עו עוד בשעות הבוקר ראשי־ערים מהס־ביבה. המימשל ניסה למנוע מראשי־הערים להגיע למה שהוא כינה „כינוס בלתי־חוקי", אולם כמה מהם בכל זאת הצליחו להסתנן ולבוא לבניין העירייה. נוסף לראש עיריית אל־בירה, שאף היא הוכתה באותו הלילה, הגיעו ראשי הערים של בית סאחור, בית־זית וביתוניה. ראש העיר של חלחול וממלא מקום ראש עיריית בית־לחם, עוכבו שעה ארוכה ליד מחסום, ורק בשעות אחרי־הצהריים הצ־ליחו להגיע לעירייה.

בעיריית רמאללה נערכה ישיבה מיוו־חדת של העירייה, שבה השתתפו עוד נכבדים מהשטחים ואותם ראשי־הערים שהצליחו להגיע. בסיומה הקריא כארים ח'אלף, תוך כדי מחיאות־כפיים סוערות של הצעירים שהיו במקום ופקידות ה־עירייה, את החלטות הישיבה. היו אלה החלטות קיצוניות ביותר, תוצאה ישירה של הלבון העמוק בעיקבות ניפוץ ה־שמשות. קשה היה שלא להבחין באווירה של אין־אונים אצל תושבי רמאללה, ובעי־קר אצל בעלי המכוניות שנפגעו.

ח'אלף וחבריו החליטו להפיק את המי־רב מהנזקים שנגרמו להם ולגאוות תושבי עירם. הם הודיעו על שביתה כללית, אם כי לא ציינו מתי תיערך. הם החליטו על שיירת מכוניות פגועות שתיסע מרמ־אללה ואל־בירה אל מערב ירושלים, כדי שיהיודים מירושלים יוכלו לראות את מעשה הוואנדאליזם במו עיניהם. הישיבה החליטה גם להקים מישמר־אזרחי ברמ־אללה. „אם המימשל אינו יכול ואינו רו־צה להגן על חיינו ועל רכושנו, אנחנו צריכים לעשות זאת בעצמנו," הסביר אחד ממשתתפי הישיבה.

חרבות ולחיצת־יד

ב**תום הישיבה** הגיעה שיחת טלפון לבית העירייה. מפקד האיזור בן־אליעזר הורה לח'אלף ולשאר ראשי־הערים שהיו באותה עת בבניין להתייצב „מייד" במישרדי מושל רמאללה. אולם לפני שאלה הספיקו להיכנס למכוניו־תיהם, הגיעו ג'יפ צבאי ואחריו כלי־רכב חמושים כליווי. מהג'יפ יצאו אלוף פי־קוד־המרכז משה („מושה וחצי") לוי ומפקד האיזור בן־אליעזר.

על אף אירועי אותו הלילה והאווירה הקשה, לא איבד ח'אלף את נימוסיו. כשהוא ניצב על מדרגות בניין העירייה, הוא הושיט את ידו לפואר והזמינו להי־כנס פנימה. אולם נראה כי תרבות אינה עניין של דרגות אלא עניין של חינוך. כשהוא מעליב את ח'אלף בפני תושבי עירו, התעלם פואר מהיד המושטת והו־רה לראש־העירייה להיכנס אל המישרד. אלוף־הפיקוד נשאר בחוץ כשהוא שומר בגופו על דלת הכניסה. הוא לא הירשה לאיש מעובדי העירייה להיכנס לבניין.

צעקותיו של פואד על ח'אלף נשמעו גם ברחוב, שם המתינו תושבים ועיתו־נאים לסיום השיחה. רק אחר־כך התי־ברר כי השיחה היתה קשה עוד יותר מאשר נדמה למאזינים שברחוב. פואד האשים את ח'אלף בהסתה, ודרש ממנו לבטל את ההחלטות הישיבה. נציג המדינה שעדיין לא קמה היה יכול ללמד את האלוף מצבא המדינה הקיימת 33 שנה פרק בהילכות דמוקרטיה. „רק מי שהח־ליט יכול לבטל את ההחלטות," השיב ח'אלף לדרישתו של פואד. „צריך לכנס את הישיבה שנית, ורק אם משתתפיה יחליטו לבטל את החלטותיהם, הן יבוט־לו. לי אין סמכות לעשות כן."

פואד סירב להתייחס לארועי הלילה. הוא קיבל מח'אלף מידע, שאותו ידע קודם לכן, על משתתפי הפרעות, אך העמיד פנים כאילו אינו שומע. לעומת זאת הדגיש בפני ח'אלף את החומרה שהוא רואה בניפוץ מכוניות היהודים. באותה הזדמנות סיפר פואד לח'אלף כי רימון הושלך לעבר רכב ישראלי. איש מחיילי המימשל לא ידע על כך קודם לכן, ובוודאי לא ח'אלף. אחר־כך שיכלל פואד את סיפור הרימון ותירץ את ה־עובדה שאיש ברמאללה לא שמע התפו־צצות רימון באותו היום בכך „שהרימון לא התפוצץ."

אחר־כך בא שלב האיומים: „תראה," אמר פואד לח'אלף, „אנחנו נכניס אותך לבית־סוהר ואחר־כך נגרש אותך. נכון, יהיו שלושה או ארבעה ימים הפגנות של ילדים נגד הגירוש שלך, אבל תאמין לי שאחרי שבוע אף אחד ברמאללה לא יזכור מי זה כארים ח'אלף."

קריצה והפחדה

כ**שיצא פואד** מלישכתו של ראש־העיר הוא נראה חמור סבר, אך אפשר היה להבחין בקריצה ששיגר ב־החבא לאלוף שלו. הקריצה כאילו אמרה: „הצלחתי להפחיד אותו." ח'אלף עצמו יצא נדהם מהישיבה. פואד לא הצליח להפ־חיד אותו, אך הצליח להדהים אותו. רק לפני שבועות אחדים קרא ח'אלף הידד לצדק הישראלי, כשיצא זכאי במישפט שהוגש נגדו בעוון תקיפה דמיונית של שוטרים. עתה יודע ח'אלף כי לצדק הישראלי כמה פנים: אלה של שופטי בית־המישפט ואלה שיש להם חוקים ללא בית־מישפט.

אירועי השבוע שעבר ברמאללה לא היו אירועים פוליטיים. מתנחלי בית־אל ב' ועופרה אמנם ניסו והצליחו לגרום בעזרת האבנים ומוטות־הברזל להסלמה במתחים שבין ערביי השטחים לבין ה־מימשל, אך לגבי בעלי המכוניות שזכו־כיותיהם נופצו היה זה מעשה של ואנ־דאליזם פשוט ללא קשר לפוליטיקה. את זאת לא הצליח להבין פואד.

שיברי זכוכית של מכונית ערבית אינם דומים אצל מושל האזור לשיברי זכוכית של מכונית יהודית. פושעים מהתנחלו־יות הם פושעים דה־לוקס וצריך רק לצאת ידי חובה חוקית במעצר אותם שנפלו ממש לתוך זרועות החיילים. אל ילדים מרמאללה המשליכים אבנים על כמה מכוניות של יהודים מתייחסים הם כאל פושעים שיש לרדפם עד חורמה.

מיותר ממאה המכוניות ששמשות׳הם נופצו

המושלים

אלוף פיקוד המר־כז, משה לוי, עם ממלא־מקום מושל רמאללה, רב־סרן שמו־ליק, ליד פתח בית העירייה. • השניים שמרו על דלת הכניסה בעת שנערכה ה־שיחה בין מפקד האיזור לראש־העירייה.

האלוף (מיל.) מתי פלד זורק אור אחר על המיבצע האמריקאי באיראן

„זו היתה הצלחה!"

האלוף במילואים מתתיהו פלד (56) הוא אחד מהוגי־הדיעות הצבאיים הבולטים בישראל. נסיונו האישי המגוון בצה"ל, בכל תפקידי ההחימה והמינהל, ומוחו האנאליטי, יחד עם נטייתו הבולטת שלא לקבל שום מוסכמות כדברים המובנים מאליהם, הביאוהו לא־פעם להשמיע דיעות החוצות לחלוטין מן הקונסנזוס של אנשי־הביטחון הממוסדים. כך פיקפק, זמן רב לפני מילחמת יום־הכיפורים, בתועלת האיסטראטגית שבהחזקת חצי־האי סיני בידי צה"ל. כך הוא מפקפק כיום בתועלת שבהעברת מזוא סדר־הכוח הקיים בסיני אל הגבול החדש בנגב.

עם היוודע פרטי המיבצע האמריקאי הכושל באיראן השמיע מתי פלד, במאמר ב„הארץ", דיעה בלתי־שגרתית על טיבו של המיבצע ומגמתו. „העולם הזה" החליט לבקשו להרחיב ולנמק הערכה זו בראיון שערך עימו יוסי יגאי.

איך אתה מסביר את כישלון מיבצע החילוץ האמריקאי באיראן?

אם זה באמת היה מיבצע חילוץ, אני לא יודע להסביר את הכישלון. אני לא יודע להסביר איך מישהו בכלל חשב שזה יכול להצליח. אבל אני בספק רב אם מלכת־חילה זה היה מיבצע לחילוץ בני־הערובה בטהרן.

אם לא מיבצע חילוץ בני־הערובה אז מה כן?

קודם כל צריך להבין מדוע לדעתי זה לא מיבצע חילוץ. יש שתי גירסות על מה שקרה שם. הגירסה האחת של הוושינגטון פוסט, שאת כל הניתוח שלי אני עושה לפיה, משום שברור לי שגירסה זו הודלפה בכוונה לעיתון. יש עוד סיפור שבא מטהרן, שפורסם כמה ימים אחרי הגירסה של הוושינגטון פוסט. האיראנים שנעצרו באוטובוסים סיפרו שהם ראו את המסוקים יורדים כל רבע שעה ומכל אחד יוצאים 50 או 60 איש. אם זה נכון וירדו חמישה או ששה מסוקים זה כבר עניין של 250 חיילים ולא 90 כפי שפירסם הוושינגטון פוסט. אבל תמיד יכול להיות שזה הדמיון הפורה של האיראנים שראו כל חייל כאילו הוא חמישה.

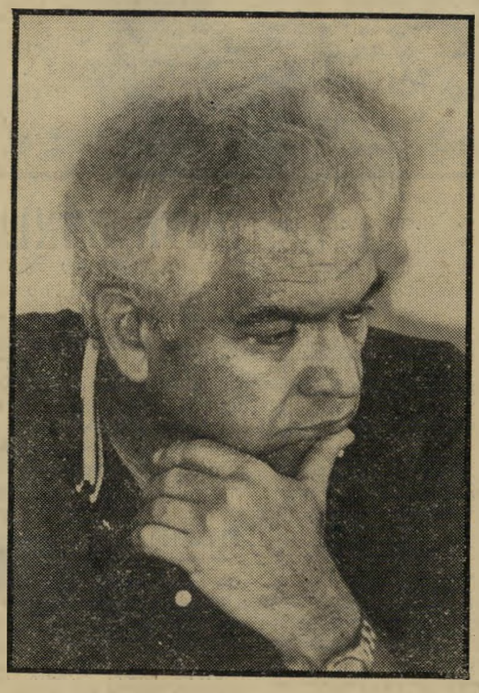
יש שוני משמעותי בין 90 ל־250 חיילים בעניין כזה?

לא, אם מקבלים את הגירסה שהיה זה ניסיון להצלת בני־הערובה. כל העניין הזה נראה בלתי־מציאותי. אם לתוכנית הפעולה היה אפילו חצי אחוז של סיכוי, אפשר היה אולי להאמין, אבל כבר מלכתחילה לא היה לה כל סיכוי.

אני הייתי בטהרן, אבל לא צריך להיות בטהרן כדי להבין שאין לכך סיכוי. מספיק להתבונן בתצלומי אוויר של העיר. זה מטרופולין ענק, אין שום מקום שבו יכלו המסוקים לחנות, גם לא בפרברי העיר, מבלי שהיו מבחינים בהם. בסיני אולי אפשר לקחת שני הליקופטרים ולהחביא אותם במשך הלילה מאחרי דיונות, וזה נעשה, אבל לא בפרברי עיר כמו טהרן.

אחר־כך ברור היה שאין כל סיכוי לשלב השני. אי־אפשר לעבור את טהרן מבלי שהיו מבחינים בכוח. אין זה משנה כלל אם כלי הרכב היו באים מהקרקולסים או מסופקים על־ידי משתפי פעולה מבפנים, כפי שנרמז.

אחר־כך, וזה שוב על פי התוכנית כפי שפורסמה בוושינגטון פוסט, היו צריכים להרדים באויה סם מרדים, שאף אחד אינו מבין מהו, ולהוציא מכלל פעולה רבבות או אלפים אזראנים הצרים על השגרירות. רק אז היו צריכים להזמין את המסוקים שירדו אחד אחד בגינה של השגרירות ויעמיסו עליהם את בני־הערובה והחיילים. לפי התוכנית, היו צריכים המסוקים הפגיעים. האמריקאים יודעים מהניסיון שלהם בקמבודיה איך אפשר להפיל מסוקים באש של רובים. זה קרה להם שם הרבה. העיר כולה היתה יורה על המסוקים. אני פשוט לא קונה את כל התוכנית הזו ולא מאמין שהיא היתה קיימת בכלל.

אלוף (מיל.) פלד
ללא סודיות בהאזנה

אולי האמריקאים חושבים אחרת מאיתנו?

אני מכיר אנשי צבא אמריקאים. היו לי מגעים עם קציניים בכירים בצבא זה. זה צבא טוב ומה שמאפיין אותו בעיקר זו התושיה. אני זוכר את הטיסה לירח, כשאזל החמצן לאסטרונאוטים. למרות שתקלה כזו לא היתה צפויה ולא הוכן נגדה דבר, הצליחו להחזיר את החללית לארץ ולהציל את האסטרונאוטים. אני זוכר

> **התיק הסודי הושאר בכוונה בשטח**

שהנשיא ריצ'ארד ניכסון אמר אז שלמרות הכישלון, כל אמריקאי יכול להיות גאה בכך שהוכחה שוב תכונת התושיה האמריקאית. תוכנית זו אינה מעידה על תושיה אלא על הזיות, והזיות אינן מאפיינות את הצבא האמריקאי.

אבל אפילו אם אני טועה והתוכנית אכן היתה לחילוץ בני־הערובה, אין ספק שהיתה תוכנית נוספת גם למקרה של כישלון, תוכנית שלפיה היו צריכים לחלץ את החיילים או את בני־הערובה, אם העסק כולו היה נכשל בטהרן. מה האפשרויות שהיו עומדות אז בפני האמריקאים: לשלוח את הדוויזיה ה־82 המוטסת ולהטיל למערכה את הרזרווה הלוחמת האמריקאית? אני לא מאמין שהאמריקאים היו מוכנים לכך, וכיוון שאני בטוח שהם היו מכינים תוכנית חילוץ, אם אכן היתה הכוונה להיכנס לטהרן, אני לא מאמין שזו בכלל היתה הכוונה.

אם כך אז מה עשו שם לדעתך האמריקאים?

קיימות כמה אפשרויות. האפשרות שהועלתה, בעיקר בארץ, על־ידי גנדי ואחרים, היא שהאמריקאים התכוונו לקחת בני־ערובה. זה לא כל כך הולם את קו המחשבה האמריקאי, ולכן אני לא מאמין. מובן שמבחינה טכנית אולי, ורק אולי, אפשר היה לעשות את זה. אפשר היה אולי לנחות בעיר קום לתפוס כמה האיית־אולים ואחר־כך להתמקח עם האיראנים על בני־הערובה. אני לא מאמין בזה.

אם גם זה לא, אז מה כן?

האמריקאים הודיעו על הקמתו והכנתו של כוח משימה מוסד שיוכל להתעוב במצבי חירום במרכז אסיה. זה אחד מלקחי פלישת הרוסים לאפגניסתאן. הם ניסו גם דרך אחרת, לחדש את ברית בגדד וביגנייב בז'ינסקי אף הציע לפקיסתאן 400 מיליון דולר וניסה לגייס גם כסף מסעודים, אבל הניסיון הזה נכשל.

כל מה שנותר לאמריקאים הוא הכוח המוסד. הם הודיעו על כך בצורה רישמית. מדובר בהקמת כוח על בסיס מיבצי המוכן לתגובה מיידית. כהכנה לכך הם שלחו לשם את נושאת המטוסים ניימיץ השוהה בים הערבי.

אם האמריקאים יחליטו יום אחד להתערב בזירה הזו, בעיקבות הדירה רוסית שאי־אפשר יהיה לעבור עליה בשתיקה, תהיה זו התערבות צבאית. הם צריכים מקומות נחיתה למסוקים שלהם. מקומות נחיתה יש בשפע, גם בפקיסתאן וגם באפגניסתאן, אבל אף איש צבא לא יעז לעשות פעולה כזו ללא תרגיל שילדי מוקדם.

פעולה כזו לא הוכנה ולא תורגלה אף פעם. תמיד, עד לנפילת השאה, היתה איראן בסיס אמריקאי. עכשיו נוצרה בעיה רצינית ביותר. להתכונן לפעולה כזו מבלי לערוך תרגיל מוקדם.

אי־אפשר היה לתרגל במקום דומה מהבחינה הטופוגרפית והאקלימית לאיזור הזה באזורי־הכרית?

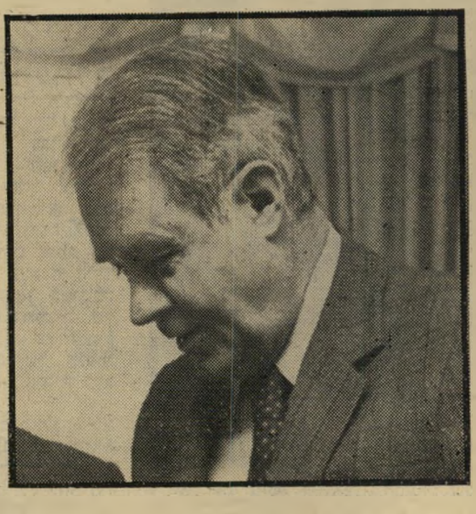
אפשר, אבל זה לא אותו הדבר. כל מפקד יודע את זה. אפשר אולי למצוא מקומות דומים, אבל הם לא היו זהים. די לקחת את הדוגמה של טייס המסוק שלקה בוורטיגו בפעולה של השבוע שעבר. זה לא היה קורה לו במדבריה בארצות־הברית.

קשה להניח שהפנטגון לא דרש לערוך תרגיל כזה. זו דרישה הגיונית ומעשית ולגשיא קארטר לא היתה ברירה אלא לאשר זאת.

יש עוד כמה סימנים המראים כי יתכן מאוד שתאוריה זו שלי נכונה. האמריקאים השאירו באחד המסוקים, על פי הודעתם, תיק עם פקודת המיבצע ופרטיו. זה חשוד מאוד בעיני. מסוק אולי אי־אפשר תמיד לקחת, אבל תיק כזה סודי שוכחים? אני נוטה להאמין שהתיק הושאר שם בכוונה כדי שהכל יחשבו שזה באמת היה מיבצע חילוץ.

אם אתה צודק כתאוריה שלך, האם המיבצע הצליח?

אפשר להגיד בביטחון כמעט מוחלט שכן. די היה לראות את פניו של שר־ההגנה האמריקאי הרולד בראון כשהוא רואיין בטלוויזיה אחרי המיבצע. זה לא היה שר־ביטחון שנכשל. הוא היה חייכן, שמח ונראה כמי שהצליח ומרוצה. ההופעה של הנשיא קארטר היתה קשה ונוקשה, אבל צריך להבין שקארטר הוא פוליטיקאי ובראון הוא יותר איש טכני. הוא עשה תרגיל, התרגיל הצליח, הלקחים נלמדו ולכן הוא שמח. הפנטגון הפיק מאות לקחים מהתרגיל הזה. עכשיו כבר יודעים ומכירים בפני־

שר־חוץ מתפטר ואנס
ללא שותפות בשקר

נשיא קארטר
לחלץ מהקונגרס

טגון את בעיות המידבר המיוחדות לאיזור, את בעיות הרוח, את סופות האבק, את בעיית הגבהים והווּרטיגו, איך לפטור את תקלות הקומוניקציה עם ההרקולסים שאב־דו בקשר. המיבצע היה חיובי, אם באמת מבינים שהוא היה בגדר של תרגיל שילדי.

בעיקבות מיבצע זה יכולים לדעתי האמריקאים להסיק בשקט רב כי פעילות שלהם באיזור ארץ זה, במידה שתהיה פרובוקציה רוסית או חדירה רוסית לאיזור, אפש־ריח. כאשר הם יפעלו באמת, הם לא ישלחו רק נימיץ אחת אלא יכולים לשלוח לאיזור שמונה נושאות־מטוסים. לא ששה או שבעה מסוקים אלא מאתיים, לא כמה הרקו־לסים אלא עשרות ומאות. לא 90 חיילים אלא אלפים ורבבות. בראון והפנטגון יכולים לשמוח. התרגיל הצליח והם למדו מכך שאפשר לפעול בהצלחה בשטח.

ומה עם האבידות ועם המסוקים הפגיעים?

זה אמנם מצער מאוד, אבל לאמריקאים היו בכל יום־פעילות רגיל בוויאט־נאם יותר אבידות משמונה חיילים ויותר הליקופטרים שהופלו.

אם זה היה תרגיל, מדוע עזבו האמריקאים את הזירה בבהלה כזו?

זו באמת שאלה. אפשר שוב רק להניח הנחות לאור העזיבה המבוהלת שלהם. הם השאירו את המסוקים בשטח מבלי להרוס אותם, וזה משונה. הם השאירו את גוויות ההרוגים במקום ולא לקחו אותם, וזה חמור מאוד אצל האמריקאים. הכוח יכול היה לשהות בטאבאס עוד שלושה ימים בלי שאף אחד היה מפריע לו. ואם היו הפרעות הרי שהפאנטומים שסיירו כל הזמן בשמיים היו מגינים עליו.

יש לכך רק הסבר אחד. הרוסים התערבו. המיבצע לא היה סודי מבחינת ההאזנה. אפילו מיקי גורדוס מקול ישראל הצליח להאזין לו, אז בוודאי שהרוסים ידעו על כל שלב ושלב שלו. אפשר לנחש שהרוסים הפעילו את הקו האדום ואמרו לנשיא קארטר: „יש לך עד שעה זו וזו להסתלק מהמקום אחרת אנחנו שולחים דוויזיית שיריון לתוך איראן."

צריך לזכור שבז'ז'ינסקי אמר כמה ימים לפני הפעולה, שיש ריכוזי כוחות רוסיים על הגבול הצפוני של איראן כפי שהיו על הגבול הצפוני של אפגניסתן. אם הרוסים היו נכנסים במצב כזה אף אחד לא יכול היה להאשים אותם. האמריקאים הם שהיו אשמים.

קארטר עשה את השיקול. התרגיל הושלם והלקחים הוסקו, אז מה זה, בתרגיל כה חשוב ומורכב, להשאיר שבעה מסוקים מופקרים? מה זה לעומת מה שהש־אירו בפעולות חשובות פחות בוויאט־נאם? בשביל מה קארטר היה צריך להסתבך עם הרוסים אחרי שהוא כבר השיג את מה שהוא רצה מהתרגיל.

אפילו אם הוא לא היה מאמין שהרוסים יכניסו שיריון לאיראן, הם יכלו להפעיל את חיל־האוויר שלהם. הבסיס האווירי הקרוב ביותר של האמריקאים היה על סיפון הנימיץ, שהיתה במרחק של 1200 קילומטרים משם. לרוי־סים יש בסיסים קרובים הרבה יותר. קארטר פשוט נתן הוראה להסתלק מהמקום מיד. ולהשאיר את כל מה שמעכב בעד הנסיגה.

אם התיאוריה שלך נכונה, מדוע היה עד קארטר לספר את סיפור הצלת בני־הערובה?

כדי לערוך תרגיל כזה, לשלוח צבא לשטח מדינה אחרת, היה צריך קארטר, על פי החוקה האמריקאית, לקבל את אישור הקונגרס. הוא מעולם לא היה מקבל את האישור לכך. לפעולת הצלה הומאניטארית, כפי שהוא קרא לפעולה זו, לא היה צריך את אישור הקונגרס.

אבל למה דווקא עכשיו, למה העיתוי הזה?

אם מניחים שהפנטגון לחץ על קארטר וקארטר הסכים עם הפנטגון שחייבים לערוך תרגיל שילדי כזה, הרי שבני־הערובה בשגרירות בטהרן היו תירוץ מצויין לעקוף את הקונגרס ולערוך את התרגיל. הם בסך הכל היו בעניין זה הסוואה.

אם כך, מדוע אין קארטר מספר חיום את האמת?

קארטר לא יכול להופיע בעיני האמריקאים כנשיא ששיקר אותם ושיקר את הקונגרס. קארטר הוא נשיא שבא אחרי ריצ'ארד ניכסון שסולק משום ששיקר את

שר ההגנה בראון (עם וייצמן)
מאושר מההצלחה

בראון נראה על"ז ושמח אחרי המבצע שהצל"ח

הקונגרס ואת העם, והוא נשיא שסילק את אנדרו יאנג משום שהוא כביכול שיקר. הנשיא פשוט אינו יכול להודות שהוא שיקר.

פרשת ווטרגייט התנפצה, האם אין קארטר חושש שגם שקר זה יתגלה?

אולי, אבל גם כאן השאלה היא בעיתוי. אם יוכח שקארטר שיקר מלכתחילה אין ספק שזו תהיה בשבילו מכה. השאלה אם זה יוכח לפני או אחרי הבחירות.

מדוע התפטר סיירוס ואנס?

אחת הסיבות היא ככל הנראה שוואנס חושש להיות קשור לשקר הגדול, כפי שהיו מקורבי ניכסון קשורים לשקר של הנשיא הקודם. אך יש לכך בוודאי סיבות אחרות, אולי עמוקות יותר. ואנס הוא נושא הדגל של האסכולה האומרת שמשברים בינלאומיים אין לפתור בעזרת צבא אלא במשא־ומתן. בז'ז'ינסקי הוא חולה הדק. הוא חושב הפוך. לכן גם היה זה בז'ז'ינסקי שנשלח לפקיסתאן ולא ואנס. אין ספק שמה שקורה עכשיו עם בני־הערובה הוא ניצחון לתיאוריה של ואנס ומכה מוחצת לזו של בז'ז'ינסקי. עכשיו ברור לכל שהאופציה הצבאית לא קיימת יותר, אם היא בכלל היתה קיימת קודם לכן.

ומה בכך? זאת עם בני־הערובה?

קארטר אינו יכול להרשות לעצמו שבני־הערובה לא ישוחררו עד לבחירות. הוא לא יכול להרשות לעצמו להפקיר אותם. כיוון שהאופציה הצבאית בטלה, נותר בידו רק המשא־ומתן. המחיר של האיראנים הוא גבוה עתה הרבה יותר. הם כבר לא יסתפקו בהצהרה אמריקאית שהשאה היה ילד רע ושהאמריקאים עזרו לו להיות ילד רע. קארטר יצטרך ללכת לקנוסה כדי לשחרר את בני־הערובה. אבל אני לא רואה בכך אסון.

אם הוא יתן ההצהרות שירצו את האיראנים, ושוב פעם, זו רק הערכה, ערב הבחירות, תהיינה אלה מביישות כאשר תהיינה, וכמה ימים או שבועות לפני הבחירות יחזרו הביתה בני־הערובה, יהיה קארטר, למרות ההש־פלות, גיבור לאומי בארצות־הברית. יתכן שעל מצב כזה הוא בונה את הכל.

ובכלי הפיל והבעייה היהודית אי־אפשר. איך כך זה קשור לישראל ולישראלים?

יש שני נושאים שאני רוצה להתייחס אליהם. הראשון הוא התגובות בישראל, בעיקר של מנהיגים או מנהיגים לשעבר ושל אנשי צבא לשעבר. יש מעין שימחה לאיד שאינה במקומה. אנשים חושבים: כמה אנחנו היינו גיבורים באנטבה וכמה האמריקאים הגדולים האלה שלו־מיאלים. זה לא נכון. את מיבצע אנטבה אפשר היה לערוך, גם את מוגדישו. טהרן זה סיפור אחר לגמרי. שם לא היתה כל אפשרות מההתחלה.

יש עוד דבר שאני רוצה לעמוד עליו וזה הראיון שנתן לטלוויזיה מפקד חיל־האוויר לשעבר בני פלד. לאיש הזה היתה החוצפה לקשור לפרשת אירן את אסון המסוק של צה"ל על 54 הנוסעים. פלד ניסה להיתלות באסון המסוקים בטאבאס ולהסביר כאילו מיבצע כמו מיבצע אנטבה לא יכול היה להיערך ללא התאונות כמו של ה־54 וזאת, כשפלד יודע, יותר מכל אחד אחר, שאסון ה־54 היה בגלל מחדלים ורשלנויות.

מסוק של הדוויזיה המוטסת ה־82 מעל לנושאת־המטוסים
וורטיגו וענני אבק

אוזן החלמיד המשיכה של המורה לריתמיקה גרמה לקרע של 2.5 סנטימטרים מאחרי אוזנו השמאלית של איתן מור, בן השש וחצי. איתן הובהל לרופא כירורג, והיה צורך בשישה תפרים כדי לחבר את הקרע.

המחנכת רבה עם המורה לריתמיקה- ואוזנו של התלמיד בן השש נקרעה

תיקה אוזן

לעיני תלמידי כיתה א' התרחש מחזה מדהים, אך הם הגיבו כאילו היה זה מעשה שיגרתי של יום־יום. המורה משכה בחוזקה באוזניו של אחד התלמידים, עד שגופו הורם, ורק קצות אצבעותיו נגעו בריצפה. בצורה זו גררה אותו אל מחוץ לכיתה.

התלמידים נשארו אדישים. נראה היה כי לא הבחינו בפרץ־הדם מאחרי אוזנו של התלמיד, שבאוזנו נגרם קרע מעוצמת המשיכה. יתכן שהאדישות נבעה מסיבה אחרת: התלמידים פשוט הורגלו להתנהגותה של המורה, ולא ראו במיקרה זה דבר יוצא־דופן.

השעור הראשון בכיתה א' שנייה, בביתהספר היסודי הגיבעה ברמת־גן, היה באותו בוקר ביום הרביעי שעבר, בריתמיקה. בשעור זה נוכחת, לפי הוראות מישרד־החינוך, נוסף על המורה לריתמיקה גם מחנכת הכיתה, שתפקידה הוא להקפיד על המישמעת בזמן השעור. כך היה גם הפעם.

למרות נוכחותן של שתי המורות גם יחד, התנהל השעור תוך הפרעות מצד התלמידים. ניכר היה כי המורה לריתמיקה, רות קוטנר, אינה מצליחה להשתלט על הכיתה. התלמידים לא נשמעו לה וניצלו כל הזדמנות כדי לעורר רעש ומהומה. המחנכת, חיה הדס, ישבה כל העת ליד שולחנה ועסקה בתיקון מיבחנים. במיסגרת השעור ביקשה קוטנר מן התלמידים לרקוע ברגליים, לפי קצב מנגינה שהשמיעה להם באורגן נייד. אך התלמידים רקעו בעוצמה גדולה מן הנדרשת, כדי להרגיז את מורתם. קוטנר הפסיקה את הנגינה, והורתה לתלמידים להמשיך לרקוע בקצב אחיד. אך לעשות זאת בייתר עדינות. נראה היה כי התלמידים מתחילים להישמע למורה, ואז קרה הדבר המתואר בשתי גירסות שונות.

בלי יסורי מצפון

לפי עדותו של הילד איתן מור, הוא מחה כפיים תחת לרקוע ברגליו. איתן הסביר כי רגליו כאבו ולכן לא נהג כמו כולם. „פתאום המורה באה אלי, הרימה אותי בשתי האוזניים ומשכה אותי ככה החוצה," סיפר איתן, בן השש וחצי. „זה כאב לי, אבל לא ידעתי שיורד לי דם. את הדם ראיתי רק בחוץ."

לטענת קוטנר היה הסיפור שונה. „בדיוק ברגע שכבר הרגשתי שאני משתלטת על הכיתה," סיפרה, „איתן קפץ מולי ועשה לי פרצופים ותנועות מגונות בידיים. אני מודה שתפסתי אותו באוזן אחת וביד אחת וככה הוצאתי אותו מהכיתה. זה היה מתוך כעס. אבל הכעס שלי לא היה מכוון דווקא נגד איתן. זה רק יצא ככה. האמת היא שהיתה סיבה אחרת ושונה לחלוטין. זה היה הכל פרובוקציה של המחנכת חיה הדס. היא אשמה!"

מאחרי פרשת הסבל שנגרם לאיתן, עומד סיכסוך ארוך בין המחנכת למורה לריתמיקה. רות קוטנר התחילה ללמד בביתהספר הגיבעה רק השנה. כבר בתחילת השנה התרשמה חיה הדס כי קוטנר נתקלת בקשיים. „ראיתי שהיא פשוט לא מסוגלת להעביר שעור בצורה נורמלית," סיפרה הדס. „השעורים שלה לא מעניינים, והתלמידים משתעממים. בגלל זה הם גם מפריעים. כשראיתי שהמצב הולך ומחמיר, פניתי למנהלת וביקשתי להפסיק את העבודה של רות. זה נודע לרות והיא התנפלה עלי ליד כל המורות בצורה כל־כך משפילה ופוגעת, עד שירדו לי דמעות. אחרי כן היא התנצלה, אמנם, אבל מאז נראה לי שהיא שומרת לי טינה."

קוטנר הודתה בעובדה שבינה ובין הדס אכן קיים סיכסוך, אך סירבה להתייחס לסיבה שגרמה לו. „צריך לשאול את חיה מה הסיבה," אמרה. „אני רק יכולה לספר מה היא עשתה לי. מהתחלת השנה היא מתנכלת לי. למרות שהיא צריכה להשגיח על המישמעת בשעורים, היא מתעלמת מיקה כבר לא היתה שם," סיפר אברהם. „פחדו לתת לי שם את הפרטים שלה. חשבו שאני מתכוון להתנקם בה. אבל אני הייתי צריך את הפרטים רק כדי להגיש תלונה נגדה למישטרה.

„האמת היא שתחילה לא רציתי להגיש תלונה. כל מה שרציתי זה רק שיבטיחו לי שהמורה הזאת לא תלמד יותר, לפחות לא בביתהספר הזה. אם המנהלת היתה

אבא של איתן, אברהם מור, הגיש תלונה במישטרה נגד המורה. לדבריו, הוא חושש מהשפעות נפשיות על בנו כתוצאה מהמיקרה.

מבטיחה לי את זה, בשבילי הפרשה היתה נגמרת. אבל אמרו לי שהמנהלת נסעה לדווח על המיקרה במישרד־החינוך. סגנית־המנהל אמרה לי שהיא לא יכולה להבטיח לי שום דבר, ושקודם צריך לבדוק בדיוק מה קרה. לזה לא יכולתי להסכים. מורה שמתנהגת בצורה כזאת, אין לה מקום בביתהספר. איך אפשר לעשות דבר כזה לילד? לכן הגשתי תלונה."

מרגע שהוגשה התלונה חרגה הפרשה מממדיה עד כה. השוטרים מיהרו לעצור את קוטנר והאשימו אותה בגרימת חבלה חמורה. לדברי קוטנר התנהגו אליה השוטרים כאל פושעת, העליבו אותה והתייחסו אליה בגסות. „שוטר אחד אמר לי שזאת בושה לעם ישראל שיש מורות כמוני," סיפרה. „הוא אמר שידאג שאני אגמור את הקאריירה שלי. השבתי לו שהוא לא מכיר אותי, ואין לו זכות לשפוט אותי."

למחרת פורסמה הפרשה בעיתונים. הדבר גרם סערה בציבור, ונגד המורה נוצרה אווירת ליינץ'. נראה היה כי גזר־דינה

אמא של איתן, נורית, הוזעקה לבית־הספר מיד כאשר נתגלה הקרע באוזנו של בנה. היא סיפרה כי הוא סובל מסיוטים בלילה.

בכוונה מההפרעות בכיתה. היא עושה הכל כדי להכשיל אותי."

„זה גם מה שקרה בשעור האחרון. התלמידים הפריעו וחיה לא זזה מהמקום. זה הרי בדיוק מה שהיא רצתה. מאחרי הגב הרגשתי שהיא מחייכת ונהנית שאני מתרגזת. כל המצב הזה גרם למתח בינינו. זה התבטא גם בריכוז שלי בעבודה וגם בעצבים שלי. פשוט איבדתי את השליטה,

המורה

לריתמיקה, רות קוטלר, מאשימה את מחנכת הכיתה בפרובוקציה, שהביאה להתפרצות.

עומד להיחרץ עוד לפני שהועמדה כלל למישפט.

הדיווחים השונים על הפרשה גם תיארו את המחנכת, חיה הדס, כגיבורה שיצאה למאבק נגד המורה הנוראית. אך נדמה שנשכחה העובדה שהדס נכחה אף היא בשעור, בעת התרחשות הדברים. הדס הכחישה שניסתה להכשיל את קוטנר, „זה הכל פרי הדמיון שלה," סיפרה. „זה עניין לפסיכיאטר. אני דווקא כן ניסיתי לעזור לה ואפילו קמתי כמה פעמים והרגעתי את הכיתה. אבל רות פשוט לא מסוגלת להעביר שעור והם התחילו להפריע מחדש."

שתיקה תמוהה

למרות הצטדקותה של הדס, אין היא יכולה להכחיש כי לא נקפה אצבע כאשר ראתה את קוטנר גוררת את איתן. בהצהרה שמסרה לעיתונות טענה הדס כי לא הבחינה בפציעתו של איתן, וכי התכוונה לדווח על המיקרה למנהלת ביתהספר אחרי השעור. אולם מורות ותיקות הביעו את דעתן כי זהו מעשה חסר־אחריות. לדיבריהן, מחנכת הדואגת לתלמידיה לא היתה שותקת למראה מחזה כזה, אלא קופצת ממקומה ומונעת אותו.

הדס לא ישבה בשעור מתוך התנדבות. היא מקבלת עבור שעה זאת שכר מלא. למרות שהיתה צריכה להיות מופקדת על המישמעת, בדקה הדס בחינות. כך חסכה זמן שהיתה צריכה להקדיש אחרי שעות העבודה. למרות שהיא טוענת כי היתה עירנית לגבי מה שמתרחש בכיתה, ברור כי בדיקת הבחינות עצמה דורשת תשומת־לב מרובה. דברים שונים שהתרחשו בכיתה וטענתה של קוטנר כי הדס התנכלה לה ולא הקפידה על השקט בכיתה דורשים בדיקה. למרות היתממותה של הדס, מעוררים מעשיה ושתיקתה סימני שאלה.

מכל הפרשה סבל איתן מור. „אני מפחד מהמורה לריתמיקה," סיפר. „היא תמיד מתנהגת ככה. לי היא משכה פעם ראשונה, אבל לתלמידים אחרים היא כבר משכה באוזניים. מגיע לה עונש על מה שעשתה."

ברור כי זהו מיקרה חריג, אך אנשי חינוך אמרו כי בכל זאת, יש לדאוג לעקרון השורש. התנהגותה של המירה לריתמיקה מעוררת שאלה אם היא ראויה להמשיך ללמד. מה גם שתלמידים נוספים אישרו את טענתו של איתן, כי המורה התנהגה כך גם בעבר. על מעשיה היא תעמוד, כנראה, לדין פלילי. אם תורשע יגזרו שופטים את עונשה. עד אז דרושה חקירה יסודית סביב כל הפרשה. אווירת לינץ' לא תתרום לחקירה. שתצטרך להשיב גם על השאלה: האם קוטנר היא הנושאת לבדה באחריות לפרשה?

הדפסים, סריגים
ובדים בלעדיים –
מרהיבים ביופיים.
עיצוב עדכני של צוות
מעצבים בראשות גדעון אוברזון.
עשו את אפנת ניבה לסיפור הצלחה בינלאומי.

בבתי האפנה היוקרתיים בעולם, מוצגת אפנת ניבה,
לצד יצירותיהם של המעצבים הנודעים בעולם.

את דגמי אביב/קיץ 80', תוכלי להשיג גם בבתי האפנה
המובחרים בישראל.

עבור אותה אשה

ניבה - אפנת הנשים היפות

סמנטיק, גשמון גולדמן

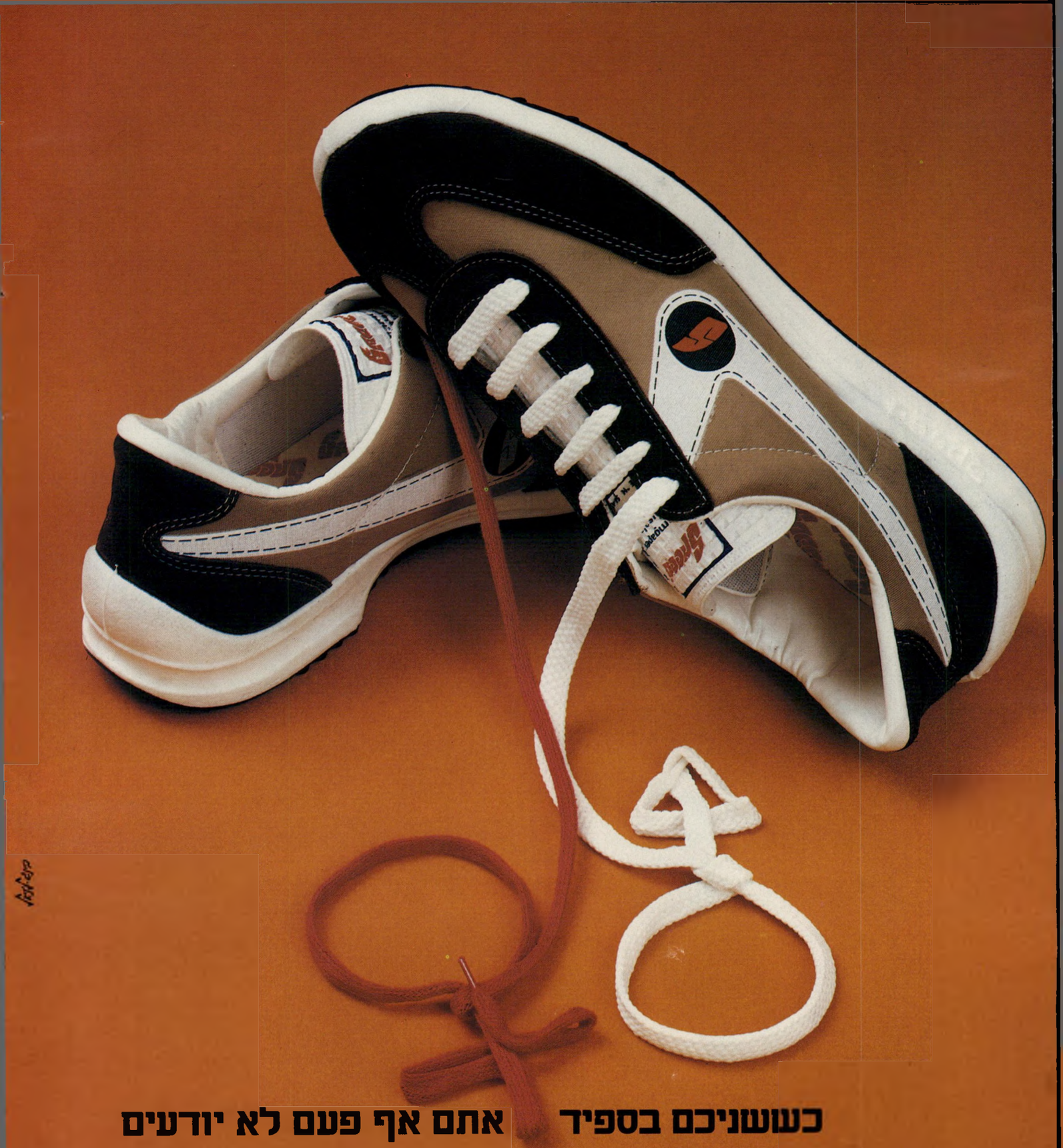
ניבה בע"מ – דרך יפו–ת"א 25, ת"א

עוברים ושבים

נעלי רוזי — בחנויות המובחרות.
המפעל — בן אביגדור 20 תל־אביב.

כששניכם בספיד אתם אף פעם לא יודעים איך המשחק יסתיים.

ספיד. נעל הספורט המהפכנית החדשה.
שונה מכל מה שהכרתם עד עכשיו.
הכנסו אליה.
הסוליה הרינמית שלה תעניק לכם
תחושה מיוחדת במינה.
היא מורכבת משתי שכבות-
החיצונית קשיחה ועמידה
והפנימית, הקרובה לכף הרגל, גמישה ורכה.
זוהי הסיבה לכך שבספיד מתנועעים אחרת.
מרגישים אחרת.
שחקו אותה בספיד.
ספיד-המגפר נעלי ירושלים בע"מ.

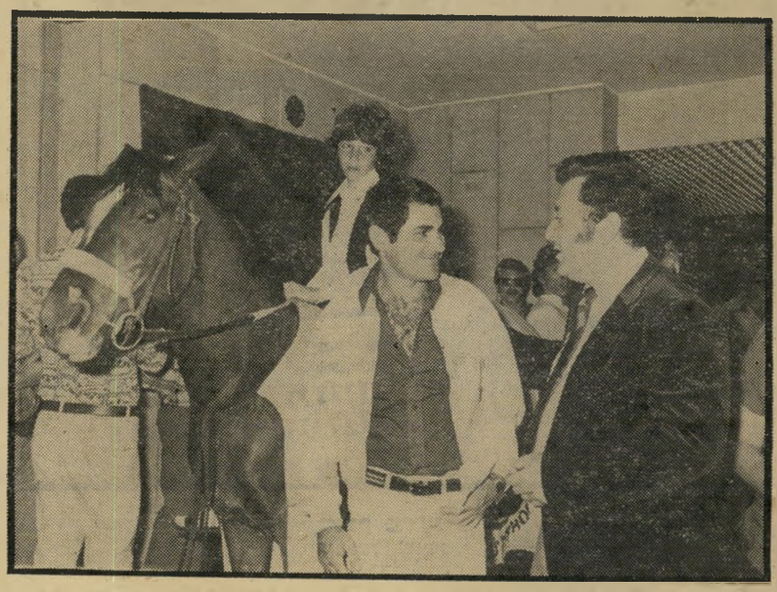
ספיד נקשרת באהבה

אין גבול לחעלולי פלאטו־שרון: הוא תרם סוס לעיוורים נכי צה"ל

וכשבא הזמן לשלם עבורו - סירב

הנכים אבלו קש

עיוור על הסוס

עיוור נכה צה"ל רוכב בלובי של מלון **מרינה** על הסוס שנתרם לנכים. מימין אפשר להבחין בפלאטו משוחח עם יעקובסון. כעבור דקות אחדות הסתלק פלאטו, מבלי ששילם עבור הסוס.

ממלאי המקום

מנהל מלון **מרינה** תל־אביב, מיכאל („מיקי") יעקובסון, וגידי סנדל ליד הסוס שנתרם על־ידי פלאטו־שרון למען עיוורים נכי צה"ל. אחרי שפלאטו סירב לשלם, רכשו השניים את הסוס מכספם.

כר זמן רב לא זכה ח"כ שמואל פלאטו שרון בקבלת־פנים כה נלהבת. עשרות נכי צה"ל כולם עיוורים ורובם בעלי מומים נוספים, קטועי רגליים וידיים ובעלי כוויות, מחאו לו כפיים במשך שעה ארוכה, הריעו לכבודו ודידו לעבר השולחן שלידו ישב, כדי ללחוץ את ידו.

חבר־הכנסת הלבוש באלגנטיות רבה, כשלצידו אשתו היפהפיה, היה מדושן מענג. אחר־כך הוא סיפר לידידים: „הרגשתי שהגיבורים האלה אוהבים אותי. אני הייתי בשבילם משהו מיוחד." אולם פלאטו ידע מה שהנכים שקיבלו אותו בחמימות כה רבה לא ידעו. הוא ידע כי הוא **רימה** גם את נכי צה"ל, והצליח להשיג על גב מומם פירסומת חינם.

הכל החל ערב יום־העצמאות. מנהל מלון מרינה **בתל־אביב** מיכאל („מיקי") יעקובסון, הוא ידיד ותיק של העיוורים נכי צה"ל. מיקי הכיר כמה עיוורים־נכים, הזמין אותם לארוחות במיסעדה הסינית של מלונו, ומאוחר יותר החליט לאמץ, יחד עם המלון וקומץ ידידים, את נכי צה"ל העיוורים.

לקראת יום־העצמאות החליט מיקי לעריך נשף לנכים ולבנות זוגם. הוא ידע שהמלון שהוא מנהל יפסיד כסף רב אם יערוך נשף פתוח ויגבה כרטיסים יקרים עבור ההשתתפות בו, כפי שעשו שאר המלונות. הוא החליט להעמיד את האולם הראשי של המלון לרשות העיוורים, ואף לדאוג להם, מלבד לאוכל ולמשקאות, גם לבידור ולמתנות.

מיקי גייס את כל ידידיו למען הנשף. מבעלי ממון הוא דרש וגם קיבל מתנות עבור הנכים, מאחרים הוא ביקש תרומות להגרלה ולמכירה פומבית שערך במקום, שהכנסותיהן היו קודש לקרן הנכים העיוורים. מאותם ידידים שאינם בעלי אמצעים ביקש מיקי לעזור בעבודות האירגון ובאירוח הנכים.

אופנת הנכים

ב אחת משיחותיו עם ידידים עיוורים נכי צה"ל הם סיפרו לו על האופנה החדשה בקרב הנכים: רכיבה על סוסים. „רק מי שמכיר את העיוורים נכי צה"ל יכול להבין מה פתאום סוס," הסביר מיקי, „הם מתמודדים כל הזמן עם הנכות שלהם. מחפשים לעצמם אתגרים שבהם יוכלו להוכיח, בעיקר לעצמם, כי הם מצליחים להתגבר על העיוורון. בעזרת הרכיבה על סוס הם מצליחים להרכיח לעצמם שהם בדיוק כמו אותם עיוורים. שהם התגברו על עוד מיכשול."

מיקי החליט לרכוש לנכים סוס פרטי שלהם. לשם כך הוא גייס את ידידו, גידי סנדל, בעל חברה להקמת גדרות ממושב קידרון. יעקובסון ביקש וסנדל הסכים לרכוש סוס עבור נכי צה"ל ואף התחייב לשלם את דמי אחזקת הסוס במשך שנה. סנדל הבטיח זאת עוד לפני שידע כמה עולה הסוס וכמה עולה האחזקה. אחר־כך בדקו השניים את המחירים. התברר כי סוס ערבי אציל ושקט, שיתאים לשימושם של הנכים, עולה כ־30 אלף לירות. דמי אחזקת סוס כזה למשך שנה הם כ־20 אלף לירות נוספות.

עוד לפני שהספיק סנדל לרכוש את הסוס, טילפן אליו יעקובסון וביקש ממנו שלא לרכוש את הסוס. היה מי שהציע ליעקובסון לפנות אל ח"כ פלאטו שרון בבקשה שישתתף בנשף ויתרום למען הנכים העיוורים. אחר־כך סיפר יעקובסון: „כמו כל אחד בארץ שמעתי על כל מיני חוכמות שפלאטו עושה עם אנשים במה שנוגע לכסף. לא ידעתי אם זה נכון או לא, אבל הייתי בטוח שאת נכי צה"ל הוא לא יסדר, אז פניתי אליו."

לפני שפלאטו נתן את הסכמתו הוא ביקש לדעת מי „מהאנשים הגדולים," ישתתף בנשף. סיפר לו מיקי כי הוא הזמין את שר־הביטחון עזר וייצמן ואת הרמטכ"ל רב־אלוף רפאל („רפול") איתן. „אני רוצה לשבת ליד וייצמן," אמר לו פלאטו, „אם תתרום, ויבואו וייצמן ורפול, אני מוכן שתשב אפילו ביניהם, העיקר שתתרום," השיב לו יעקובסון.

אז שוחחו השניים על טיב התרומה. יעקובסון סיפר לפלאטו על תרומות שכבר התקבלו, כדי שיבין מהו סדר הגודל המצופה ממנו: „יש כאלה שתרמו טיסה לחוץ־לארץ, יש כאלה שתרמו בילוי בבית־מלון באילת, יש אפילו אחד שתרם סוס."

50 אלף ועוד 2000

פ ראטו, אמן יחסי־הציבור נדלק כששמע על הסוס. „אני רוצה לתרום את הסוס. אני לא מוכן לתת שום תרומה אחרת. מלבד הסוס," הוא הודיע ליעקובסון. כפי הנראה ראה כבר פלאטו בעיני רוחו את תמונתו יחד עם עיוורים נכי צה"ל ועם סוס המוצב בחדר־האוכל של המלון, מתפרסמת בעיתונים.

יעקובסון ידע כבר עולה הסוס וכמה עולה האחזקה שלו ונקב בסכום של 50 אלף הלירות בפני פלאטו. „אין בעייה, אני משלם," הודיע לו ח"כ מסביון. יעקובסון טילפן לסנדל, סיפר לו על השיחה עם פלאטו וביקש ממנו לוותר על הסוס ולתרום את הסכום בצורה אחרת.

סנדל הסכים. הוא גם מסר ליעקובסון את כתובתו של מוכר הסוס ויעקובסון מסר אותה לפלאטו. „לי אין זמן להתעסק עם סוסים," אמר לו פלאטו, „קח את הסוס ואני מייד מוציא לך צ'ק."

יעקובסון נהג כך. הוא סיכם את העיסקה עם מוכר הסוס, הבטיח לו את הצ'ק עוד לפני מועד הנשף ואף השיג תרומה מבית־אופנה להכין שמיכת־רכיבה מייוחדת שעליה נרקם סמל המלון והשם שנקבע לסוס: טיי־פון־מרינה.

עד יום לפני הנשף לא הגיע הצ'ק של פלאטו. יעקובסון טילפן אליו, ואז הסביר שהוא נתקל בקשיים כספיים.

(המשך בעמוד 44)

פלאטו רוכש הגרלה

למרות שידע שלא ישלם 50 אלף לירות, כפי שהתחייב, עבור הסוס לנכי צה"ל, הופיע פלאטו־שרון יחד עם רעייתו בנשף יום־העצמאות של הנכים. בתמונה נראה פלאטו כשהוא רוכש כרטיסים להגרלה, שנערכה במקום, ונותן תמורתם התחייבות אישית שלו על־סך 2000 לירות.

כולם ניצחו

מנצחים שפירא ופת
קואליציות אחרי בחירות

מניין התוצאות
תוצאות לא חשובות

מנצח מודעי
יריב של המנהיג

„ד וחי מיפלגת־צללים!" הודה אחד מראשי המיפלגה הליברלית. „אין לה חברים אמיתיים, אין לה יעדים אמיתיים, אין לה מנהיגים אמיתיים."

ואכן — שום אירוע מיפלגתי בשנים האחרונות לא סימל את ההתנוונות הנוראה של החיים הפוליטיים בישראל כמו הבחירות שנערכו השבוע במיפלגה הליברלית. ההצגה שנערכה במקביל בתנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין לא היתה כה עגומה, מפני שאיש אינו מתייחס ברצינות לשריד אומלל זה של תרגיל פוליטי חד־פעמי. אך המיפלגה הליברלית היא אחת הוותיקות בארץ. יש לה שורשים עמוקים בהיסטוריה הציונית, והיא מילאה תפקיד חשוב בתולדות המדינה. התנוונותה היא אות מבשר רעות.

במשך כמה שבועות הופיעו בעיתונים מודעות של סיעות שונות במיפלגה. גם הן היו סימפטום להידרדרות המערכת הפוליטית.

במודעות־בחירות, הן של מיפלגות, הן של סיעות בתוך מיפלגות, נהוג לבשר על רעיונות נשגבים, מצעים מרחיקי־לכת, תוכניות מפותות. המודעות הליברליות שמו קץ למסורת זו. הן אף לא העמידו פנים כאילו נטוש במיפלגה ויכוח כלשהו בין מצעים, התמודדות של רעיונות. המאבק היה גס, ברוטלי וחסר־יומרות: הכל לחמו על עמדות־כוח, קידום אישי, נתח גדול יותר בכיבודים ובהנאות.

כמו פלוגות של שכירי־חרב בימי־הביניים, נקראו הסיעות האלה על שם ראשיהן — סיעה של אברהם שריר, סיעה של דויד שיפמן ויחזקאל פלומין (כעבור כמה ימים התהפכו היוצרות, ואותה סיעה הופיעה בשם יחזקאל פלומין ודויד שיפמן). איש לא התיימר לטעון כי בין שריר ובין פלומין יש ויכוח כלשהו — מילבד הוויכוח על כסאות.

מובן שבמאבק כזה, שאין לו כל תוכן ענייני, אין גם מיגבלות מוסריות. הסיעות האשימו זו את זו בשחיתות, בהתחמה סיטונית של חברים דימיוניים, ביניהם כפריים ערבים, חברי מיפלגות אחרות וסתם אנשים מן הרחוב. לא חסרה אלא הטענה כי גם המתים הוקמו לתחייה כדי להצביע בעד מועמד זה או אחר, ברוח יצירתו של ניקוליי גוגול, הנשמות המתות.

על כל פנים, מיפלגה שאין לה שום בסיס עממי, ושציבור חבריה האמיתיים כימעט זהה עם ציבור עסקניה, הפכה לפתע למיפלגת־המונים כבירה, בעלת קרוב ל־100 אלף חברים.

המחזה מעציב שיבעתיים, מפני שתמיד היה למיפלגה זו, בכל גילגוליה השונים (הציונים הכלליים ב', מיפלגת הציונים הכלליים, המיפלגה הליברלית, המיפלגה הליברלית בגח"ל, המיפלגה הליברלית בליכוד) תפקיד אותנטי: נציגות מעמדית של הבורגנות הזעירה והביניונית, בעלת גישה ימנית שפוייה ומתונה בענייני־חוץ, ונכונות להתפשרות עם מיפלגת־העבודה בענייני־פנים.

250 בלשים פרטיים ניסו לשווא

יש המקווים להחייאת התפקיד הזה. אך ההתנוונות הגלוייה של המיפלגה מטילה ספק ביכולתה למלא תפקיד כלשהו — מילבד סחר־מכר על כסאות.

הבחירות שנערכו בתחילת השבוע הרכיזו יותר מאלף עדים התנוונות זו. במשך שבועות אחדים נערך מאבק כמעט אלים בין הסיעות השונות, על קולו של כל בוחר. משאבים כספיים אדירים התגלו לפתע ונזרקו לתוך המירוץ. מיליונים של לירות בוזבזו. יש אומרים כי הבחירות הפנימיות של המיפלגה הליברלית היו הבחירות הפנימיות היקרות ביותר שנערכו אי־פעם במדינה. מה שברור הוא שההוצאה הכספית על כל ראש, על כל חבר־מיפלגה שהצביע, יכולה היתה לפרנס בכבוד רב

את כולם

מנצח נחמני
אחראי על הספירה

את אותו חבר־מיפלגה במשך כמה שבועות.

בירושלים התגלתה סיעה קיקיונית, שאחר־כך הסתבר כי מאחריה עומד השר ללא תיק משה ניסים, שהיא מובילה את חבריה לטיול מאורגן באוטובוסים ממוזגי אוויר לים־המלח. התחנה הראשונה בטיול היתה הקלפי. במקום כרטיסי נסיעה היה על המטיילים־מצביעים למלא את הקלפי באותיות הסיעה שמימנה את הטיול. סיעה אחרת בירושלים הצליחה להעמיס את פינקס הבוחרים בשמות של בוחרים ער־ביים, ולדאוג לכך שאותם, שאינם יודעים

תל־אביב לא פיגרה אחרי השאר. שם החלה השחיתות עוד לפני שנפתחו הקלפיות. אחת הרשימות, זו של נשיא מכבי וחבר מועצת־העיר יצחק („קקלה") כספי, הציגה בפני הבוחרים רשימת מוע־מדים מפוארת שכללה את מיטב אישי המיפלגה הליברלית. רק כשהודיעו עורך־הדין שמעון גצלטר, התעשיין דב יעקובו־ביץ והעיתונאי גבריאל צפרוני כי לא רק שהם אינם מועמדי רשימתו של כספי, אלא שהם גם יצביעו נגדה, התגלה ה־בלוף הגדול — אך זה היה כבר מאוחר.

מנצחים דורון ישריר
לכולם אותו האחד

נשלחה בתוכחה קדימה. סבידור הוציא חוברות מיסחריות, אשר בין מודעה לצע־צועי ילדים למודעת חברת בניה של אחד מידידיו, היתה תעמולת בחירות אישית שלו. חוברות אלה נשלחו בדור־הכנסת הפטור מתשלום.

ראשי המיפלגה הליברלית הבינו עוד בשלב מוקדם ביותר לאן נושבת הרוח. כדי למנוע ביזיון ענק הם הזמינו את שירותי חברת מודיעין אזרחי שיפקחו על טוהר הבחירות. 250 בלשים־פרטיים של חברה זו ניסו למנוע, בכל כושרם המיק־צועי, מערכת בחירות מושחתת, אך המת־מודדים הליברלים יכלו גם להם.

המאבק האמיתי התנהל בין מנהיג המיפלגה, סגן ראש־הממשלה שימחה ארליך לבין החבר הסורר של המיפלגה שר־התיקשורת יצחק מודעי. קשה היה למצוא רשימה הנושאת את שמו של ארליך, שעבורה יכול היה להצביע מי שרצה לתמוך במנהיג הוותיק. רק הבקיאים ב־מיסתרי הכוחות הפנימיים של הליברלים ידעו איך להטיל את הפתק כדי לתמוך

לכן ברור שאף אחד מראשי הסיעות שהודיע כבר בליל הבחירות על הניצחון, לא שיקר ואף אחד מראשי סיעות אלה גם לא אמר את האמת. רק אחרי שתסת־יימנה העסקות האפלות של אחרי הבחירות, רק אחרי שהצירים שנבחרו יסיימו את מסע הנדודים שלהם מהסיעה שברשימתה נבחרו אל הסיעה שמצליחה לפתות אותם בכישרון רב יותר, רק אז יתברר מי באמת ניצח בבחירות למיפלגה הליברלית.

יוסי ינאי ■

למנוע שחיתויות בבחירות במיפלגה הליברלית

אפילו לבטא כהלכה את שם המיפלגה הליברלית, יבואו בהמוניהם לקלפיות.

רמת־גן לא פיגרה אחרי ירושלים. הד״ר ישראל פלד, ראש־העיר מזה שנים רבות, התחרה, בצורה אלימה כמעט, כנגד עסקן אחר של הליברלים, סגן יושב־ראש הכנסת משה מרון. מרון ניתן בקסם אישי רב ולאחרונה גם באהדה רבה בציבור הלי־ברלי, אך פלד לעומתו חולש על מנגנון־חושך ומשאבים עירוניים. פקידי עיריה רבים גוייסו, על חשבון ימי העבודה שלהם, כדי לעזור לפלד להיבחר בתוך מיפלגתו. מכוניות העיריה הסתובבו בחוצות כשנהגיהן אינם מסתירים כלל את העובדה שהם והדלק של מכוניותיהם, עובדים בעד פלד. במקומות מסויימים הגיעה ההתנגשות בין אותם שעובדים עבור פלד לבין אוהדי מרון לכלל אלימות פיסית.

חבר־הכנסת אברהם שריר גייס לעזרתו כוחות חדשים בליברלים. מיכאל („מיקי") אלבין, שותפו של איש־העסקים שאול אייזנברג ועורך־הדין אמנון רוזנשטיין החליטו לתמוך בשריר. תמיכה זו פירושה היה ממון רב. שריר ניהל את מסע הבחי־רות שלו מבית אסיה המהודר, שם הועמד לרשותו חדר, והוציא מאות אלפי לירות, שקיבל מאלבין ומידידיו לתעמולת בחירות יקרה ורעשנית. אולם ללא ניצול הקופה הציבורית אי־אפשר. שריר נתפס כשניצל את דואר־הכנסת למישלוח עשרות אלפי מיכתבים של תעמולת בחירות.

גם מנהם סבידור התמודד בבחירות ב־ראש סיעה בעלת שם מפוצץ. סבידור הציף את תל־אביב בפלאקאטים שבהם נראית תמונתו עם הארשת הרצינית המעוררת תמיד צחוק. המיקטרת היתה בפיו ואצבעו בארליך. הצבעה עבור שריר וח״כ שרה דורון, הצבעה עבור הרשימה המרכזית, הצבעה עבור רשימת איגוד העובדים, עבור רשימתו של השר גידעון פת ואפילו עבור אחת מהרשימות שמאחריהן עמד ניסים — פירושה היה הצבעה עבור ארליך, וגם זאת ללא ביטחון מלא.

מי שרצה להצטרף למורדים, ולהצביע עבור מודעי יכול היה להצביע עבור ה־רשימה המוצהרת של מודעי או עבור רשימתם של יחזקאל פלומין ודויד שיפמן. אולם גם אז הוא מסתכן בכך שקולו ילך למחנה האחר, מפני ששיטת ההצבעה אצל הליברלים היא כזאת שרק אחרי שכל אחד מהצירים מצהיר, אחרי הבחירות, במי הוא למעשה תומך, או באיזו קוא־ליציה הוא מוכן להשתתף, אפשר לדעת איזה מחנה ניצח.

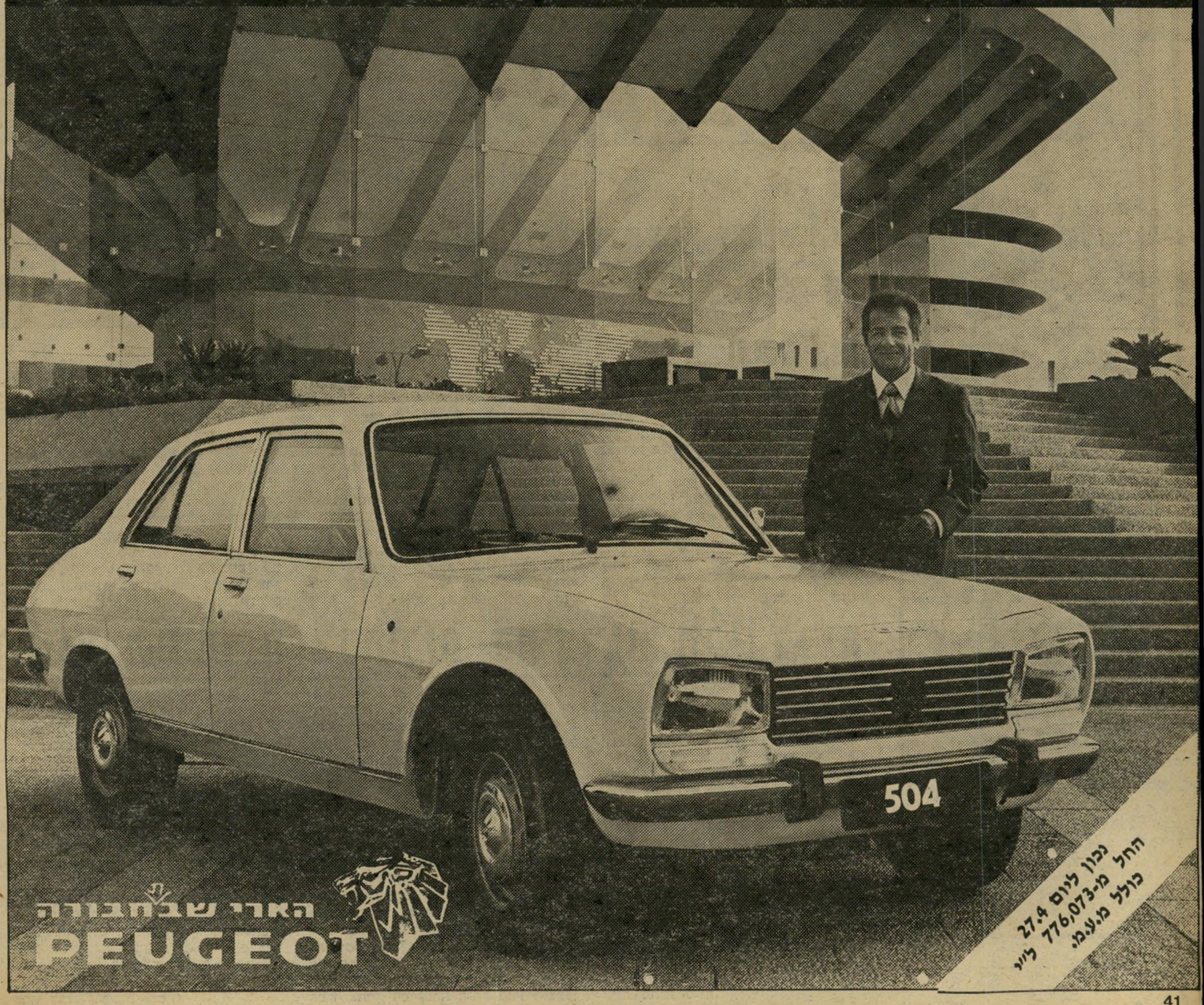

מנצח פלומין
עם ובלי מודעי

"אני לא יכול לסמוך על נסים, אני סומך רק על פיג'ו 504".

"כשיש לך בבוקר פגישה בירושלים, בצהריים בתל־אביב ואחר הצהריים בפ"ת, אתה לא יכול לסמוך על ניסים. "אני סומך על הפיג'ו 504 שלי. "העבודה מחייבת אותי לנסיעות ארוכות מחוץ לעיר, ובתפקיד כמו שלי חשוב לי להגיע לישיבות רענן, רגוע ונינוח.
"הפיג'ו 504 היא מכונית שנוח וקל לנהוג בה מרחקים. המושב אורטופדי ותומך בגב. ההגה נוח ומרוייק, וכל המחוונים מופעלים במגע אצבע קל.
"ויש עוד מישהו, אשתי. היא לא מוכנה לשמוע על אף מכונית אחרת. היא אומרת שבשבילה הבטיחות היא הדבר החשוב ביותר, ועם ה־504 היא יכולה להיות שקטה. וכשאשתי שקטה אני באמת יכול לנסוע בשקט".

ישראל גנות, פקיד בכיר

רחל מרחלת על כל העולם

הזמר והדוגמנית

אישית, אני לא מעריצה את השירה של **איתן מסורי**, אבל כמו שאני יודעת שלבחור הזה יש הצלחה אצל חתיכות, אני גם יודעת שלגבי גילים מסויימים הוא אליל־זמר אמיתי. אני בוודאי לא אספר לכם על ההצלחה המוסיקאלית שלו. לגביי היא מתבטאת בערימה של יפהפיות בגות 16, הרובצות על הפסנתר שלו בעת ההופעות. אבל אני כן אספר לכם על הרומן החדש־ישן שלו.

זה התחיל עוד לפני מילחמת יום־הכיפורים. בין שיזוף לרחצה בים של תל־אביב הבחינה עינו השחומה של איתן במשהו בלונדי משגע. איכשהו הכדור של המטקה נפל לידיה, ואז הוא גילה

איתן מסורי וזמינק בר
ההתמדה משתלמת

שהיא דוגמנית־צילום שוודית. היא גילתה שהוא נהדר.

אבל כשפרצה המילחמה נעלמו המוזות והאהבות ו**דומיניק בר**, כך קוראים לה לבחורה, עזבה את הארץ. איתן הוא לא בדיוק מהחזקים בכתיבה, והקשר ביניהם נותק.

אבל כמו שאומר התקליט בטלפון, „נותק זמנית". לפני שבועיים היא חזרה לארץ, לקחה לה חדר במלון פאר בתל־אביב וחייגה לאיתן. הוא זינק לתוך המכונית ועבר לגור עימה במלון. אני לא יודעת אם המשך יבוא, אבל היא כבר דחתה את היציאה שלה מישראל. מי שמכיר את איתן טוען, כי רק עוד מילחמה תזיז אותה מזרועותיו.

שיא חיפאי

בדקתי ומצאתי ששום ישראלי לא מופיע בספר השיאים של גינס. אבל יש לי הרגשה שבמהדורה הבאה של הספר יוזכר שמה של ישראל. וזאת בגלל **זיו שחורי**, חיפאי בן 25, שהוא לא רק סטודנט מצליח אלא גם איש־עסקים עשיר, ובגלל **יעל אדיר**, שהיא לא רק סטודנטית מצליחה אלא גם חתיכה הראויה להתכבד.

הוא והיא נפגשו, ככה במיקרה, במיסדרונות אוניברסיטת חיפה. לא היה להם הרבה מה להגיד זה לזה, אבל גם לא היה להם צורך בכך. עוד לפני שדיברו, כבר הבינו שזהו זה!

עוד באותו היום הודיע זיו לחברה שלו מזה שנה, שהוא נוסע לשלושה ימים לאילת. יעל הודיעה לחבר שלה מזה חצי שנה שהיא מתחתנת עם זיו, וזיו הודיע כנ"ל לחברה שלו מזה שנה.

אם זה לא שיא הראוי לגינס, מה הוא שיא?

אחרי שלושה ימים חלומיים באי הקסום, הם חזרו ארצה. יעל הודיעה לחבר שלה מזה חצי שנה שהיא מתחתנת עם זיו, וזיו הודיע כנ"ל לחברה שלו מזה שנה.

סמבה ישראלית בפארים

ברכה שוורץ
בין פאריס ללונדון

בגלל הבחורה הזו עוד אחזיק עיתונאית קבועה בפאריס. **ברכה** („ביאטריס") **שוורץ**, החתיכה שגמרה לשגע את ישראל הקטנה ועברה לשגע את פאריס הגדולה, אינה מפסיקה לספק לי ולמדורי הרכילות של בירת־צרפת עבודה. אבל מה, כשמסתכלים עליה, או על התמונה שלה, העבודה הופכת להיות נעימה.

אילו היתה נשארת רק בפאריס, ניחא, אבל לפעמים נמאס לקטנה הזו מעיר האורות והיא קופצת לה, ככה סתם, ללונדון.

הקפיצה האחרונה שלה לאנגליה היתה כדי לרקוד בדיסקוטק שהוא נורא „אין" באירופה — מועדון 78. היא נסעה לשם עם צמד ידידים ישראלים, ובעוד השלושה בוחנים את רחבת הריקודים, ניגש אליהם צעיר שחום־עור, יפה־תואר, שאחר־כך התברר שהוא גם מיליארדר אמיתי, ברזילאי, העוסק בטכסטיל בזמנו הפנוי, כאשר אינו רוקד במועדון הלונדוני.

הקליק היה מיידי. **מנואל פרטוס** בן ה־31 וברכה חוללו כל הלילה ונעצו זה בזה מבטים אוהבים וידיים מלטפות. בבוקר יצאה ברכה בחזרה לבסיס האם, פאריס, לא לפני שקבעה להיפגש שוב בערב עם פרטוס, הפעם בעיר־האורות.

יש לי סימן אחד שאולי העסק הזה רציני. ברכה הזעיקה מתל־אביב הקטנה את האמא שלה, כדי שתבוא ותכיר את הפארטנר שלה לסמבה.

חזרה למולדת ולאהוב

אני אוהבת סיפורי־אהבה מתמשכים, מלאי עליות, ירידות, סיכויים וסכנות, שבסופם יש הפי־אנד מתקתק כזה.

ניבה קיסלק היתה לפני הרבה שנים

ניבה קיסלק
בין הילטון —

אבי אנג'ל
— לצפון תל־אביב

אחת הנערות היפות בארץ. היא אמנם התגוררה בכפר־סבא הישנה והטובה, אבל זה לא הפריע לכל זאבי הארץ לגלות, שגם כפר־סבא על המפה, וזאת עוד לפני שניבנו בה שיכונים.

אבל ניבה ויתרה על כל זה בשביל יהודי אמריקאי עשיר, ולא סתם עשיר, אלא אחד העשירים הגדולים של הקהילה היהודית במיאמי. היא עזבה את כולנו לאנחות.

מדי פעם היתה עורכת גיחות מפוארות לארץ, ואז הסתבר שלא את כולנו היא עזבה. בינה לבין הכתב הכלכלי הצעיר והנמרץ של הטלוויזיה, **אבי אנג'ל**, התפתח רומן בהמשכים. בכל פעם שניבה היתה מגיעה לביקור מולדת, ואצלה המולדת היא בעיקר מלון הילטון תל־אביב, היה אבי מצטרף אליה. לפעמים הוא היה נוסע לאמריקה הרחוקה ופוגש אותה שם, אבל שם היה לשניים קשה יותר. הבעל היה קרוב מדי.

לפני כשנה התגרשה ניבה מבעלה האמריקאי. לא היה לזה שום קשר לאבי, אבל היו להם סיבות אחרות להתגרש. אני לא יודעת מה הרגיש אבי במשך השנה הזו, מאז שנודע לו על גירושיה של ניבה ועד שהיא הגיעה לארץ. אני רק יודעת שמהיום שניבה באה לישראל, החל אבי לשגר כתבות כלכליות בעיקר מתל־אביב, למרות שהוא כתב ירושלמי.

ניבה אמנם לא גרה בהילטון, אלא בדירה צנועה בצפון תל־אביב, אבל על האוהבים האמיתיים זה לא משפיע. לכל הזאבים־מאז, ששמחו לשמוע שניבה חזרה הביתה, ולכל המעריצות של אנג'ל, יש לי בשורה לא־משמחת: השניים צמודים־צמודים זה לזה ואוהבים־אוהבים זה את זה.

הספורטאי יצא לשוק

בדרך כלל, כשזוג מתגרש, הוא גם מתבייש. אני לא יודעת למה זה, אבל תמיד מנסים להרוויח עוד זמן, עד שכולם יידעו שהעסק לא הצליח. אף פעם לא הבנתי את זה. השכל הקטן שלי אמר לי, שזוגות מתגרשים בעיקר כדי לצאת עוד פעם לשוק החופשי.

מי שלא הבין זאת מילבדי הוא סגן־אלוף (מיל.) **עמוס ברי־חמא**, אליל הנעורים של מרבית הספורטאיות בארץ. מי שהיה קצין חינוך גופני של צה"ל, והיום בעל מכון ספורט פרטי, ידע תמיד, שאם חס וחלילה הוא יתגרש, הוא ירצה שכולם, או יותר נכון כולן, תדענה את העובדה המצערת הזאת ותבואנה לנחם אותו.

אז החס־וחלילה קרה. בשבוע שעבר התגרש עמוס אחרי המון שנות נישואין.

ומה הוא עושה דבר ראשון? פונה אלי, כדי שאשמש כרוז שלו. אז בבקשה, העונג הוא כולו שלי: שכולכן תדענה שהאיש בעל הגוף השריר, שיש אומרות שהוא חתיך במצב טוב, נמצא שוב בשוק החופשי.

(המשך מעמוד 39)

ביר לו הח"כ: „אני מבין בנשפים מסוג זה. זה יהיה יותר דראמתי אם אני אעניק את הצ'ק במקום, בערב." יעקובסון בתמימותו הסכים.

הגיע הלילה הגדול. הסוס הערבי הציל הובא למלון, הועלה לקומת המסיבה וזכה בליטופי חיבה רבים מצד הנכים־העיוורים. בשעה היעודה הגיע פלאטו שרון בלוויית אשתו אנט ומזכירו האישי, עזר ורפול לא הגיעו. מזכירותיהם טילפנו להתנצל בשמם. רק למחרת היום הבינו הנכים מדוע נעדרו שר־הביטחון והרמטכ"ל. באותו הלילה נערכה הפעולה בלבנון. העובדה ששני המנהיגים לא באו הפכה את פלאטו כוכב הערב. הוא היה האישיות המרכזית בנשף, הכרוז בירך אותו, הודה לו על תרומת הסוס, הצלמים צילמו והעיתונאים שהוזמנו רשמו. כל אותה עת לא הוציא פלאטו את הצ'ק המייוחל מכיסו. הסביר אחר־כך יעקובסון: „ההתרגשות היתה רבה והתביישתי לשאול אותו. כל רגע הייתי בטוח שהוא עומד לשלוף את הצ'ק. התחלנו במכירת כרטיסי הגרלה. פלאטו רכש כרטיסים בשווי של אלפיים לירות. הוא לא שילם במזומן אלא חתם על התחייבות. „בשלב די מאוחר, כשכבר החלטתי לאזור אומץ ולגשת אליו, לשאול אותו בדיסקרטיות רבה מה עם הצ'ק, הבחנתי שהאיש פשוט נעלם."

מי רימה את מי?

לפי יעקובסון לפלאטו. „בשלב זה עוד לא חשדתי בכלום. שאלתי אותו מדוע הוא הסתלק ככה בלי לומר שלום והוא התחכם איתי ואמר לי שזו החוכמה של אישים גדולים. לדעת להסתלק מאירועים מבלי שירגישו בכך. כששאלתי אותו מה עם הצ'ק, הוא התחיל להתחמק. ,אין לי עוד חתימות על הצ'ק. אני לא יודע גם אם אני אוכל לשלם את הכל. אתם לא עמדתם בהסכם. רפול ועזר וייצמן לא היו, לכן אני לא בטוח שאני צריך לשלם בשביל הסוס.' בשלב זה עוד הייתי בהלם. הסברתי לו שאף פעם לא הבטחתי לו שרפול ווייצמן יהיו בנשף, ושזה לא היה התנאי. ניסיתי להסביר לו שהנשף היה בשביל עיוורים נכי צה"ל והם היו, וכי גם תרומת הסוס היתה בשבילם ולא בשביל רפול או וייצמן." אולם פלאטו עמד בסירובו.

יעקובסון החליט שלא להתעסק יותר עם פלאטו. הוא טילפן לידידו סנדל, הקונה המקורי של הסוס וסיפר לו על הפרשה. יחד החליטו השניים לרכוש את הסוס. סנדל, שכבר תרם את תרומתו, הוסיף 25 אלף לירות ויעקובסון שילם מכיסו את יתרת 25 האלף לירות. „לא היתה לי ברירה," הסביר יעקובסון, „לא יכולתי לבוא לנכים ולומר להם שפלאטו רימה אותם וניצל אותם, ועכשיו הם צריכים להחזיר את הסוס. ידעתי כמה הנעניין הזה של הסוס חשוב להם."

אולם מה שמרגיז יותר מכל את מיקי יעקובסון הוא אי־תשלום 2000 הלירות שבהם קנה פלאטו את כרטיסי ההגרלה. ארבע פעמים היה שליח של המלון במישרדו של פלאטו בבניין אל־על כדי לגבות את החוב, אך הוא נדהה בלך ושוב ובהתחמקויות שונות. „כרטיסים להגרלה לא קנו רק מיליונרים אלא אנשים החיים על משכורת וגם הנכים העיוורים עצמם. כולם שילמו חוץ מפלאטו," כועס יעקובסון. רק לאחר פניית העולם הזה אל פלאטו, הוא שלח צ'ק על־סך 2000 לירות למלון.

פלאטו שרון אינו מכחיש את הפרשה, אולם יש לו הסבר משלו: „הם רימו אותי," הוא אמר להעולם הזה, „הם הבטיחו לי את עזר וייצמן ואת רפול, אבל אף אחד לא היה. כל הנשף הזה היה רמאות אחת גדולה, ואני לא מסכים שירמו אותי," הוא הסביר. לאחר מחשבה נוספת הוא אמר: „אני לא רוצה לפגוע בנכים. הבטחתי להם סוס ורציתי לשלם, אבל לא קיבלתי חשבונית־מס, לכן לא שילמתי. בלי חשבונית־מס אי־אפשר לשלם בשביל סוס. זה לא נכון שלא שילמתי בשביל ההגרלה. אני יודע שאני חייב את זה, אבל הם לא באו אלי למישרד לקבל את הכסף. אם הם יבואו, אני אשלם את ה־2000 לירות. בשביל סוס אני לא אשלם וגם לא בשביל האחזקה שלו. הם רימו אותי וגם לא נתנו לי חשבונית מס."

מישרד־הסעד רוצה לקחת ממנה את בתה - מפני שאינה מטפלת בה כראוי, לדבריו, ומפני שהיא דוגמנית עירום

עירום או אמא

אנה הללי ובתה
אבוא לבקר

צ עירה גבוהה קומה, בעלת גוף חטוב ומיבנה פנים כשל כושית, מיררה בבכי. „למה רוצים לקחת ממני את הבת שלי? זו הבת שלי. אני אוהבת אותה. אף פעם לא הייתי רעה אליה, לא הייתי רעה אל אף אחד. ממתי לוקחים ילדה מאמא שלה, סתם ככה בלי סיבה?"

אנה הללי, דוגמנית עירום ומי שמתכוונת לכבוש, לדבריה, את עולם הסרטים הישראלי, עמדה בשבוע שעבר במרכזה של דרמה אנושית, שלא היתה מביישת, במתח הפנימי שלה, אף סרט שבו היא מקוה לככב. קצינת־סעד של מישרד־הרווחה הגישה לבית־המישפט־המחוזי בת"א בקשה למנות לבתה בת השלוש של אנה אפוטרופוס מטעם מישרד־הסעד. הקצינה טענה שאנה אינה מטפלת בבתה ואינה מסוגלת לטפל בה. כהוכחה לטענה זו סיפרה קצינת־הסעד שאנה כלל לא באה לבקר את הילדה בת ה־3 במוסד של מישרד־הסעד שבו שוהה הילדה.

למי ששמע את טענותיה של קצינת־הסעד ולא ראה את אנה, נדמה היה כי המדובר באם מיפלצתית, בעלת סיגנון חיים פרוע וחסר מעצורים, שאסור להפקיר בידיה ילדה בת שלוש. קצינת־הסעד סיפרה את קורות חייה של אנה, תיארה את פגישתה של אנה עם סטודנט כושי, פגישה שבעיקבותיה נולדה לפני שלוש שנים הבת. „האב הסתלק מהארץ מיד לאחר שנולדה בתו, ואף התנער מאחריותו לאבהות. הילדה נשארה מופקרת."

טענה קצינת־הסעד, „לכן אנחנו רוצים למסור אותה לאימוץ." נציגת המדינה בקרב על הילדה גם סיפרה שאנה מתפרנסת ממיקצוע דוגמנות העירום. אף אחד לא טען באולם בית־המישפט שיש פסול בדוגמנית עירום, אך הרושם שהשאירו הדברים היה כבד ביותר.

מנסים לשכב איתי

אנה את הכחישה את העובדות, אך ציירה אותן באור אחר. „אל תקחו ממני את הדבר היקר לי בעולם. אני מבטיחה לדאוג לה, לטפל בה, ואפילו לא לדגמן יותר כדוגמנית עירום, אם רק תחליטו להשאיר אותה אצלי," הבטיחה אנה. „זה נכון שהילדה נולדה מחוץ לנישואין, אך אין בכך כל חטא כאשר אוהבים את אבי התינוק ואת התינוק. מה רציתם שאני אעשה הפלה ואאבד את הילדה? זה יותר טוב? אני רציתי את התינוק ואני שמחה על כך. זה נכון שבזמן האחרון, נאבקתי קשה כדי לקיים את עצמי ולא היה לי הרבה זמן לטפל בילדה, אבל אני מבטיחה שעכשיו אני לא אוכל ולא אשתה. לא צריכה לעבוד. אני כל הזמן רק אטפל בתינוקת."

בימים הקרובים יצטרך בית־המישפט להחליט על גורל הילדה ועל גורלה של אנה. בפני בית־המישפט עומדת אחת ההחלטה אם טובת הילד מחייבת לקרוע אותו מידי האם או להשאירו בידיה היא החלטה גורלית שמעסיקים האנשים שהיו מוכנים להתמודד איתה.

אנה עצמה היא טיפוס מיוחד במינו בעלת פילוסופיית חיים מיוחדת והשקפות עולם מעוררות סקרנות וחיוך.

סיפרה אנה על עצמה ועל האופן שבו היא רואה את העולם (העולם הזה 2224):

אני לא חושבת שאני בחורה יפה, אבל אני מיוחדת. הרבה גברים כבר אמרו לי את זה וכולם מנסים לשכב איתי. זו הבעיה שלי, וזו בעיה קשה. בגלל זה לא נעשיתי עד עכשיו דוגמנית מפורסמת. בארץ, אם את לא מוכנה להיכנס למיטה עם סוכן או עם אופנאי, אז הקאריירה שלך דפוקה.

רק מה שאני רוצה

אני ממישפחה תימנית מסורתית. לא בדיוק דתיים, רק שומרי שבת. אבי נפטר כשהייתי ילדה, ואמא עכשיו לא עושה שום דבר אבל פעם היא עסקה במשק־בית. למדתי שנתיים בפנימיה ונמאס לי. פשוט רציתי חופש. חזרתי הביתה וחשבתי לעסוק במיקצוע הספרות. בחרתי בו אחרי מחשבה עמוקה. המיקצוע נתן לי הרבה סיפוק, אבל לא הצלחתי בו כי לא הייתה לי הסבלנות בשביל הקליינטיות. הן היו מאוד נודניקיות, אז לא יכולתי להחזיק את עצמי.

פעם אהבתי לתפוס גבר ומה שהוא רצה

אנה ודיקסון
הידיד ברח

עשיתי, אם רצה לבלות איתי ולהיות איתי ולדאוג לי, הסכמתי, לאן שהוא רצה הייתי הולכת איתו, אם זה אצלי בבית, ואם זה בביתו הוא. כן, הייתי מאוד חופשייה עם הגברים, אבל עכשיו, זה איפה שאני רוצה ורק איך שאני רוצה ועם מי שאני רוצה. היום אני כבר לא מתפרצת מהר על הגברים.

אני עברתי הרבה בחיים. מנסיוני למדתי שיש גברים שאוהבים רק את הגוף שלי, רק לבלות איתי. היום אני רוצה לדעת קודם כל מי הוא הגבר ומה רצונו ממני, שיהיה בקשר הדוק איתי, כוונתי שיהיה לי מיספר הטלפון שלו או הכתובת, העיקר

שיהיה לי קל לאתר אותו, כי אחרת אני יכולה לבלות איתו כל היום ולא אדע ממנו שום דבר וזה לא טוב.

לא משנה צבע העור

מה שאני אוהבת זה חברה ואנשים וחוכמת־חיים, אבל יש לי גם תחביבים כמו טיולים, ריקודים, מיסעדות טובות, ספורט וריצה. אני רצה הרבה לי־מכולת, רצה למכונית כשאני ממהרת. רצה ממקום למקום וגם רצה לפעמים בים. אני גם מחבבת אנגלית, הייתי גם בחוצ־לארץ, ביוון ובמילאנו, שם ביקרתי מישפחה שלי. שם התרשמו ממני האנשים כי התלבשתי לבוש נאה. האנשים שם רצו שאני אצטלם צילומי עירום, אבל לא רציתי כי התחביב שלי הוא יותר כל מיני תמונות מיוחדות כמו חצי סקס או לשים על דברים מיוחדים כמו ריקמות על החלק התחתון של גופי, או בד או תכשיט מיוחד, מה שמתאים לגוף שלי, אבל עירום מלא — לא. אני פשוט לא אוהבת את הגסות הזאת. לעשות פוזות מיוחדות, את זה אני אוהבת. כוונתי לי־צורה יותר אמנותית. בחוץ־לארץ גם פגשתי כושי מניגריה, בן 30. קראו לו דיקסון. הוא היה מאד נחמד. הפריע לו שאני מצטלמת בעירום. בכלל הוא לא רצה את מיקצוע הדוגמנות. אני חושבת שאחרי שהראיתי לו כמה תמונות שלי זה פשוט לא מצא חן בעיניו או שהוא קינא, אז עבדתי כחדרנית וכמלצרית. באנו לי־ארץ גרנו באילת. התינוקת היא ממנו. בכלל לא היו לי בעיות שהוא כושי. אני אהבתי אותו והסכמתי לחיות איתו כל הזמן, אבל הוא לא רצה להישאר בארץ, רק רצה לחזור לארץ שלו ואני לא הייתי מוכנה לגור בניגריה אז נפרדנו.

היו בהורות ששאלו אותי איך אני מסוגלת להתנשק איתו ואם אני לא פוחדת ממנו בלילה וכל מיני שאלות שרק הצחיקו אותי. הייתי עונה לכולם שזאת אהבה ולא משנה לי צבע העור שלו. רק אמא שלי לא הסכימה כי רצתה שאני אהיה עם ישראלי, יהודי ולבן.

„להכיר יותר טוב"

פעם פניתי לאופנאי. הוא אמר לי: „בואי, תעלי למעלה, נראה את המידות שלך." אז אמרתי לו שהמידות שלי מופיעות בכרטיס־הביקור שלי אז כשבאתי לאופנאי הזה אמרתי לו: „שמי אנה, והמידות שלי הן שש־שמונה וזהו. בכל זאת הוא עלה איתי למעלה כדי למדוד בגדים, וראה שזה באמת מתאים לי. אחר־כך, אני לא יודעת איך זה קרה, הוא לא ישר נגע בי, אלא שאל אותי אם אני פנויה לצהרים. אני חשבתי לי־ארוחת־צהריים, אז אמרתי לו: „כן". הוא אמר לי שיש לו עכשיו כמה שעות זמן ושהוא צריך להתייעץ עם המודליסטית שלו, ולקח אותי לאיזה בית של חבר שלו.

שאלתי אותו: „אתה לוקח אותי לבית הזה בשביל מה?" אז הוא אמר לי „בש־ביל לשבת, להכיר יותר טוב." איך שהוא בא, הוא נצמד אלי, והתחיל לגעת בי. אני סרבתי, לא הסכמתי, כי לא בא לי עליו. פעם שמעתי שבשביל להיות דוגמנית אני צריכה להיות סימפטית ולשכב עם גברים. סימפטית — כן, אני סימפטית. אבל לשכב עם גברים, להיות, איך שאומרים, דוגמנית חופשייה — לזה אני לא מסכימה. אז חשבתי לעצמי — בילויים כן, אבל לשכב — פה צריך להתנהג בחוכמה. אותו אופנאי לא התקשר יותר.

היופי לא משחק לי

היה גם סוכן שהכיר אותי סתם ברחוב, ומה הוא אמר לי? „אני רוצה שאת תמדדי בגדים ואנחנו נבלה." אני אמרתי לו: „אני מוכנה לבלות איתך, אבל אם אתה סוכן רציני ובאמת מתפעל ממני אז תראה לי."

הוא בא אלי הביתה והביא איתו בגדים שאמדוד, ואמר שהוא יתן לי חולצה מתנה אם אני אשכב איתו. אז אני אמרתי לו: „תקשיב, אם אתה חשבת לבוא אלי הביתה ולשכב איתי, אז היית צריך לומר לי שאנחנו נקבע פגישה בבילוי, אבל לא לספר לי סיפורים. יתכן שיבוא לי עליך, אבל אם אתה מציע לי עבודה אז קודם ביזנס, אחר־כך פלז'ר."

סוג הגברים שלי זה ככה: לא משחק לי יופיו של הגבר או מכוניתו היפה, כי יוצא לי להכיר הרבה גברים עם מכוניות יפות. גם ביתו היפה לא משנה לי, אלא היחס. כן, היחס. זאת אומרת איפה הוא נפגש איתי, לאן הוא לוקח אותי לבלות, אם הוא מזמין אותי רק לקפה או לביתו, או אם הוא רוצה בביתי. היחס. אישית אני אוהבת לבלות במקום שיש בו הרבה אנשים, אבל סולידי.

אני מתעניינת גם בספרים, ובעתיד אני רוצה לעסוק בקולנוע או להיות רקדנית. תמיד אהבתי לרקוד, בעיקר לפי הקצב. אני מקווה שאצליח, כי אצלי יש עיקרון — קודם העבודה אחר־כך הבילויים.

דוגמנית הלכי בעבודה
עבודה לפני הנאה

אנה כאם
לוותר על עירום

הפירפור האחרון

(המשך מעמוד 27)

השר כץ שכח את הכותרות שבהן זכה כמה ימים לפני המועצה, כשהודיע כי הוא תומך בפריסה מ„הממשלה המקולקלת" לדבריו. גם כץ, שאינו חבר־כנסת, שוכנע לבסוף לדבוק בכיסאו. ח"כ שלמה אליהו, שהצהיר ערב המועצה, כי יישאר בתנועה רק אם היא תפרוש מהממשלה, אמנם הגיע לישיבה, אך פרש ממנה בשלב מוקדם, הרבה לפני ההצבעה. לדבריו, הוא היה מוזמן לארוחת־ערב.

אולי מתוך בושה ישב ממי דה־שליט בשורה האחרונה באולם הקטן. הוא היה אבי ההצעה, שכונתה משום־מה „הצעת פשרה", שהצילה את ידין ותמיר. הצעת הפשרה של דה־שליט תחקק בוודאי בספר הקוריוזים של הפוליטיקה הישראלית. הדמוקרטים לא יפרשו מהממשלה, אך גם לא יתבעו מהממשלה שום צעדים להבראתה. שריה ייפגשו עם ראש־הממשלה ועם השרים הבכירים, ויביעו בפניהם את רעיונותיהם בנושאי חקיקה. הסביר זאת ידין: „עכשיו אנחנו נוכל ללכת לראש־הממשלה לא רק בשם שלושתנו, השרים, אלא בשם התנועה כולה." איש מחברי המועצה לא פרץ בצחוק.

לתת עוד „שאנס" אחד

במאבק של הרגע האחרון ביקשו השרים להציל את מקומותיהם על המפה הפוליטית לעוד תקופת זמן. לכל ברור שהמיפלגה הדמוקרטית פשוט אינה קיימת עוד. שלושת שריה מייצגים בקושי את עצמם. הסקר הנדיב ביותר מעניק למיפלגה זו 0.2 אחוז בבחירות הבאות, תהייגה אלה כאשר תהייגה. אולם תמיר זקוק למירווח נשימה כדי שיוכל למכור עצמו, לכל המרבה במחיר, כדי להבטיח את הישארותו על המפה הפוליטית. ביזנתיים אין קופצים רבים על הסחורה ואין לה קונים.

כדי להרוויח את הזמן הזה גייס תמיר ביום הראשון שעבר את כל הכוח הרטורי שלו. כשהוא נעזר בידין, שכבר מזמן הסך נושא כליו האישי, ביקש שר־המישפטים מארבע עשרות חברי המועצה של התנועה שלו, שככל הנראה הם גם ארבעת עשרות חברי התנועה כולה, לתת לו, לידין ולממשלה עוד „שאנס" אחד. העובדה שלא נשמעו רעמי צחוק באולם, מיד לאחר שתמיר ביקש זאת, מצביעה על כך ששרידי חברי התנועה ירדו לחלוטין מהפסים.

במשך השנתיים האחרונות ביקשו תמיר וידין להעניק לממשלה שבה הם חברים ולעצם חברותם בממשלה זו עוד הזדמנות. בפעמים הראשונות הם היו מצביעים על הישגיה של הממשלה וגם מאיימים איומי סרק לכיוון בגין. השבוע הם כבר לא יכלו להצביע על הישגים וגם לא היתה להם החוצפה לאיים. השבוע הם פשוט ביקשו הזדמנות. בתירוץ של דחיית חזרת המערך לשילטון.

ידין גם ניסה לשחק את מישחק הפרידמדונה: „קראתי בעתונים שיש חברים המבקשים ממני לעזוב את החיים הפוליטיים אך פוחדים לומר לי זאת. אני רוצה הצבעה על נושא זה. אם הרוב יאמר שאני צריך ללכת אני אעשה זאת בצער ובגאווה על התנועה." דויד מושין לא פחד. איש בעצם לא פחד לומר לידין ללכת, אבל מושין לפחות טרח לומר לו זאת. אך הצבעה לא נערכה וידין לא הלך.

במשך שעות ארוכות נאמו ידין ותמיר בלהט רב בפני עסקנים מליגה נמוכה כצבי זינדר מירושלים, בפני מורדים ללא שיניים כמושין, אבנר פרץ ואלי אייל ובפני חברי מועצה בעלי שם מפוקפק כח"כ עקיבא נוף. בסופה של מועצה הם הצליחו. שארית הפליטה הוכיחה שאינה מבוישת את מנהיגיה ונתנה רוב לתמיר ושו"ת.

אולם השאנס שניתן היה השאנס האחרון. לכל מי שעוזב את הישיבה שפוך ראש היה ברור שהוא חזה בפירפור האחרון של התרמית הפוליטית הגדולה ביותר שידעה המדינה מעודה: התנועה הדמוקרטית. יותר לא יהיו שאנסים, כי יותר לא יהיה מי שיתן אותם וגם לא יהיה מי שיקבל אותם.

יוסי ינאי

במדינה

(המשך מעמוד 29)

מלבד המישחק והפנטומימה, כולל האירוע גם סירטי־וידיאו של כדורגל אנגלי משובח, ועבודות פלסטיות העוסקות בספורט הפופולרי ביותר בעולם.

כבר במחצית. הרעיון הסי־פורטיבי נולד במוחו של אלדד זיו, בוגר בית־הספר לאמנות־הציור, ומשוגע לכדורגל בשעות־הפנאי. „יום אחד פגשתי את הנרי פידלר, שמייבא טלוויזיות ומערכות־וידיאו," סיפר אלדד, „הריאיתי לו את עבודותי — ציורים ויצירות פלסטיות אחרות — ב־שטח הכדורגל, והוא נדלק עלי־הם ועל הרעיון של הפנינג של כדורגל.

„החלטנו לקיים אירוע משולב של אמנות פלאסטית, וידיאו ו־פנטומימה, שהנושא שלו יהיה ה־ספורט מס' 1 בעולם. הצלחנו להדליק לנושא גם את הבמאי שולי כהן, מהחוג לתיאטרון של אוניברסיטת תל־אביב, והתחלנו לכדרר את הפרוייקט."

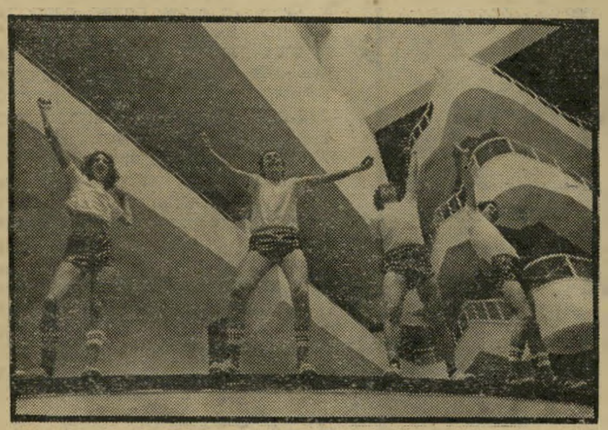
השלושה החלו מחפשים מקום לערוך בו את המופע. בתחילה חשבו לקיימו באמצע רחוב דיזנגוף, אולם קשיים טכניים מנעו זאת. עיריית תל־אביב ויועצה ה־אמנותי, אמנון ברזל, תמכו בת־חילה ברעיון, ואיפשרו לקיים את ההפנינג בכיכר־אתרים. אולם עד מהרה התגלע בין היועץ האמנותי ובין המארגנים סיכסוך, שנסב על זכויות־היוצרים של הרעיון, ש־אותו רצתה לאמץ העיריה לעצמה.

העיריה הפסיקה את העזרה ה־כספית הזעומה שהעניקה לפרו־ייקט, והיתה הרגשה ש„המישחק יתפוצץ כבר במחצית הראשונה". בשלב זה נכנס לתמונה הנרי פידלר, יבואן הטלוויזיות שאוב לוגנץ, נטל את תפקיד המצנזר ומימן בכספו את המופע, המתרחש בחלל הפנימי של דיזנגוף סנטר.

„אין עוד מישחק אחר המצליח להביא רבבות אנשים למיגרשים, בכל שבוע, בכל קצווי העולם," אומר כהן. „הצופים באים מכל שיכבות האוכלוסיה, החל בפרו־פסורים וכלה ברוכלים, ממדינאים ועד לפושעים מסוכנים. כולם כ־אחד מזדהים עם כל מה שמתרחש במיגרש. שואגים, מתלהבים ול־עיתים מתלהטים עד כדי אלימות ממש.

„יש במישחק הזה מתח, שכל תיאטרון טוב היה מתברך בו. יש בו קונפליקטים, ריגעי־שיא מלהיבים, יאוש המנוצחים, הי־לולת המנצחים. בקיצור — זהו בעצם תיאטרון אמיתי וחי."

כל השחקנים במופע עובדים ללא שכר. אבי יקיר, דני רוט, יעקוב אילי, יוסי פאר ויעקוב גלינסקי — כולם בעלי הופעה אתלטית מרשימה, בועטים פנד־לים ומחמיצים שערים בטוחים מדי ערב. אומר כהן: „אם לא יגלה אותם במאי־תיאטרון, אולי יגלה אותם מאמן כדורגל."

הפנינג הכדורגל ב„דיזנגוף סנטר"
מכות בלי נפגעים

שים אחדים. ברחוב מגוריו באפ־קה. אולי הוא גם רואה בעיני רוחו את מחזה הזוועה של סנדרה וטלי חדד, שעלו בלהבות במכוני־תן הממולכדת לפני כחודשיים. ואז הוא רץ לטלפון הקרוב ומזעיק את חבלן המישטרה.

עמירם בן־ימיני לא נראה כה מוטרד. השעה היתה 2.00 אחר־הצהריים, והוא גילה כבר בשעה 11 לפני־הצהריים כי מכוניתו מולכדה, אך המישטרה טרם הגי־עה. מכונית האופל הירוקה והנוש־נה רבצה על ארבעת צמיגיה ה־חתוכים ללא השגחה.

עמירם הזעיק למקום את צוות העולם הזה, והצביע לפניהם על הצמיגים החתוכים ועל החלון ה־אחורי של המכונית המיסחרית, שהיה מנופץ. הוא סיפר כי מגבר רדיו שהיה מונח על הכיסא האחו־רי נעלם, ואז הצביע גם על החו־טים הארוכים שהשתרבבו מהתגה והוליכו אל חבילה דמויית־ביצה, עטופה בנייר עיתון, שהיתה מונחת במגירה המפרידה בין שני הכיס־אות הקידמיים.

הסביבה, רחוב לואי מרשל פינת רחוב וייצמן, היא מקום הומה מ־אנשים ומכוניות. ילדים יצאו מ־בית־ספר סמוך, בדרכם הביתה, ועברו ליד המכונית הממולכדת. לו היתה מתפוצצת, היה מתרחש אסון נורא.

ללא נפץ. עמירם סיפר כי אמ־נם התקשר בבוקר למישטרה, אך כיוון שהוא אינו בוטח בשוטרים, ביקש רק את מכרו, חיים בול־קינד, השוטר שהתפרסם במישפט מזרחי־הארץ. כיוון שבולקינד היה עסוק באותו בוקר בבית־המישפט, חיכה לו עמירם בשלווה ליד המכו־נית הממולכדת.

רק בשעה 3.00 בקירוב הגיע חבלן המישטרה. הוא בדק את ה־מכונית, הרחיק את האנשים ו־המכוניות מהסביבה, וגילה כי ה־רימון שהיה מחובר לחוטים היה ללא נפץ.

מי הוא זה אשר מילכד את ה־

(המשך בעמוד 53)

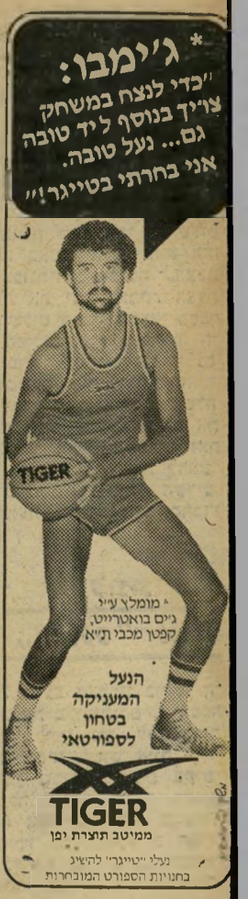
פשעים

מילכוד

הצמיגים הושחתו, חישמשה נופצה, והמכונית מוכרכה בריכוז ללא נפץ

מה עושה אדם הקם בבוקר, יורד למכוניתו ומגלה כי היא ממולכדת? הוא נזכר בוודאי בדויד שולמן, מבעלי מרס, שמצא את מותו במכונית ממולכדת לפני חוד־

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

לשכת בגין משרתת את טמאן וסופר

לפני כמה ימים התקיים בארץ ביקור רשמי של אחותו של נשיא מכסיקו, ששמה כשמו, **לופז**. כיוון שהיא עומדת בראש תעשיית־הסרטים בארצה, החליטה לנצל את ביקורה גם לפיתוח קשרי־הסרטים בין שתי המדינות והביאה עימה את **בניטו אלזיקרי**, ראש החברה הממלכתית להפקות סרטים במכסיקו.

השניים לא נפגשו בענייני סרטים עם שום מפיק חשוב בישראל, ולא נפגשו גם עם איגוד המפיקים הישראלי. המפיקים היחידים שעימם נפגשו כמה פעמים, ואשר הוצגו לפניהם כמפיקים היחידים בישראל הראויים לשיתוף־פעולה, הם **אדי סופר וליאון טמאן**, חתנו של **נסים גאון**.

הביקור אורגן על־ידי מישרד ראש־הממשלה. אדי סופר הכריז כמה פעמים על עצמו כעל חסיד הליכוד, וכעל מי שהליכוד הבטיח לו השתתפות בתחנת־הטלוויזיה השניה. טמאן מקורב מאוד לראש־הממשלה, ואף קיבל נתח בזכיון לרכישת הנפט ממצריים והעברתו לישראל.

כמה מפיקים יזועים, שעימם שוחחתי, שמעו ממני לראשונה כי הביקור היה בענייני סרטים, וכי סופר וטמאן נבחרו על־ידי לישכת ראש־הממשלה כמייצגי ישראל.

אנשי ראש־הממשלה אירגנו לשניים פגישה עם נשיא מצריים, כדי לשכנעו לתמוך בתוכניתם להפקת סרט מצרי־ישראלי משותף ראשון, שייקרא „גשר מעל הסואץ". טמאן וסופר הודיעו רשמית על הפגישה, וציינו כי הבמאי היזוע **מרטין פול** מארצות־הברית יביים את הסרט. כאשר נשאל פול על־כך על־ידי יומון תעשיית השעשועים, „וראייטי", השיב כי הידיעה היא פזיזה ואינה לא־מדוייקת.

שניצר מחליף את רוזנפלד

מילחמת הצהרונים מחריפה

עורך „מעריב", **שלום רוזנפלד**, הודיע בשבוע שעבר על החלטתו לפרוש בהקדם, ולמנות במקומו כעורך הצהרון את סגנו, **שמואל שניצר**. עד כה נמנע רוזנפלד מקביעת עמדה בין שני הטוענים לתפקיד העורך אחריו, שניצר ו־**משה ז'ק**. בגלל חוסר היכולת להכריע בין השניים סוכם בהנהלת „מעריב" לפני כמה חודשים כי רוזנפלד ימשיך בתפקיד עוד שנתיים. אחרי החלטה זו חולל רוזנפלד מהפכה פנימית בעיתון, ביגלל השינוי החמור לרעה במצב הכלכלי, והעביר את סמכויות שניצר וז'ק חתנו של בן־עמי, **אלי לנדאו**, כראש־המערכת.

רוזנפלד הטיל וטו על החזרת לנדאו ל„מעריב", ובעמדה זו תומך גם שניצר. כאשר נודע לרוזנפלד על הסכם ז'ק—בן־עמי, ראה עצמו משוחרר מהתחייבויות כלפי ז'ק והודיע על תמיכתו בשניצר. קולו של רוזנפלד קובע בהנהלת העיתון בכל שאלה, וביכלל זה מינוי עורך. מייד אחרי מינויו של שניצר הוא ימנה את עידו דיסנצ'יק כראש־המערכת.

בינתיים דחה „מעריב" את הצעת „ידיעות אחרונות" לביטול מוספים ב־עיתונים ולהסכם על מיספר עמודים זהה כל יום. „ידיעות אחרונות" מעוניין בעיקר לבטל את המוספים, מכיוון שיש מחלקי־עיתונים המסרבים למכור את ה־עיתון ביגלל הבעיה של קיפול המוספים. המכונות של „מעריב" מוציאות לחלוקה עיתון בן שני חלקים. הראש, הכולל את החדשות, והמוסף, הבנוי כדפי עיתון, ובו מקופל המוסף המיוחד. „ידיעות אחרונות" מוציא את הראש, ואחר כל מוסף נפרד, כך שלמחלקים יש עבודה נוספת בהכנסת המוספים השונים לתוך עמודי העיתון הרגיל.

אחרי סיבוב „מעריב", התחיל „ידיעות אחרונות" למזג מוספים לחטיבה אחת, כפי שעשה ביום הששי האחרון, כש־צירף לחטיבה אחת כמה מוספים.

בישיבת ההנהלה של איגוד המו"לים של העיתונים היומיים, שהתקיימה ביום הששי שעבר, נערך דיון ארוך על המצב הכלכלי הקשה של העיתונים היומיים, והושגה הסכמה כללית על כך שהמשך המצב יגרום לחיסול העיתונות. הגורמים העיקריים להרעת המצב הם הירידה בנפח המודעות, בעיקר מודעות מסוג „דרושים". נפח המודעות ירד בממוצע של 40% בעיתונים הגדולים. במקביל לכך חלה ירידה בתפוצה, ביגלל ההתייקרות של מחירי העיתונים. הנייר מתייקר בשיבעה עד שמונה אחוזים בחודש, בהתאם לירידת שער הלירה, והשכר יתייקר עתה ב־45%, ביגלל תוספת־היוקר. במשך השנה תהיינה לפחות ארבע תוספות־יוקר דומות. לעיתון כמו „דבר" תהיה ההוצאה הנוספת, ביגלל תוספת היוקר בילבד, בסך שלושה מיליון לירות לחודש.

בדיון נמסר כי כדי לאזן את ההוצאות יצטרכו עיתוני־הערב להגיע ל־מחיר של 17 לירות באמצע השבוע, לעומת 10 לירות כיום. ברור כי לא ניתן להעלות את המחירים ברמה כזו, והמוצא היחידי הוא קיצוץ דראסטי בהוצאות על־ידי פיטורים, קיצוץ במרכיבי־השכר והקטנת העיתון.

עורך־חדש שניצר
מינוי מפתיע

לשלישיה המורכבת מעידו דיסנצ'יק, דב גולדשטיין ומנחם תלמי.

הסיבה לשינוי בעמדתו של רוזנפלד ב־ימים אלה היא מורכבת. בחלקה היא נובעת מההתנקשויות המתרבות בינו לבין השלישיה הצעירה, שלא הצליחה לגרום לשינוי המגמה של הירידה בתפוצה. הקש ששבר את גב הגמל היתה שיחה שערך משה ז'ק עם **עובד בן־עמי**, שבה סוכם כי תמורת תמיכת בן־עמי בז'ק כמועמד לתפקיד העורך לאלתר, ימנה ז'ק את

ח"כ של קבוצת א"זנברג

חבר־הכנסת **אברהם שריר** הוא יושב־ראש סיעת הליברלים בכנסת, ו־פעיל בוועדות־כנסת רבות ושונות.

חשוב לדעת מי עומד מאחורי שריר, מילבד — כמובן — בוחרי המיפלגה הליברלית.

חבר־כנסת שריר מקבל מזה זמן רב שירותי־מישרד ב„בית אסיה", מקבוצת־

ח"כ שריר
את מי הוא מייצג?

החברות של **שאול אייזנברג**. ברשימת שריר בבחירות הפנימיות למיפלגה הליברלית פעיל ביותר איש־הבורסה של שאול אייזנברג, **מיכאל אלבין**, ששמו אף הופיע ברשימת תומכי רשימת שריר. שם נוסף ברשימה: עורך־דינו של אייזנברג, **אמנון רוזנשטיין**.

נייגר המסכן!

בראיון שהתפרסם בעמודו הראשון של „ידיעות אחרונות" ביום הששי שעבר קונן נציב מס־ההכנסה, **דב נייגר**, על מר גורלו.

לדבריו, משכורתו היא 20 אלף לירות נטו לחודש, ואין לו כל אפשרות לגמור את החודש. הוא סיפר, בעצב, כיצד הוא נאלץ כל חודש למכור צמודים מחסכונותיו, כדי לאפשר לאשתו לקנות במכולת. כדוגמה למשכורתו המעוותת לרעה הצביע על הלוקש של אחד מסגניו, שהראה כי קיבל 30 אלף לירות נטו.

מדוע מקבל הסגן יותר מהנציב? נייגר הסביר לעיתונאי החרוץ כי משכורת נציב־המס צמודה למשכורת סגן־שר, ו־אילו הסגנים נהנים מהטבות של עובדי־מדינה, שאין הוא מקבלן.

כימעט הצטרפתי למסע־תרומות למימון חשבון־המכולת של דב נייגר, אלמלא הפריעו לי שתי עובדות.

האחת: סכום הלוקש של הסגן, שהראה נייגר, לא נבע משכר גבוה, אלא מכך שבאותו חודש קיבל הסגן הפרשים על הוצאות־הרכב בחודשים קודמים. הפרשים אלה תרמו יותר משליש לשכר הנקי.

העובדה השניה: נייגר אינו חי רק משכרו הנקי הזעום. מילבד המכונית הממשלתית הצמודה שיש לו, והעולה לו בחודש 3000 לירות בילבד, לעומת מחיר ריאלי של 20 אלף לירות שהיא עולה לאדם פרטי, נהנה נייגר מהטבות רבות. כך, למשל, הוא נוהג לסעוד את ליבו דרך־קבע במיסעדת הפאר „שה־סימון", ולחתום על החשבונות. באחד המקרים אף ערך שם (תוך כדי ארוחת־ערב מפוארת) דיון עם שני בכירים ממישרדו על פיטורי עובדים במישרדו וקידומם. הסיגר העבה שהחזיק ביד אחת, וכוסיות ה„רמי־מרטין" הרבות שהחזיק בזו אחר זו בידו השניה (וכך גם רעיו ל־סעודה), לא תרמו לדמות האיש המתקשה לגמור את החודש.

למה נתן אבולעפיה זכיון יקר מפז לחברת „קלסיקה אינטרנשיונל"

חברת מחסני הערובה בנמל יפו, „קלסיקה אינטרנשיונל", שיש לה גם זכיון למכירת פריטים ללא מכס לדיפלומטים ולחברות תעופה, מוצעת למכירה. הבעלים דורשים תמורת החברה 400 אלף דולר.

החברה נרשמה במארס 1978, על־ידי עורך־הדין **אברהם יהל**, בידי ארבעה שותפים. לכל אחד רבע מהמניות: **אהובה אילן**, אשתו של **אלי אילן**, העוסק בייבוא מוצרים ללא מכס; **אלפי אוטלה**, אזרח פיני הרשום כמי שגר ברחוב רופין 10 בתל־אביב; **קלוד רייפוס**, בנקאי משווייץ ו**יוסף שפירו** מכפר־שמריהו.

שפירו היה עד להקמת מחסני־הערובה עובד בכיר במחלקת־החקירות של המכס, וטיפל גם באלי אילן. כאשר פרש לפנסיה, השיג ממנהל־המכס דאז, **יחזקאל אבולעפיה**, שינוי בחוק הקיים לגבי מחסן־ערובה, כדי לאפשר לו ולשותפיו להקים את החברה. שפירו השיג שני דברים מהמכס, שאיש זולתו לא קיבל. האחד: עד כה לא ניתנה לשום חברה, מילבד לחברה הציבורית־ממשלתית „לים" הזכות למכור לאוניות ולדיפלומטים. זכות זו לבדה שווה כסף רב. שנית: התקנות קבעו כי שטח־המינימום של מחסן־ערובה צריך להיות 500 מ"ר. שפירו שיכנע את אבולעפיה להקטין את השטח ל־200 מ"ר בילבד, כדי לאפשר לשותפיו לפתוח את החברה ב־מחסן בשטח זה, שהיה להם בנמל יפו.

לפני כמה חודשים נפטר שפירו, ו־השותפים האחרים הודיעו על רצונם לפרוש. אלי אילן מחפש עתה קונים לחברה, באמצעות עורך־הדין **אמנון שיבולת**.

טוס לישראל וחזרה לניו־יורק ב־377 דולר

בעוד „אל על" מעלה את מחירי־הטיסה לניו־יורק וחזרה מ־700 דולר לטיסה הזולה ביותר, התחילה „ט.ו.אי"

TWA brings you all the mystique, the beauty, the vitality, the excitement of Israel in 7 fascinating vacations. For as little as $377* for 11 days, or $607* for 15 days, you can experience the heart and soul of

מודעה ב„ניו־יורק פוסט"
חצי מחיר

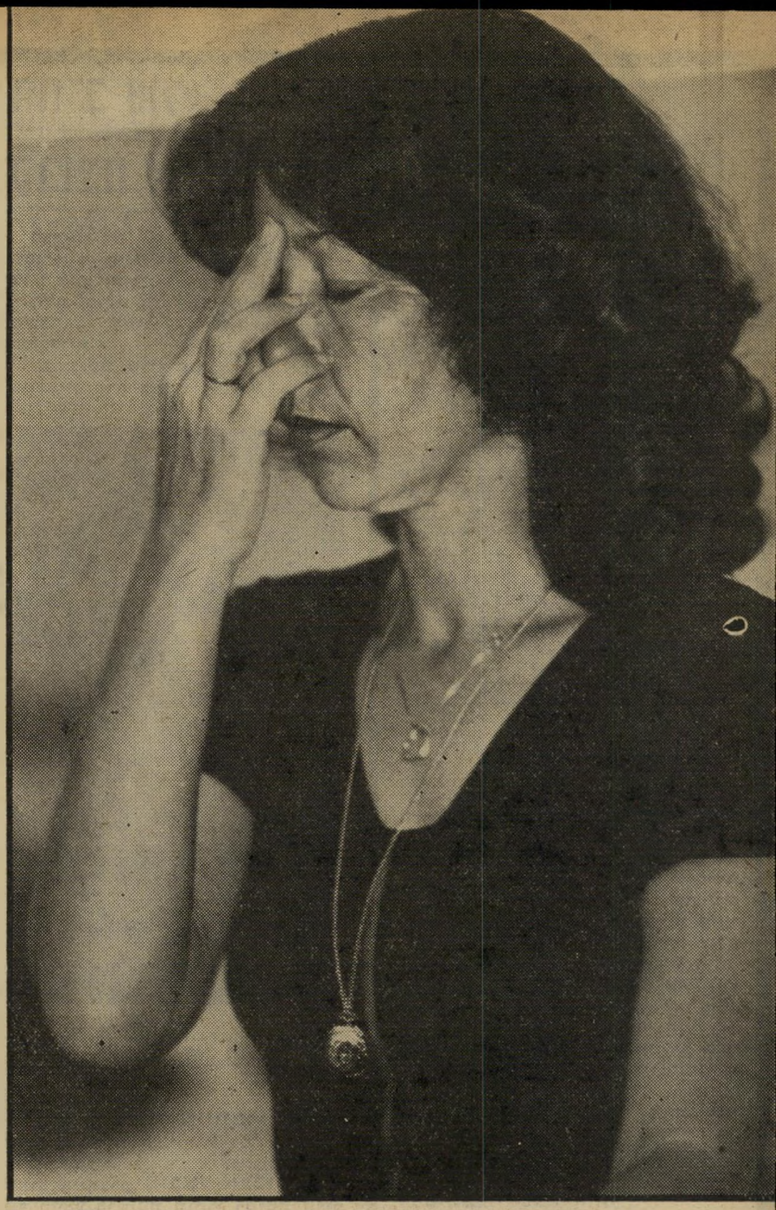
לפרסם מודעות־ענק בניו־יורק על טיסות לישראל, וביכללן 11 יום במלון, במחיר של 377 דולר בילבד. כל הרוצה פרטים יפנה לנציגות החברה ויקבל חוברת־הסבר.

ישראל היא ארץ רוחנית. לכן בחרו בה היוגיסטים

הסוואמי ונקאטסנדה הוא האב הרוחני של יותר ממיליון יוגיסטים בעולם. ביקורו בארץ בחודש יוני, יהיה אירוע חשוב ביותר לכל היוגיסטים.

יוגה בתקום ביפה

טיהור הנשמה אחת הדרכים לטיהור הנשימה היא ישיבה מיזרחית, עצימת העיניים, ונשיפה ושאיפה מנחיר אחד בלבד, כשבבוהן סותמים את הנחיר השני. זרם האוויר החזק משחרר את הנחיר, ואז מחליפים צד.

ע שרות גופות נעו בקצב איטי והביאו את עצמם לתנוחת הקשת. בה מצב זה הם נשארו ונשמו לאיטם ארבע פעמים. לאחר מכן התהפכו כולם לפי הוראה שהשמיעה המדריכה בצרפתית. היה זה אחד מריגעי סיאנס היוגה שנערך בשבוע שעבר באולם־ההתעמלות רחב־הידיים של מועדון הקאנטרי־קלאב בתל־אביב. אירוע זה היה חלק מיום ארוך שבו נפגשו מורי יוגה מצרפת עם יוגיסטים ישראליים.

מיפגש בינלאומי רישמי ראשון נערך בשבוע שעבר בישראל בין מורי היוגה הישראלים, וקבוצת עולי־רגל, מישלחת מורי יוגה מצרפת. ישראל התקבלה רק לפני כשנה כחברה מלאה באירגון מורי היוגה האירופאי, הודות למאמצים רבים וקשרים אישיים. הקשר שנוצר בין יושבת־ראש האירגון הישראלי, רחל זולברג, לבין קלוד פלטייה, נשיאת הארגון הצרפתי, קיבל ביטוי במישלחת של 24 המורים שבאו לישראל כדי לקיים מיצוות עליה לרגל, ותוך כדי עיסוק יומיומי ביוגה, גילו להפתעתם שישראל נמצאת ברמה רוחנית כה גבוהה, שעבורם המדיטציה קלה יותר פה מאשר בהודו, מולדת היוגה.

המיפגש בין היוגיסטים הצרפתים והישראלים, היה גולת־הכותרת, שבה סיימה המישלחת את ביקורה בארץ. המיפגש שנערך בקאנטרי־קלאב התל־אביבי, החל במעין סיאנס־יוגה, נמשך בארוחה צמחונית והסתיים בשיחה חופשית בין כל המשתתפים וכמובן — מדיטציה לקיבוח. את יום המיפגש, סיימו האורחים בטיול ביפו. לשדה־התעופה הישר למטוס המחזירם הביתה.

דעות קדומות

ב מגע הישיר והחם שנוצר, בין האורחים שרבים ביניהם אינם דוברים לשון אחרת מלבד צרפתית, הוסרו כל המחיצות. הדת, הצבע וההשקפות הפוליטיות איבדו כל משמעות בהקשר זה. מיפגש זה הוא הראשון מסוגו בארץ, ומהווה הקדמה למיפגש חשוב ביותר שייערך ב־26 ביוני. אז ייערך בארץ סוף־שבוע ליוגיסטים, לרגל בואה של אישיות חשובה בעולם היוגה העולמי — סואמי ונקאטסנדה. במשך שנתיים ימים עמלה רחל זולברג לשכנעו שיבוא לישראל, וביקורו הקרוב יהיה בחינת אירוע חשוב. בכל ביקוריו הקודמים בארץ, נפגש סואמי ונקאטסנדה, שהוא פטרון אירגון היוגה האירופאי והבינלאומי שמרכזו באוסטר־

(המשך בעמוד 52)

בעיקבות מיפגש בינלאומי בישראל, הפכה המדינה מקום לעלית־רגל ליוגיסטים

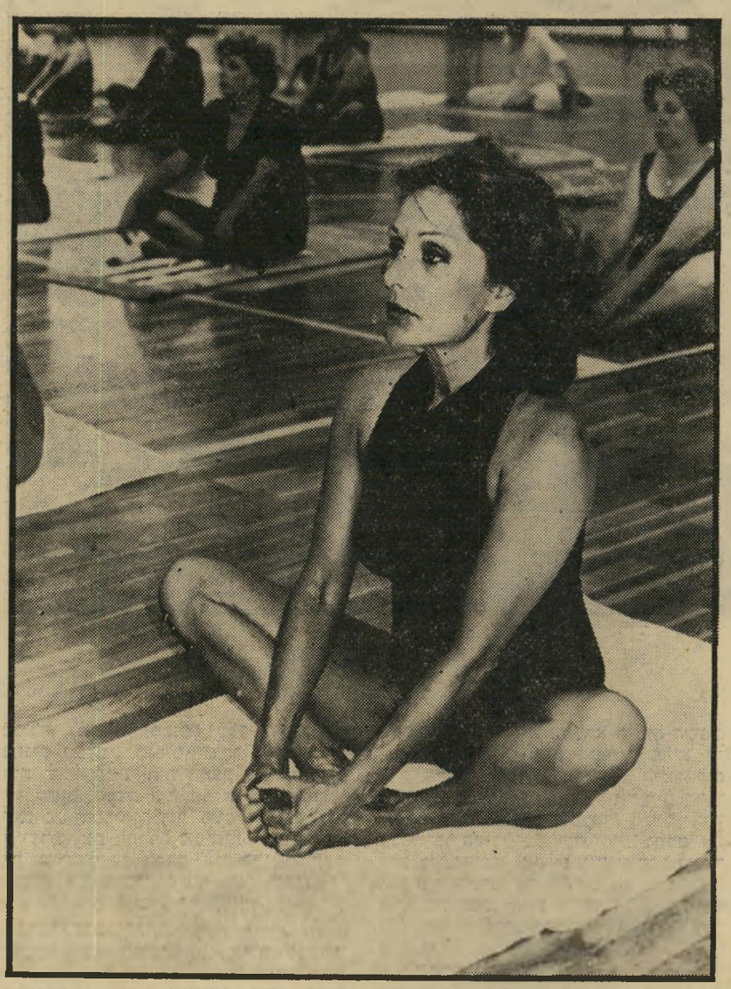

המורה קלוד פלטייה, נשיאת אירגון מורי היוגה ב־צרפת, הדריכה את סיאנס היוגה אשר התקיים באולם הקאונטרי **קלאב** בתל־אביב.

הנר עמידת הנר היא אחת התנוחות החשובות ביותר ביוגה. מסדירה בעיות משקל ומשחררת כאבים.

שלווה סטואית תוך טיקול רגליים וריכוז המחשבה בתוך הנעשה פנימה, מרחפת העוסקת ביוגה בספירות העליונות, ומגיעה לשלווה נפשית הרחק מטרדות היום־יום. שלווה זו מקלה על מתח חיי היום־יום.

קולנוע

סרטים

שיגעון של זכרונות

לא כדאי להתייחס אל שיגעון של מולדת לפי אמות־המידה של הסרט התעודי השיגרתי. שכן, הבמאי יורם לוי והמפיק יצחק קול אינם מנסים בסרט זה להרכיב תמונה מסודרת של מדינת ישראל בעשרים השנים הראשונות שלה, מתוך קטעי היומנים שהיו באותו הזמן צמודים להקרנת כל סרט בבתי־הקולנוע; הם אף

במאי יורם לוי
בחיוך עצוב

וששכר שדמי זוחץ ידי עוזי נרקיס בנוכחות חיים בריב
המעמד המבזה אחרי רצח כפר קאסם

לא ניסו לנתח מצבים, לאבחן קווי־אופי מסויימים המאפיינים את העם היושב בציון, בסך־הכל, מי שמחפש עשייה קולנועית שיטתית, או תעודה מעמיקה ובעלת מסקנות ברורות, לא ימצא בסרט כל תשובות.

שיגעון של מולדת נראה בראש וראשונה כהתבוננות לאחור של מי שמתקשה לראות את ההווה. בתוך המירוץ החומרני המטורף, שבו אנו נתונים, בתוך קלחת פוליטית המסתבכת והולכת, שבראשה מנהיגים שאמינותם פוחתת והולכת, בתוך ימים ללכת לקולנוע, לא יוכל שלא להיזכר בהיוך מלא געגועים בסירטוני הפירסומת שבהם השתתפו גדעון זינגר ויעקב"ה בן־סירא, בהעלאת עזים לארץ־ישראל, במלכת־היופי של יהדות מכסיקו הדשנה, בעדלאידעות ובמיצעדי יום־העצמאות. קשה עדיין לדעת מה יאמרו דברים אלה לקהל צעיר שלא ידע אותם מעולם.

מה שברור, תוך התבוננות בסרט זה, הוא שעם ישראל איבד לחלוטין את תמימותו, את נכונותו להיסחף בשימחה או בעצב, את הכושר לחייך ללא יסורי־

אופירה ארז מדגימה איך לחצות כביש
נבון היתה צברית 56'

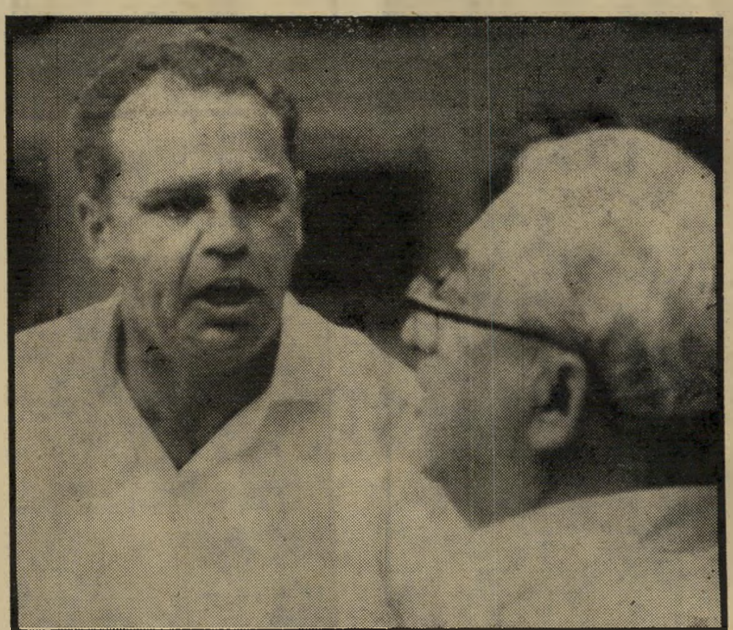

שוטרים חמושים במהומות ואדי סאליב
התולעים שעיצבו את ישראל של היום

מבוכה לאומית ומבוכה כלכלית ובידוד מחניק וצדקני, מנסים יוצרי הסרט להראות שלא תמיד היה המצב כזה. הזמנים היו קשים, המצב היה חמור, אבל היאוש, האכזבה והמרירות של היום הן התופעות שיוצרות את החרדה אמיתית. „הייתי רוצה שייצאו מן הסרט עם הרגשה קצת עצובה על אובדן משהו יקר שהלך ואינו," אמר המפיק יצחק קול.

נימי נוסטלגיה. קשה לדעת באיזו הרגשה ייצאו הצופים מן האולם, לכשיתחילו ההקרנות המיסחריות של הסרט. קשה להתנבא — מפני שרגעים רבים בסרט פועלים בצורה ישירה וברורה מאד על נימי הנוסטלגיה, ומי שנהג באותם הימים או להזיל דימעה ללא בושה. השנים שלאחר מילחמת ששת־הימים (שהיא הפרק האחרון בסרט) עשו את הישראלים חשדנים יותר, ציניים יותר, וזהירים הרבה יותר. קשה להניח שמראה מנחם בגין בבגדי־ים, הטובל בבריכה, היה מחמם את הלב כפי שעשה זאת דויד בן־גוריון כאשר הסכים להצטלם, צף על פני המים, בחברת פולה הדואגת. היום בוודאי היו קוראים לזה תעלול פירסומת, או לא חשד בכך איש.

התפוח והתולעים. הסרט עובד בעיקר על שני מישורים עיקריים. מצד אחד, הוא אוסף מיקבצים של אירועים, שהקשר ביניהם הוא יותר באסוציאציה מאשר

שמואל תמיר ציוץ על מנחם בדר בוועידת חרות
המוצץ שפוצץ

בהמשך דיאלקטי כלשהו, וכוחם לרתק את הקהל נשאב לא מעט מן הניגוד שביניהם. הומור מול טראגדיה, מהומות מול תחרות־יופי, וכדומה. המישור השני הוא זה שבו מראים לישראלים של היום, כיצד נראו האח"מים שלהם לפני שני עשורי שנים ויותר. גילה אלמגור ואורי זוהר בסירטי פירסומת; מנחם בגין מזהיר שלא ישלים עם נסיגה אחרי מיבצע קדש; אופירה גבון מדגימה כיצד לחצות נכון את ה־כביש (באותם הימים היתה עדיין אופירה ארז ו„צברית 56"); יהורם גאון ואריק

נחמן פרקש נעצר לראשונה
הפושע שהפך לאגדה

אזרי זוהר בסרטון פירסומת
האגדה שחזרה בתשובה

איינשטיין שרים יחד בלהקת הנח"ל; מאיר פעיל במדי צבא לוחץ, כנציג המימסד, את ידי מפקד כוחות או"ם באיזור; ויו־סל"ה שומכר בפרשה שהסעירה את המדינה בשעתו.

אבל בתוך התפוח הנאה והמבריק הזה, של ארץ־ישראל היפה, אפשר כבר להב־חין בתולעים הנוגסים את נסיגותיהם

בין האשה והגרושה

להתחיל מחדש (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — גבר עוזב את אשתו היפהפיה, המתיימרת להיות מלחינה־זמרת, ומתעלסת בחשאי עם מעבידו. הוא יוצא את הבית ואת העיר ניו־יורק, ועובר לגור בבוסטון, בקירבת אחיו וגיסתו, במגמה להתחיל שם הכל מחדש. הוא מצטרף לחוג גרושים מסוגו, ובבית אחיו, המציף אותו בחום המישפחתי של „יידישע מאמע", הוא פוגש מורה גרושה, פחות יפה, אבל הרבה יותר חיונית מאשתו, המגששת אף היא את דרכה אל עצמאות ריגשית. מרגע זה והלאה, נמצא הגבר בקודקדו של משולש, כשהוא נמשך מצד אחד אל האשה שעזב, אבל אוהב מצד שני, את האשה שנכנסה זה עתה לחייו.

אם כל זה נשמע כמו חומר למלודראמה סוחטת דמעות, אין צורך לחשוש. הבמאי אלן ג' פאקולה שומר לכל אורך הדרך על פיכחון מוחלט, ואם כי אין ספק שהוא מזדהה עם גיבוריו, הוא מאמץ לעצמו נימה הומוריסטית מבודחת עד כדי כך, שנדמה כאילו הוא משתדל בכוונה לא לקחת את הדברים ברצינות גדולה מדי. הצגת הבדידות של הגבר המוצא את עצמו גלמוד אחרי פריחת הנעורים הראשונה, היא נקודת מבט מרעננת, אחרי סרטים רבים שהתרכזו בבעיות האשה, ומבחינה

ריינולדס וקלייבורג: לאהוב מחדש

זו, הסצנה המרגשת והמפתיעה ביותר היא המיפגש בין הגרושים, במרתף של כנסיה, שם מתנה כל אחד מן הנו־כחים את צרותיו שעה שהמצלמה, בתנועה סיבובית ארוכה, עוקבת אחר הבעת פניהם של המאזינים.

חזרה אל חיק הטבע

הפרש החשמלי (אלנבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — למרות שמדובר כאן באגדה הוליוודית לפי מיטב המסורת, עם דמויות גדולות מן החיים, והטוב המוחלט שמנצח את הרע המוחלט, ועם הפרט שמתקומם בהצלחה נגד המימסד ויכול לו, זהו אחד הסרטים הנעי־מים והחביבים שיצאו את חרושת הקולנוע מזה זמן רב.

הסיפור יכול בהחלט לעשות רושם של מחאה חב־רתית: אלוף רודיאו מזדקן, מוכר את שמו ותהילתו לחברת דגנים. הוא צריך לרכב על סוס מפורסם, באמצע קאזינו בלאס־וגאס, שעה שהפירסומאים מצביעים עליו כהתגלמות הבריאות הנובעת מאכילת דגנים מסויימים בכל בוקר.

יום אחד, כאשר הוא מגלה שהסוס סומם כדי שלא ישתולל במופע, ואילו הוא עצמו שתוי, כדי שלא לבזות לעצמו יתר על המידה, מחליט הקאובוי להתמרד. הוא נוטל את הסוס, יוצא מבעד לאולם הקבלה של הקאזינו אל מרחבי הטבע, כאשר כל השוטרים, המפרסמים ואנשי־התיקשורת יוצאים בעיקבותיו: הפרש, סמל רוח־המערב החופשית, התמרד נגד עולם הפלאסטיק אכול הסמים, השקרים ותאוות הבצע, חזרה אל חיק הטבע.

רק כתבת טלוויזיה אחת, פיקחית ויפה, היא שמפענחת את כיוון מנוסת המורד, דוהרת אחריו, בתחילה אומנם מתקשה להתאים את עצמה לתנאים הקשים של חיים

רדפורד ופונדה: נוכחות מלבבת

בערבה, אבל בסופו של דבר לומדת להבין כי אין מדובר בגונב סוסים, אלא במי שמאס בחברה המעוותת שבתוכה הוא חי.

אפשר, כמובן, לזלזל באגדת ילדים מסוג זה, אבל תהיה זו טעות. רוברט רדפורד וג'יין פונדה, בשני התפ־קידים הראשיים, מצליחים למלא באישיותם את הדמויות, ולהפוך קהל שהוא אולי אדיש, לחסיד נלהב של התיאוריה שהם מייצגים.

גיזה אלמגור בסרטון פירסומת
זכרונות מן התקופה הבלונדית

הראשונות לקראת ישראל של היום. פרעות ואדי־סאליב; ישששכר שדמי מאושר אחרי שזוכה במישפט כפר־קאסם ולוחץ את ידי ידידיו, בנוכחותו המחייכת של חיים בר־לב; שמואל תמיר מתנצח בזעם אלים עם יוחנן באדר, בכנס חירות (על רקע שיר השכונה והרמז המוסיקלי ברור בכוונתו). אלה היו כבר סימנים לבאות, שאכן באו.

בסך־הכל, זהו מבט חטוף על ישראל שאיננה עוד. מבט לא מסודר ולא די־דאקטי, מבט שמטרתו העיקרית לשעשע את הצופים ולהזכיר להם נשכחות; את ברקו ז"ל מלהקת הנח"ל ואת זיוה רודן כמלכת היין, את רפי בליץ שירה בקופאי של קולנוע צפון ולא גילה שום סימני חרטה ואת נחמן פרקש שהפך אגדה. לכן נגרע חלקה של ההיסטוריה בהיעדר תאריכים מדוייקים שיש להם משמעות בהבנת האירועים, ואנשים צעירים ימצאו עצמם מתקשים לזהות מיקרים או אנשים ששמם אינו מופיע בגוף הסרט. לעומת זאת יתגבר הערך הבידורי בקטעים מסו־יימים המצויידים בפס־קול המקורי של קרייני־החדשות של פעם, ועצם העברית של שבת והקולות הבומבסטיים של עזריה רפפורט, יעקב בן־הרצל או אלימלך רם משעשעים בזכות עצמם.

(המשך בעמוד 52)

(המשך מעמוד 49)

ליה, עם אישים דגולים, והיה ידידם של פרופסור הוגו ברגמן ודוד בן־גוריון ז"ל. בביקוריו ברומא נפגש עם האפיפיור ה־מנוח, פאלוס השישי, ובביקורו הנוכחי ב־ארץ ישהה שנים־עשר יום. שלושת הימים הראשונים של הסמינר, שיערך בבית ג'סן בנתניה, יהיו פתוחים לקהל הרחב המוזמן להצטרף. לאחר מכן, יהיו שלושה ימי לימוד מעמיק בראג'־יוגה, שהיא יוגה של המחשבה, ובאלה ישתתפו מורים בלבד.

היוגה כיום, אחרי חמשת אלפים שנה של קיומה, עדיין לוטה בערפל, ומעטים יודעים בכלל מה הפירוש האמיתי של תו־רה הודית עתיקה זו. בגלל חוסר הידע, מייחסים ליוגה תכונות משונות ומעוותים את המשמעות האמיתית שלה, ורבים נמנ־עים מלעסוק בה בגלל דעות קדומות.

חינוך עצמי

ה יוגה נוהגת בהודו, הארץ שהריה נישאים לגבהים שאין כמותם בעולם כולו. שם, על אחד מרכסי ההימלאיה, בחר הרופא המפורסם סואמי שיוואננדה להקים את האקדמיה למורי יוגה ברישיקש. זהו

הקשת מותחת את גווה של הצעירה, ומהווה את הניגוד לתנוחת הנר. בתרגילי היוגה יש לכל תנוחה את התנוחה המנוגדת, כהשלמה.

בית־הספר שאליו נוסעת רחל זולברג ו־עימו היא קשורה כל הזמן. סואמי שיוואנ־דה הוא האב הרוחני של יותר ממיליון יוגיסטים ברחבי העולם. היא נפטר ב־1963, אך תלמידו הנאמן, שיבקר בישראל בחודש יוני, סואמי ונקאטסננדה, הצליח להעביר את כל תורת מורו הדגול, ו־להפיץ את ספריו, תוך שהוא מעמיד את עצמו בצל מורו בצניעות האופיינית ל־יוגיסטים.

היוגה איננה דת. זוהי שיטה לחינוך עצמי. היא מקדמת את הבריאות, מאפשרת שליטה על הרגשות וביקורת על המחשבה, באמצעות תרגילי נשימה ותרגילי מחשבה. מטרת החינוך העצמי היא להסיר מיכשו־לים ולהתגבר על פחדים, חולשות, ומצבי לחץ של קינאה, שינאה וגאווה, הגורמים לאדם לסבול בחיים. היוגה באה ללמד את האדם איך להתגבר על מצבים אלה. אדם העוסק ביוגה, מכיר בחולשותיו ומנסה ל־התגבר עליהן. לפעמים אדם בא ללמוד את היוגה כדי לפתור בעיות של נדודי־שינה או כאבי־גב, ואז אין הוא מקדיש מספיק מחשבה לשאר הצדדים של התורה המעמי־קה. משתפתרנה בעיות אלה, יתפנה ו־יחשוב שגם הזולת הוא בן־אדם הראוי ליחס של כבוד וחשוב לא פחות מעצמו. מטרת־העל של היוגה היא האהבה. כל אדם, כל בעל־חיים, כל צמח נושמים מ־אותו כוח אלוהי. מובן שאף אחד אינו מושלם, וכולם נמצאים תמיד „בדרך". כמו בתורת ישראל, כך גם ביוגה יש עשרת הדיברות. ואלה הן הדיברות של יאמה וניאמה, החוקים בין אדם לחברו ובין אדם למקום. אחת הדרישות החשו־בות ביותר היא לא להזיק לדבר. אין להרוג על־מנת לאכול ואין פוגעים באיש או בכל יצור אחר. האדם היוגי צריך להק־פיד בלשונו מאוד, כי גם אמירת האמת פוגעת לפעמים בזולת. עליו להקפיד גם על מזונו.

מצב הוראת היוגה בעולם המערבי לא היה טוב עד השנים האחרונות. את עיקרי היוגה, שהובאו למערב בסוף המאה שעברה אימצו מורים ששמו את הדגש על היוגה כסוג של התעמלות. כדי לשפר את המצב, החליט סואמי שיוואננדה לייסד את האקדמיה ליוגה, וציווה על תלמידיו לשוט בעולם ולהפיץ את התורה בצורה המושלמת שלה. תלמידו במשך שש־עשרה שנה, שהיה לו כבנו, סואמי ונקאטסננדה, יצא לדרום־אפריקה, משם למאוריציוס, שם בנה לו את מישכנו בין נסיעותיו ה־רבות בעולם, המוקדשות להפצת היוגה.

כשהגיע לארץ ב־1965, כמעט לא ידעי את שמעו. מעט המכירים שהיו לו אירגנו כאן סמינר. בין המשתתפים היתה גם רחל זולברג, שעד אז עסקה ביוגה רק לעצמה, ולא ראתה בהוראת היוגה מטרה. הסואמי שיכנע אותה ועוד אחדים, לעסוק בהוראת היוגה, ומאז היא תלמידתו הנאמנה, ו־העמידה דור חדש של מורי יוגה, שלכל אחד מהם יש כיום כבר מאות תלמידים בארץ. מאז, הוא מוזמן מדי פעם לארץ וכל ביקור שלו נותן אפשרות לערוך סמי־נר ליוגה, המעלה את רמת המורים ו־היוגיסטים בארץ.

הספרות בנושא היוגה בשפה העברית דלה מאד, אך בקרוב מאוד, לקראת בואו של סואמי ונקאטסננדה בארץ, יצא בעב־רית סיפרו העוסק ביוגה, שתורגם על־ידי רבקה („קיקה") הארט.

משיחה עם קלוד פלטייה, יושבת־ראש אירגון מורי היוגה בצרפת, שנוסד בערך לפני 13 שנה ל־12 מורים והמקיף כיום כ־600 מורים מאורגנים ועוד רבים בלתי־מאורגנים, מסתבר שאת הקבוצה שבאה לארץ ליווה האב ז'אק בלאש. הוא דובר עברית ומומחה לתנ"ך. זהו ביקורו העש־רי בארץ, ולכן היה מדריך הקבוצה.

קלוד פלטייה מספרת שהאירגון הצרפתי נוסד כדי להעלות את הרמה של המורים הצרפתיים, שעד אז עסקו ביוגה כבהתעמ־לות. כיום, הודות לשלושת בתי־הספר ה־גדולים בפאריס, בתוכם בית סיפרה, שהוא הוותיק מכולם, מקדישים הלומדים בו אר־בע שנים ללימוד כל המיקצועות הנחוצים כמו פיסיולוגיה, אנטומיה, דיאטה ואמנות הודית, תוך התייחסות למקורות היוגה ו־לפראהנאימה (הנשימה).

ז'אק בלאש, הוזכר כנציג תורת הגיטא. הבהגבאד גיטא הוא ספר שירה הכתוב ב־שפת הסנסקריט העתיקה, ובו מוסר־השכל לגבי כל דרכי־החיים שאדם נפגש עימם. בדרך־כלל קוראים בו כל יום דף (מה שמזכיר את קריאת הדף היומי בתנ"ך אצל עמים רבים), וזה מעודד מאוד ומזכיר לאדם שאין הוא לבדו בעולם. פרופסור ז'אן וארן, שעימו נפגשה רחל זולברג בביתה של פלטייה בפאריס, ערך קורס לתורת הגיטא בכתב בצרפתית, זכעת מתרגמים את הקורס הזה גם לאנגלית. כך יוכל להתרחב חוג יודעי הגיטא. בשי־חה שנערכה בקאנטרי־קלאב באותו אחרי־הצהרים, שאלו המשתתפים כיצד אפשר להתרכז למרות קשיים ומכשולים, מה נ־תן לעשות בעזרת היוגה? התשובה היתה שזה דורש אימון יום יומי בהאטא יוגה: להפנות את תשומת־הלב לרגשות, למצב הגופני, לזרימת הדם, למחשבות שחולפות בראש, ואז מצליחים יותר ויותר להגיע למצב שבו שולטים במחשבה, ולא היא היא השולטת באדם. אין פה פתרון צ'יק צ'אק. זה דורש אימון של שנים.

גם אירגון מורי היוגה בישראל, שנוסד בינואר 1979, הוקם כדי לשפר את מצב הוראת היוגה בארץ. לאחר שהתקבלה ישראל בחמימות רבה ופה אחד כחברה באירגון האירופאי, ולאחר שנציגי אירגון מורי היוגה הצרפתים ביקרו בארץ והביעו את שאיפתם לחזור לכאן בכל שנה כדי לקיים פה סמינרים, יש תיקווה שישראל תגיע לרמת הוראה גבוהה ביוגה, והודות לאווירה הרוחנית הנעלה שיש בה, כדברי האורחים מחו"ל, שבגללה קל להם לחרגל את היוגה בארץ יותר מאשר בכל מקום אחר בעולם, יש תיקווה שישראל תהפוך מרכז עולמי לעליה לרגל של יוגיסטים, ולמרכז רוחני להם, ואולי עיקרי היוגה הדוגלים באהבת אדם את רעהו יביאו ל־קירוב לבבות בין כל שוכני האיזור.

(המשך מעמוד 51)

את המסקנות, ההיהורים על ישראל של אז מול ישראל של היום, יצטרך כל צופה להסיק לעצמו. שיגעון של מולדת יספק לו רק את הזמר הגלם.

פגישה שכזאת

במאי הסרטים התעודיים השווייצי, יורג האסלר, הגיע לישראל במיסגרת שבוע ה־סרט השווייצי שנערך בשלושת הסינמ־טקים. אבל מעבר לעצם הצגת סירטו התעודי יוספסון, על פסל יהודי שמישפחתו נספתה בשואה, אשר חי היום בשווייץ,

זיווה רודן כמלכת־חיין
כשהיין צה"ל בכוסות

היתה להאסלר מטרה נוספת בביקור. הוא חיפש אפשרות לשיתוף פעולה ישראלי בסרט שעומד להפיק הקולקטיב של צי־ריך, הכולל קבוצת קולנוענים המשתפים פעולה זה עם זה באיזור הגרמני של ארץ האלפים, ומתמחה בהפקת סרטים בעלי גוון חברתי ביקורתי נועז.

הסרט שבו מעוניין האסלר לקבל תמי־כה ישראלית, יעסוק בנושא רגיש מאוד בביתו: מחנות עבודת הכפיה שבהם ריכ־זו הפליטים שהגיעו לשווייץ במילחמת־העולם השנייה. „זאת עדיין אחת הסיבות לכך שעלינו להתבייש בפני העולם," הס־ביר האסלר, וכנראה שהוא וחבריו מצאו אוזן קשבת גם בבית, שם זכו כבר בתמיכה משמעותית הן מן המימסד והן מקרנות פרטיות. בישראל הוא מקווה למצוא גוף שיבחין בחשיבות הנושא לגבי העם היהודי וימצא לנכון לשתף פעולה.

אבל הפתעה נוספת ציפתה לבמאי, אשר הגיע בחברת רעייתו, ילידת טרי־נידד, ובתו הקטנה. להקרנת הסרט יוספסון בסינמטק תל־אביב, הגיעה גברת, הצמודה לכיסא־גלגלים, והציגה את עצמה בפני האסלר. היא היתה ידידתו של הפסל יוזפסון, לפני שנים רבות, כאשר איש עדיין לא ידע מאומה אודותיו.

במאי יורג באסלר מבקר בישראל (עם אשתו וכתו)
לקראת שיתוף־פעולה בישראל

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — **אפוקליפסה עכשיו, קרמר נגד קרמר, תוף הפח, ני־שואיה של מריה בראון, שיעה, ויולה מוסרי מאוד, תרגילים כי־התבגרות.**

ירושלים — **אפוקליפסה עכשיו, קרמר נגד קרמר, זה קרה מחר, נורמה ריי, הפינדרום הסיני, גב־רים במלכודת.**

חיפה — **תוף הפח, נערת הטיפין והכלש.**

תל־אביב

★★★ **תרגילים בהתבגרות** (צפון, ארצות־הברית) — ארבעה נערים בוגרי גימנסיה בעיירת שדה אמריקאית מגששים את דרכם לעתיד. סרט מלא אהבת חיים, הומור ודמיון רגיש. מישחק מלא כן של ארבעת השחקנים הראשיים, כולם אלמונים.

★★★ **ליזה מוסרי מאוד** (תכלת, הונגריה) — נערות בית־בושת מעמידות פנים כדיירות בפנסיון לבנות טובים, כדי להסוות את האמת על אורח חייו של צעיר המתגורר במחיצתן, מפני אמו המבקרת במקום. מבט נוסטאלגי ואסתטי מאוד על הונגריה של תחילת המאה. במאי: קארולי מאק.

ירושלים

★★★ **זה קרה מחר** (אורגיל, אר־צות־הברית) — פגישה דמיונית בין ה. ג. וולס לבין ג'ק מרטש הבטנים גולשת בעזרת מכונת זמן, מן המאה הקודמת לימינו אנו. סרט מדע־בדיוני מותח ומרתק, משר־חק היטב על־ידי מאלקולם מקדואול ו־דויד ורנר.

★★★★ **גברים במלכודת** (רון, ארצות־הברית) — סירטו המפורסם של ג'ון בורמן, על ארבעה גברים שיוצאים לשוט בנהר פרא, ומסעם מוריד מהם את הזוהר בני התרבות. עם ברט ריינולדס, ג'ון וויט ונד ביטי.

★★★ **נורמה ריי** (בניני האומה,

ארצות־הברית) — סיפורה האמיתי של אשה פשוטה מעיירה דרומית, שנלחמת להקמת איגוד פועלי טקסטיל במקום, למ־רות היותה אשה ולמרות ההתנגדות של בני המקום להתארגנויות מסוג זה. סאלי פילד, שזכתה בפרס אוסקר, בתפקיד ה־ראשי.

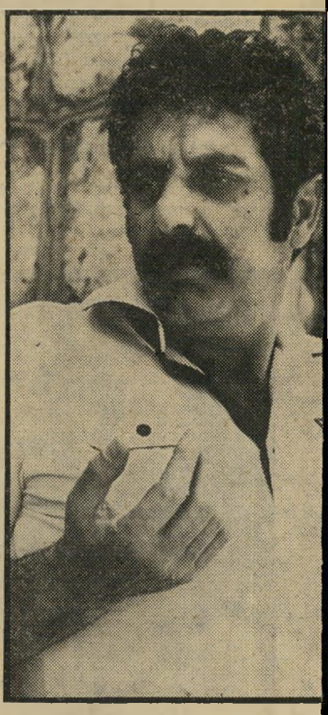
חיפה

★★★ **דירה לשניים** (מוריה, אר־צות־הברית) — רקדנית בדימוס שגרה עם בתה, נאלצת לחלק את דירתה עם שחקן צעיר ושאפתן. קומדיה של ניל סיימון, עם דגש על מצבים תיאטרליים ודיאלוגים, הם מישחק טוב של מרשה מייסון וריצ'רד דרייפוס.

במדינה

(המשך מעמוד 46)

מכונית הישנה בצורה חובבנית ו־חסרת תיחכום כזו? לעמירם יש כמה תשובות אפשריות. מסתבר כי איש־העסקים בן ה־45 הספיק ל־הסתבך בשנה האחרונה עם כמה וכמה גורמים עוויגים. סיפורו הת־חיל בכך שמשך עשר שנים היה יבואן של מכשירי סטריאו וטלוויזי־יות. החברה בבעלותו א.ב.י.ע. ייבאה סחורות מהמיזרח־הרחוק, מגרמניה ומכל מקום אפשרי אחר. עסקיו הצליחו יפה והוא גילגל מיליונים. צרותיו התחילו כאשר הסתכסך עם סוחר בשם שלום וייצמן. עמירם ייבא עבורו כמה טלוויזיות, וגילה כי אלה נמכרו

בעל מכונית בן־ימיני
מי השחית את הצמיגים?

לעובדי המכס במחיר צנוע להפ־ליא. אחר כך גילה כי וייצמן עקף אותו, ייבא בעצמו טלוויזיות מחב־רות שעימן היה עמירם קשור, בלי לשלם את העמלה הראויה. עמירם פנה אל עמיל־מכס, אלחנן דנקנר, וביקש ממנו להיות בורר.

עמירם גילה לעמיל־המכס כי הוא חושד שוויצמן מרמה את המכס ומשתמט מתשלום מכס ומיסים אח־רים. זמן קצר אחר כך נעצר עמי־רם, וישב 23 יום במעצר. הוא נחשד בעבירות מכס שונות, החב־רה שלו נסגרה, והוטל עליה קנס של שבעה מיליון לירות. ועמירם עצמו שוחרר בערבות של חמישה מיליון לירות.

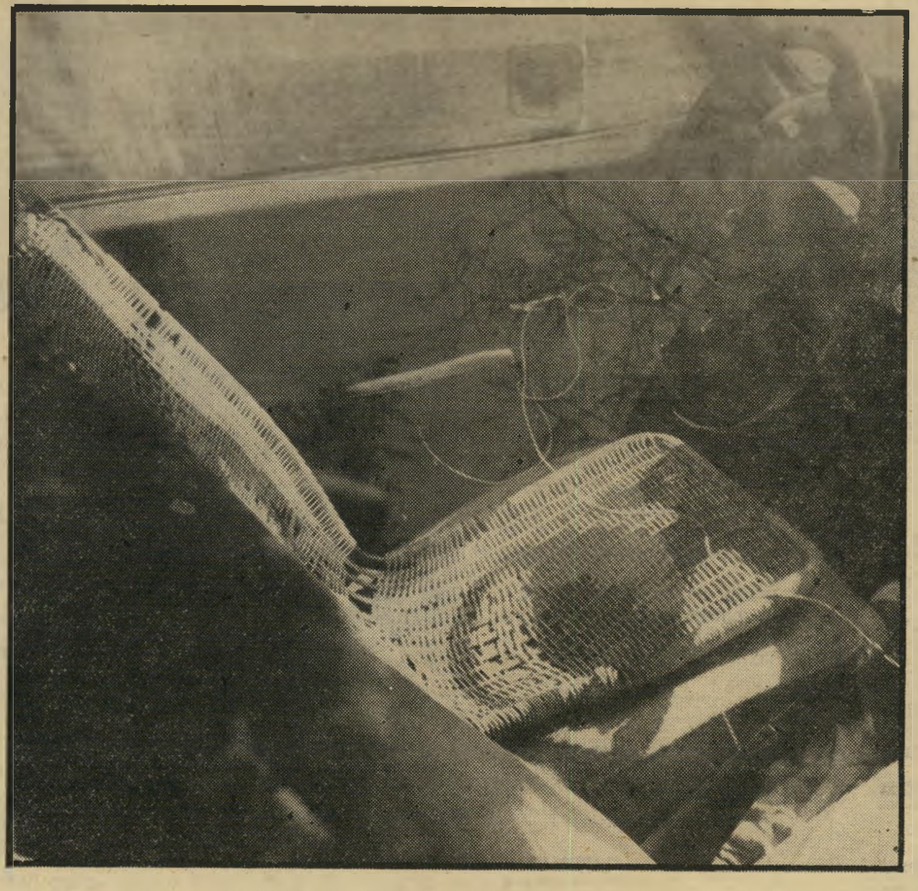
חסר שימוש. לפי דברי עמי־רם הכריע דנקנר לטובתו, ופסק שעל וייצמן לשלם לו 150 אלף לירות. אך עד היום לא קיבל את הכסף. לעומת זאת החל המכס ל־התנכל לו. הוא בטוח כי עלה על אנשי מכס מושחתים, העוזרים ב־הברחות ומקבלים שוחד, אשר להם קשרים טובים בעולם התחתון, והם אשר משסים בו את המישטרה, ואפילו מילכדו את מכוניתו.

עמירם אינו עובד מזה שנה תמימה, מאז מעצרו הראשון. ביג־תיים צבר חובות שונים. כתב־אישום בענייני המכס עדיין לא הו־גש נגדו, אך כיוון שבית המכס בקריה בתל־אביב נשרף זמן מה אחרי שיחרורו ממעצר, נעצרו גם הוא וגם וייצמן כחשודים בהצתה. שניהם שוחררו, מפני שלא נמצאו ראיות.

ואז נפרץ גם מחסן־ערובה של חברת ס.ר.ת., שאלחנן דנקנר הוא אחד מבעליה, ונגנבו מתוכו מכשי־

חבלן המישטרה, באפודת מגן, בצאתו מהמכונית
מי הטמין את הרימון?

חוטי המיזכור שחוויכו מההגה אל רימון־היד
מי שבר את השימשה?

רי טלוויזיה, שלדברי עמירם היו מוברחים.

הדבר היחיד שבו נאשם עמירם בן־ימיני בסופו של דבר, היה סירוב למסור עדות לשילטונות ה־מכס. סעיף חסר שימוש, שהיחיד שהואשם בו עד היום היה נער־השעשועים המזדקן, פוקה הירש, שהלך לעולמו.

אך התנכלויות לבן־ימיני לא נפסקו. לפני כמה שבועות נעצר על־ידי המישטרה, בעיקבות מידע סודי כי בביתו נמצא רכוש גנוב. בין היתר נמצאו בביתו מדי צה"ל ודרגות רב־סרן. איש המישטרה ש־עצר אותו, האשים אותו גם בהתח־זות לרב־סרן. המישטרה לא טרחה לשאול מהי דרגתו של עמירם ב־מילואים. לוא היו שואלים, היו מגלים כי דרגתו של החשוד היא אמנם רב־סרן, והוא משרת אצל דובר צה"ל.

שיחות מאיימות. לדברי עמירם הפך מאז זהיר ביותר, ו־היה מציץ כל בוקר במכוניתו ו־בודק אם אינם ממולכדת. השבוע נשאה זהירותו פרי. אחרי שראה את ארבעת הצמיגים המרוטשים ו־החלון המנופץ, הבחין גם בחוטים ליד ההגה.

עמירם טוען, ללא היסוס, כי ה־מתנכלים לו הם אותם אנשי המכס שעל יבלותיהם דרך בשנה האח־רונה. השערה נוספת שהעלה: יד נושיו בדבר, והם מזהירים אותו ל־שלם את חובותיו. ההשערה השלי־שית הסתמכה על שיחות מאיימות שקיבל בטלפון בעת הסיכסוך עם שלום וייצמן. ואמנם בכיוון זה פעלה המישטרה ועצרה את אהרון כהן, תושב שכונת־התיווקה וחבר של וייצמן. הוא נחשד במילכוד מכוניתו של בן־ימיני.

אך נשארו עדיין כמה שאלות פתוחות: מדוע לא היה נפץ ב־רימון? האם היתה זו רק אזהרה? ואם אמנם היתה זו רק אזהרה, מדוע לא הסתפקו בחיתוך הצמיגים ובשבירת השימשה? על חלק מ־השאלות יחזור בוודאי בן־ימיני וישאל עצמו, כאשר יתבקש על ידי המישטרה לעבור מיבחן של גלאי־שקר.

דרכי־חיים

המעשה המגונה

אם אכן ביקש[illegible]
למצוא עבודה מרוע[illegible]
לבשה הנערה חזוק[illegible]?

פרוס סולימן חוסרובי הוא שו־טר. לא היה בכך כל דבר יוצא דופן, אלא שהשוטר יפה־התואר (29) נאשם בימים אלה בכך ש־עשה מעשה מגונה בקטינה.

בכתב־התביעה שהגישה התו־בעת הלנה ביילין נאמר, כי בת־חילת חודש ינואר השנה, הופיע השוטר כשהוא לבוש מדים, בנייי־דת מישטרה, בביתה של המתלו־ננת (אשר שמה נאסר לפירסום). הוא הציע לה לבוא עימו בריכבו, כדי שישיג לה מקום עבודה.

היא עלתה למכונית, וכאשר התחילו בנסיעתם ראתה, כי אינו נוסע למרכז העיר, אלא לחוף־הים.

ליד החוף עצר השוטר את ריכ־בו והורה לה לרדת. כאשר התנג־דה סטר לה שתי סטירות על פניה, והפיל אותה על החוף. הוא פשט את בגדיו, שכב עליה והורה גם לה להתפשט. כשסירבה קרע מע־ליה את חלוקה, הנחית אגרוף ב־פניה והיכה בה בכל גופה. אז, כאשר נחלשה התנגדותה הצמיד את אבר מינו בין רגליה.

כאשר התלוננה הקטינה במיש־טרה נעצר השוטר ושוחרר מייד בערובה, אך הושעה מתפקידו עד סיום המישפט.

רק הכטיח לעזור. לפני ימים אחדים, כאשר נשאל השוטר על־ידי השופט אם הוא מודה באש־מה, כפר השוטר בכל עובדות ה־מעשה המגונה.

לפי גירסתו הוא אכן פגש את הנערה באותו יום במרכז נתניה יחד עם אחיה, נתן להם טרמפ ל־קולנוע שרון להצגה יומית, ואז התבקש על־ידי אחיה למצוא לה מקום עבודה. כיוון שנזכר, כי אחד מסוחרי העיר ביקש ממנו לפני זמן למצוא עבורו פקידה, הבטיח לעזור.

בשעה 16.30 לקח אותה במכו־ניתו למרכז העיר, היא נשארה יו־שבת במכונית, כאשר הוא נכנס לחנות ושאל את בעליה אם הוא עדיין זקוק לפקידה. בעל החנות

(המשך בעמוד 60)

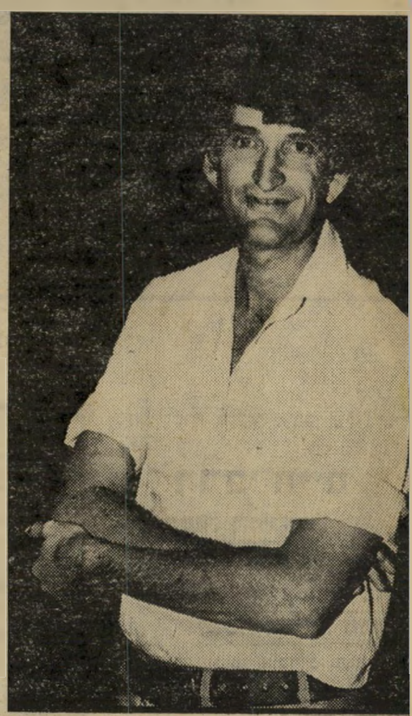
שידור

יאנוש כצנזר

מסתבר כי הפרישה של פסילת סרט ה־טלוויזיה להיות מפקד אינה כה פשוטה כפי שהוצגה על־ידי דובר צה"ל, תת־אלוף **יעקוב אבן**.

אבן צפה בסרט ואישר אותו. אחד מחיילי גולני, שהציג את עצמו כישראלי ממוצא פרסי, אומר בסרט: „לפני שהתגייסתי הייתי ציוני. עכשיו, אחרי השרות בגולני, אני כבר לא ציוני." אבן השיב שדבריו של החייל מתאזנים עם דברים אחרים שנשמעו בסרט.

אולם בדרך מיסתורית הגיע אל אלוף־פיקוד־הצפון, האלוף **אביגדור** („יאנוש")

אלוף בן־גל
מי ציוני?

בן־גל, הסיפור אודות הציונות של החייל. יאנוש ביקש לראות את הסרט, ואסר את שידורו במתכונתו הנוכחית.

העיסקות של רפיק חלבי

בניגוד להבטחתו של שר־הבטחון, **עזר וייצמן**, שלפיה לא יסולקו עוד עיתונאים מערים או מישובים בגדה המערבית כאשר מתרחשים שם אירועים, הגיע ממלא־מקום מושל רמאללה, רב־סרן בשם **שמוליק**, אל בניין בית־העירייה בליל שבירת־השמשות והציג לפני כתב־הטלוויזיה **רפיק חלבי** צו החתום על־ידו, הקובע כי השטח סגור, וכי על צוות־הטלוויזיה להסתלק מ־המקום. מאות חיילים שהוצבו ברמאללה נשאו איתם, נוסף על נישקם האישי, גם העתקים של הצו, כדי שיוכלו לגרש כל עיתונאי שהם פוגשים בו.

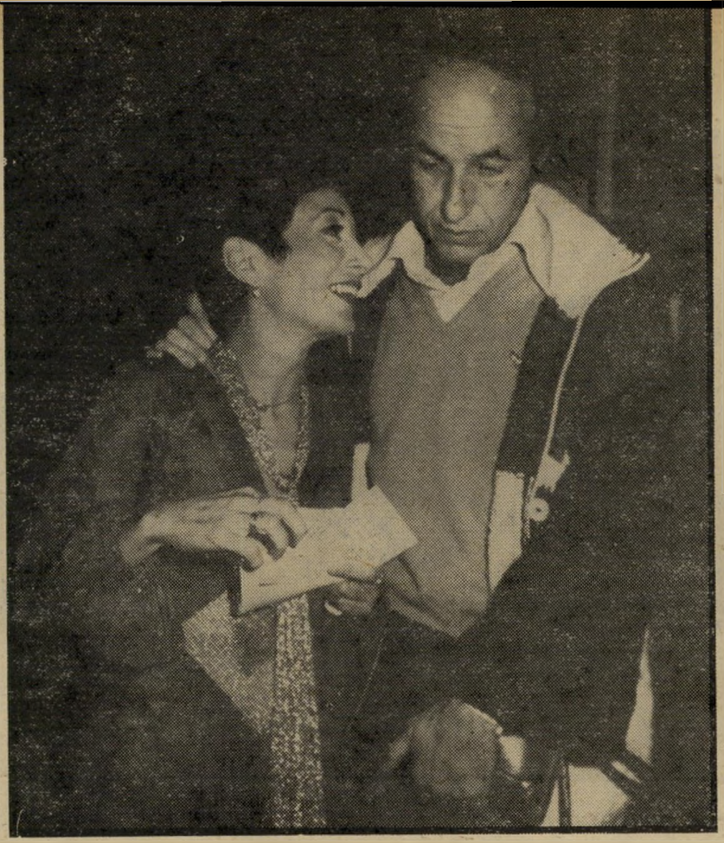
חלבי דרש מרב־סרן שמוליק להקריא לו את הצו, והורה לצלם לצלם את שמוליק מקריא את הצו ולצלם את הצו עצמו. שמוליק לא רצה כי הציבור ידע ששוב אוסר הממשל על עיתונאים לסקר את אירועי הגדה, וקרא לחלבי לבית־הממשל.

שם ערכו השניים עיסקה ביניהם. רפיק חלבי הבטיח שלא לשדר את הקטע, שבו קורא לפניו שמוליק את הצו, ותמורת זאת הירשה רב־סרן שמוליק לחלבי ולשאר ה־עיתונאים להמשיך לשהות ברמאללה, ולסקר את אירועי אותו היום.

מסקנות החקירה

מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, הורה למנהל הטלוויזיה, **יצחק** („צחי") **שימעוני**, לחקור את מחדל פס־טיבל הזמר האחרון.

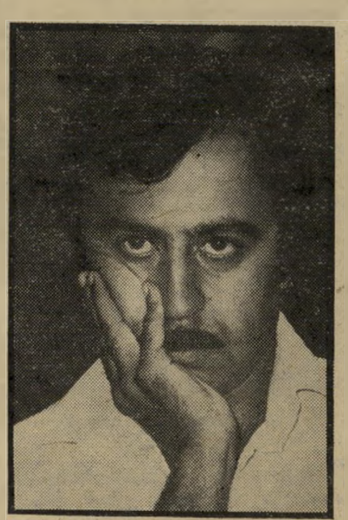
בשבוע שעבר כינס שימעוני את כל ה־אחראים על פסטיבל־הזמר כדי לערוך את התחקיר. מפיק־המופע, **חיים מזובן**, כלל לא טרח להגיע. אחר־כך טען שהוא התי־בלבל בתאריך. הטכנאים האשימו את עוב־

מנחית־מודחת מיכאלי
בין ביזיון לנקמה

די־הבמה, עובדי־הבמה האשימו את הטכ־נאים, כולם יחד האשימו את המפיקים. ה־במאי **יעקוב אסף** טען כי יום לפני ה־פסטיבל, בשעה 2 אחרי־הצהריים, ביקש לערוך חזרה כללית, אולם מרבית האמנים ואנשי הצוות הטכני כבר לא היו במקום, ומשום־כך אירע הביזיון הגדול.

שימעוני לא יכול היה להגיע לשורש הבעיה ולקבוע מי אשם. מסקנות ברוח

כתב חלבי
עיסקה עם המושל

זו הוא מתכוון להגיש למנכ"ל. נראה ש־בסופו של דבר יחליטו כי האחראי על הביזיון הוא מנהל מחלקת־הבידור של ה־טלוויזיה, **חנוך הסון**.

נקמה מתוקה

כשהדיח **יוסף** („טומי") **לפיד** את מנהל מחלקת־התוכניות של הטלוויזיה, **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**, היתה **ריבקה** („ריבקהלה") **מיכאלי** בין עובדי חטיבת־התוכניות־הקלות בקול ישראל. כמחאה על הדחת קירשנבאום שידרה אז מיכאלי במשך שעה תמימה קטעים מניקוי ראש, התוכנית שהופקה על־ידי קירשנבאום, ושהרגיזה את המימסד.

לפיד התבטא אז לפני חברי הוועד־המנ־הל: „אני לא אעשה נגד מיכאלי שום דבר. אבל אני אזכור זאת!" נראה כי לפיד באמת זוכר. באחרונה מועלה על הבמות בארץ רביו סאטירי חדש של קירשנבאום, יורדים על השבוע. ברביו, שהכרטיסים לכל הופעותיו לחודש הקרוב כבר נמכרו, מככבים **טוביה צפיר** וריבקה מיכאלי. מיכאלי קיבלה על עצמה את העבודה, אחרי שקיבלה אישור מוקדם ממנהלה הישיר, מנהל הרדיו **גידעון לכ־ארי**.

כאשר נודע הדבר ללפיד, הוא הורה למיכאלי לצאת לשנת־חופשה מהרדיו. רבים ראו בכך את הנקמה הפרטית של לפיד במיכאלי על פרשת קירשנבאום. ועד עיתו־נאי־הרדיו הורה למיכאלי להפסיק את ה־חופשה־מאונס שהוטלה עליה, לחזור ל־עבודתה ולא להפסיק את הופעותיה ברביו הסאטירי.

מילחמת החדשות

מילחמת־החדשות נכנסה להילוך גבוה. בתגובה על הטלפון האדום של **צבי ריימון** בגלי צה"ל, המסיט רבים מהמאזינים ל־תחנה־צבאית בשעות הבוקר, החליט קול ישראל להביא תוכנית יומית, שתשרע על פני כל הבוקר, עד שעות הצהריים, מעין יומן־חדשות מורחב, עם מוסיקה בין כתבה לידיעה.

בתגובה על כך מכינים עתה גלי צה"ל מערכת־חדשות חדשה משלהם. החל בראי־שית החודש תשדר התחנה הצבאית, בכל בוקר, משעה 9 עד 2 אחרי־הצהריים, לא רק את ידיעות הטלפון האדום אלא גם כתבות קצרצרות ומהדורות חדשות מיוי־חדות. מפקד גלי צה"ל, **צבי** („צביקה") **שפירא**, שיצא השבוע לטיול בן חודש בחוץ־לארץ, מכחיש שקיימת תחרות ביגו לבין קול־ישראל וטוען כי התיכנון החדש של חדשות גלי צה"ל הוא „רק עיבוי הטלפון האדום."

יערי יוחזר

כתב הטלוויזיה בקאהיר, **אהוד יערי**, נמצא בימים אלה בחופשה נוספת בארץ. בשבוע הבא יסיים יערי את חופשתו ויחזור לקאהיר, אך נראה שלא לזמן רב. אצל מנהל־החדשות, **חיים יבין**, כבר נתקבלה החלטה להחזיר את יערי בסוף החודש הבא לארץ, מאחר שיערי לא הצליח להעביר כתבות מקאהיר. יערי טוען כי המצרים פשוט אינם מאפשרים לו לקבל צוותים, ולכן אין הוא מצליח בהעברת כתבות.

לעומת זאת יישאר בקאהיר כתב־הטל־ויזיה בערבית, **אלי לניאדו**, אשר מצליח לקבל מהמצרים צוותים ולהעביר כתבות, ולעיתים קרובות גם סקופים.

דיק לא יהיה מנהל

אחת השאלות המעסיקות עתה את בניין הטלוויזיה היא מי יהיה מנהל מחלקת־התוכניות. אחרי שמנהל המחלקה שהודח, **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**, הסכים כי יאיישו את התפקיד שלו, הסיר ועד־העובדים את התנגדותו לאיוש. בשבוע שעבר יצא מיכרז לתפקיד, שהוא השני בחשיבותו בטלוויזיה.

למיכרז יגשו, ככל הנראה, כל הניגשים למיכרזים בטלוויזיה, **כאריה אורגד**. כן יגשו אליו במאי האירוויזיון, **יוסי צמח**, ומנהל תיאטרון ירושלים, **אביטר מי־סנון**, שהודח בשבוע שעבר.

על אותם שמועמדותם נחשבה כבטוחה נמנה הבמאי הדתי **אדיר זיק**, ידידו של שר־החינוך **זבולון המר**. אולם בשבוע שעבר אמר מנכ"ל הרשות, יוסף („טומי") לפיד, הנמצא עתה בריב עם המר: „זיק ייבחר רק על גופתי המתה!"

געגוע במיסדרון

בשבוע שעבר נשמעו צעקות רמות ב־מיסדרון בניין־המינהלה של רשות־השידור. עובדים רבים הבחינו במנכ"ל הרשות, **יוסף** („טומי") **לפיד**, כשהוא נועד ב־**שושנה קוזיק**, אחת הפקידות הוותיקות של דובר־הרשות, **משה עמירב**. קוזיק, אשה נעימה בגיל העמידה, נבהלה ונמלטה לחדרה, שם פרצה בבכי מר.

רק אחר־כך התברר פשר הפרשה. עוב־דים רבים שנגשו אל קוזיק כדי לנחמה שמעו ממנה את הסיפור. מתברר כי לפיד החליט להעביר אותה מתפקידה. בניגוד לדעתו של הממונה הישיר עליה, עמירב,

עמאי אסף
כולם הלכו הביתה

החליט לפיד כי קוזיק תהיה מזכירתו של **משה בן־חיים**, איש־רדיו לשעבר, שהוא כיום חבר ותיק ב„סיירת מנכ"ל", כפי ש־נקראים נושאי המישרות הבלתי־מוגדרות, שאינם עושים דבר ברשות.

קוזיק, שהיתה רגילה לעבודה הפעלתנית בלישכת הדובר, סירבה לקבל את התפקיד, מאחר שבלישכתו של בן־חיים אין כל עבודה. היא פנתה לוועד־העובדים וביקשה שהוועד יעזור לה להעביר את רוע־הגזירה. הוועד פנה ללפיד, ואז נער לפיד בקוזיק.

מקלטווים

הפעם הראשונה, שבה זכה השבוע יומן אירועים במחמאה מפי עורך מבט, **יעקוב אחימאיר**, היתה בישיבה בשבוע שעבר. בין מבט להשבוע יש תחרות גלוייה, ובדרך־כלל ההתייחסות של אחימאיר ליומן היא שלילית. בשבוע שעבר אמר אחימאיר, בהכותו בהדהמה את כל מי שישב בישיבת הבוקר: „90 אחוזים מהיומנים הם מצויי־נים." *** את מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, מטרידה אלמונית אשר הצ־ליחה להשיג את מיספר־הטלפון הישיר של יבין במישרדו. היא מתקשרת עשרות פעמים ביום, וכאשר עונה לה יבין היא מקללת ומגדפת אותו. אם עונה על הטלפון מישהו אחר, מבקשת „למסור לחיים יבין שהוא חרא". אגב, יבין נראה בשבוע שעבר עסוק בחיבור מיסמך בן כמה עשרות עמודים, שאותו הסתיר בכל פעם כשנכנס מישהו לחדרו. כשנשאל למהות החומר, השיב: „זה משהו אישי, הנוגע למישפחה שלי." *** על דלת כל אחד מהחדרים בבניין הטלוויזיה יש שלט קטן, המציין את שמות יושבי־החדר. רק על דלת חדר מחלקת־הספורט כתוב: „קן הקוקיה".

יום רביעי

30. 4

● **בית קטן בערבה (5.30) שידור בצבע).** צ'ארלס אינגלס ומר אדרד יוצאים למירוץ נואש בעקבות קרון ששוחרר בטעות על־ידי מרי ובו לכודים לורה וקרל. הסצינה צולמה בקרון רכבת אמיתי.

● **חידושים והמצאות (6.45).** מפרט דו"ח מחקר קנדי על מערכת תימרון משוכללת לכלי שייט, טיסה בתנאי כפור וגידול אצות. כן דיווח על רשת טלפונים שעדיין לא הוכנסה לשימוש הממוחשבת ויכולה להעביר צלילים ותמונות יחדיו.

● **על אדונים ומשרתים (8.03).** ג'ורג'ינה ואחדים מחבריה, ביניהם דולי הייל המפורסמת חוזרים לילה אחד לאיטון פלייס כשהם שתויים לאחר מסיבה פרועה. הזוג בלאמי נעדר מהבית והחבורה מחליטה לצאת ולבקר חברים בסאסקס. דולי וידידה, אמריקאי בשם דארו, משכנעים את ג'ורג'ינה לקחת את המכונית של משפחת בלאמי. היא מעריה את אדוארד, שהוא היחיד המורשה לנהוג במכונית, ומכריחה אותו לתת לה את המפתחות. כמובן שהיא עושה תאונת דרכים ועולה עם המכונית על כפרי הנוהג באופניים.

● **אנגליה צור מחצבתי (10.05).** אח ואחות אנגלים הנמצאים במחיצתו של מיליונר גרמני תחת שלטון הנאצים. הסיפור הוא של גרהם גרין והשחקנים הם פיטר פינץ', מייקל יורק והילדגארד נייל.

יום חמישי

1. 5

● **קרוסלה (5.30).** תכנית הילדים חוזרת למסך הקטן אחרי העדרות ממושכת. את מקומה של חווה אלברשטיין תופסת בתכנית, שתשורר מעתה אחת לשבועיים זמרת שוקולד מנטה מסטיק לשרת עבר ירדנה ארזי וייתר חברי הצוות, אברהם („אברמל'ה")

קרוסלה: ארזי
יום חמישי, שעה 5.30

מור, חנן גולדבלט ושלמה וינשקר נשארו איתה.

● **סיפורי חליל (6.32).** חליל וג'מיל יוצאים לחפש חבילת דואר שהיתה אמורה להגיע לחנות. נורי הנשאר לבד בחנות מחליט להמציא מכונה שתעזור לו לנקות אותה. כשמגיעה חבילת הדואר מסתבר שהקדימו את נורי.

● **סיפורי מסע (9.30) שידור בצבע).** הפרק מייחד לפרנציסקו פיזארו שהוביל את הכובשים הספרדים אל תוך פרו בשנת 1532 והביא להרס תרבות האינקה. כל חייו חלם פיזארו רק על דבר אחד: להתעשר. כשהוא בשנות החמישים נדמה היה לו שהזדמנות לשיג זאת נפלה בידיו. גם אליו הגיעו השמועות על כך שבחלקה המערבי של דרום־אמריקה יש ארץ העשירה ביהלומים ומתכות יקרות. הוא יצא מפנמה בראש קבוצת אנשים קטנה, אך חמושה, חזר משם אחד מעשירי העולם והתיר את ממלכת אל־דורדו של בני האינקה עיי חרבות. במאי הסרט פרד ברנלי גייס מאות ניצבים, ביניהם כאלה שלא ראו מצלמה מימיהם, שחזר במדוייק את שריונו של פיזארו ואת אפיריונו של מלך האינקה אטאהואלפה ושיחזר כפר בן 30 ביקתות, ארמון והמקום בו נרצח המלך.

● **זורד ווימסי — ענני עדות (10.20).** המשך סיפורה של הסופרת דורותי אל־סיירס. כל העדויות מצביעות לכיוון האיכר גריימתורפ ובדרכם לביתו נקלעים ווימסי ובאנטר לביצה טובענית. באנטר בעזרת שניים נוספים מצליח להציל את ווימסי הסובע, וכשווימסי מתעורר הוא מוצא עצמו בחדר השינה של גריימתורפ. גברת הבית היפה מחייכת אליו ונעלמת וכשהוא מחליט לקום ולחקור את בעל הבית מגיע אליו מכתב המשנה את כיוון חקירתו. הוא חוקר את האשה והיא מודה שבליל הרצח ביקר אצלה הדוכס מדנוור. עתה מוסבר סרובו של הדוכס לפרט מעשיו באותו הלילה. עם זאת ברור לווימסי שאם היא תקרא להעיד בבית המישפט, חייה יהיו בסכנה בגלל מיזגו האלים של בעלה האיכר.

● **רסיטל (11.10).** הפסנתרן לזר ברמן מנגן את יצירתו של בטהובן הסונטה הפתטית אופוס 13 בדו־מינור.

יום שישי

2. 5

● **ד"ר דוליטל (3.00).** במוסיאון השעווה המוקדש לרופא ולבני לוויתיו מתחפשים שודדי הים כדי לנסות וללכוד את ד"ר דוליטל.

● **מסע החיים (5.32).** רקדנית בלהקת פולקלור מתאהבת, בסרט המצרי של השבוע, באחד מבני הלהקה אם כי היא חושדת בו שהוא גנב. היא מספרת לגבר כי היא משפחה עשירה והשניים מתחתנים. מסתבר כי הסיפור הפוך. הבעל אינו גנב אלא איש עשיר במייוחד. אך אמה של הכלה היא אשה פלילית אשר ישבה זמן רב בכלא ועובדת בבית זונות. הבת הולכת להפגש עם אמה ונופלת ישר לידי המישטרה העורכת פשיטה במקום. כשנודע הדבר לבעל הוא מגרש את אשתו. השחקנים הם סוהיר רמזי, סמיר סברי ומרים פכר־אדין.

● **אהבה בין אמנים (10.20).** אחד הספרים הבודדים, ולא המחזות, שכתב ברנארד שאו הוא אהבה בין אמנים. הספר נכתב כששאו היה בן 25, ועתה הוא הוסרט לסידרה בת חמישה פרקים העוסקת בחברה הגבוהה של לונדון לפני מאה שנה. הסידרה כולה נסובה סביב מפגש מיקרי בגן לונדוני המשנה את עולמה של מרי סאתרלנד. השחקנית ג'ראלדין ג'יימס הזכורה מתפקידי אורח בבולשת חוקרת. האדם בו פגשה, המוסיקאי הקודר אוון ג'ק, הוא השחקן ג'ון סטרייד, משנה לחלוטין את עולמה. הפרק הראשון מספר על אוון, הסרפרוטה, מובטל ומפגר בתשלומי שכר הדירה שלו ומי שמישכן את כל רכושו. כדי להתחמק מבעלת הבית שלו הוא יוצא לטיול בגני קניסינגטון ופוגש בשלושה מטיילים אחרים: מרי סאתרלאנד, אביה וידידה אדריאן הרברט, את תפקידו מגלם מרטין ג'יי־קובס. הוא שומע אותם מדברים על כך שהם צריכים מורה למוסיקה לאחיה של מרי, מציע עצמו, מקבל את המישרה, עובר לגור בבית סאתרלנד ומשנה את חיי כל המישפחה.

שבת

3. 5

● **דיוקן (6.35).** עלי יחיא הוא מורה לערבית בקולפן עקיבא בנתניה. עלי מאמין ששפה יכולה להיות גשר בין עמים ולתרום להבנה ולדו־קיום בשלום. הסרט

שיחה בשניים: אהרונסון
יום ראשון, שעה 10.50

צולם באווירה של ביקור נשיא מצריים אנוור אל־סאדאת בישראל.

● **בצאת השבת (8.00).** תוכנית המוקדשת ללי"ג בעומר בהשתתפות מוסא ברקין ולהקת כלי־זמרים. קורא יצחק נוי.

● **החתול (10.05).** אחד מסרטי הקולנוע הצרפתיים הישנים המפורסמים והטובים על פי דרמה שכתב ג'ורג' סימנון אותה עיבד הבמאי פייר גראנייה לסרט. הסרט נסוב סביב עימות בין זקן וזקנה השונאים זה את זה כשגוף הכרך המשתנה משמש תפאורה לעלילה. הכוכבים הם כמובן ז'אן גאבן וסימון סינורה.

יום ראשון

4. 5

● **כפתור ופרח (5.30).** שידור ישיר המוקדש בין היתר לל"ג בעומר החל היום. אותו יום, הרביעי במאי, הוא גם יום פריצת כלא עכו לפני 33 שנה. היום גם מתחיל שבוע הילד בישראל בחסות רעיית נשיא המדינה אופירה נבון. שלושה נושאים אלה עומדים במרכז התכנית. יגאל שפר יביא פרטים חדשים על היערכות כוחותיו של בר־כוכבא ואבשלום. קור יספר על לשון הסלנג של בר־כוכבא כפי שהיא מתועדת בכתבים. הפינה למה כובע תביא את סיפורה של הכיפה הסרוגה לרגל יום ההולדת של תנועת הנוער הדתית בני עקיבא. ניסים קרסיפל יספר על בית־ספר־שדה הר גילה. את התכנית מגישים ורד גנור ודויד גרוסמן, הבמאי הוא אדיר זיק והמפיקה עוגניה שימחוני.

● **עוד לחיט (8.03).** מוקדש הערב ללהיטים עבריים.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** מתאר איך איבדה אדית את קולה.

● **שיחה בשניים (10.50).** הפרופסור שלמה אהרונסון משוחח עם העתונאית אינגה דויטשקרון על המסתור שמצאו היא ואמה, בסיועם של פעילי הסוציאל־דמוקרטים בברלין הנאצית במהלך מילחמת העולם השניה. אביה של אינגה שנמנה על מנהיגי הסוציאל־דמוקרטים הסופיק לברוח לאנגליה. עם תום המילחמה החלה אינגה לכתוב והיתה משך שנים כתבת הצרון מעריב בבון. בתקופה זו הכירה את אהרונסון, שהיה כתב קול ישראל והיומן הארץ בגרמניה ואחרי שהתיידדו הציע אהרונסון לשכנע אותה להעלות את זכרונותיה בספר שהפך לרב־מכר. בארץ טרם נמצא לספר זה מו"ל עברי.

● **בושות (11.20).** ברט מנסה לשכנע את דני, מרי, צ'אק ובוב כי היא ראה צלחת מעופפת. בעוד היתר מתפוצצים מצחוק מציעה מרי שהיא וברט יצאו לחופשה. ג'סיקה ביקשה מדונוהוי להזמין אותה למסעדה צרפתית יקרה ובין מנה למנה שותה משקאות אלכוהוליים. בעוד היא אינה יודעת להחליט בין צ'סטר לדונהוי היא יודעת שני דברים: היא לא אוהבת לשתות והיא לא יכולה לקום מהכסא.

יום שני

5. 5

● **תיכת נועם (5.30).** נועם צור מארח את צביקה פיק ונחמה הנדל.

● **שמונה וחצי (8.30).** למרות שהקהל הביע את אי־שביעות רצונו מהתכנית של מאיר עוזיאל, שזכתה בסקר דעת הקהל האחרון למיעוט צופים, ממשיכה הטלוויזיה להתעקש לשדר תכנית זו.

● **המעגל נסגר (9.30).** שיחזור דרמאטי של סיפור אמיתי על אב ובנו שגורלם חזר על עצמו לאחר 20 שנה. אוטו סלינג הצ'כי הוצא להורג בשנת 1952 כעונש על שתקף את המישטר הקומוניסטי בפראג. בשנת 1972 הושלך בנו יאן לאותו בית כלא עצמו באשמה זהה כמעט. יאן סלינג, אמו ואשתו מופיעים בסרט בתפקיד עצמם. כיום יאן הוא תושב אנגליה, אזרחותו הצ'כית נשללה ממנו לאחר שגורש מארץ זו, אך למרות זאת הוא רואה את אנגליה רק כמולדתו השניה. המולדת האסורה, צ'כיה, נשארה המולדת האמיתית.

יום שלישי

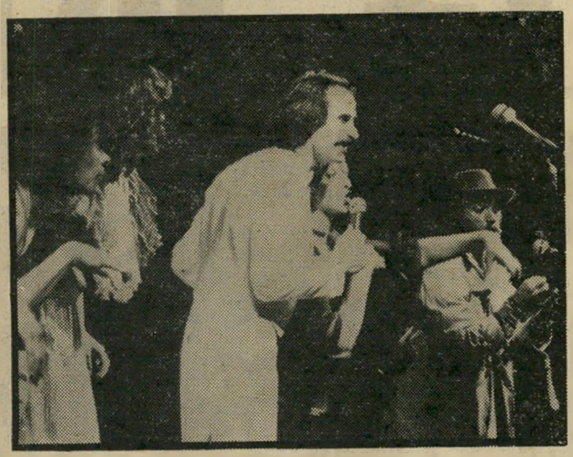
6. 5

● **למישפחה (6.30).** התכנית הנקראת דרך היסורים מוקדשת לדרכם של חולי הכליות, והיא ארוכה מהתוכניות הרגילות של למישפחה. שני חולים מוסרים וידוי אישי למצלמה ובעקבותיהם מנתחים רופאים את הסיבות למחלות ואת הדרכים לרפא את מחלות הכליות. שני החולים המשוחחים בצורה חופשית עם המראיינים הם הילד מחמד אלוזיה שבגופו הושתלה כליה וחוסין אל נג'מי העובר טיפול בדיאליזה.

● **כרטים ביקור (9.30).** אם דובר צה"ל תת־אלוף יעקוב אבן לא יעכב שוב את הקרנת הסרט, שטענות מפיקיו היתה שהם עשו אותו בשיתוף עם שלטונות צה"ל ונתנו לצבא אפשרות לצנזר אותו, יתכן ואפשר יהיה לראות את הפרק השני מתוך הסידרה על אנשים בצבא. הפרק הראשון על הקצינה שרי זכה להדים חיוביים ביותר, וגם הפרק השלישי, שהוקרן כבר, על מפקד פלוגת השריון שרבים מחייליו הם אנשי ישיבות־ההסדר, היה עשוי בצורה מקצועית.

● **מישל פוגן (10.00).** מי שאחראי על המחזמר הבזאר הגדול מציג הצגה חדשה באולימפיה וגם על המסך הקטן אצלנו. תכנית מרתקת למי שאוהב את פוגי.

● **ראש העיר קפטר ברידג' (10.30 שידור בצבע).** הנצ'ארד מושך את פרפריי לתיגרה, אך כשניתנת לו ההזדמנות אין האנצ'ארד מסוגל להרוג אותו. מכתביה של לוסטה נופלים לידיהם של כמה מתושבי העיירה המתכוננים להכתיר את הנצ'ארד לראש העיר.

מישל פיגאן וזהקתו
יום שלישי, שעה 10.00

תמונה זו (משמאל) צולמה לפני תריסר שנים, כאשר אנשי „עמידר" חגגו על חשבון הציבור. בשבוע שעבר חזר הסיפור על עצמו - וחוך סיקורו נכלא צוות „העולם הזה" והובלו הפקידים לתחנת המישטרה

לבלות על חשבונך - אך בלי פירסומת

שירת השיכורים הפרועה הצליחה להשתיק אפילו את צלילי הריקוד הצורמניים, שבקעו מתוך הרמקול. במרכז האולם של בית־ההבראה נוף גינוסר, שבקיבוץ גינוסר על שפת הכינרת, ניצבה מקהלה המורכבת מחמישה גברים ושתי נשים, שהשמיעה שירים גסים, לעיתים גסים מאוד.

בין שיר לפיזמון עבר בקבוק של קוניאק מיד ליד, בין הזמרים והקהל. בפינה רקדו כמה זוגות בעיניים עצומות, צמודים היטב, לצלילי המוסיקה שנשמעו בקושי.

לא היתה זו מסיבת־בהימה ישראלית טיפוסית. לא היתה זו מסיבה כלל — אלא חלק מכנס־עיון של מנהלי החברה הממלכתית עמידר, שבאו לבית־ההבראה עם צוות עובדיהם הבכירים, שאליו נלוו עובדות ומזכירות. המטרה: דיון על נושאים מיקצועיים.

אין ספק שהמנהלים, שרקדו באולם עם מזכירותיהם כסהרורים, נתנו דוגמה טובה של נימוסים ושל יחסי בוס ופקידה: כמה מהם חיזרו אחר הגברות שבמקום, ריקדו וקיפצו על אף גילם המתקדם וקרחותיהם המבריקות, עד לסחרחורת ממש.

במשך שלושה ימים היתה זו חגיגה שלוחת־רסן. המנהלים והעובדות שבילו את חופשת־העיון על חשבון עמידר — הממומנת על־ידי משלם המיסים — יכלו כך נראתה חופשת ההוללות של מנהלי ועובדות עמידר, לפני 12 שנה, בבית־הבראה של קיבוץ גינוסר. בתמונה מימין: דליה דרורי, יועצת שר־השיכון, לשעבר, ד"ר ליאו מילר, פסיכיאטר ראשי לשעבר ואלימלך גרי, מי שהיה מנהל סניף עמידר בירושלים. בתמונה באמצע: עובדות משחקות ב„חפש את הבקבוק". בתמונה משמאל: דובר עמידר אז וגם היום, מרדכי שוצמן, מתבדר. בשבוע שעבר שוב חגגו עובדי החברה.

לעשות כאוות נפשם. הרחק מעיניו של הציבור הזועם, וכמה מהם, אף הרחק מ־עיניהן של נשותיהם הטובות.

זה קרה בחודש פברואר 1968 — לפני 12 שנים.

נשים ומשקאות

ע שרות גברים ונשים היו בעיצומה של ההילולה. כמה חוגגים עסקו ב־ריקוד פרוע, מלווה חיבוקים ונשיקות. אחרים ישבו מסביב ומחאו כפיים בפר־אות, תוך השמעת צעקות עידוד. מסביב נצבו שולחנות עמוסי בקבוקי משקאות חריפים, שרובם כבר היו ריקים. רבים מההוללים היו בגילופין.

בפינה אחת ישבו כמה זוגות מחובקים. שהתלחשו ביניהם ופלטו מידי פעם רעמי צחוק קולניים. בפינה אחרת ישבו כמה גברים בודדים, שהצביעו כל העת לעבר נשים שחלפו לפניהם והצהילו או עיוו את פניהם לפי מראיהן.

בתוך כל ההמולה רקדו שני זוגות צמודים היטב. תנועותיהם האיטיות הת־

מ זהיר יוסף שמש, פקיד באגף ה־נכסים של **עמידר**, מזהיר את צלם **העולם הזה**, שלא יעז לצלמו, בשעה שנלקח על־ידי השוטרים למישטרה.

בלטו לנוכח הצעקות ומחיאות הכפיים הפ־רועות שמסביב. נראה היה, כי הם שקו־עים בעולם אחר.

כמה מהגברים, שהסתובבו בגפיהם ב־אולם, נראו שיכורים לגמרי. מידי פעם הם תפסו מישהי שנקרתה בדרכם, תוך שהם מצמידים לפיה נשיקה. אחד הגברים תפס צעירה, הרים אותה בידיו והחל להסתובב עימה כך באולם.

זה קרה בשבוע שעבר. המשתתפים היו אותו הרכב חברתי של משתתפי המסיבה שהיתה לפני 12 שנה. קצת יותר קרחות, בטנונים גדולים יותר, וגם משתתפים נוס־פים. הבחורות היו אחרות, הפקידות של אז בוודאי כבר עזבו את העבודה, ועתה יש בעמידר פקידות אחרות. השימחה, ההוללות, המשקאות החריפים, המיזמוזים, כל אלה לא יכלו שלא להזכיר לוותיקי עמידר את המסיבה של אז.

רק המקום היה אחר. במקום בבית ה־הארחה נוף גינוסר של קיבוץ גינוסר, בוז־בזו עתה כספי משלם המיסים בבית־ההב־ראה החדש והמשוכלל של קופת־חולים ברחוב האורגים 58 בטיבעון.

מהומה רבתי

ה תירוץ היה אותו תירוץ. למעלה מ־50 עובדים של עמידר, מנהלים, פקידים ומזכירות התאספו במקום למה שהם קראו ימי עיון בנושאי האיגוד ה־מקצועי. יתכן ומשך שלושת הימים יכול מי שלא היה עייף מדי מאירועי הלילות גם לשמוע הרצאה הסתדרותית, אך הכל ידעו, כי עיקר הפעילות בשלושת ימי העיון היא בשעות הערב.

העולם הזה סיקר את המסיבה של נוף גינוסר, **לפני 12 שנה** (העולם הזה 1589). **צוות של השבועון יצא לסקר גם את המסיבות של ימי העיון שנערכו ב־שבוע שעבר בטיבעון.**

עשרות גברים ונשים, שהיו באותה שעה בעיצומה של הילולה, לא שמו לב לשני הזרים שזה עתה הצטרפו לחברתם. כך

ב ורח ז'אק פריע, חשב סניף טבריה של **עמידר**, ויושב־ראש ועד העובדים הארצי, בורח מן ה־מצלמה. פריע נלקח גם הוא למישטרה.

יכול היה הצוות להתמקם בפינת האולם ולהשקיף על הנעשה.

הצלם שלף מתיקו את המצלמה ונדחק בין הרוקדים. הוא הספיק לצלם כמה תמו־נות עד שהחלה מהומה־רבתי. כמה מה־הוללים התנפלו על הצלם, משכו אותו בפראות ודחפו אותו בגסות לפינת ה־אולם. שם ניסו להוציא מידיו בכוח את המצלמה, תך חרפות ואיומים. כל התנה־גותם העידה, כי הם מבקשים להסתיר בכל מחיר את דבר קיומה של המסיבה, וכי יעשו הכל למנוע צילום.

מבין ההוללים הרבים שנאספו מסביב לצלם, נשמעו צעקות: „הוא מהעולם הזה. הם באו שוב פעם לצלם."

חקירה במישטרה

א חד החוגגים רץ ונעל את דלת הכניסה לאולם. הוא אף הכריז: „אף אחד לא ייצא מפה, עד שתוציאו את הסרט מן המצלמה. כדאי לכם לתת את הסרט תיכף ומייד, אחרת יהיה רע מאוד." אח־רים החלו לצעוק, שצריך לקחת את סרט המצלמה בכוח, ולעבר הצוות הושמעו איומים כי „ייצאו מן המקום על ארבע." הוולל אחד ניסה למשוך את המצלמה מידי הצלם, אך זה הצליח להתחמק. רק כעבור זמן הצליח הצוות להשתחרר מה־מלכודת ולהסתלק מהמקום.

צוות העולם הזה פנה למישטרה. יחד עם שני שוטרים חזר הצוות למקום והצ־ביע על ארבעה מעובדי עמידר, שזוהו כאותם שעמדו בראש התוקפים והמאיי־מים. היו אלה ישראל לנדאו, פקיד במישׂ־רד הראשי של עמידר, יוסף שמש, פקיד באגף הנכסים של עמידר, ז'אק פריע, חשב סניף טבריה ויושב־ראש ועד העובדים הארצי, ויוסף רחמים, מנהל סניף עמידר בקריית־מלאכי. הארבעה נלקחו לתחנת המישטרה, שם נחקרו והכחישו את החש־דות שיוחסו להם. כתבי העולם הזה הגישו נגדם תלונה בגין איומים וכליאה. עובדי עמידר הגישו תלונה נגדית על הסגת גבול.

כשנשאלו החשודים מדוע ביקשו למנוע את הצילום, טענו, כי צוות העולם הזה נכנס למקום מבלי להזדהות, ואילו היה מגלה מייד את זהותו האמיתית, הרי ש־יתכן והיו מאפשרים לו לצלם. אולם יוסף שמש הפליט בשוגג: „תיכף שנכנסתם חשדתי שאתם מהעולם הזה." נראה ש־דווקא חשד זה מנע את הצילום.

אירגון של ההסתדרות

ד וברי חברת עמידר, מרדכי שוצמן, שנטל חלק גם בהילולה הראשונה, טען, כי עמידר לא היתה אחראית למה שהתרחש בשבוע שעבר. „זה בכלל לא היה כנס של עמידר," טען, „הכל אורגן על־ידי ההסתדרות, והיא אף מימנה את ההוצאות. אנחנו נתבקשנו רק לאפשר לנציגי ועדי־העובדים להשתחרר מהעבודה לצורך הכנס. לפי הסכם העבודה זכאים נבחרי־ציבור, כלומר ועדי־העובדים, לי־צל שישה ימים בשנה לעבודה ציבורית. אנחנו הכללנו את שלושת ימי הכנס ב־מיסגרת זאת. פרט לכך אין לעמידר כל נגיעה למה שהתרחש שם, ואין אנו אח־ראים לכך. האחראית היא ההסתדרות."

נחמיה מיכאלי, מזכיר חטיבת עובדי החברות הממשלתיות בהסתדרות הפקי־דים, קיבל על עצמו את האחריות לכנס. „אנחנו אירגנו את הכנס כדי להעביר לוועדי העובדים של עמידר הרצאות ב־נושאי פעילות ועדי־עובדים ושינוי השי־טות בחישוב קרן הפנסיה," סיפר. „לצורך זה הזמנו כ־90 חברים וחברות של ועדים לשלושה ימי־עיון בבית־ההבראה. גם אני הייתי שם וביררתי שהכל בסדר. המסי־בה שהחבר'ה אירגנו היתה לרגל סיום הכינוס. הם שרו שם שירים ארצישראליים. לגבי המחיר של שלושת הימים עוד לא קיבלנו חשבון. כשנקבל — נשלם."

עובדי עמידר טענו, כי היתה זו מסיבה צנועה, וכי את מרבית הזמן הקדישו המשתתפים להרצאות. „בסך הכל רצינו לעשות קצת שמח, הבאנו קצת בוטנים וגרעינים ורקדנו אז מה הבעיה?"

הבעיה היא בכך שהעובדים שהו במקום שלושה ימים על חשבון הציבור במשך הזמן בילו בנעימים, בתירוץ של כנס־עיון. או שמא אין ראשי עמידר מבינים את גודל ההוצאה, בימים של חיסכון וקי־צוצים. אילו באמת רצו לשמוע הרצאות, לא היו נזקקים לבית־ההבראה.

ואם אין בעיה — למה רגזו ורגשו ואיימו, כדי למנוע צילום?

ד ורש ישראל לנדאו, פקיד במיש־רד הראשי של **עמידר**, דו־רש להפסיק לצלם. נגד שמש וחבריו הוגשה תלונה בגין איומים וכליאה.

המישטרה הגיעה למקום ההילולה בבית־ההבראה בקריית־טיבעון, בשבוע שעבר, יחד עם צוות **העולם הזה** שהותקף. לפי זיהוי הצוות, נלקחו ארבעת העובדים שעמדו בראש המאיימים למישטרה. שם נחקרו והכחישו את החשדות שיוחסו להם. בתמונה נראים ישראל לנדאו, ז'אק פריע ויוסף רחמים מלווים על־ידי שני שוטרים לרכב המישטרה.

זה נעלם בבית־הספר היהודי, אך לא בבית־הספר הערבי. עכשיו הגיש אב תביעה משפטית נגד מנהל באשמה שהיכה את בתו

העובדות בכתב־האישום פורטו בקצרה: בתאריך ה־5 במרס 1980, בשעה 07.20 או בסמוך לכך, במיסדרון בית־הספר לבנות, בעת שהנאשם שימש מנהל בית־הספר הנ"ל, תקף שלא כדין את המאשימה, שהיא תלמידה בבית־הספר הנ"ל, בכך שהיכה אותה שבע פעמים בכפות ידיה עם מקל."

כתב־אישום זה, שהוגש לבית־משפט השלום בכפר־סבא, הוא נדיר ביותר. לבתי־המשפט כימעט ואין מגיעים מקרים של התנהגות אלימה מצד מורים כלפי תלמידיהם, לא במיגזר הערבי ולא ביהודי. התביעה שהוגשה לבית־המישפט בכפר־סבא היא פרי יוזמתו של איברהים עבד־אל־קאדר, אבי הנערה וופא, בת ה־13. הוא שמע מבתו את סיפור המעשה, והחליט להגיש בשמה קובלנה פלילית נגד המנהל. גם האב וגם המנהל גרים באותו הכפר, והתביעה הולידה סיכסוכים חמולתיים בין שני הצדדים. המנהל מכחיש את האשמה וטוען כי לא נועדה אלא להכפיש את שמו. אולם בעוד שבנושא זה יפסוק בית־המישפט, הרי הפרשה כולה מטילה אור על עובדות מעניינות.

כמעט כולם מרביצים

החינוך הערבי והיהודי במדינת־ישראל שונים ביניהם בתכלית השינוי, כימעט בכל התחומים. הדבר בא לידי ביטוי החל בתקציבים והאמצעים המסופקים על־ידי מישרד־החינוך, דרך רמתם המיקצועית והכשרתם של המורים, וכלה בתוכנית־הלימודים וסוגי הידע שרוכשים התלמידים.

מכל הבחינות מפגר החינוך הערבי אחר היהודי. הפער שגוצר ביניהם הוא תהומי. בעוד שהחינוך היהודי צועד אל עבר השיטות המתקדמות של שנות ה־80, הרי שהחינוך הערבי כושל עדיין אי־שם בשנות ה־30' וה־40'.

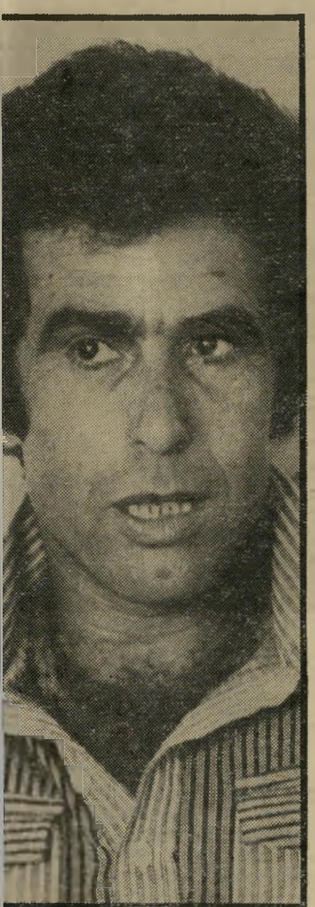
הפער אינו מתבטא רק בעניינים הלימוד עצמו. יש לו גם תופעות־לוואי חינוכיות. כך נעלמה בבתי־הספר היהודיים כימעט כליל שיטת העונשים הגופניים, שהיתה נהוגה בתקופות השילטון התורכי והמנדאט הבריטי. לא כן המצב בבתי־הספר הערביים.

„אני מרביץ לתלמידים שלי," הודה מורה בכיר לחשבון בבית־ספר יסודי בכפר ערבי במשולש. „אני יודע שכימעט כל המורים אצלי בבית־הספר מרביצים. יש כאלה שיותר, ויש כאלה שפחות. אני מרביץ רק בעת הצורך, בעיקבות עבירת־משמעת חמורה, כמו אלימות בין תלמידים, למשל.

„יש מורים שיש להם מקלות מיוחדים לצורך המכות. אפשר למצוא מקלות כאלה בחדרי־המורים ובכיתות בתי־הספר במיגזר הערבי. התופעה של המכות היתה קיימת תמיד, והיא קיימת עד היום בקנה־מידה נרחב בחינוך הערבי. זאת עובדה.

שיטה פסולה

„אני חושב שזאת שיטה פסולה, אך ישנם מורים שעדיין חושבים אחרת. למרות זאת אני בכל זאת מרביץ. זאת סתירה, אני יודע, אבל זה קורה. יש לכך כמה סיבות. ראשית, עצם העובדה שזאת תופעה כללית אצלנו שוברת את המחסום. כשאתה יודע שכולם מרביצים, המעשה לא כל־כך מרתיע אותך.

לחנך

את ההורים, מציע שביטה עבד־מאנע, מורה מכפר טירה. לדעת שביטה צריך ללמד את הורים שלא להכות ילדיהם.

כך קורה שכאשר תלמיד מעז בן אותי, אני נותן לו סטירה. במקלות אני לא משתמש. אבל קורה, וזה גם כן נדיר, שאני נותן לתלמיד מכה ביד. זה יכול לקרות אולי פעם בשבוע.

„יש גם שיתוף־פעולה מצד ההורים. לפחות חלק מהם באים לבית־הספר ומבקשים מהמורים לתת מכות לילדיהם. הילדים מקבלים מכות גם בבית. דרך חינוך אחרת הם לא מכירים. לכן, הורים שרוצים לשפר את הישגי ילדיהם בלימודים, באים ומבקשים להכות אותם.

„בעצם, גם אותנו, המורים, היכו כשהיינו תלמידים. יש לכך השפעה. אני לא חושב ש־

את שוב מלאה?
נפיחות? עצירות?
תה ביקונים לעיכול טבעי: נמס היחידי בישראל - עלים וטבליות.
מיוצר מצמחים.
תה בקונים Bekunis
חזרה לעיכול טבעי

להשיג בבתי המרקחת בלבד
אישור משרד הבריאות
11146-929-002

רק בטיולי קמפינגטורס תוכלו לראות יותר, לבלות יותר ולהנות יותר במחיר הנמוך ביותר

החלה ההרשמה לטיולי קמפינגטורס בכל משרדי הנסיעות

אירופה 24 יום	אירופה 30 יום	אירופה 42 יום	סקנדינביה 28 יום
אנגליה, צרפת, איטליה שוויץ, גרמניה, הולנד.	אנגליה, הולנד, שוויץ, גרמניה, אוסטריה, איטליה, צרפת.	אנגליה, הולנד, שוויץ, גרמניה, אוסטריה, איטליה, צרפת, ספרד.	הולנד, גרמניה, נורבגיה שוודיה, דנמרק, צרפת, אנגליה.
$ 1300	$ 1450	$ 1700	$ 1420

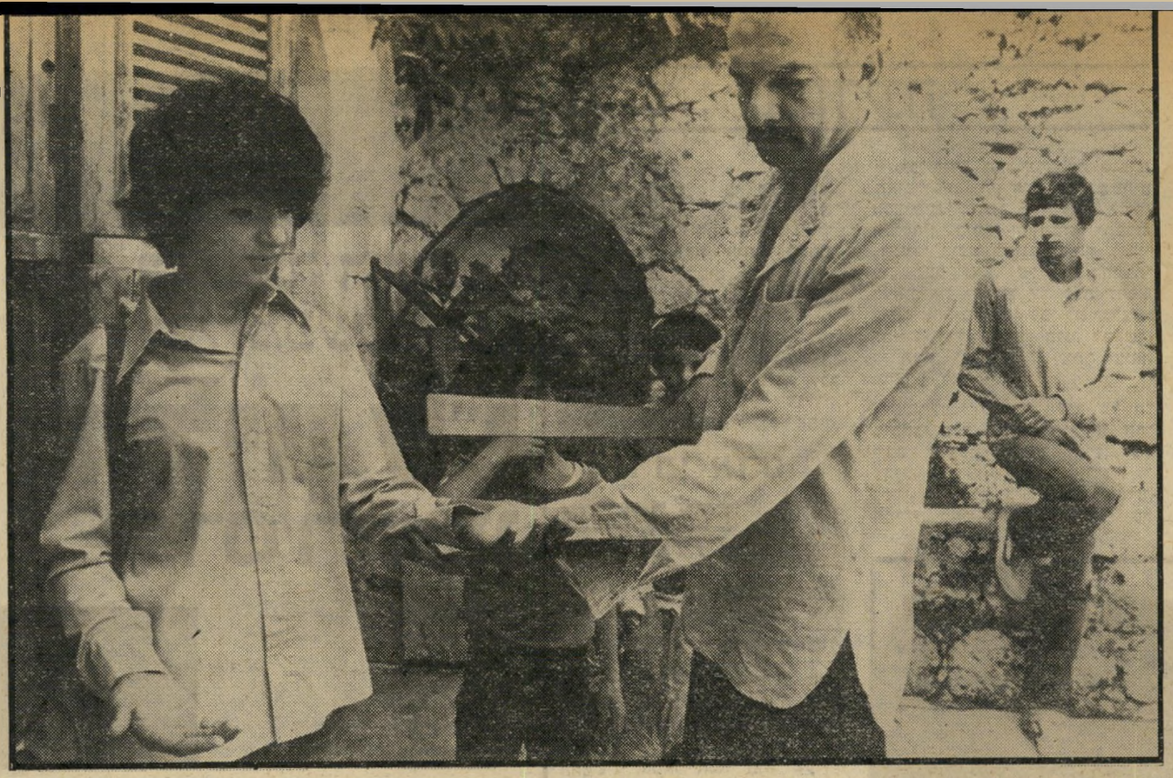
מחירי קמפינגטורס כוללים:
- כרטיסי טיסה
- ציוד קמפינג משוכלל
- 2 ארוחות ביום (בלונדון רק ארוחת בוקר)
- דמי כניסה וסיורים לכל האתרים המתוכננים
- לינה בקמפינגים לאורך המסלול (בלונדון בתי־מלון)
- מלווה, טבח ואוטובוס צמודים
- ערבי בידור ופולקלור לרוב והרבה, הרבה חוויות.

★ מרכיב הטיסה במחירי הטיולים מבוסס על מחירון בתוקף ליום 31.3.80 וכפוף לשינויים.

מצלמה חינם - שי לנרשמים עד 10 במאי 1980.

קמפינגטורס Campingtours
חברה מס. 1 בטיולי הקמפינג
7 שנות נסיון - אלפי מטיילים מרוצים.

דרוש חובדת קמפינגטורס 80 מסוכן הנסיעות שלך

מכות על היד

אברהים עבד אל־קאדר מדגים יחד עם בתו, וופא, כיצד קי־בלה, לדבריו, מכות ממנהל בית־ספרה. אברהים הגיש קובלנה פלילית נגד המנהל. המנהל מכחיש את האשמה. אברהים והמנהל גרים באותו הכפר, והחביעה הולידה סיכסוכים חמולתיים. בדרך כלל תביעות מהסוג הזה לא מגיעות לבית־המישפט.

מכות בבית־הספר

מורה מכה את תלמידיו מתוך נקמה על מה שעשו לו, אבל זה בהחלט גורם שנותן לגיטי־מציה מסויימת למכות. לדעתי, אפשר להילחם בתופעה זו על־ידי ביקורת עצמית מוגברת מצד המורים. אני משתדל ל־רסן את עצמי. אחרי שאני מרביץ לתלמיד, אני חושב על מה שקרה. אבל זה קורה."

מותו של תלמיד

ה כאת תלמיד בידי מו־רה עשויה להסתיים בא־סון. כך קרה לפני חמש שנים בבית־הספר תיכון עיוני באחד הכפרים. מורה סטר לתלמיד בן־15. מעוצמת המכה נפל ו־ראשו הוטח בברזל, המשמש לניקוי סוליות הנעליים. הוא איבד את הכרתו, והמורה ה־מבוהל מיהר להנשימו מפה־לפה. אך לא ניתן היה להצי־לו, והנער מת. המורה הביע חרטה עמוקה אחרי המיקרה, ואף ביקש להתאבד.

הפרשה העגומה שפכה בזמ־נו מעט אור על תופעת המ־כות, והביאה אנשי־חינוך להר־הר בדרכים לשינוי המצב. או־לם במשך הזמן חזרו החיים למסלולם הרגיל. „קשה לש־נות דברים במהירות," טען מורה מוסמך לאנגלית ומדריך צופים. „בחינוך אין מהפכות. הדברים מתפתחים באיטיות. אצל הערבים יש גם שמרנות, שמקשה על שינוי המצב.

„אני עצמי מכה תלמידים ב־מיקרים מסויימים, כשאין ברי־רה, למרות שבעיקרון אני מת־נגד למכות. פשוט יש תלמי־דים שלא מבינים שפה אחרת. יש גם מורים שאצלם זאת שיטה. יש כאלה שמרביצים מכות חזקות, ואפילו בועטים בתלמידים ברגליים.

„לדעתי, שורש התופעה טמון ברקע החברתי שממנו באים התלמידים. ככל שהם באים מ־בתים מפגרים יותר, כך גאל־צים המורים להשתמש יותר במכות. התלמידים פשוט רגי־לים מהבית לקבל מכות. הס־ברים לא עובדים אצלם. בע־צם, יש בעיה כזאת גם במיג־זר היהודי, במיוחד אצל תל־מידים שבאים משכונות־מצו־קה וממישפחות מיזרחיות. אבל בחינוך היהודי יש יעוץ פסיכולוגי, יש פיקוח ויש הכ־וונה. אצלנו כל זה לא קיים. לכן גם הבעיה משתמרת."

למרות הקשר בין המכות ב־בית־הספר והמכות בבית, וה־עובדה שהורים רבים מעוד־דים את המורים להכות את בניהם, היו גם נסיונות לצאת נגד המסורת. „לפני חצי שנה קיבלה בתי מכות קשות ממו־רה," סיפר אב. „הגשתי נגד המורה תביעה, אבל הופעלו עלי לחצים מכל הכיוונים, עד שנאלצתי לוותר. מה יכולתי לעשות? אין לי כוח להילחם נגד כולם!"

בתו בת ה־13 מגלה טפח נוסף של התופעה: „זה לא רק שהמורים מרביצים לנו על כל דבר קטן. אנחנו גם המ־שרתים שלהם. המנהל בבית־הספר שלי שלח אותי לא מ־זמן לערוך לו קניות עבור ה־בית. לא רציתי, אבל פחדתי לסרב. אם הייתי מסרבת, הייתי מקבלת מכות."

גם בבית מכים

ב מצב השורר כיום נו־צר מילכוד, המונע את פיתרון הבעייה. התלמידים שרויים בפחד, ואינם יכולים לפצות פה. הורים הרוצים לצאת נגד השיטה מושתקים על־ידי גורמים שמרניים בע־לי־השפעה. ואילו המורים טו־ענים כי השימוש הבילעדי ב־מכות כאמצעי חינוכי בבתים רבים מאלץ אותם להכות גם בבית־הספר את אותם הילדים.

המורה שביטה עבד אל־מאנע מכפר סירה רואה מו־צא מן המילכוד: „הדרך היי־חידה לשנות את המצב היא להתחיל מן הבית. צריך לב־נות מערכת חינוך להורים. ללמד כיצד לחנך ילדים ללא מכות. זהו תהליך איטי, אבל הוא יכול לשנות את המצב. ברגע שההורים יעברו לשיי־טות־חינוך מתקדמות, תינתן גם למורים האפשרות להזניק את החינוך בבית־הספר קדימה. ללא השינוי בבית, ייאלצו ה־מורים להמשיך להכות, מחוסר ברירה."

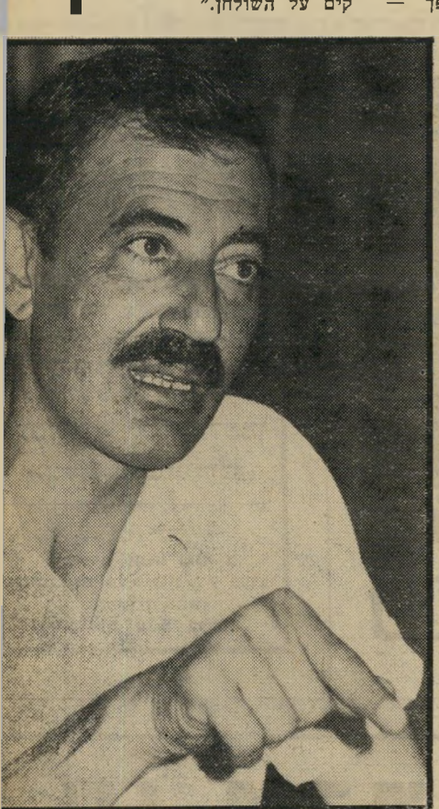
המורה והמחנך ואליד צאדק תאג'־יחיא מטייבה מצטרף ל־דעתו של שביטה, אך הוא מפ־נה גם אצבע מאשימה לכיוון אחר: „בית־הספר צריך להק־רין סביבו ולא להיפך — להיות מושפע ממה שמתרחש בבית. אנחנו, המורים, צריכים לאמץ שיטה של הרצאות־חי־נוך להורים. המשימה הזאת מוטלת על המורים. וכאשר תתחולל מהפכה בחינוך בבית, תיפתר הבעייה גם בבתי־הס־פר. אלה שניים שהם אחד.

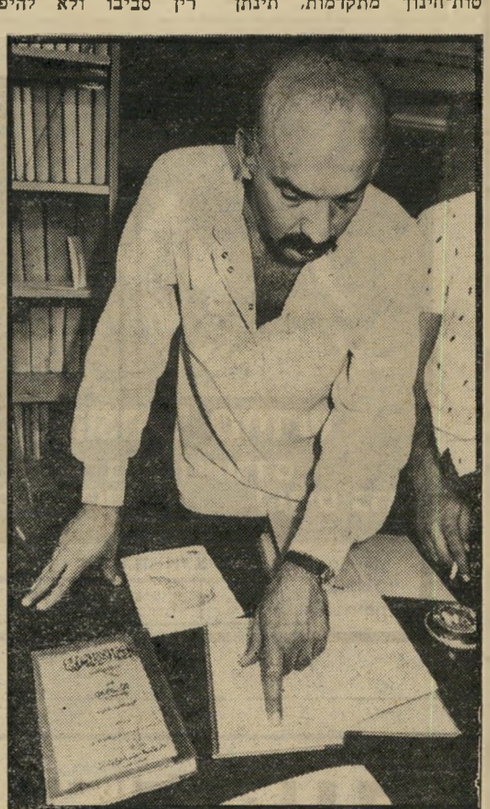
ספרים ישנים

„ה בעייה האמיתית היא שהמורים אינם מסוגלים להתמודד עם משימה כזאת. פשוט חסר כוח־אדם מתאים. אחוז המורים הבל־תי־מוסמכים במיגזר הערבי ב־ארץ הוא מהגבוהים בעולם — יותר ממחציתם. נוסף על כך קיים פיגור עצום באביזרי־לימוד. בבתי־ספר רבים מש־תמשים עדיין בסיפרי־לימוד משנות ה־20'. על מעבדות ל־לימודי־טבע, חדרי־התעמלות וי־ציוד מתקדם אחר אין בכלל מה לדבר. זה לא קיים בבתי־הספר הערביים.

„במצב כזה קשה לדבר על מהפכות. המורים מצליחים ב־קושי רב ללמד בתנאים הקיי־מים. חינוך הורים ושינוי שי־טות־החינוך אינם אפשריים, כאשר המורים נאבקים בפיגור של עשרות שנים. כל זה הוא פרי של הזנחה מוחלטת של החינוך הערבי מצד מישרד־החינוך.

„אולם אני לא מאשים את השילטון. אני מאשים את עצ־מנו. אנחנו משלימים עם המ־צב. במדינה שבה אפשר לה־שיג משהו רק כאשר צועקים, אנחנו היחידים שאינם דופ־קים על השולחן."

„הכל ישן!"

טוען אברהים עבד אל־קאדר, המצביע על ספרים שהודפסו לפני עשרות שנים. הבעיה חמורה יותר כאשר הדבר נוגע לאביזרים מתקדמים שאינם בשימוש בכפרים.

„לדפוק"

על השולחן!" מציע ואליד צאדק חאג', המתריע על הפיגור בן עשרות השנים הקיים במיגזר הערבי.

(המשך מעמוד 53)

אמר לו, לדבריו, כי כבר מצא בחורה מתאימה, ולכן החזיר ה־שוטר את הצעירה לביתה מייד. לדבריו לא לקח אותה לשפת־הים או לכל מקום אחר. ומייד אחרי שחזר לתחנת־המישטרה לקח את מפקדו לביתו.

בהמשך המישפט תנסה גברת ביילין לברר את האליבי של ה־שוטר, ואולי גם את הסיבה לכך שהצעירה הלכה לחפש עבודה, כאשר היא לבושה חלוק ארוך.

דרכי אדם

צדק מול צדק

אשת סרבן הגיוס רואה את הצדק של בעלה, וגם את הצדק שממול

„כשהסברתי לילדים מדוע אבא יושב בבית־הסוהר," מספרת אילדה טייטלבאום, הנמצאת בחודש השביעי להריונה, „אמר אדם בן החמש: ‚אמא, אבא הוא בסדר, הוא לא פושע או גנב, נכון?' קצת קשה להסביר לילדים שגם אם הצדק של אבא מתנגש בצדק הצבאי, יש צד שסובל יותר..."

האסיר, שימעון טייטלבאום בן ה־29, מרצה תקופת מאסר שנייה בכלא צבאי. הוא מסרב לשרת מעבר לקו הירוק מנימוקים פוליטיים ומצפוניים. „אינני מוכן להיות חייל כיבוש, ואני מתכוון להכת עד הסוף," אמר הצעיר המזוקן — והלך לכלא 6.

גיוס על תנאי. בני הזוג טייטלבאום ושני ילדיהם, אריאל ואדם, עלו מארגנטינה לפני ארבע שנים והתיישבו בקיבוץ כרם־שלום. „באתי לישראל מתוך מניעים ציוניים," סיפר שימעון במיכתב ששלח לשר־הביטחון עזר וייצמן, „לאחר שלמדתי במכון למדריכי חו"ל בירושלים, ובמשך שבע שנים שימשתי כמדריך קהילתי בארגנטינה. בסמוך להחלטתי לבוא לישראל ראיתי את אשר החיילים בארגנטינה עושים לאזרחים. ידידי ומכרי נפגעו. לא רציתי לחכות עד שהרעה תגיע אלי, ועזבתי."

שימעון היה אמור להתגייס לצה"ל לשירות מילואים, וכעולה חדש, נשוי ואב, שהוא בן יותר מ־25, היה אמור לשרת רק ארבעה חודשים. אולם ההחלטה לסרב לשרת בשטחים גמלה בו עוד קודם לכן, והוא הודיע על כך לשילטונות הצבא. התשובה שקיבל היתה לקונית: „לצה"ל אין מתגייסים על־תנאי. כל התנאה היא עבירה על החוק," נאמר במיכתב התשובה.

שימעון עמד בדיבורו. ביום ה־23 במארס, הוצב לטירונות בבסיס צה"ל בגדה המערבית, סירב, ונידון בו במקום ל־21 ימי מחבוש. „בסך הכל לא היה כל כך נורא בכלא," סיפר בחופשה שקיבל לאחר שריצה את עונשו. „הייתי מתאבק בארגנטינה, ואני בחור די חזק, כך שלא היו לי עניינים עם אסירים אחרים. הדבר שחרה לי הוא, שכל מי שביקש חופשה לפסח קיבל — מלבדי. כאשר השתחררתי, הבטיחו לי ש־אם אסרב שוב, לאחר החופשה, לצאת לשטחים הכבושים, אשפט ואחזור לכלא."

היתר יציאה מהארץ. ה־הבטחה קוימה במלואה. „שימעון קיבל חופשה קצרה, שבה שקלנו את המצב," מספרת אילדה, „ואני תמכתי בו לאורך כל הדרך, כשהודיע לי שהוא עומד לסרב שוב. שימעון הוא בחור עקשן, מה גם שמדובר בעקרונות החשובים לו ביותר." המישפחה החליטה שמקומה איננו בישראל.

„אני יודע יפה עד כמה סובלת האוכלוסיה הפלסטינית בשטחים הכבושים," כתב שימעון לשר־הביטחון בימי החופשה הקצרה, „ואינני רוצה להיות שותף לגרימת סבל זאת. על כן החלטתי לצאת את ישראל על מנת לחפש מקום אחר בעולם, שבו לא יאלצוני להיות חייל כיבוש. הנני לבקשך, כי תורה להמציא לי היתר יציאה מהארץ לאלתר."

עוד לפני שקיבל מענה על ה־מיכתב בעל הסיום הנמרץ, התייצב שימעון בבסיס המיון של צה"ל, הודיע שוב על סירובו, ונידון בו ביום ל־35 ימי מחבוש, חמישה מהם בעבור ניפקדות של יום אחד — אותו יום של „שיקול דעת" ופנייה לאמצעי־התיקשורת שבין שתי תקופות המאסר.

סרבן־שרות טייטלבאום
ציונים מתוך בחירה

„היינו קצת רגישים לנושא ה־פירסום," מספרת אילדה, „משום שכאזרח ארגנטינאי אסור לשימוש לשרת בצבא אחר. אבל לפני שבוע קיבלתי מאמא שלי בבואנוס־איירס מיכתב שבו היא כותבת שהמיקרה של שימעון כבר פורסם שם בעיתון מקומי. זה עלול לעורר קשיים לנו ואולי למישפחות שם."

תקדים מסוכן לצה"ל. „הילדים אינם מבינים בדיוק מה קורה. הם פשוט מתגעגעים לאבא," מספרת אילדה, ואין שמץ של בקשת רחמים בקולה. „אני לא רוצה לחנך אותם למילחמה, בדיוק כשם שאני לא רוצה ששימעון יסתובב בקומנדקר מאיים בתוך אוכלוסיה שאינה רוצה את נוכחותנו שם. בשטח שאיננו שטח של מדינת ישראל. זאת אני אומרת מנקודת הראות של ציונית, שאיננה יושבת בתל־אביב כדי לעשות כסף. אנחנו שנינו ציונים מתוך בחירה, וחבל לי מאוד שלא

(המשך בעמוד 62)

בהגרלה החדשה
של מפעל הפיס

3 מיליון ל"י
פרס ראשון

מאות אלפי זכיות בהגרלת הפיס.
40 ל"י — מינימום זכיה בזוטא ובהגרלה.

241,600 זכיות מיידיות בזוטא.
19,204,000 ל"י — סך כל הזכיות בכל שבוע.

בוא עוד היום אל דוכן הפיס,
כי בכל דוכן — סיכוי לזכות בשלושה מיליון!

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות.

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי ה־6.5.80
על מדע ומישטר
עם פרופ' קלמן אלטמן
(מרצה בטכניון חיפה)

חמועדון פתוח בימי ג'
התוכניות מתחילות ב־9 בערב
המועדון פתוח
משעה 8.30 בערב

חן טרמפ להזיל

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

היה קו

אחד הידידים שלי, שלשם הקיצור ה־נמרץ נקרא לו הפעם גידעון ספירו, הביא לי במתנה מפה. ממש מפה יפה, דלי־קטס, מפת המולדת ארץ־ישראל. המפה יצאה רק עכשיו ממכבש־הדפוס, עוד חמה. זה שרות־הפירסומים של מרכז ה־הסברה שהוציא את המפה הזאת, ממש מפה רשמית של המדינה שלנו. נייר טוב, שמונים על ארבעים, שישה צבעים טכניקולור.

ספירו מכיר אותי שאני לא מי־יודע־מה אוהב לטייל, אז מתעוררת השאלה, מה פיתאום הביא את המפה?

או!

המפה היא לגמרי רישמית, וגם היסטו־ריה. כתוב עליה: מפת ישראל, תשי"ח — תש"ם, 1980 — 1948". מבט אחד במפה הרישמית הזאת מספיק לגמרי בשביל לראות שיש שם הכל, ורק חסר דבר אחד. כן, חברים, לידיעתכם, הקו הירוק בכלל נעלם למרכז ההסברה שלנו, למרות שהוא בטוח היה פעם, בין 1948 ל־1980, ואומרים שגם היום עוד אפשר למצוא כמה חתיכות שלו בינינו ובין ה־ממלכה הירדנית.

ולא שזאת מפה בלי גבולות! דווקא יש בה גבולות, המון. יש קו הפסקת האש מ־1967 בצבע סגול נחדר. יש קו הפרדת הכוחות עם מצריים מ־1974 בצבע כחול־ים, ויש קו הפרדת־הכוחות עם סוריה מאותה שנה בצבע אדום־סכנה. אפילו קו אל־עריש — ראס־מוחמד יש, בצבע תכלת־כינרת. ורק הקו הירוק איננו, זה הקו שהיה הגבול של המדינה המון שנים, ויש איזה מאתיים מדינות בעולם שעד היום מכירות בו, ורק בו חלים חוקי־המדינה עד עצם היום הזה. היה קו — הוף, איננו עוד!

ברוטו, נטו, טרה

למי שעוד לא חתום על עיתון „הארץ", אני מציע לרוץ מהר ולחתום, ואם אין לו כסף לחתום, לפחות שיקנה את העיתון כל יום, או לפחות יקרא אותו באיזו סיפריה. זה למה? פשוט מפני שגיליתי שרק מי שקורא את „הארץ" מקבל את המשכורת חודש לפני כל האחרים במדינה, והברוטו שלו הוא גם נטו!

וזה מאיפה לי? תשמעו סיפור.

ביום השישי, ה־18 באפריל, החליט עיתון „הארץ" להע־לות את המוראל של קוראיו לקראת יום־העצמאות. „הארץ" עיתון רציני ומכובד, ולא ילך למכור לקוראים שלו לוקשים על זה שהממשלה יופי, או שהשלום מתקדם בצעדי־ענק, או שאין יריידה, או כל מיני דברים כאלה. אבל מה — מכל החרא שיש במדינה, בכל זאת מצא „הארץ" דבר אחד טוב. לא תאמינו — דווקא המצב הכלכלי של השכירים השתפר ממש פלאים בעשור האחרון.

את זה מגלה הכתב הכלכלי אלעזר לוין, בכתבה גדולה על שני עמודים במוסף המכובד של „הארץ" המכובד, עם המון מיספרים, ציורים יפים והסברים.

איך יודעים, לפי „הארץ", שהמצב הכלכלי של השכירים כל־כך השתפר? פשוט מאוד. לוקחים את המשכורת הממוצעת של שנת 1970, ואת המחירים בחודש אפריל באותה שנה, ולוקחים את המשכורת של אפריל השנה, ואת המחירים שיש עכשיו, ומתחילים להשוות, כמה היה צריך לעבוד אז בשביל לקנות כל דבר, וכמה צריך לעבוד היום.

וזה מה שיצא לאלעזר לוין: שבשנת 1970 היתה המשכורת הממוצעת 688 ל"י ברוטו, ושהמשכורת הממוצעת של אפריל השנה, תחיה 24,830 ל"י ברוטו. ואם עושים ככה את החשבון, יוצא, למשל, שבשנת 1970, כשלחם עלה 32 אגורות, היה צריך לעבוד בשבילו קרוב לחמש דקות, והיום, כשלחם עולה 5 ל"י הכיכר, צריך לעבוד קצת פחות משתי דקות.

את החשבון הזה עשה בשבילנו לוין על 30 מיצרכים בערך, ויצא לו שרק צילומים, דלק, סוכר, קקאו ודירות התייקרו — כל היתר נעשה יותר זול!

אז איפה הפואנטה? הפואנטה היא בזה שרק קוראי עיתון „הארץ" מקבלים את המשכורת של אפריל — באפריל, ובאותה הזדמנות הברוטו שלהם הוא גם נטו. כל שאר האנשים בארץ מקבלים את המשכורת של אפריל רק במאי, ולא תמיד דווקא בהתחלת החודש בדיוק. ועוד יורד להם טרה מהברוטו. ואם זה המצב בשביל כל מי שלא קורא את „הארץ", העסק של הקניות השנה מתחיל להיות יותר יקר, כי בטוח שאי־אפשר לקנות במשכורת שישלמו במאי את כל המיצרכים במחירים של אפריל. את המיצרכים של אפריל, עד הודעה חדשה, קונים סתם אנשים באפריל, במשכורת מרס שמשולמת באפ־ריל!

וזה חברים, משנה לגמרי את התמונה. אבל זה לא הכל. מה פיתאום ברוטו? מישהו ניסה פעם לקנות עגבניות עם מאה שערים לירות ברוטו? אז יש עוד שינוי בתמונה, כי צריך לעשות את החשבון דווקא עם הנטו.

וזה מה שיוצא: ב־1970 היתה המשכורת הממוצעת נטו בערך 510 ל"י. המשכורת הממוצעת נטו ששולמה באפריל השנה היתה בערך 14,300 ל"י, מעשרים אלף ברוטו. עכשיו, כל חמור יכול לראות שלפי החשבון של לוין המשכורות עלו פי 36 בערך, ואילו לפי החשבון הנכון, המשכורות עלו פי 28 בערך, כל זה כשהמחירים עלו גם פה וגם שם אותו הדבר. כלומר — לכתב הכלכלי של „הארץ" היתה יכולה להיות טעות די גדולה בכל החשבונות המפוקפקים שלו, וצריך היה לחפש בגרות מה באמת הוזל בעשור האחרון, אלמלא היו קוראי „הארץ" מקבלים את המשכורות שלהם חודש לפני האחרים, ואלמלא היה הברוטו שלהם גם הנטו.

„התחייה" עם הניצחון בכיס הקטן

בימים אלה חוזרת מארצות־הברית ה־מישלחת של תנועת „התחייה". חברי־המישלחת ממש חוזרים מרוצים, אחרי שאכלו שם סטייקים בעובי המותניים של המדינה, ודעתם קצת זחוחה עליהם מרוב בירה „שליץ" ששתו. הם ראו המון באמריקה, ונפגשו עם כל מיני אירגונים פטריוטיים אמריקאיים כמו „הקו־קלו־קס־קלאן", „אגודת ג'ון בירץ'", „הלגיון האמריקאי", ועוד כאלה.

אבל זה לא העיקר. העיקר הוא ש־(התחייה) חזרה מאמריקה עם הניצחון בבחירות בכיס הקטן שלהם.

המומחה של התנועה להסברה הסביר לי מה הסיבה לאופטימיות שלו. בעצם העסק נשמע די פשוט, ואני לא מבין איך עד היום כל המיפלגות בארץ לא תפסו את זה, והשאירו ל„התחייה" את השטח נקי. מי שפתח ל„התחייה" את העיניים זה מומחה אמריקאי אחד לפירסומת, שאמר להם שאין שום הבדל עקרוני בין יהודה והשומרון ובין קוקה־קולה או מזון לכלבים. הכל אפשר למכור עם סכס.

אז זהו זה. „התחייה" הולכת על הגל של הסכס בבחירות הקרובות, והם יעשו כזה מסע־תעמולה, שכל הפירסומת ש־חיתה לליכוד ב־1977 זה יהיה פסיק על־יד מה ש„התחייה" יעשו.

המומחה שלהם הסכים להראות לי כמה סקיצות, שאפשר לראות כאן, והן מדברות בעד עצמן.

סקיצות של כרזות־הסברה של „התחייה" לפי הקו החדש שקבע המומחה האמריקאי

לעיסה קלה

לחיים בתקופת הורביץ יש חוקים משלהם. מי שלא מכיר את חוקי החיים האלה מצבו לא קל.

למשל, ידוע לכל אחד שבעידן האינפל־ציוני הדבר הכי חשוב שיש, זה להעביר את הזמן מה שיותר מהר. הסיבה פשו־טה: כמה שהזמן עובר יותר מהר, ככה גם הכסף עובד יותר מהר, ולמעשה, כל מה שצריך בשביל להתעשר זה להעביר בצ'יק־צ'ק את הזמן.

אבל, מה עושה המזל! דווקא בעידן האינפלציוני קשה, לפעמים, להעביר מהר את הזמן. אחת השיטות להעביר מהר את הזמן זה לארח חברים. יושבים, מדברים, משחקים רמי, מתמזמזים, לא, חשוב־מה, העיקר הזמן עובר מהר. איפה פה הצרה?

ככה: בתקופה הקודמת החברים ה־אורחים התרגלו שהם מדברים ומכרס־מים משהו, משחקים רמי וזוללים פיצו־חים, מתמזמזים ומכניסים משהו לפה. התרגלו לזה, מה לעשות?

אז זהו, היום לתת לאורחים לכרסם זה מתחיל להיות סיפור. כל העניינים האלה של בוטנים, צ'יפס, קרייקרים, קפה, ואני לא מדבר על דברים יותר יק־רים, זה פשוט ביוקר. אירוח של שלו־שה־ארבעה חברים לשלוש־ארבע שעות צריך לעלות בסביבות החצי אלף, ולא חשוב כמה מהר הזמן עובר לך, הסכום הזה אוכל לך את כל הרווחים מאיגרות־החוב שעובדות בינתיים, ועוד משאיר אותך באובר־דראפט.

אז יש פיתרון שמאפשר גם לארח חב־רים, גם להעביר מהר את הזמן, גם לתת להם להעסיק את הפה, וגם משאיר לך רווק נקי של כמה אחוזים בערב.

השיטה היא מסטיק. כן, חברים, פשוט מסטיק, גומי־לעיסה בעברית!

וככה זה הולך: מקלפים חבילה־שתיים מסטיק לשלושה ארבעה אור־חים, פורסים לרצועות דקורטיביות, מסד־רים יפה בצלוחיות, בוזקים קצת פטרו־זיליה או פילפל שחור לפי הטעם, ומגי־שים לשולחן. מסטיק, כידוע, זה לוקח המון זמן לגמור ללעוס אותו. ככה יש לאורחים מה לעשות עם הפה, הזמן עובר מהר והכסף עובד.

יעקב שרת / איש ממאדים

לכבות את האור!

רק אל תאשימו את הערבים. הם לא אשמים, שאברהם אבינו גירש את ישמעאל אביהם המידברה, אל החולות הנודדים על פני אוקיינוס הנפט. הם לא אשמים, שבני תרבות אחרת, שאולי מעריצים את הסוסה הערבית במירוצים ובעסקי־הרבעה, המציאו את מנוע הבעירה הפנימית, המופעל בדלק פחמימני נוזלי. הם לא אשמים, ששניים ועוד שניים הם בדיוק ארבע, אם לא יותר מזה, כלומר, שחוק ההיצע והביקוש עוד לא הופל בשום הצבעה.

אבל מדוע הדלק יקר כל־כך ומתייקר כל־כך?

או, אם נשאלת השאלה, כמו שאמרה אשה חכמה אחת, אז גם נושבת התשובה:

מפני שיש בעולם הזה, פה על פני אדמת כדור־הארץ, יותר מדי אנשים שצורכים יותר מדי נפט ומוצריו.

אני לא רוצה לחגן פה על חברות־הנפט, חס וחלילה. ברור שהן לא מפסידות אף פעם, וזה בלשון המעטה. אבל האמת היא, שאילו היו בעולם פחות אנשים, וצריכת־הדלק היתה נמוכה הרבה יותר, לא היו מחיריו מרקיעים שחקים, כמו שאומרים.

עד שהאדם יתחיל לייבא מחצבים מן הכוכבים, תישאר כמות המשאבים שעל פני כדור־הארץ קבועה ובלתי־משתנה. הטבע (מה זה?) גזר פעם אחת ולתמיד: שום חומר לא ילך אצלנו לאיבוד (כמו־שאמרה־האשה־לבעלה־שמצא־את־הפאה־שלה־במרק־שלו). אבל גם שום חומר לא יתרבה.

אדם וחוה לא התרשמו מזה. כשהם התחילו לצאת, היה להם מכל טוב. שום דבר לא חסר להם. מה יש לדבר? גן־עדן! אבל מה? הם כחומר אנושי, כן התרבו, ולא רק התרבו, אלא התרבו באופן מדאיג. עובדה, בסך הכל עברו איזה אלפי שנים — והמחירים עולים, כלומר אין שפע, כלומר יש מחסור, כלומר יש יותר מדי צרכנים ביחס לכמות המשאבים.

איך זה ישפיע בלילות אלה על הסינים או ההודים או המצרים אינני יודע בדיוק, אבל היו סמוכים ובטוחים. הכופרים האלה עושים „פרו ורבו" לא פחות טוב מנטורי־קרתא.

אמנם כן, הצריכה שלהם לגולגולת — של כל מיצרך, לרבות נפט ומוצריו — היא פסיק לעומת הצריכה של מתקדמים כמונו. אבל נא לא לטעות: הם מתחרים בנו על כמות נתונה ובלתי־משתנה של משאבים, ולפי כל הסימנים התחרות הזאת רק תחריף, לא תמותן.

ודוק: „הומו מערביקוס" (או במינוח המדעי „הומו צפונוס"), זה שפעם שלט שילטון בלי־מצרים כמעט בכל משאבי העולם, ספק רב אם יקום לעת משבר של מחסור ויוקר להשתלט עליהם מחדש, נוסח האימפריאליזם של המאה התשע־עשרה. סביר הרבה יותר, שהוא יקטין עוד יותר את הילודה שלו, שממילא היא זעירה, מה, (ויש כבר ארצות שבהן היא שלילית), וייהפך למשרת החכם של „הומו דרומוס" (הכרה באש"ף היא חלק של התהליך העמוק הזה), וחרף מצוות „פרו ורבו" המחייבת אותנו היהודים הן מבחינת התורה, והן מבחינת הדמוגרפיה הפוליטית, סביר להניח שגם המישפחה הישראלית הממוצעת תקטן ותלך.

אז מה לעשות?

אתם בוודאי לא מצפים למירשם כולל ודוק, ואם כך לא תופתעו כלל אם לא אביאו לפניכם הפעם או בכלל. אם יראה הטבע (מה זה?) עוד נחזור לנושא קיומי זה, שאולי צריך להטריד כמה מוחות „במדינה הזאת" (אני שונא את הביטוי הזה, מפני שמשתמע ממנו קיום מדינה חילופית אחת לפחות, ואולי זו סתם רגישות חולנית) לא פחות מאשר, למשל, הדייסה של דרום־לבנון. בינתיים יש לי עצה אחת: כבו את האור בצאתכם מן החדר!!!

לכם זה אולי יעזור קצת, אבל מה אעשה, ואני מכבה אותו כבר מהתעלאה הקודמת?

ועשיתי על לשון

ועשיתי על לשון מתגלגלת / מכאן גואלת ומכאן מגואלת:

„כאשר חוטבים עצים נופלים להם שבבים!"

„כאשר עושים חביתה — שוברים את הביצים!"

אשת לפידות חזרה על סטאליניזמים אלה באוזני העם סביב —

נאה דרשה! שתיזהר רק לא להיות פית־אום ביצה או שביב!

רימון פז בשדה יהלומים

יהלומים! היש כיהלומים!

אתם לא תאמינו, אבל אני יכול להוכיח זאת. נער הייתי וגם זקנתי, וביותר ממלאכה אחת עסקתי — וגם לוטש־יהלומים הייתי! ואתם גם לא תאמינו איפה. בקיבוץ!

כן, כשהיינו צעירים ויפים, וישבנו על גיבעה שוממה במיזרח באר־שבע, שהבדואים התעקשו משום־מה לקראה קלטה (על משקל סאלטה) ואילו היהודים חלקו עליהם בעקביות ראויה להערצה, וקראו לה קלטה (על משקל דלתה), והימים ימי טרום־צינור־המים, ואין חקלאות, ואין פרנסה, או אז ניצנץ רעיון מבריק במוחו של מי: ללמדנו תורת ליטוש „אבנים" נוצצות ומבריקות אלה, שיהלומים נקראו. ובאמת, אין בעיות העבורה ותובלה לנגד הנידח — שקית אחת קטנה מספקת עבודה לחודש תמים, ואין לך אלא לשבת לפני גלגל המסתובב במהירות שיגעונית ולהניח לו לשייף את מקצועות ה„אבן!"

מה אגיד לכם, זה לא עבד. אבל לא בגלל שוד. כל היהלומים האלה דמו בעינינו זה לזה כשברי זכוכית, לא עלינו, והעניין, כלומר חדוות־היצירה, פג חיש מהר. אולי משום כך ואולי מסיבות אחרות (למשל, אי־פיצוי השיעמום ב־חבילות של שטרות), לא ראינו ברכה בעמל ה־ליטוש. המיפעל פורק, סביבוני־השיוף, או איך קוראים להם, נמכרו למי שנמכרו, ואם לא נתבלו הריהם עומדים ומסתובבים אי־שם בין תל־אביב ונתניה עד עצם היום הזה.

אבל למה, בעצם, סיפרתי כל זאת? משום מעשה שהיה לפני ימים אחדים בבית שקורין בורסת־יהלומים, שנכנס בחור עשיר־ברעיונות ויצא עשיר־בממון — והוא אפילו לא ניסה ללטש אבן אחת! נכנס לו (איך נכנס?) לבית שמיליונים מוצאים על שמירתו, ושוב נכנס (איך נכנס?) דווקא לחדר מלא יהלומים ואבנים טובות כבארמון הנסיכה שבאגדות, שלף רימון (רימון? אתמהה! אדם נכנס לבית השמור ביותר במדינה, ובציקלונו לא כריך, לא תפוח, אלא רימון?) וכל השאר כבר עולה כסף, והרבה כסף לא רק למי שהיהלומים האלה חסרים לו (רגע, והביטוח?) אלא גם למשלם־המסים הישראלי, שבכספו ממומנת מישטרת ישראל, שמיטב מוחותיה המבריקים, כך יש לשער, מתמסרים עכשיו לדבר אחד: היהלומים — ומי יודע מה קורה ומה יקרה בינתיים ברחוב הפורצים השורצים ובשדה האנסים המנסים ונסים!

אני לא רוצה להגיד שבקיבוץ יושבים מלאכי־עליון שלעולם אינם עושים מעשי־מירמה. אבל בקיבוץ עובדים ועובדים קשה, ויש בארץ מיפעלים גדולים, נהדרים, מרהיבים, שפועליהם גם הם אינם מלאכי־עליון, אבל הם עובדים, ועובדים קשה, ויוצקים פלדה, ומייצרים כימיקלים, ועוד אלף ואחד מוצרים, ואולי הם לא מכניסים למדינה במזל וברכה מטבע־חוץ כמו היהלומים האלה שם בבית המיסתורי, השמור ביותר במדינה, הרוחש עיסקות ועישקות כל שעות היממה והשד יודע מה באמת הולך שם, אבל עובדה היא עובדה: עוד לא נולד חפושע המבריק, שיחדור עם רימון ביד לסדום וישדוד איזה שק אשלג, או יעמיס על גבו מטיל־פלדה ב„וולקן" וייעלם כאילו פצתה האדמה פיה ובלעתו.

אבל שם, בבית הגדול וחמיסתורי, השמור ביותר במדינה, שאם לאנשים יש מיליונים לסדר להם בכל חדר טלוויזיה במעגל סגור (חוץ מ־בחדר שבו בוצע השוד הגדול) סימן שהם מרוויחים פי כמה וכמה — שם זה אפשרי. שם זה כל־כך אפשרי עד שזה טבעי. והוא שאמרתי: יהלומים! היש כיהלומים!

במדינה

(המשך מעמוד 60)

ניתן לנו להגשים כאן את חיינו.

„אני לא מבינה מדוע הצבא לא רצה כלל לשמוע אותו ואת הנימוקים שלו. הרי יש ועדה שמטפלת בבנות שמצהירות על דתיותן, וזה לא סוד שחלקן פשוט משתמטות. מהבחינה החוקית אני מסכימה שהצבא צודק, ואני יודעת שזה יהיה תקדים מסוכן לצה"ל, אבל הגיע הזמן שיבדקו את החוקים בקשר למיקרים כמו זה של שימעון. הוא הרי איננו רוצה להשתמט מהצבא, להיפך. בכל פניותיו לצבא הדגיש תמיד את רצונו לשרת. במצב הזה יש רק אשם אחד, וזוהי ממשלת־ישראל, שמפרה את החוק הבינלאומי, ואינה מתירה לשימעון לחיות בארצו בהתאם למצפונו.

„אני חושבת שהצבא צריך להקים גוף מיוחד, שיכלול אולי פסיכולוג, שיטפל במיקרים כמו אלה של שימעון. הרי באופן תיאורטי שימעון יכול לבלות את עשר השנים הקרובות בכלא. אם הצדק האישי שלו והצדק הצבאי לא יגיעו לפשרה הגיונית."

כדי למגוע את האיום הזה, פנתה אילדה אל נשיא־המדינה יצחק נבון. „כתבתי לנשיא מיכתב בספרדית, שמעתי שהוא קורא ספרדית," היא מספרת בחיוך, „וסיפרתי לו על המישפחה שלי. הסברתי לו מהן הדיעות שלנו, אותן דיעות אנושיות שמתבטאות בצעד ששימעון עשה, ואני מקווה שהוא יכבד את השקפותינו. בקשתי מהנשיא לקבל אותי לראיון, כדי להסביר לו את דיעותינו.

„אולם, כאשה וכאם המצב מתחיל להיות קשה, והילד השלישי עומד להיוולד בקרוב. ביקשתי מהנשיא שיעניק לשימעון חנינה. אני רוצה שיחזור הביתה ואני מודאגת שמא הוא יישבר בכלא."

בקיבוץ כרם־שלום מקווים שלא יהיה זה שר־המישפטים, שמואל תמיר, שידון בבקשת החנינה הזו.

תאונות

נכות של

שישה מיליונים

נכות של 70% זיכתה את ליאון שוורץ בפיצויים בסך שישה מיליון לירות

עורך־הדין מנחם קזז ידוע כאיש שקול ורציני. לכן נדהמו עורכי־הדין בבית־המישפט בתל־אביב, כאשר ראו אותו מפזז משימחה במסדרון ההיכל.

משחקרו אותו, התברר, כי היתה לו סיבה טובה מאוד לשמוח. הוא השיג את אחד הסכומים הגבוהים ביותר שנקבעו אי־פעם כפיצויים עבור נכות מתאונת־דרכים.

מרשו, ליאון שוורץ, היה בן 24 כאשר רכב על אופנועו ומבלי משים פגעה בו מכונית שהיתה נהוגה בידי אברהם ארזי. ליאון נפגע פגיעה קשה בידו ובזרועו ונלקח לבית־החולים. חודשים רבים נמשך הטיפול בזרוע הפצועה, ורק אחרי שנתיים תמימות, בשנת 1974, החליטו הרופאים, כי אינם יכולים להועיל לו יותר, וקבעו לו נכות בשיעור 70%.

לפני התאונה היה ליאון בוגר יחידה צבאית מובחרת, בחור בריא וחזק, ומיקצועו היה ברזלן. כאשר נפגע הפסיק לעבוד במיקצועו, והרופאים גם הסבירו לו, כי לעולם לא יוכל לשוב לעבודה במיקצוע זה. מאחר שהשכלתו היתה נמוכה לא מצא כל עבודה אחרת, התאונה, ועד לסיום המישפט ב־ובמשך השנים מאז 1972, שנת 1980 לא עבד כלל. הוא התפרנס מקיצבה זעירה שקיבל מהביטוח הלאומי, לפי חוק הנכות, אשר במשך שמונה השנים הגיעה לחצי מיליון לירות. הוא גם לא נישא אשה ולא הקים מישפחה מאז, ועבר יסורים וכאבים קשים.

כאשר נקבע לו אחוז הנכות, בשנת 1974, הגיש עורך־הדין קזז תביעה בשם ליאון, נגד הנהג ונגד חברת הביטוח הדר אשר ביטחה אותו. הצדדים הגיעו להסכמה,

אילדה מיטלכאים
ממשלת־ישראל? היא האשמה

לגבי העובדה שגם ליאון היה רשלן בעת התאונה. הוא לא נהג בנתיב הנכון, אלא כמעט במרכז הכביש. לכן נקבע אחוז תרומת הרשלנות שלו ל־25%.

רשלנותו של ארזי התבטאה בכך שהוא הגיח מכביש שמסתיים בשלט עצור מבלי שעצר, ובכך גרם את התאונה.

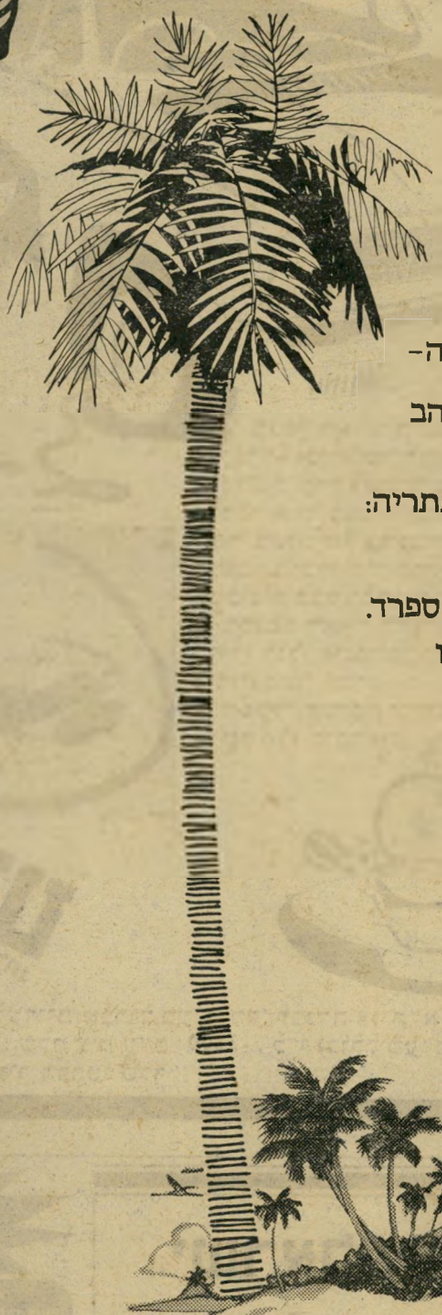
תביעת הנזיקין היתה על סך של תשעה מיליון לירות. החישוב כלל את הפסד ההשתכרות מגיל 24 ועד לגיל 65, המועד הרגיל ליציאה לגימלאות. נוסף לכך ביקש הסניגור עבור לקוחו יותר מחצי מיליון לירות כפיצוי על הסבל והכאב שגרמו לו. וכן הוצאות הטיפולים הרפואיים בתוספת ריבית והצמדה.

חוששים ממס־הכנסה.

החלק הקשה ביותר בתביעה היה להוכיח כמה משתכר ברזלן עצמאי. קזז חיפש עדים, אך הם התחמקו. איש לא היה מעוניין לעלות על דוכן העדים ולהצהיר קבל עם ועדה כמה הוא מרוויח בחודש, שהרי ידוע, כי עינו של מס־הכנסה פקוחה תמיד. אבל ב־

(המשך בעמוד 64)

בפלמה כבר היית...

...אם לא הייתם, אז השנה בואו לפלמה דה מיורקה-
האי הספרדי הנחשב לגן עדן עלי אדמות.
פלמה דה מיורקה, האי הקסום ידוע בזכות חופי הזהב
שטופי השמש, מלונות הפאר, הקזינו התוסס,
אתרי הבלוי והבידור ושווקי הקניה הססגוניים.
במשך חופשתכם הנפלאה תוכלו לבקר בספרד ואתריה:
מדריד, ברצלונה וטרמולינוס על ארמונותיהם,
מלחמות השוורים והנופים המיוחדים.

ואל תשכחו את המחירים הנמוכים בהם מצטיינת ספרד.

אנו נטיס אותכם ישירות ותוך מספר שעות תנחתו
בגן העדן עלי אדמות.

מחיר המלון ליום החל מ-$ 20.
14 יום כולל טיסה, מלון מעולה ושתי ארוחות ליום
החל מ-$ 740.

פרטים אצל כל סוכני הנסיעות

E.W.T.R. ltd. European Wholesale Tour Representatives

פַּלְמָה-דֶה-מָיוֹרְקָה
גן עדן עלי אדמות

במדינה

(המשך מעמוד 62)

מאמצים גדולים, ובעזרת חברים למיקצוע של התובע, אשר ריח־מו עליו, הצליח קזז להוכיח גם זאת.

השופט יוסף חאג' יחיא, קבע בפסק־דינו, כי משכורתו של בר־זלן, שהיתה בשנת 1972 כ־2000 לירות לחודש, הינה היום 30,000 לירות לחודש. וכך אמנם נעשה החישוב. השופט קבע פיצוי על הסבל והכאב בסך 400 אלף לירות, כאשר הריבית על סכום זה בלבד, מאז 1972, מסתכמת היום בחצי מיליון לירות.

הסכום הכולל של הפיצויים ש־קבע השופט היה שישה מיליון לירות. עד היום היו רק שניים או שלושה פסקי־דין בנזיקים שנקבו סכומים דומים. אבל עורכי־דין מספרים, כי עקב האינפלציה ה־דוהרת לא יהיה יותר סכום כזה חיזיון נדיר בעתיד. העלייה בשי־עור הפיצויים שקובעים בתי־המישפט חלה בשנתיים האחרונות בלבד.

בית־המישפט קבע כשכר־טיר־חה לעורך־הדין את הסכום ה־פעוט יחסית של רבע מיליון לי־רות. סכום שאינו מגיע אפילו ל־10% מערך הפיצויים, שהוא התש־לום הרגיל בענף זה של המישפט.

מישטרה

מתנה גרוזינית

הקרואים לחתונה החליטו לפרוץ לדוידות בסביון כדי להשיג מתנה יפה לחתן ולכלה

כאשר גרוזיני מזמין אורחים לחתונה, הוא מצפה שהם יבואו. לפי המינהג חייבים המוזמנים לבוא, ולא — יחשב הדבר כפגי־עה בלתי־נסבלת במזמין. החלק השני של המינהג אומר, כי בעלי השימחה מצפים לאורחים ומקב־לים אותם ליד הכניסה, שם הם מקבלים את מתנות החתונה ה־נרשמות ונבדקות אחת לאחת.

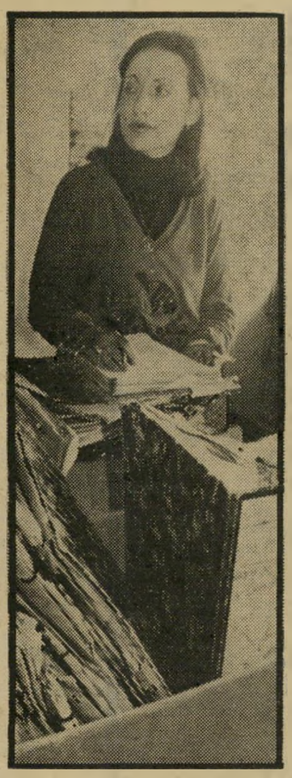
כאשר הוזמנו חמישה חברים גרוזנים מנצרת לחתונת בתו של ידידם מבאר־שבע מצאו עצמם ב־דלימה. לחתונה היו חייבים לבוא, שכן המינהג והמסורת מחייבים. גם מתנה נאותה היו חייבים להי־ביא, אך מה לעשות וכיסי כולם ריקים? הם טיכסו עצה, והחליטו לשאול את מכוניתו של חיים פס־חוב, נהג האמבולנס של נצרת עי־לית. הוא העמיד לרשותם את מכו־ניתו תוך הסכם, כי אם יצליחו לשלול שלל בדרך יתנו לו את חלקו.

החמישה יצאו לדרך כאשר יוסף מיכאשווילי נוהג. כאשר הגיעו ל־סביבות שכונת היוקרה סביון עלה במוחם רעיון. הם עצרו את המכו־נית במרכז השכונה, מיכאשווילי נותר במכונית וחיכה, ואילו שאר הארבעה התפצלו לשתי קבוצות ויצאו לחפש מתנת חתונה.

אחת הקבוצות, בראשותו של ראובן דג'ואשווילי, חיפשה ולא מצאה. כאשר חזרו למכונית גילו לחרדתם, כי זו אינה נמצאת שם יותר. הם הגיעו לבאר־שבע בתח־בורה ציבורית ושם פגשו את שלו־שת חבריהם. אז הסתבר להם ש־מולה של החוליה השנייה שיחק לה. הם פרצו לווילה ולקחו מתו־כה חפצי כסף, זהב ובדולח. עוד נותר להם מספיק זמן לפנות לצו־רף בבאר־שבע, למכור לו 60 גרם מהזהב, ולקבל 9000 לירות. את הסכום הזה העניקו לחתן ולכלה כמתנת נישואין. כיוון שהכלה היא בתו של חברם הטוב, נטלו גם את אחד מכלי הבדולח היפים וכפית כסף, ונתנו אותם כמתנה נוספת לכלה עצמה.

שימושים נוספים לאמבו'

דנם. למחרת חזרו לנצרת, אך החליטו לעצור בשוק הפולני בתל־אביב ולנסות להיפטר שם מיתר השלל. הם החנו את מכוניתם ב־חניון של מישטרת מרחב הירקון, הקרובה לשוק, „כי שם תהיה הכי בטוחה" כדבריהם. וראובן לקח חלק מהשלל והלך למכרו ב־שוק. אולם בשלב זה איתרע מזלו. פרצופו היה מוכר לצוות לוכדי כייסים של המישטרה, אשר היה בשוק. הם זיהו את ראובן לפי תמונתו המצוייה באלבום המיש־

פרקליטה דבורין
כמה תיקים יש באמת?

טרה, וליוו אותו למכונית. שם ציוו עליו לפתוח את תא המיטען, וכך גילו את אוצרות הכסף והזהב אשר נגנבו בסביון.

המישטרה לכדה את כל חמשת הקרואים למישתה, וחקרה אותם. הנהג מיכאשווילי הפך עד־מדינה, וסיפר גם על חלקו של בעל ה־מכונית בעיסקה. סיפורו הדהים את השוטרים המנוסים. הוא סיפר, כי בעל האמבולנס לא השתמש בו אך ורק להסעת חולים. כאשר היו חבריו יוצאים ל„עבודה" היה לפ־עמים עוזר להם להיחלץ ממקום הפריצה בעזרת האמבולנס. הוא היה מכניס אותם לתוכו כאילו היו חולי־לב ואחים מטפלים, ובעזרת הצופר היה מגיע במהירות הגדולה ביותר לכל מקום. כאשר התנועה בנצרת היתה קשה במיוחד, היתה המישטרה מפנה את הדרך לאמ־בולנס הדוהר ולישביו. בהגיעם למקום חפצם. היו „חולה־הלב" ומטפליו קמים בחדווה ממישכבם, מוציאים את הסחורה הגנובה מה־אמבולנס, ומשאירים אותו מוכן לסיבוב הבא.

פסחוב, בעל המכונית והאמבו־לנס נידון לשנתיים מאסר. השו־פט דויד ולך פסק גם ארבע שנות מאסר לנוסע נוסף, אשר ביקש „לנקות את השולחן" ונוסף לפרי־צה הנוכחית הודה בעשרות פרי־צות וגניבות. כמות התיקים הס־תיעה גם את התובעת פנינה דבו־רין, אשר חששה שאיפלו המישט־רה אינה יודעת עדיין על כל ה־פריצות שבית־המישפט מכניס ל־פסק דינו.

ראובן הוא היחידי שלא הודה באשמתו, ובעזרת עורך־הדין דרור מקרין נאבק עדיין על זיכוי.

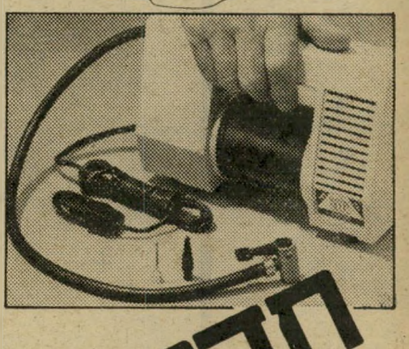
פנצ'ר??לא נורא!!

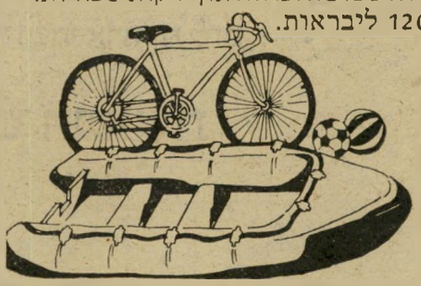
"מנפח האויר הפרטי שלך"... יפתור את הבעיה!

מנפח האויר החשמלי של WEBSTER (קנדה) (כולל מד לחץ) הינו להיט בארה"ב אין חשש עוד לפנצ'ר באמצע הדרך או לחוסר אויר בצמיגים ובגלגל הרזרבי. ע"י חבור פשוט של המכשיר לשקע המצית או למצבר תוכלו מיד למלא אויר בצמיגי המכונית בכל דרך שתמצאו בה.

- במנפח האויר החדיש ניתן גם לנפח כדורי רגל, אופניים, קטנועים, סירות גומי וכד'.
- הפעלה פשוטה ונוחה תוך דקות ספורות.
- עד 120 ליבראות.

חדש
המתנה האידיאלית לחג

יבואנים וסוכנים בלעדיים: אברוד בע"מ רח' לבנדה 18 ת"א טל' 334162
להזמנה דרך הדואר: שלח צ'ק ע"ס 3100 ל"י (כולל מע"מ) ותקבל בדואר חוזר את "מנפח האויר הפרטי שלך".

"ישראל אקספרס" - לוס אנג'לס

50,000 וואט של מוסיקה, חדשות ועוד...

הפתיחה הגדולה: 5 במאי בשעה 7.00 בערב

עם **ראובן לוי** (קול השלום)

חפש ואתר את 1090 AM

"ישראל אקספרס" - לוס אנג'לס

מה?

שם ע. רשום 5258

פינה קולדה עוד לא טעמת

נסו את החוויה שתו פינה קולדה!

מבחר משקאות קוקטייל:

פינה קולדה סומברו בננה קולדה

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל - יד טסקים ת"א, הקונגרס 44, טל. 832236

הסיני נאשם בנסיון לרצוח אשתו, החיילת הישראלית

אשת המנדרין

„אני מבקש מבית־המישפט שיעמיד לרשותי מתורגמן מסיני לעברית,״ אמר הנאשם פאן קיו לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. השופטת הדסה בן־עיתו הביטה ארוכות בנאשם חיוור־הפנים ו־השבריר, ושאלה אותו לאיזה ניב בסי־נית צריך המתורגמן לתרגם. „לניב ה־קנטוני או למנדרינית,״ אמר הנאשם.

הניב המנדריני הוא האלגנטי והמסובך ביותר בסינית, ודוברים אותו רק בעלי ההשכלה הגבוהה ביותר. לכן היה זה משו־נה לשמוע כי הסבא של מיסעדת תל־אביב הקטנה, שנאשם בניסיון לרצוח את אשתו הישראלית, דובר דווקא ניב אצילי זה. סיפורו של קיו הוא סיפור מוזר. הוא נכנס לדירה, וטען כי נעצר על־ידי ה־משטרה כאשר עמד ליד הדלת.

בקשתו האחרונה מבית־המישפט היתה לספק לו מתורגמן, כיוון שהאנגלית שב־פיו משובשת. התברר כי ביקש עזרה מ־מעבידו, רפי שאולי, אך זה לא שעה לבקשתו. בני הקהילה הסינית בתל־אביב, שנרעשו מהאשמה שהוטחה בבן עמם, ניסו לעזור לו. נציגת הקהילה היא סלי־נה הנדל. צעירה סינית ילידת הונג־קונג, הנמצאת בישראל זה שבע שנים, ונחשבת הנציגה הבלתי־רישמית של ה־סינים בארץ.

סלינה עצמה היתה בין הסיניות הרא־שונות שנישאו ליהודים, וכך גם הגיעה לישראל. היא היתה נשואה לגבר בשוויץ הכירה את ישראל הנדל, התאהבה בו, עלתה לישראל, התגיירה ונישאה לו בני־שואים דתיים. היא ילדה לו בת, אך ה־נישואים נכשלו. הם נפרדו, אך סלינה רואה את עצמה ישראלית לכל דבר, ו־רואה את עתידה בישראל. היא הקימה לה רשת של מיסעדות סיניות, שתיים בתל־אביב ואחת בבאר־שבע, ומעסיקה כ־שלושים צעירים סיניים.

כאשר שמעה על צרתו של קיו נחלצה סלינה לעזרתו. היא השיגה עבורו את עורך־הדין בן־שחר, ובאה למישפט. כאשר נשאלה על־ידי הסניגור אם תוכל לשמש כמתורגמנית אמרה כי היא יכולה לתרגם רק לניב של קנטון, שכן את הניב ה־מנדריני לא למדה.

אילנה אלון

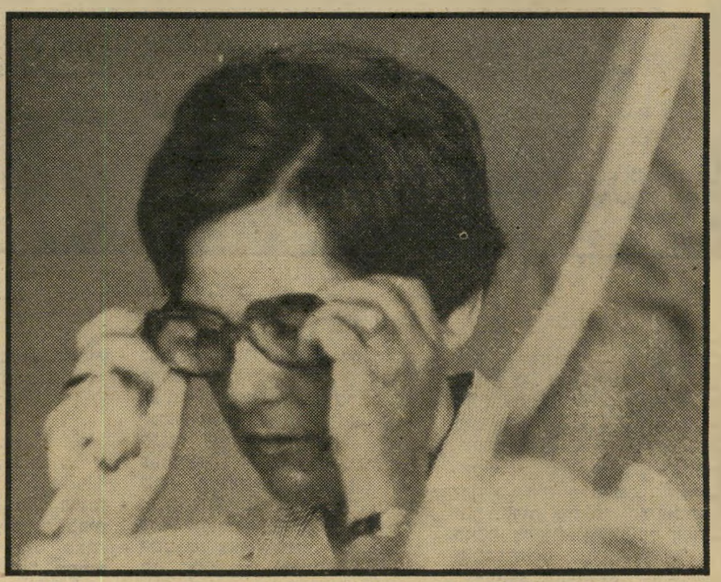
להתגורר עימו בחדרו. הם היו הזוג היחידי שם, כל השאר היו רווקים. הם התיידדו עם זוג מעורב נוסף, תמרה, ה־עובדת גם היא במיסעדה, ובעלה התאילנדי העובד במיסעדה אחרת.

בינתיים הגיעה רחל לגיל גיוס, ויצאה לקורס טירוניות. הפרידה היתה קשה על השניים, ואז התחילו לדבר על חתונה. אין זה פשוט לגבר סיני בן הדת הבודי־היסטית לשאת לאשה נערה יהודיה ב־ישראל. הם נועצו בעורכי־דין, והחליטו להינשא בנישואי מכסיקו — הדרך שבה אפשר להשיג תעודת־נישואין מארץ דרום־אמריקאית באמצעות התכתבות ב־דואר בלבד. ואכן, כך עשו. חודש אחרי שסיימה את קורס הטירונות שלה נישאה רחל לקיו בנישואי מכסיקו.

הזוג הטרי עבר להתגורר בדירה משלו, ורחל ניסתה להשתחרר מצה״ל בגלל הי־תה אשה נשואה, אלא שהדבר לא עלה בידה, כיוון שנישואי מכסיקו אינם מוכ־רים לצה״ל כנישואים חוקיים.

רחל בילתה את ימיה בצבא, וקיו בילה את לילותיו בעבודה במיסעדה, וכך החלו הסיכסוכים ביניהם. יום אחד עזבה רחל את הדירה המשותפת וחזרה לבית אמה.

ההכרות הולידה אהבה אשר הובילה לנישואין - השירות־הצבאי גרם לפירוד אשר הוביל לבית־המישפט

שופטת בן־עיתו
לאיזה סינית לתרגם?

הנציגה הבלתי־רישמית

ב חודש מארס השנה, אירע המיקרה שעליו עומד קיו לדין לפני בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. הוא נאשם בכך שהגיע לבית אמה של רחל כאשר ברשותו סכין, שבר וניפץ את שמשת דלת הכניסה לבית, ואיים לרצוח את רחל.

המישפחה הזעיקה את המישטרה וקיו נעצר כשבידו הסכין. הוא נעצר עד תום ההליכים המישפטיים, והשבוע הובא לפני בית־המישפט כדי לברר אם הוא מודה או כופר באשמתו.

סניגורו, אהרון בן־שחר, ענה בשמו כי הוא מכחיש כל כוונה לרצוח. את מצי־אותו של סכין המיטבח בידו תרץ בכך שזהו כלי־עבודה שלו. הוא טען גם ש־דפק בחוזקה על הדלת, והזכוכית נשברה שלא בזדון או בכוונה. הוא הכחיש כי יליד סין העממית, כבן 31 שנה. הוא ברח מסין להונג־קונג לפני שנים אחדות, ומשם דרך ארצות־הברית וקנדה התגלגל לקהיליה הסינית בתל־אביב.

אביו משמש כקצין בכיר ביותר בצבא סין, ולכן קיבל הבן את ההשכלה המיועדת לבניהם של ראשי השילטון. הוא למד מנדרינית ואת שאר לימודי התרבות ה־סינית והצטיין במיוחד בגגינה בכינור. כאשר עבר את הגבול להונג־קונג הפך פליט חסר דרכון ובית, והסתובב בעולם עם תעודת־מסע. בהונג־קונג עבד תקופה מסויימת כפועל שחור, ומעבידיו לא הא־מינו כי הבחור העדין והענוג יחזיק מעמד בעבודה הקשה. אך נראה כי הבחור מגזע עמיד. אחרי נסיונות־נפל להשתקע באר־צות־הברית הגיע לישראל, והתחיל לעבוד במיטבח של המיסעדה בתל־אביב הקטנה.

בחברה הסינית של תל־אביב פגש ב־ישראלית צעירה ונאה, רחל בין. היא ילידת תל־אביב, שאביה נפטר והותיר אותה עם אחותה הצעירה ואמה האלמנה. היא גדלה כמו כל נערה ישראלית ממו־צעת, היתה חניכה בצופים ולמדה פקידות.

באחד הימים הזמינה אותה אחותה ה־צעירה להתלוות אליה ולהכיר ידידים סיניים. ההכרות הולידה אהבה, ורחל וקיו הפכו חברים.

בתחילה נהגו לבלות הרבה כמו כל זוג צעיר, בבתי־קולנוע ובמועדונים. למ־רות שרחל אינה דוברת סינית וקיו אינו מבין עברית, הסתדרו השניים באנגלית הכושלת שלהם.

אחרי כמה חודשי חברות החליטו לגור יחדיו. קיו התגורר עם כמה מחבריו ש־עבדו אצל בעל המיסעדה, רפי שאולי, בדירתו של שאולי בדיזנגוף, ורחל עברה

חשוד פאן
סכין לרצח —

מתרגמת בין
— או לבישול?

אמנות

ישבנים כפולים

צילומי עירום נשי מתוחכמים של הצלם **גרגורי וויניצקי** מוצגים בתערוכה בבית־האמנים ב־תל־אביב.

בצילומיו של וויניצקי, מבוצע רעיון מקורי ומרתק. הצלם יודע להפיק הרבה יותר מאשר צילום עירום רגיל, באמצעות צירוף שני צילומים בהיפוך, וקבלת אובייקט מונומנטלי ורב רושם. וויניצקי הגיע לישראל כשהוא נושא תואר במאי וצלם קולנוע, אך מחוסר עבודה בשטח זה, נאלץ לעסוק בצילום סטילס לצרכים שונים.

השטיח הגדול והשמור ביותר

כיצד אפשר לדעת מהי דרגתו של הפקיד המשוחח איתך בבית ר.ב.מ. בתל־אביב? פשוט מאוד. לפי ערכה או ערכן של יצירות האמנות המקשטות את קירות מישרדו. הנהלת החברה הבינלאומית בחרה אך ורק באמנים ישראלים, לקשט ביצירותיהם את קירות הבניין היפהפה, שהוא עצמו נראה כיצירת אמנות בפני עצמה. לכל עובד בחברה ניתנה האפשרות לבחור, לפי טעמו, את יצירות האמנות שתקשטנה את קירות הבניין העגולים. נמצאות שם יצירות מקוריות בצבע שמן וליטוגרפיות המוערכות בסכומים שונים. בדומה להיררכיה של הפקידים, כן ההיררכיה של יצירות האמנות.

המקום שקיבל את יצירת האמנות הגדולה ואולי היקרה ביותר בבניין הוא הקפטריה של העובדים. בקומה השנייה, מקדם את פני הנכנסים שטיח־קיר ענק, שהוא הגדול ביותר בארץ. רוחבו הוא חמישה־עשר מטרים וגובהו שלושה מטרים. כולן עשוי יריעה אחת.

האחראי ליצירה מקורית זו, הוא האמן הצעיר **מיכאל** („מיקי") **אייזמן**. השטיח עשוי בשיטת הטאפטינג. מכונה, לא אדם, יורה את החוט באורך הרצוי, עושה את הקשר וחותכת. שיטה זו, בניגוד לשטיחים העשויים בעבודת מכונה רגילה, מאפשרת לאדם המחזיק במכונה לפרום או לשנות באמצע את הדוגמה. שבעים צבעים שונים מרכיבים את השטיח. לא די בטכניקה כדי ליצור שטיח שהוא גם יצירת אמנות. האמן המוכשר, שקנה את השכלתו האמנותית בוויסבאדן, גרמניה, ושימש כמורה בבצלאל ובמכון לאומנות בבת־ים, יצר קומפוזיציות מעניינות, המזכירות את עבודות הענק של **קארל אפל** ההולנדי, מנהיג תנועת הקוברה הנודעת של שנות החמישים. עוצמה ותנועה מאפיינים את השטיח, כשמצבעים התוססים מוסיפים להרמוניה ולחיות שלו. חבל רק שבגלל שהבניין שמור מבחינה ביטחונית כמו בניין בורסת היהלומים, נמנעת האפשרות מהקהל הרחב ליהנות מיצירות האמנות המוצגות בו.

תערוכה לפני יצירות

דאוס אקס מאכינה זהו השם שבחר **יגאל תומרקין** לתערוכתו החדשה בגלרית ג'ולי מ' בתל־אביב. ההזמנה להציג בגלריה זו הגיעה אליו בעת שהיה עסוק בהכנות לשתי תערוכות: האחת במוסיאון תל־אביב, והשנייה אצל שרה לוי. כששלח יגאל את ההזמנות לתערוכה אצל ג'ולי, הציין רים לתערוכה עדיין לא צויירו. השם שמוצאו מיוונית, למרות היותו בלאטינית, מרמז על משהו בלתי־צפוי שנשלח על־ידי אלוהים. וכזוהי ההזמנה לתערוכה.

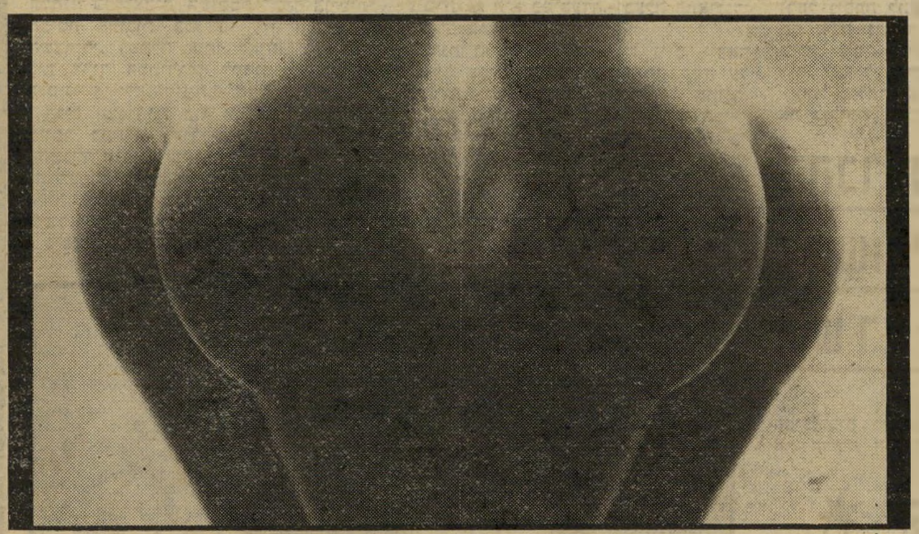
חד גדיא במחתרת

ההנהלה לא תקעה בשופרות ובמצילתיים, ואפילו פתיחה רישמית לא נערכה לכבוד האירוע. אך המבקרים במוסיאון תל־אביב בימים אלה, זוכים לראות את אחד האוספים המעניינים ביותר שהורעברו לבעלות המוסיאון, כתרומה של מישפחת נדבנים, מישפחת **פורק**. האוסף הנדיר והמיוחד כולל את האיורים המקוריים, המבוצעים בצבעי גואש, לסיפור החדגדיא בהגדה של פסח, של הצייר היהודי הנודע **אל ליסיצקי**. בשנת 1919 עשה הצייר את האיורים, שאחר כך נעשו לפיהם 75 ליטוגרפיות ומהדורה עממית של ההגדה בשחור־לבן.

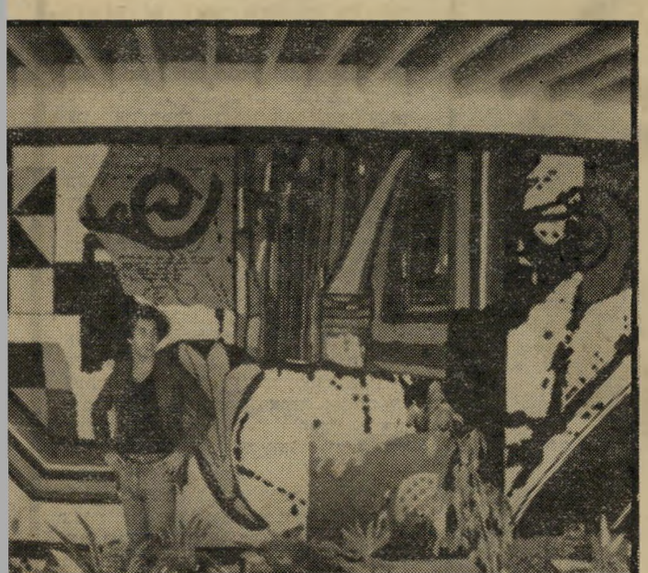
אל ליסיצקי ידוע בתרומתו לאמנות המאה העשרים, במיוחד תודות להשתייכותו לזרם הקונסטרוקטיבי. לעם היהודי הוא תרם את העיצוב והאיור לספרים באידיש של **יעקוב פיכמן**, ולתרגום סיפורי **אנדרסן** לאידיש.

עיסוקו של ליסיצקי באמנות יהודית, היה חלק מרוח התקופה, והתעוררות של כל המיעוטים ברוסיה בתקופה של טרום המהפכה והמהפכה.

בציורי החד־גדיא שלו, ניכרת השפעה של ציורי **מארק שאגאל**, ורוח העיירה היהודית, כשבנוסף, בולטת השפעת הסגנון הקוביסטי. ערכם של ציורי הגואש שנתרמו למוסיאון רב לא רק בגלל הערך הכספי העצום שלהם ובגלל נדיבותם, אלא בכך שהם מעשירים את אוסף המוסיאון ביצירות אחד האמנים המפורסמים ביותר במאה העשרים.

ארבעה עכוזים של גרגורי וויניצקי
קליטה גרועה של אמן

מיקי אייזמן וקטע מהשטיח הגדול ביותר בארץ
שמירה מקלקלת הנאה

טלוויזיות ציבעוניות מכשירי חשמל קונים

אצל: מיכאל עקילוב

בסלון אלנבי 113

מבצע החודש ☆ עד גמר המלאי

	רגיל	מבצע
גרונדינג "26 דגם 8212	150,000	75,900
תנור גז פייר	28,000	18,900
תנור סאוטר צרפתי	42,500	29,900
קולט אדים איטלקי	9,690	6,590
שואב אבק פרונרס גרמני	19,000	13,500
מקרר ג'נרל אלקטריק 16 קוב	115,920	77,900
מכונת כביסה סנסי	42,560	29,000

מהיום להיום • מבחר גדול ושרות אמין

מיכאל עקילוב, סלון אלנבי 113
חסלון הראשי לאמתך למוצרי חשמל
רח' אלנבי 113 ת"א, טל. 611966
(ליד המשביר לצרכן)

בחרי ברון-לי

בגד הים המחמיא לגופך
להשיג בחנויות מובחרות בכל הארץ

בריזה

מוסיקפה

הרברט סמואל 80 טל 656992

בלוז, פולק, ג'ז, רוק

פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

„העולם הזה" 916
תאריך: 5.5.1955

עוד היה השולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה, פירסם במיסגרת המדור „הדגון" מיתקפה על האבסורדים של הדמוקרטיה הישראלית: הכותרת: „המאבק על חבר x". כתבת־תחקיר של כתבי השבועון הציגה את חתכי ומדגמי האיכ־לוסיה, לקראת הבחירות להסתדרות. במדור המדיניות של השבו־עון פורסמה כתבת־דיוקן על ראש ממשלת בורמה, תחת הכו־תרת „אוהל הדוד נו". תחקירן השערוריות, ברוך נאדל, הטיל „אור חדש על... פרשת ברגר־קבק". במדור הווי של השבו־עון הוצגה כתבה מצולמת תחת הכותרת „חג העצמאות עם גיבור ישראל", שבחנה את החגיגות בעיניו של גיבור־ישראל סימן־טוב גנה. מדור הבידור פתח השבוע לפני 25 שנה ב„אליפות הצ'יזבאט". כמו כן פורסם בגיליון המדור „ספר לספתא", שבעריכת לילי גלילי הקצר).

בשער הגיליון: חייל במיצעד יום־העצמאות תשט"ו.

בן־גוריון נואם והחיילים מתעלפים ✶ מעוללות הצנזורה

האמריקאית בישראל ✶ מי אחראי לטבח בלאטרון?

✶ יצחק בן־צבי מברך כמה מחברי הכנסת

הממשלה

הנאום הגדול

בבוקר יום העצמאות הובהלו ראשי קול ישראל על־ידי הודעה ששיגעתה ברגע האחרון את כל סידרי השידור המתוכ־ננים.* דויד בן־גוריון עמד, בניגוד למקובל, לשאת נאום פוליטי חשוב במהלך מיסדר יום־העצמאות, וביקש להקליט מראש את הנאום לשידור ברדיו.

היתה זאת הודעה רבת־משמעות. כי ההחלטה למסור את רשות־הדיבור לשר־הביטחון הפכה את המיסדר הגדול כולו למיסגרת זהב להבלטת נאום בן־גוריון כפגינה יחידה. היה זה ניצחון גדול של בן־גוריון על ראש־הממשלה משה שרת.

בשעה היעודה קם הגבר הלבוש חאקי, פסע כמה פסיעות אל המיקרופון, שלף צרור של ניירות והחל לקרוא מתוכם את נאומו.

עד הסוף המר. באולפן שירות־השידור נראה הנאום ארוך, אך לא מעייף. עתה, על המיגרש, היתה לו השפעה קטסטרופאלית. החיילים שקמו בשעה שלוש לפנות בוקר, צעדו מיצעד ארוך ומפרך ברחובות תל־אביב, היו עייפים ביותר. בעומדם גוח ללא תנועה, לשמע הנאום הארוך, נפלו חצי תריסר מהם, בזה אחר זה, מתעלפים.

בן־גוריון עצמו והיושבים בקירבתו לא הבחינו בנעשה מאחורי חומת החיילים בשורה הראשונה. הם הופתעו כשאלפי צופים באגפים פרצו פתאום בשריקות ו־בצעקות. הדיפלומאטים הזרים חידדו את מבטיהם בתמיהה, הסתכלו במשקפות. כמעט איש לא הקשיב עוד לנאום, אף שהיה מעניין למדי, וקבע כמה עקרונות פוליטיים חשובים.

דויד בן־גוריון עצמו הרגיש כי הגזים בנאום הארוך, אך אחרי שהקליט אותו לשידור ברדיו שוב לא יכול היה לקצרו, והמשיך לשאת את דבריו עד לסוף המר.

כשנכנס האיש לבוש החאקי למכונית הקרייזלר השחורה, המלווה בשני אופנועים שעצרו את התנועה בכבישי, חל שינוי במעמדו הפוליטי של שר־הביטחון. זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה, ניכ־של בן־גוריון בריתוק של קהל מבוגר.

הלקח לא עבר מבלי למשוך תשומת־לב רבה בצמרת מפא"י. התוצאה: ירידה של מניות בן־גוריון, עליית המניות של משה שרת, שנחל השבוע ניצחון נוסף כשהצליח, אחרי מאבק מושך, להעביר את הטיפול בוועדות־שביתת־הנשק מרשות בן־גוריון והרמטכ"ל (משה דיין) לרשות מישרד־החוץ.

עיתונות

הקרב על הדגל

בשעה שישראל חגגה את יום־עצמאותה, נערך קרב קטן אך מרתק על עצמאות זו בחדרי כמה מערכות עיתונים. הנושא: דגל אמריקאי, שעוזרת בית־השגריר ה־אמריקאי ברמת־גן תלתה אותו, בשוגג, במהופך.

צלם העיתונות האנס קאופמן, יליד גר־מניה בן 41, שמע במקרה על הבדיחה, צילם אותה (ראה תמונה). עוד לפני שהצליח לפתח את התמונה ולהביאה ל־מעריב, הופעל לחץ דיפלומאטי כבד: מעריב סירב לפרסם את התמונה, הציע לקנות את הנגאטיב בסכום כסף הגון. ה־סיבה: השגריר עצמו ואשתו צילצלו כמה פעמים למערכת.

השגרירות לא הסתפקה בכך, פנתה ל־לישכת העיתונות של מישרד ראש־הממ־שלה. משך כמה שעות עמדו כל מישרדי הלישכה במצב הכן, הטלפונים צילצלו, בקשות רשמיות הופנו לכתובות המתאי־מות. התוצאה: אף עיתון לא פירסם את התמונה.

אולם האנס קאופמן, אדם שקט וחובב־אמריקה רגו. הוא סירב להיענות לבקשה למנוע את פירסום התמונה. הוא קרא בכעס ובזעם: „האם יש לנו עיתונות חופשית? האם היו מעיזים לנהוג כך גם באמריקה?"

צבא

גלגולה של נעל

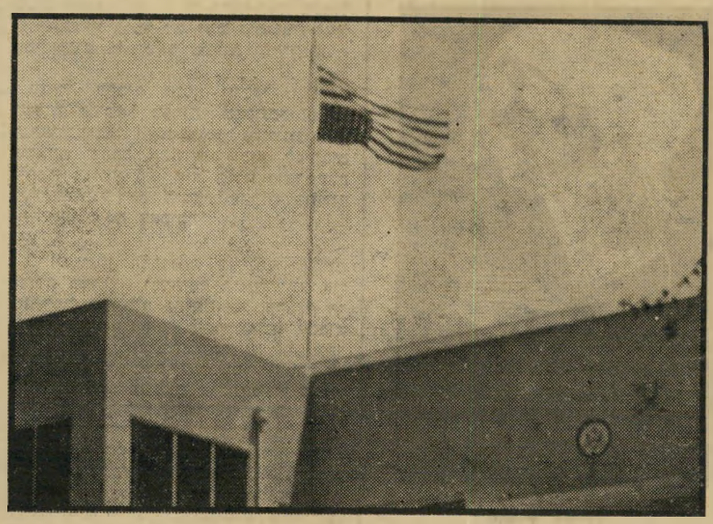
ביסודו של כל חייל מונח זוג נעליים. אולם לא תמיד זוכה יסוד זה לתשומת־הלב הראוייה במגגנון אספקת הציוד ב־צה"ל — כך מסתבר מן הפרשה שהפכה, בפי הנח"ל כולו, לשם דבר: פרשת הרדר.

המדובר הוא בטוראי אריה הרדר, חייל ביחידת נח"ל אי־שם בארץ, שהדו"ח על פרשת הנעלתו (או אי־הנעלתו) התפרסם השבוע, במילותיו של הרדר: „ב־20.9.1954 ראיתי כי נעלי מתפרקות. הזוג השני היה בתיקון. היו לי, כלכל חייל, שני זוגות בלבד. באותו יום היגשתי דו"ח למס־פא... שלקח זאת לתשומת ליבו. הייתי חובש והוכרחתי להמשיך בפעולות בנעליים ש־התחילו להתפרק. ביום שלישי נמצאתי בכיתה בחיפוי למודדים. כבר אז קשרתי את נעלי בסמרטוטים וחבלים. לאחר ש־חזרנו, הגרביים היו קרועות לגמרי ונעלתי נעלי התעמלות פרטיות..."

למיסדר, ברגליים יחפות. לאחר שבועיים, המשיך הרדר, „למיסדר בוקר הייתי מופיע בנעלי התעמלות. לאימונים השאיל לי המם־מם את נעליו, דבר ש־שיפשף את רגלי, ובנעלי ההתעמלות הייתי יוצא לסיורים ביום ובלילה."

שוב חלפו שבועיים. „במפקדת הגדוד ביקשתי שידאגו לי, אך הכל היו טרו־דים... למחרת בבוקר, בנעליים חצאיות, שלחו אותי לאיצטדיון רמת־גן. שם הלכתי בנעלי־התעמלות כשלושה ימים נוספים, עד כי נקרעו. חבר השאיל לי סנדלים גדולים. יום יומיים הלכתי יחף... בסיום התפקיד באיצטדיון נסעתי לשישה ימי חופש בנעליו של חבר שלי... (לאחר ה־חופש) החזרתי לו אותן והמשכתי ללכת בנעלי ההתעמלות הקרועות שלי, שקשר־תין בחבל. בצורה זו הופעתי למיסדרים."

הסוף המאושר: לא זאת בלבד שה־טוראי הרדי זכה כעבור חודשיים לזוג־נעליים, אלא שהפרשה כולה נשלחה בכתב לכל מפקדי הנח"ל מטעם מפקד הפיקוד, סגן־אלוף אהרון דורון, בתוספת המילה: „לידיעתך".

דגל ארצות־הברית תלוי הפוך בבית השגריר האמריקאי ברמת־גן
לחץ דיפלומאטי כבד

ספר לספתא!

מילון גלילי המקוצר

גרוש — לירה שהורידו ממנה את המיסים.

דייקנות — הכישרון לשער נכונה את מידת האיחור של הזולת.

מיחמת השיחרור — התקופה בה הצילה מפלגתך את העם.

אידיאליסט — אדם המנסה להוציא את הפוליטיקה מחוץ לתחומי הפוליטיקה.

אם אוהבת — אשה העושה כל מאמץ כדי שבתה לא תעשה מה שעשתה היא בגילה.

הגרלה — הדרך הטובה ביותר לקבל מאומה תמורת משהו.

ציוני (פירוש אחרון) — ישראלי ה־נוסע לאמריקה כדי לדאוג שמרוקאי ייסע לישראל.

ידיד — אדם הלווה כסף מזמן לזמן.

תקציב — שיטה המאפשרת לך לשקוע בדאגות לפני הוצאת הכסף ממש כמו אחרי ההוצאה.

מדינאי — אדם הניגש לכל בעייה שהיא בפה פתוח.

עסקן — כנ"ל ביד פתוחה.

בעל — אדם המוכן לחכות לארוחת הערב כל היום כולו — אבל בשום פנים לא חמש דקות נוספות.

דיפלומאט — אדם המסוגל לדבר כך שלא יבינו אותו.

בוס — האיש שבא למישרד מוקדם כשאתה מאחר, והבא מאוחר כשאתה מק־דים.

נשיקה — חילופים בלתי־הכרחיים של חיידקים.

אנשים

● הנשיא **יצחק בן־צבי**, אל כמה חברי־כנסת שבאו לברכו לרגל יום־העצ־מאות: „או, חברי־כנסת! זה זמן רב שלא ראיתיכם בכנסת!"

● **ירוחם כוהן**, חבר מערכת למרחב ולשעבר שלישו של **יגאל אלון**: „**בן־גוריון** מתייחס אל יגאל אלון כמו שאול המלך לדויד — הוא אוהב שינגן לו בנבל, אבל הוא זורק עליו את החנית."

● חברו של אלון, מפקד חטיבת הראל לשעבר, **יוסף** (יוספלה) **טבנקין**, ש־התקיף בשבוע שעבר את בן־גוריון ב־חריפות, בהטילו עליו את האחריות לטבח בלאטרון, הסביר מדוע לא הופיע למיסדר ביום־העצמאות באיצטדיון רמת־גן: „לא הוזמנתי!"

● את אותו יום הגדיר פוליטרוק ה־פלמ"ח **בני מהרשק** בשם הנרדף: „יום העצבנות".

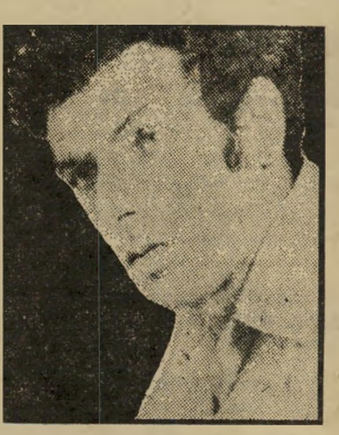
מיהו זיגי בן־יוסף? ✷ שקיעה של אשה. נוסח לסינג

✷ „ציצים ילודי־נפל הנחיחו את היום..." נוסח פרופסור גרשון שקד

תולעי תרבות

הזיגמונטים

במילון הספרות הישראלית, שייכתב בעשור הקרוב, יוקדש מן הסתם מקום נרחב לערך „זיגמונט", שעליו ייכתב: „זיגמנט, א(נדרונימוס) יצירתי, יוצר בעל יומרות, שכל קשר ביניו לבין הלשון העברית הוא מקרי בהחלט; מתרגם עיסת מילים מלשון זרה לעברית סמוך־תיקנית. הזיגמונט המצוי נראה משופע לעתים ברחוב דיזנגוף, בפינת בתי־הקפה הספרותיים, תוך שהוא עושה מאמצים

זיגמונט פרנקל
קפיטל, ספרותי מהקונפליקט

בלתי נדלים, לפרסם יצירת מופת רגילה מפרי עטו באחד מכתבי־העת. הזיגמונט הראשון היה זיגמונט פרנקל".

זיגמונט פרנקל נולד בפולין, אביו נאסר על־ידי הרוסים ומישפחתו נשלחה ל־סיביר וחזרה לפולין אחרי המילחמה. חי חמש שנים באנגליה ושנה בבלגיה, וזכה לאמץ את לשונו של **ויליאם שיקספיר** כלשון הכתיבה שלו, למרות שבישראל הוא מתגורר מאז 1952. בימים אלה הוריאיל פרנקל הנ"ל, לאחר שפירסם מיצירותיו בכל הבמות המאוד־מפוארות של העולם האנגלו־סאכסי, לכבד את העם היושב בציון בקמצוצים מתוך יצירתו האלוהית. בספר זיקנתה של מכשפה* הוא מדגים את כוחו היצירתי של חתן הפרס קהל שוחרי הספרות בישראל לא ידע על קיומו.

סופר אחר בעל תהילה עולמית, שהוא מן הסתם השני ברשימת הזיגמונטים, חתן פרס מאזניים ע"ש ואלנרוד, ופרס ניומן מטעם האוניברסיטה של ניו־יורק, הוא המשורר והסופר המהולל **ראובן בן־יוסף**, נושא כליו של פקיד־השירה החיפאי **ש(פירא) שלום**. בן־יוסף הנ"ל, מחברם של הספרים רבי־התהילה דרך ארץ, כאשר את מחלבשת, מתים ואוהבים, קולות ברמה וצהריים בירושלים, שאיש לא שמע אודותם, פירסם החודש את רומן־הבתולים שלו מירמה, המעורר אסוציאציה של בתולי־ברזל ספרותיים**.

---

* זיגמונט פרנקל — **זיקנתה של מכשפה**; הוצאת ספרית פועלים, 206 עמודים (כריכה רכה).

** ראובן בן־יוסף — **מירמה**; הוצאת מסדה; 118 עמודים (כריכה רכה).

מירמה של בן־יוסף, יליד ניו־יורק, וזיקנתה של מכשפה של פרנקל ניתנים לזיווג בשם אחד: „מירמתה של מכשפה". הסיגנון אחיד, כמו כתבו אותו תאומי־השירה **הרצל וצלפור חקק**. כן גם המונוטוניות הלשונית, הזיבול־מוח הצבאי, הרדידות העברית והאטימות המוחלטת לישראליות, שאותה מתיימרים שני הזיגמונטים הנ"ל להביא, כמו היתה רשומה על שמם בטאבו.

רשימת מתרגמיו של פרנקל לעברית (**עזפרה בן־עמי, רבקה משולח, פרנסין שניצר, נ בת רוזן־מוקד, נורית יערי, ענת מאיר, פזית פיין, שירת פז, דקלית אש, אהרון אמיר, חיים באר, משה רון**) ארוכה כימעט כרשימת כיבודיו בספרות האנגלית. אלא שקרן לונדון לספרות ואמנות לא תמכה ביצירותיו של פרנקל, כמידת התמיכה של קרן תל־אביב במטרות הנ"ל.

אלא שכל קשר בין הכיבודים שהפרנקל מעניק לעצמו בעטיפת סיפרו לטכסטים שבתוכו מיקרי בהחלט. סיפוריו של הפרנקל אינם סיפורות גדולה, גם לא בינונית, ואפילו לא גרועה. אלה רפורטאז'ות של בעל יומרה ספרותית, הכתובות בנוסח של כתבות צבע בג'רוזלם פוסט. הן נועדו ליפות את הארץ ולחבבה על תייריה. הן מתורגמות לעברית וזוכות בפרס ביאליק לספרות. וכמתכנן־מכונות — זה עיסוקו היומיומי — אין ספק שזיגמונט פרנקל יצא דרך הנדסית מעניינת להסביר כיצד זה שבעמוד 15 היתה לגיבורו המצרי והסינטטי „הספקה פרירה של עתונים ושבועונים..." או כיצד קרה בעמוד 41 ש„מחזן ליער יש להם נימלאות ומורשבי־זקנים..." ושאר מעולות יצירתיות.

בצורה עקבית מנסה פרנקל זיגמונט לעשות קפיטאל ספרותי מהקונפליקט הישראלי־ערבי, והוא מגיע להישגים עתונאיים שספק אם היו זוכים לפירסום בירחון בני־עקיבא. ולא ברור כיצד עלה בידו לשכנע את הוצאת ספרית פועלים לתת את שמה לאסופתו.

בן־זיגמונטו הספרותי, בן־יוסף, מצליח בצורה מפתיעה ומדהימה לשמור על אותה רמה יצירתית נחותה של פרנקל הנ"ל, ובסיפורו מירמה הוא מצליח להביא לאור העולם והספרות העברית את אחד מהזיבלונים המשעממים ביותר וחסרי הזוחלת, שראו אי־פעם אור בלשון הנביאים.

לבן־יוסף ראובן יש מעלה אחת ביחס לעמיתו זיגמונט, והיא האידיאולוגיה המוליכה את עטו במשעולי הסיפורות והחוויה הישראלית: „**הטיסות מרידים, הדחק של החיילים האצים הביתה. גם את רפידים דרשו המצרים, המקום שבו נלחמנו נגד עמלק לפני שלושת אלפים שנה...**". כאשר מנסה בן־יוסף לאפיין דמות של יהודי מזרחי, הרי שהוא נזקק להעתקה של סיגנון הכתיבה של **מנחם תלמי** ממעריב, והדמויות היפואיות שלו, והוא משרבט: „**ציון הקטן חייך והניד ראשו באישור...**"

כמו נהר סירחונה ספרותי נוזלות האותיות, שספק מתחברות למשמעות של ממש בעברית, בתעלת־הביוב המילולית שלהן. המירמה של בן־יוסף הופכת למירמה ספרותית, ויותר מזה, למירמה משעממת, שחלק ממה שהיה צריך להיות עלי־לתה מתנהל בצה"ל, ומגיע לשיאים של שיעמום צבאי שגם נגמ"ש תיקני לא יסלקו.

אין ספק שקולם של הזיגמונטים עוד ישמע ברמה הספרותית, והשניים יפרסו פרסים. יזכו בכיבודים ובמענקים על חשבון קופות הציבור המתדלדלות.

תרגום

דעיכת־אשה

מגגונוי המו"לות והתרגום של הסיפרות הישראלית אינם גוטים חסד רב לסופרת הנהדרת בלשון האנגלית **דורים לסינג**, הנחשבת כיום לאחת הדמויות המופלאות, הישרות, הכנות והערכיות של הספרות המערבית; סופרת המצליחה לחשוף את מגנגוניה הפנימיים של האשה, כפי שאף סופרת לא הצליחה עד כה.

לפני קרוב לשנתיים תורגם לעברית לראשונה ספר פרי־עטה של דורים לסינג. היה זה מחברות הזהב*, אותו חיברה ו־פירסמה לראשונה ב־1962, בטרם ראשית הרנסאנס של התנועות למען שיחרור האשה. ואין ספק שספרה זה עמיד בזמן יותר ממרבית הספרות הבומבאסטית והצעקנית של הפמיניסטיות האמריקאיות.

החודש ראה אור בתרגום לעברית ספר מופלא נוסף פרי־עטה של לסינג, קיץ בטרם חשיכה**, שפורסם באנגליה ב־1973.

קיץ בטרם חשיכה, המתורגם לעברית נקייה בידיה של **רונית לנטין**, הוא סי־

דורים לסינג
„להזדיין כמו שצריך"

פור דעיכת נשיותה של **קייט בראון**, אשה שבעברה הרחוק ניחנה בפוטנציאל עצום שאותו המירה בתפקיד של ספק־אם ספק־משרתת בבית בעלה הגוירולוג. קיץ בטרם חשיכה הוא סיפור המתנהל על שני מישורים — האחד, מישור של ניכור ותפרורות והשני, פירפור החיים הנשי האחרון של קייט בראון.

עלילת הספר מתנהלת על חמישה מיפלסים. הראשון בביתה של קייט. השני ביציאתה למרחב, כעובדת באירגון בינלאומי. המיפלס השלישי הוא חופשה. המיפלס הרביעי — ראשית הנפילה, המתרחשת בתוך בית־מלון בחצי האי ברי. המיפלס החמישי בדירה של צעירה זרוקה, שגילה אינו עולה על גיל ילדיה של קייט.

העילה לסיפור היא נסיעת הבעל לעבוד בבית־חולים בבוסטון, ויציאת כל ילדיה לארבע כנפות תבל, לחופש הקיץ שלהם. בהדרגה, ישנו תיאור פלסטי של הירהורים ותיאורים בנוסח: „**לולא נישאה, היתה הופכת ידאי למוכחית בשטח שלה...**" **בעוד ש„במשך יותר מרבע מאה זה מה שאיפיין את חייה — ספיכיות, הסתגלות לאחרים...**"

בבדידותה מבני מישפחתה נופלת קייט, כמו באקראי, לעבודה ב„מזון העולם", אירגון בינלאומי, הזקוק לה כמתורגמנית מאנגלית לפורטוגזית. היא מגלה בעצמה עוצמה יצרנית, מין חיוניות שכמו נמוגה ממנה במשך שנות עבודתה/נשואיה. „**לא יכלה להתאפק מלחוש אשמה על כך שהסכום ששילמו לה בעבור היותה תיבי מחזון ושוטף במיזחר עם נציות אמהיות, היה כמעט כמו הסכום שבעלה, רופא עם שנות לימוד רבות כל־כך, ושנות ניסיון רבות יותר, הרוויח כנוירולוג...**"

קייט בראון עומדת לנסוע במיסגרת עבודתה לכנס בינלאומי באיסטנבול, ואז היא הולכת לספר יקר מאוד שצובע את שערה ומריח את גילה למראה. כצפוי, פוגשת קייט במהלך הקונגרס בגבר צעיר ממנה, „**כאילו היה אחד מבניה**", והיא דמיינה את אחת מחברותיה האומרת: „**מה יש לך? אלוהים, אם את הולכת להזדיין, עשי את זה כמו שצריך!**"

ב־31 ביולי היא יוצאה מהמלון באיסטנבול ומעולם „מזון העולם", ביחד עם מאהבה הצעיר. הם עלו למטוס שהוליך אותם לגיברלטר, ובספרד „**פקיד־הקבלה הופתע למראה ההבדל הגדול בגילהם, כשלקח את הדרכונים כדי לרשום את הפרטים...**" היא בילתה ספק בילוי ספק מפולות של הירהורים על גורלה ועל גורל מישפחתה, כאשר באחד מהירהוריה על בנה ממוקמת לה ישראל: „**את ישראל ראה כפאשיסטית יותר מדי מכדי שיכנס אליה, אך היא תייר בלי בעיות בירוקראטורות הצבאיות של המזרח־התיכון...**" **הערה המעידה על איכותה ויושרה האינטלקטואלי של לסינג.**

הזיותיה וביקורתה העצמית מכסות עליה ועל מחשבותיה בהדרגה, בשברי מחשבות כמו: „**קילפת את האמת הזאת — שהרב הנשים בגיל־העמידה נראות או מתנועעות כמו אפירים או כמו עבדים...**" ובהמשך החופשה היא וידידה הצעיר ג'פרי יוצאים לאיזו עיירה בהרים, כאשר הוא קודח וחולה ומתאשפז במיזנר. קייט מתארת באמצעות תהליך דהיית הצבע האדמוני שבו צבעה את שערה בלונדון, את תהליך שקיעתה והזדקנותה במהלך הקיץ המתיש הזה. קייט נימלטת מג'פרי החולה בחזרה ללונדון, שם היא שוכרת חדר בבית־מלון וכמו החלה לדעוך: „**בבדיה תלו עליה; על פי המאזניים רזתה בשבעה קילו...**" **תוך שהמשיכה ב־בחינת חייה, ערכיה, גילה והזדקנותה.**

אחרי שחשבון המלון דילדל את שארית כספה, שכרה חדר בדירת מרתף של צעירה אחת אשר „**ריח חריף ויבש של מריחזאנה עמד כחלל האוויר...**" **שתי הנשים מתחילות בהדרגה, למרות קרוב לשלושים השנים שביניהן, לפתח מערכת יחסים יוצאת דופן, כאשר הצעירה, מורין, תוקפת בשאלות כמו: „האם את מצטערת שנישאת ?". מורין, החולמת להינשא, מצויה בשלב שבו עליה להחלים.**

---

* דורים לסינג — **מחברות הזהב**; ספריה לעם, הוצאת עם עובד; 595 עמודים (כריכה רכה).

** דורים לסינג — **קיץ בטרם חשיכה**; עברית: רונית לנטין; הוצאת זמורה, ביתן מודן; 269 עמודים (כריכה קשה).

ליט בין שני מחזרים, כאשר האחד הוא פאשיסט.

שתי הנשים מפתחות, כאמור, מערכת תחושות ישירה ביניהן: „מאחר יותר הלכו לחדרה של מורין, ומורין השמיעה תקליטים, הנמכה את הקול בשביל קייט. הן ישבו על הכריות, מורין צבעה את ציפורני ידיה ורגליה כלכה ורודה-בהיר. קייט שתתה קצת יין; מורין עישנה קצת מריחואנה...“ ובינתיים, החופש תם. „מעברה השני של לונדון היה ביתה של קייט פתוח שוב. מישפחתה חזרה אליה. חייה שלה נמשכו: אבל היא לא היתה שם. כשם שהם עשו לה פעמים כה רבות, היתה היא שוחטת להם עכשיו פת-קום: ‚מצטערת נורא, עפוקה מאוד, אי-דיע לכם לפני שאני חוזרת‘...“ ולמעשה „בשבועות האחרונים נהנתה מחברתה של בריה צעירה, כשם שלא נהנתה מחברת ילדיה...“ אלא שהחשיכה החלה את אט לכסות על הקיץ האחרון של קייט בראון, ו„איש לא הכחין בקייט ובמיזוודתה. היא הרימה אותה, יצאה בלתי נראית מן הדי-רה, ונרגשה לתחנת האוטובוס — בדרך הביתה...“ לסיכום, ספר מסוג הספרים שיש בכוחם לחולל מהפכות בחיי נשים, ומהפכות בתדמיתן של נשים בעיני גב-רים. ספר מעולה שבמעולים.

איזכור

דגל אדום

האחד במאי הוא יום האחדות והסולי-דאריות הבינלאומית של תנועת־הפועלים. החלו לחגוג אותו לפני תשעים וארבע שנה (1886) ויש החוגגים אותו עד היום. מיצעדי האחד במאי בתרבות הפועלים ה־ארצישראלית איבדו את מעט הקסם שהיה בהם, והפכו לעוד מכשיר של תת־אידיאו־לוגיה זו או אחרת.

איני יודע אם בחירת התצלום של „תה־לכת 1 במאי בנצרת“, המלווה את הערך „אחד במאי“ בלקסיקון ההסתדרות של **דוב בן־מאיר**, שראה אור בימים אלה *, היא סימול של חוש־הומור נדיר, חוש־היסטורי ומעמדי, או סתם מיקרה.

לקסיקון זה מקיף באורח ישיר את כל שניתן להקיף תחת גושא ההסתדרות, ו־עצם הכותרת לקסיקון ההסתדרות מעידה על הדרך הארוכה שאותה עברה תנועת העבודה הישראלית מוועידת ההסתדרות הראשונה, שבה תבע **י"ח ברנר** את „זכות הצעקה...“ ועד היום.

אודה, כי חיפשתי וחיפשתי מיגרעות ומישגים בלקסיקון זה, מאחר וגראה מו־זר בעיני, שמזכיר מוצעת הפועלים הגדו־לה בארץ מחבר לקסיקון על גושא שהוא מעורב בו בהווה, מבלי שתהא לו פרספק־טיבה. ייאמר כאן לזכותו של דוב בן־מאיר, כי הוא עומד בכבוד במיבחן האוב־ייקטיביות, ומכסה כהלכה את המרכיבים העובדתיים וההיסטוריים השונים של ה־הסתדרות.

בהכרה, או שלא בהכרה, הרי שהלק־סיקון הופך למיסמך שכמו מתעד מאגר ענק של חלומות שנופצו, מאגר החלומות של ארץ־ישראל העובדת, ארץ־ישראל של הסתדרות העובדים. שהתנוונה בהדרגה עם ההסתדרות והפכה למיפלצת ענק כל־כלית, שניתקה כל מגע שהיה לה עם הפועלים, שלכאורה הם מחזיקי המניות העיקריים של המשק ההסתדרות!

פרק מסכם זה של נוסטאלגיה לארץ־ישראל־העובדת הוא, אולי, המקום לצטט קטע מתוך שיר מדהים, שאותו חיבר **יורם טהר־לב**, בסיפרו **אחדד** הנשיקה הראשונה, שיר המעיד על אותו עולם ש־היה ואיננו עוד. שם השיר קטע, ובו: „קומית נער העם חילך / עמה ודים מזמ־זר האב / אשן כמתנה לבלי חבה / לק־ראת אויב היכון לקרב...“ ומי שלא קיבל את הבשורה, הרי ששירו של טהר־לב הוא הבית הראשון של האינטרנציונאל, כפי שהיה מושר בארץ בעברה הרחוק, בעצ־רות, ובעצרות האחד במאי, לפי קצב ה־נשימה: של „קום התנערה עם...“ וכו'.

עיון

אנוסי איראן

מעט מאוד מחקרים מקיפים וקפדניים בנושא תולדות יהודי המזרח רואים אור. מחקר תמציתי ומאלף שראה אור בימים אלה הוא מחקרו של **ב"צ יהושע**, דיוק־נה של קהילת האנוסים במשהד שבאי־ראן **. מחקר שכמו בא להמחיש כי „אין חדש תחת השמש“ ומביא פירוט מקיף על סבלם של יהודי איראן. המחבר מפ־ענח לישראלי בן־זמננו את פרשת אינו־סם ותלאותיהם של יהודי משהד.

אומנם אין מדובר במחקר קפדני זה ב־סאווא האיראני של השאה, או בתליות ובכיתות היורים של יורשיו, אבל מופיעה בו התעודה היהודית המתורגת בפרסית של המשורר והכרוניקן היהודי בבאי אבו־לוטף, המספר: „לשמע הדברים קצף ה־שאה / גשה אלי התליין חיש וחרשה, / תלה מיד את הזדים על העץ / רמשו את מעיהם לבלי קץ...“ מעורר חלחלה כמע־שי היום־יום של היית־אלוה הומייני.

המדובר הוא בפרשה של אינוס יהודים במאה ה־17 ואילוצם להפוך ל„ג'דיד אל איסלאם“ (מוסלמים חדשים). אחרי אינוס זה בא אינוס נוסף, במאה ה־19. אינוסים אלה מוצגים בעזרת תעודות מחרידות. מסתבר גם מתוך התעודות, כי פרק הפוג־רומים ביהודי איראן ובאנוסיה אינו נופל מהפוגרומים של מיזרח־אירופה. והכל כאן מתועד, ממויין, ומביא בקפידה סיפור מופלא וכימעט בלתי־ידוע.

כמו בכל מקום מכובד שבו רדפו יהו־דים, הרי שגם פרק עלילת הדם מיוצג בקובץ זה (1890). עלילה שהמחבר ב"צ יהושוע מביא בעקבותיה את שאר מרכי־בי המיון של תולדות האנוסים בקהילה זו.

בחטף

סנדו־אכספורט

●● בהוצאת כתר עומד לראות אור בימים אלה רומן חדש פרי עטו של ה־מחבר **אריה קרישק**, תחת הכותרת עושה שלום. רומן זה סובב על רקע יוז־מת־השלום של הנשיא **אנוור אל־סאדאת**, כאשר במרכזו כמה דמויות־שוליים שנקלעו לסחרחורת עלילה. הז־כויות לתירגום לגרמנית נרכשו עוד בטרם ראה אור בעברית נוסחו המקורי ●●

ביאתון הליגות השלישית והרביעית של הספרות בישראל, עיתון 77, החל מזכיר יותר ויותר עיתוני ספרות של אזורי ספר אמריקאיים, שבהם רוכשים הסופרים וגם המשוררים את שטח הפירסום של יצירי־תיהם בעורת מודעות — תופעה מקובלת בתרבויות נחותות. שתי דמויות שוליות של הספרות הישראלית מזה דורותיים, עושות לעצמן ולשירתן אחיזה בעזרת רכישת מודעות. איש תנובה אכספורט **דויד סנדו**, המפרסם בחוברת האחרונה שני שירים דלילים, אשר הביאו בעקבו־תיהם מבול של מודעות מטעם מוסדות ההסתדרות אשר קשורים לתנובה אכס־פורט. ועורך רימון לשעבר, איש המחל־קה לתרבות של ההסתדרות בהווה, העי־תונאי **שלמה נגאי**, המשלים את מדור המודעות ההסתדרותיות של זיבלון זה, ואף דואג לנפק את מזכיר ההסתדרות תו־מך התרבויות **ירוחם משל** להשתתף למסיבה של עיתון 77. בעוד אדוני ההס־תדרות טנאי־את־סנדו מנצלים כספי צי־בור לשם קידום מעמדם השירי בעיתון זה, הרי שהחצי־משורר חצי־תעשיין **אורי ברנשטיין**, ממנהלי הקונצרן אמקור, רשאי להורות למחלקת הפירסום שלו לא־סור פירסום של מודעות בכתבי־עת המ־סרבים לפרסם משיריו (דברים שהיו מעו־לם). הוא מפרסם ממודעותיו בעיתון זה, וכנראה שגם שיריו יפורסמו בו. אגב, מדור המודעות של עיתון 77 מאלף עשרת מונים ומעניין אלף מונים ממדורי השירה והסיפורת, הסובלים מציחחון מחריד, כי־אשר אין למצוא בין עמודיו את הבולטים והחשובים שבספרות הישראלית, אשר מפרסמים מיצירותיהם בפרוזה או לעיתים בסימן קריאה ●● למכירה חסרת תקדים הגיעה המהדורה הראשונה מסיפרו החדש של המשורר **יהודה עמיחי**, שלווה גדו־לה: שאלות והשובות, שנמכרה תוך ימים ספורים ●● שנתון הספרות סימן קריאה עומד להתחיל להופיע בקרוב כריב־עון ●● בהוצאת פרוזה עומדים לראות אור שני ספרים שיעוררו סערה. הראשון הוא רומן כתיבת החזיים כמשל מאת הסו־פר **פינחס שדה**, והשני הוא המחברת הכחולה מאת המשורר **נתן זך**, שבו מג־דיר המשורר הנודע את המוליכויות ש־ביבו לעולם המקיף אותו ●●

* דוב בן־מאיר (צוקר) — לקסיקון ההסתדרות; הוצאת עם עובד + תרבות וחינוך; 421 עמודים, כאלף ערכים, 35 מדורים (כריכה קשה).

** ב"צ יהושוע — דיוקנה של קהילת האנוסים במשהד שבאיראן; הוצאת רימון, ירושלים; 60 עמודים (כריכה רכה).

טל"ח

גרשון שקד
„תמולין שלא נולדו“

במדור הספרות של מעריב, ביום 31 במרס ש"ז, ראה אור מיקבץ שירים מתמיה פרי־עטו של פרופ' **גרשון שקד**, מיקבץ שעורר גיחוך מעליב על שפתיהם של משוררים ש־בוקרו בעבר בידי שקד. עורך המדור, העי־תונאי **חיים נגיד** (לוונברג), הוסיף וציין על שיריו אלה: „פרופ' גרשון שקד מן האוניברסיטה העברית מוכר לרבים כחוקר ספרות יותר מאשר כמשורר. שיריו הרואים כאן אור הם לו פירסום־בכורה שירי...“ אלא, שבדומה למיקרים אחרים, חגה כאן בורותו של נגיד. והראייה היא הפואמה אותו עולם היה, שחיבר שקד והקדיש **לליאונרד ברנ־שטיין**. פואמה זו ראתה אור בשנת 1949, בשבועון בשער. יקראו הקוראים וישפטו.

אותו עולם היה

מאת **גרשון שקד**, ירושלים

(קינה)

לאחר שמיעת „תקופת החרדה“ לל. ברנשטיין

הָרְהוּרֵי צְלָלִים. סַמְרוּרִים שֶׁל אֶפֶל
לוֹחֲשִׁים אֵלַי מִלּוּעַ בּוֹר לָלֹא מָבוֹא
אוֹרוֹת מְכֻמָּרִים בּוֹקְעִים
מִמְּסוֹס הַתְּשָׁעִ
הַבְּאתֶם לִי מִקּוֹר צִינִי הַנַּהֲי וְהוֹ.

כִּי הֶגֶה רַב תּוּגוֹת. נוֹגֵהַּ מְמַלֵּל לִי
פְּקֻדָּן אַחֲרוֹנָה מֵאוֹר הַכּוֹכָבִים
מְקֹרִין בִּי שִׁיר קִינָה.
כְּבָן הוּא וְעוֹלֵל לִי
שִׁיר כְּצַעֲרַי מָשָׁל. שִׁיר בְּהוּ מְבוּכִים.

קִירוֹת שֶׁקֵּרְקְרוּ וְאֶת שְׁנַתְקֵרָה
וּפֶרֶז שֶׁכָּמַשׁ בְּטֶרֶם עֵת זָרִים
זָרְעוּ בְּנַשְׁתִּי זַרְצֵי רָהָב הֶרֶע
הִכּוּ בְּחֵיל סָתְוִי. עֵינַי בְּסַנְוֵרִים.

נִבְכֵּיהֶם כְּמוֹשְׁשִׁים מֵאֵב.
צִיצִים יְלִידֵי־נֹפֶל
הִנְחִיחוּ אֶת הַיּוֹם בְּגַדְּךָ דְּמוּמָם
וְזֶרַע זָקֵנִים מִפַּצְחֵי הַשֶּׁפֶל
הוֹלִיד לִי רַק גּוֹרָלִים—בְּנָקְפִים שֶׁל דָּם.

●

הַקֶּבֶר שֶׁנִּפְתַּח וְלִי הִפְיַע שֶׁלִּד
הַקֶּבֶר שֶׁנִּפְעַר בְּלִי עֵזֶר הַקְּבָרָן
קְבוּרַת חֲמוֹר הַקֶּבֶר לַשֶּׁקֶף עַצְמוֹ בָּחֳלָד
וּכְאֵבִי מְכָאֵב אֲפוּר וּבְלִי גָּוֶן.

מִגְּבֶם שֶׁהָקַם בְּנַפְשׁ וּבְתוֹהוּ
צִוָּה עַל נִשְׁמָתִי לְנַשּׁוֹם הַמְבָקֵשׁ
זֶה צוֹ אֵימִים נָתַן שֶׁבִּי סְרָפֵר בְּכֹם
וְהָעֲלָה תְּמוּנַת הַקֶּבֶר הַמְוֻשָּׁה.

הַתְּפוּחִים שָׁרְחוּ אֵי פַּעַם עֲרָקִיץ
הַשֶּׁמֶשׁ אֵי אֵיפֹה זָרְחָה עַל פְּנֵי יָמִים
עַתָּה גֶּעֱלָם הַכֹּל. עַתָּה הַכֹּל עֲרָקִיץ
פּוֹרֵם וְנָמוֹג בְּאֵד דָּם וְאוֹדִים.

●

נְהָיְנָה קוֹנְנוֹת. נְגִנֵּר הַדִּין לְשָׁבָטוֹ
עוֹלָם שׁוֹקֵעַ אֶת אֵל מְצוּלוֹת הַיָּם
הֲתִהְיוּ בּוֹ, הוּא בָּא.
אֲתֶם כְּבָר דּוֹר בְּנֵי מָוְתוֹ
הֲתִהְיוּ שָׁב וּבָא נוֹלָד אֶל הָעוֹלָם.

כְּבָדָה וַעֲגוּמָה כְּתוֹךְ קוֹרֵא לְצוֹתָא
דוּמִיַּת דְּמָמָתִי—תּוֹלֶשֶׁת שְׁכִילָה
עוֹלָם שֶׁנִּדְרַדֵּר וּמֵהֵדֵס הַמְּיֻתָּה
קוֹרֵא אוֹתִי לָבוֹא עִמּוֹ לְמָצוּלָה.

הָאֹשֶׁר מְבַהֶּה תְּמוּלִין שֶׁלֹּא נוֹלְדוּ
נָזִיר מַקִּישׁ עַל לֵב שְׁנִתְקַפֵּא
חִיוֹת פּוֹתְחוֹת בְּיַלֵּל.
קִירוֹת בּוֹהִים אֵימִים
עוֹלָם יוֹרֵד. עוֹלָם יוֹרֵד.—שְׁקַע.

●

אָז נְקַדֵּשׁ קְדִישׁ נִילִיל בַּתַּן עִם רוּחַ
נִשְׁאָר רַק אַחֲרוֹן־אָדָם לְמוּל מָוֶר
הַכּוֹכָבִים צוֹחֲקִים לַקֶּבֶר הַפָּתוּחַ
הַכּוֹכָבִים צוֹחֲקִים וּמַשְׁלִיכִים סָפֵר.

— — — — — — — —

עֵינַי מָלְאוּ דְּמָעוֹת, אַפִּי הָלוּם נָחוֹם
מִבְּאוּשֵׁי הַמֵּת. מִכְּוּךְ הַלֶּהָבָה.
אֲצִיב לוֹ זִכָּרוֹן, כִּי אִם הָיָה בֶּן עָנִי
הֵן גַּם הָיָה אֲבִי כָּל אַהֲבָה.

וְאִם גַּם שֵׁר לַמָּוֶת וְאִם לוֹ הִתְגַּעְגַּע
הֲרֵי גַּם לְקָצִים. עִם עֲלִית הַשַּׁחַר
רָצָה לְהִוָּלֵד בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה.

הוֹרִידוּ הָרָאשִׁים! קַדְּשׁוּ קָדִישׁ עַל מֵת
יִבְכּוּ צַד בְּלִי דִּמְעָה עַל בֶּן יָקִיר לָאֵל
עוֹלָם שֶׁנִּתְנַצֵּר. עוֹלָם שֶׁנִּתְמַזֵּג
עוֹלָם שֶׁנִּדְבְּרוּ קֹם וְנִתְחוֹלֵל —

בָּא קֵץ אוֹתוֹ עוֹלָם בָּא קֵץ וְסוֹף וְגֶמֶר
עֲלֵיהוּ רַק לִבְכּוֹת וּלְקוֹנֵן קִינָה
גִּגּוֹן כָּבֵד מַקָּר, נָהִי וְהֶד לְזֵכֶר
אֲשֶׁר בְּשׁוּרָה בְּשֶׁר: אוֹתוֹ עוֹלָם הָיָה!

מאת דן תומר

על המסלול

מיכנסיים נשפכים

כשנכנסים לוויכוח מי הנותן את הטון במישפחה, כך שואלים בדרך־כלל, מי לובש אצלכם את המיכנסיים? שאלה זו לא תהיה במקום בקייץ זה. כל מי שתרצה להיות אופנתית חייבת לדאוג לכמה זוגות מיכנסיים במלתחה. ועל־מנת להתהדר במיכנסייך אינך חייבת לשמור על גיזרה דקה דווקא. הקו המאפיין את המיכנסיים הוא החופש. כלומר, המיכנס אינו צמוד לגוף. הוא עשוי ממשי או

לשרב מציג האופנאי ברוס אולד־פילד מכנסיים רחבים ש־אינם צמודים לגוף. המכנסיים תפורים מבד משי דקיק, מתאים למיגוון חולצות רב.

מבד סריג רך, וכשמסתכלים על המיכנס זה מזכיר משהו נוזלי. אגב, המיכנסיים טובים גם לשעות הערב ואפשר להרכיב מהם מלתחה עשירה. ז'קט מבד משי ה־תואם בצבעיו למיכנסיים או חולצות מ־משי בצבעים ססגוניים עם מיכנסיים „נוזליים" בהתאם. מי שרוצה הופעה מיר־חדת יכולה ללבוש את המיכנסיים בצירוף ז'קט מברוקט או סאטן מבריק. כך או אחרת אי־אפשר לוותר על המיכנסיים

בחלק אחד מציג אוברזון את אחד מבגדי הים האחרונים שלו. הנטיה האופנתית ה־שנה היא לבגד־הים השלם, עם אימפרוביזציה של בגד גוף.

בשני חלקים נועזים, ביקיני עם אבזם מעניין באיזור הירכיים ושרוך דקיק ה־נקשר לצווארי, מציג אוברזון את אחת הדוגמות ה„קלסיות" שלו.

בעונת הקייץ והוויכוח הניצחי מי לובש את המיכנסיים יאבד את עוקצו.

בגדי־ים קייץ 80

מה כבר לא הציעו לנו מתכנני האופנה בשטח בגדי־הים? כל אחד ניסה להיות נועז יותר מחברו, מפתיע ומקורי. ומי שנהנה במיוחד מכך היו הזאבים הרובצים דרך קבע בחופי הרחצה ועיניהם משחרות לטרף. מה לעשות, כך דרכו של העולם מאז שחוה טעמה מן התפוח וגילתה ש־כדאי לשים לפחות עלה תאנה, שיהיה יותר מעניין.

האופנאי גדעון אוברזון הציג את קו־לקציית בגדי־הים שלו. אפשר למצוא שם את הביקיני בגזרות שונות, כמה מהן נועזות במיוחד. אבל המאפיין את ה־קולקציה הפעם היא הנטייה לבגד־הים ה־שלם דווקא, כשניתן להופכו לבגד־גוף הנלבש כחלק ממערכת לבוש קייצית. אז עליך להחליט מה כדאי לך יותר, לעצור את נשימת הזאבים בחופי הרחצה או להיות חסכונית וללבוש בגדי־ים שיכול בקלות להשתלב במלתחת הקייץ שלך.

הדפס נקודות על ביקיני קטנטן, לבעלות גיזרה מושקמת כשהבגד בגיזרת הבגד־ים הוא על איזור הירכיים המוגבה. בגדי־הים השנה הם בהדפסים של נקודות, או קווים, או בצבעי־פסטל רכים, ירוק ובד.

בכל 7 שניות נמכרת טלוויזיה צבעונית של "סניו".
מדוע זה נוגע לך?

ממחקר שנערך לאחרונה, עולה עובדה מדהימה: בשניות המעטות שעברו מאז שהתחלת לקרוא מודעה זו, קנה מישהו במקום כלשהו בעולם, טלוויזיה "סניו". תאר לעצמך כמה אנשים מרוצים קונים טלוויזיה "סניו" בכל יום וכמה נמכרות מדי שנה. איך זה יתכן?

3 שנות אחריות.

מילת המפתח היא אמינות. כל טלוויזיה של "סניו" עוברת סידרת בדיקות קפדניות לפני שיווקה. ניסויים אלה שהם מן החמורים ביותר בעולם, מבטיחים את המבנה הכל־אלקטרוני של טלוויזיה "סניו" מפני קילקולים. הם מאפשרים לנו לתת לך 3 שנות אחריות על כל החלקים, כולל מנורת הפס.

עברו 7 שניות נוספות. עוד מישהו קנה טלוויזיה "סניו". כאשר תבחר גם אתה ב"סניו" תעניק לעצמך חוויה אור־קולית המשלבת אמינות צבע וצליל ללא תחרות.

מערכת Automatic Brightness & Contrast מבטיחה לך כיוונון אוטומטי של הניגוד והבהירות ותמונה חדה עם צבע מקורי. יחידת "זיכרון" מאפשרת לך לבחור מבין 8 ערוצים בנגיעה קלה. אתה יכול לשלוט ב־17 פעולות מבלי לקום ממקומך, עם "שלט־רחק" משוכלל הפועל באמצעות גלי אינפרא־אדום. זה רק חלק קטן מהיתרונות שטלוויזיה "סניו" מעמידה לרשותך.

עברו עוד 7 שניות.
האם לא הגיע הזמן שגם לך תהיה טלוויזיה צבעונית מתוצרת "סניו"?

אמינות זה SANYO

CTP 6217
צבעונית "20
שלט־רחק

SANYO

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283 (02)
תל־אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—269858 (03) • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ח. טל. 725681—740495 (04) • ירושלים רח' לונץ 10, טל. 224829 (02).

ר"ד אייר תש"ם, 30.4.1980 מיספר 2226 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולמית

מישרד הסנד תבע לקחת ממנה את בתה.

מפני שהיא דוגמנית עירום

אנה הללי